

ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಹೈನ್ಸು
ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಮಂಡಳ

ಹೈನ್ಸುಗಾರಿಕೆಗೆ ಉತ್ತಮ ಅಭಾಯಸೆಗಳ ಕೈಪಿಡಿ

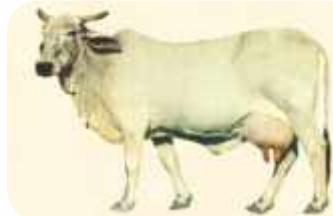

ದೇಸಿ ಜಾನುವಾರುಗಳ ತಂಗಳು

ಎತ್ತುಗಳು

ಹನುಗಳು

ಗಿರ್

ಹುಟ್ಟು ಪ್ರದೇಶ:

ಜುನಾಫಡ್, ರಾಜ್ಯೋಽಬ್, ಭಾವನಗರ
ಮತ್ತು ಅಪ್ಪೇಲ ಜಿಲ್ಲೆಗಳು

ಹರಿಯಾನಾ

ಹುಟ್ಟು ಪ್ರದೇಶ:

ಹರಿಯಾಣದ ರೋಹಿಕ್, ಹಿನ್ನಾರ್,
ಸೋನೆಪತ್ರ್, ಗುಡ್ಗಾಂವ್, ಜಿಂದ್ಕ್ತು
ಮತ್ತು ರುಜ್ಜರ್ ಜಿಲ್ಲೆಗಳು

ಸಾಹಿವಾಲ್

ಹುಟ್ಟು ಪ್ರದೇಶ:

ಥೀರೊಜ್ವರ ಮತ್ತು ಹಂಜಾಬ್
ಅಮೃತಸರ ಜಿಲ್ಲೆ ಮತ್ತು ರಾಜಸ್ಥಾನದ
ಶ್ರೀಗಂಗನಗರ ಜಿಲ್ಲೆ

ರಾರಿ (ರತಿ)

ಹುಟ್ಟು ಪ್ರದೇಶ:

ರಾಜಸ್ಥಾನದ ಕಿಕಾನೆರ್ ಮತ್ತು
ಶ್ರೀಗಂಗಾನಗರ ಜಿಲ್ಲೆಗಳು

ಕೆಂಪು ಸಿಂಧಿ

ಹುಟ್ಟುಪ್ರದೇಶ: ಹಾಕಿಸ್ತಾನದಲ್ಲಿ,
ಹಂಜಾಬ್, ಹರಿಯಾಣ, ರಾಜಸ್ಥಾನ
ಮತ್ತು ಉತ್ತರಾಬಂಡದಲ್ಲಿ ಕೆಂಡು
ಬರುತ್ತದೆ

ಘಾರಾಂಕಣರ್

ಹುಟ್ಟುಪ್ರದೇಶ:

ರಾಜಸ್ಥಾನದ ಜೈಸಲ್ಮೇರ್, ಬಾಮರ್
ಮತ್ತು ಜೋಂಡ್ಪುರ ಜಿಲ್ಲೆಗಳು

ಕಾಂಕ್ರೆಜ್

ಹುಟ್ಟು ಪ್ರದೇಶ:

ಗುಜರಾತ್ ಕಚ್, ಮೆಹಸಾನಾ ಮತ್ತು
ಬನಸ್ಪಂಡ ಜಿಲ್ಲೆಗಳು

ಮುನ್ಮುದಿ

ಭಾರತವು 1997 ರಿಂದ ವಿಶ್ವದ ಅತಿದೊಡ್ಡ ಹಾಲು ಉತ್ತಾದಕ ರಾಷ್ಟ್ರವಾಗಿ ಮುಂದುವರೆದಿದೆ ಮತ್ತು ನಮ್ಮ ಲಕ್ಷಾಂತರ ರ್ಯಾತರಿಗೆ ಹೈನುಗಾರಿಕೆಯ ಮುಖ್ಯ ಆದಾಯೋತ್ಸವ ಮೂಲಗಳಲ್ಲಿ ಒಂದಾಗಿದೆ, ಅವರಲ್ಲಿ ಹೆಚ್ಚಿನವರು ಸಣ್ಣ ಮತ್ತು ಮಧ್ಯಮ ವರ್ಗದ ರ್ಯಾತರಾಗಿದ್ದು, ಕಡಿಮೆ ಸಂಪನ್ಮೂಲಗಳನ್ನು ಹೊಂದಿದ್ದಾರೆ. ಆದ್ದರಿಂದ ಹೈನುಗಾರಿಕೆಯನ್ನು ಹೆಚ್ಚು ಲಾಭದಾಯಕ ಮತ್ತು ಸುಸ್ಥಿರವಾಗಿಸಲು ಹೈನುಗಾರರು ವೈಜ್ಞಾನಿಕ ಪರಿಷಾಲನಾ ಪದ್ಧತಿಗಳ ಅರಿವನ್ನು ಹೊಂದಿರುವುದು ಅತ್ಯಂತ ಮಹತ್ವದ್ದಾಗಿದೆ. ವೈಜ್ಞಾನಿಕ ಪರಿಷಾಲನಾ ಪದ್ಧತಿಗಳು ಏಣಿಗಳ ಆರೋಗ್ಯ, ಸಂತಾನೋತ್ಪತ್ತಿ ಮತ್ತು ಆಹಾರದ ವಿವಿಧ ತತ್ವಗಳನ್ನು ಒಳಗೊಂಡಿವೆ.

ಏಣಿಗಳ ಆರೋಗ್ಯ, ಸಂತಾನೋತ್ಪತ್ತಿ ಮತ್ತು ಪೋಷಣೆಯ ಕ್ಷೇತ್ರಗಳಲ್ಲಿ ಕೇಂದ್ರೀಕೃತ ಪ್ರಯೋಜನಗಳು ಹೈನುಗಾರಿಕೆಯಲ್ಲಿ ಸುಸ್ಥಿರತೆಯನ್ನು ತರಲು ಪ್ರಮುಖವಾಗಿದೆ. ಜಾನುವಾರು ತಳಿಯ ಸುಸ್ಥಿರ ಅಭಿವೃದ್ಧಿಯನ್ನು ತರುವ ನಮ್ಮ ಪ್ರಯೋಜನ, ನಾವು ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಹೈನುಗಾರಿಕೆ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಮಂಡಳಿಯಲ್ಲಿ ಹೊಸ ತಂತ್ರಜ್ಞಾನಗಳು ಮತ್ತು ಚಟುವಟಿಕೆಗಳನ್ನು ಅನ್ವೇಷಿಸಲು ನಿರಂತರವಾಗಿ ಪ್ರಯೋಜನಿಸುತ್ತಿದ್ದೇವೆ - ಅವುಗಳು ಸುಧಾರಿತ ಸಂತಾನೋತ್ಪತ್ತಿ ತಂತ್ರಜ್ಞಾನಗಳು, ವೈಜ್ಞಾನಿಕ ಪೋಷಣ, ಕಡಿಮೆ ವೆಚ್ಚ ಮತ್ತು ಪರಿಣಾಮಕಾರಿ ರೋಗ ನಿಯಂತ್ರಣದ ಜೊತೆಗೆ ಗೊಬ್ಬರ ನಿರ್ವಹಣೆ, ಸೌರ ವಿದ್ಯುತ್ ಉತ್ಪಾದನೆ, ಜೀನು ಸಾರ್ಕಾರಿಕೆ, ಸಾವಯವ ಉತ್ಪನ್ನಗಳು ಇತ್ಯಾದಿಗಳನ್ನು ಒಳಗೊಂಡಿದೆ.

ವೈಜ್ಞಾನಿಕ ಪರಿಷಾಲನಾ ಪದ್ಧತಿಗಳ ಈ ಕೈಹಿಡಿಯನ್ನು ಹೈನುಗಾರರ ಅವಶ್ಯಕತೆಗಳನ್ನು ಗಮನದಲ್ಲಿಯ್ದುಕೊಂಡು ವಿನ್ಯಾಸಗೊಳಿಸಲಾಗಿದೆ. ಕೈಹಿಡಿಯು ಈಗಾಗಲೇ ಅಸ್ತಿತ್ವದಲ್ಲಿರುವ ಮತ್ತು ಹೊಸ ತಂತ್ರಜ್ಞಾನಗಳ ಆಧಾರದ ಮೇಲೆ ದೃಷ್ಟಾಂತಗಳ ಜೊತೆಗೆ ಪರಿಗಳ ತಳಿ, ಆರೋಗ್ಯ, ನಿರ್ವಹಣೆ, ಪೋಷಣ, ಮೇವು ಉತ್ಪಾದನೆ ಇತ್ಯಾದಿಗಳ ಕುರಿತು ಮೂಲಭೂತ ಮಾಹಿತಿಯನ್ನು ಒದಗಿಸಲು ಪ್ರಯೋಜನಿಸುತ್ತದೆ. ಇಂತಹ ಮಾಹಿತಿಯು ಸಾಮಾನ್ಯವಾಗಿ ಹೈನುಗಾರನಿಗೆ ಒಂದೇ ಮೂಲದಿಂದ ಲಭ್ಯವಿರುವದಿಲ್ಲ.

ಈ ಕೈಹಿಡಿಯು ಹೈನುಗಾರರಿಗೆ ಪ್ರಯೋಜನಕಾರಿಯಾಗಲಿ ಎಂದು ನಾವು ವಾಮಾಣಿಕವಾಗಿ ಆಶಿಸುತ್ತಿದ್ದೇವೆ.

ಡಾ. ಮೀನೇಶ್ ಶಾ

ಅಧ್ಯಕ್ಷರು

ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಹೈನುಗಾರಿಕೆ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಮಂಡಳಿ

ಸೂಚ್ಯಂಕ

ಕ್ರ. ಪರಿವಿಡಿ ನಂ.	ವಿವರಣೆ	ಪುಟನಂಬ್ಯೆ
	ಭಾಗ-1 ರಾಸುಗಳ ಆರೋಗ್ಯ ಮತ್ತು ಸಂತಾನೋಽತ್ತಮತ್ತಿ, ತಂತ್ರ ಸಂವರ್ಧನೆ.	1
1	ವಿಭಾಗ I ಜಾನುವಾರುವಿನ ನಾಮಾನ್ಯ ವೀಕ್ಷಣೆ	2
2	ಹೊಸ ಜಾನುವಾರುವಿನ ಎರಿಂದಿ ಮತ್ತು ಹಿಂಡಿನಲ್ಲಿ ಸೇರಿಸುವುದು	5
3	ವಿಭಾಗ III ನವಜಾತ (ಹೊಸದಾಗಿಹುಟ್ಟಿದ) ಕರುಗಳ ಆರ್ಥಿಕೆ	9
4	ವಿಭಾಗ IV ಲಸಿಕೆಗಳ ಮೂಲಕ ತಡೆಗಟ್ಟಬಹುದಾದ ರೋಗಗಳು	12
5	ವಿಭಾಗ V ಇತರೆ ಪ್ರಮುಖ ರೋಗಗಳು	21
6	ವಿಭಾಗ VI ಉಣಿ ಮತ್ತು ನೊಣ-ಕಿಂಡಗಳಿಂದ ಹರಡುವ ರೋಗಗಳು	29
7	ವಿಭಾಗ VII ಉಣಿ ಹೇನು ಹಾಗು ಜಂತುವಿನ (ಹುಳುಗಳ) ನಿಯಂತ್ರಣ	32
8	ವಿಭಾಗ VIII ರಾಸುಗಳಲ್ಲಿ ಕರುವಿನ ಜನನದ ನಂತರ ಕಾಣಿಸಿಕೊಳ್ಳಬಹುದಾದ ಕಾಯಲೆಗಳು	35
9	ವಿಭಾಗ IX ದೋಷಪೂರಿತ ಆಹಾರ ಪದ್ಧತಿಯಿಂದ ಉಂಟಾಗುವ ಕಾಯಲೆಗಳು	40
10	ವಿಭಾಗ X ಕೆಜ್ಜಲು ಭಾವು ಮತ್ತು ಮೊಲೆತೊಟ್ಟಿನ ರೋಗಗಳು	44
11	ವಿಭಾಗ XI ನಾಮಾನ್ಯವಾಗಿ ವಿಷ ಸೇವನೆಯಿಂದ ಉಂಟಾಗುವ ಪರಿಸ್ಥಿತಿಗಳು	51
12	ವಿಭಾಗ XII ನಾಮಾನ್ಯ ಪ್ರಾಣಿಜನ್ಯ (ಮನುಷ್ಯಸಿಗೆಹರಡಬಹುದಾದ) ರೋಗಗಳು	54
13	ವಿಭಾಗ XIII ತಂತ್ರ ಸಂವರ್ಧನೆ, ವಂಶಾಭವೃದ್ಧಿ ಮತ್ತು ಸಂಬಂಧಿತ ಜೆಟುವಟಕೆಗಳು	57
14	ವಿಭಾಗ XIV ಸಣ್ಣ ಕಾಯಲೆಗಳಗೆ ನಾಂಪ್ರದಾಯಕ ಪರಿಹಾರಗಳು (ನಾಟ ಔಷಧಿ)	65
	ಭಾಗ-2 ಜಾನುವಾರುವಿನ ಪೋಷಣ ಮತ್ತು ನಿರ್ವಹಣೆ	73
1	ವಿಭಾಗ I ರಾಸುಗಳ ಆಹಾರ ಪದ್ಧತಿ	74
2	ಮೇವು ಉತ್ಪಾದನೆ	85
3	ವಿಭಾಗ III ವಸತಿ	105
	ಭಾಗ-3 ಉತ್ಪಾದಕತೆ ಸಂವೃದ್ಧಿಗೆ ಮಾಹಿತಿಜಾಲದ (ಇನ್ಫೋರ್ಮೇಷನ್ ಪ್ಲಾಟ್ಫಾರ್ಮ) ಉಪಯೋಗ	109
1	ವಿಭಾಗ I ರಾಸುಗಳ ಗುರುತಿಸುವಿಕೆ	110
2	ಇನಫ್ (INAPH) ಮತ್ತು ರಾಸುಗಳ ತಂತ್ರ ಸಂವರ್ಧನೆ/ ವಂಶಾಭವೃದ್ಧಿ	111
3	ಇನಫ್ (INAPH) ಮತ್ತು ರಾಸುಗಳ ತಂತ್ರ ಸಂವರ್ಧನೆ/ ವಂಶಾಭವೃದ್ಧಿ	112
4	ಇನಫ್ (INAPH) ಮತ್ತು ಪಶು ಪೋಷಣ	113
	ಮಾಮೂಲಾಗಿ ಕೇಳಲ್ಪಡುವ ಪ್ರಶ್ನೆಗಳು ಮತ್ತು ಅದಕ್ಕೆ ಉತ್ತರಗಳು	114

ಭಾಗ-1

ರಾಸುಗಳ ಆರೋಗ್ಯ ಮತ್ತು ಸಂತಾನೋಳಿತ್ವ, ತಂತ್ರ ಸಂಪರ್ಕನೆ

ಹೀನು ರಾಸುಗಳ ಉತ್ಪಾದಕತೆಯನ್ನು ಹೊಣಿವಾಗಿ ಸದುಪಯೋಜಿ ಪಡಿಸಿಕೊಳ್ಳಲು ರಾಸುಗಳ ಆರೋಗ್ಯ ರಕ್ಷಣೆ ಪ್ರಮುಖ ಪಾತ್ರ ವಹಿಸಿರುತ್ತದೆ. ರೋಗಿಷ್ಟರಾನು ತನ್ನ ಉತ್ಪಾದಕತೆಯ ಮಟ್ಟವನ್ನು ತಲುಪುವುದು ಅನಾಧ್ಯ. ಕಾಯಿಲೆಯಂದಾಗುವ ಆರ್ಥಿಕ ನಷ್ಟವನ್ನು ಕಡಿಮೆಮಾಡಲು ಸಕಾಲಕ ಕ್ರಮಗಳನ್ನು ಕೈಗೊಳ್ಳಲು ಸೂಕ್ತ.

ಮೇಲನ್ ವಿಷಯಗಳನ್ನು ತಿಳಿಸುವ ನಿಟ್ಟನಲ್ಲಿ ಕೈಚಿಡಿಯ ಒಂದನೇ ಭಾಗವನ್ನು ಈ ಕೆಳಕಂಡಂತೆ ಹಿಡಿನಾಲ್ಲೂ ವಿಭಾಗಗಳಾಗಿ ವಿಂಗಡಿಸಲಾಗಿದೆ:

- ಗ. ವಿಭಾಗ-೧ ಜಾನುವಾರುವಿನ ಸಾಮಾನ್ಯ ವೀಕ್ಷಣೆ
- ಎ. ವಿಭಾಗ-೨ ಹೊಸ ಜಾನುವಾರುವಿನ ಬರಿದಿ ಮತ್ತು ಹಿಂಡಿನಲ್ಲಿ ಸೇರಿಸುವುದು
- ಇ. ವಿಭಾಗ-೩ ನವಜಾತ (ಹೊಸದಾಗಿ ಹುಟ್ಟಿದ) ಕರುಗಳ ಆರ್ಥಿಕ
- ಈ. ವಿಭಾಗ-೪ ಲಸಿಕೆಗಳ ಮೂಲಕ ತಡೆಗೆಟ್ಟಬಹುದಾದ ರೋಗಗಳು
- ಈ. ವಿಭಾಗ-೫ ಇತರ ಪ್ರಮುಖ ರೋಗಗಳು
- ಇ. ವಿಭಾಗ-೬ ಉಣಿ ಹಾಗೂ ನೊಣ-ಕೀಟಗಳಂದ ಹರಡುವ ಕಾಯಿಲೆಗಳು
- ಉ. ವಿಭಾಗ-೭ ಉಣಿ, ಹೆನು ಹಾಗು ಜಂತುಗಳ ನಿಯಂತ್ರಣ
- ಉ. ವಿಭಾಗ-೮ ರಾಸುಗಳಲ್ಲಿ ಕರುವಿನ ಜನಸದ ಸಂತರ ಕಾಣಿಸಿಕೊಳ್ಳಲು ಬಹುದಾದ ಕಾಯಿಲೆಗಳು
- ಉ. ವಿಭಾಗ-೯ ದೊಂಡಂಡಿಯಿಂದ ಉಂಟಾಗುವ ಕಾಯಿಲೆಗಳು
- ಗ೦. ವಿಭಾಗ-೧೦ ಕೆಳ್ಳಲು ಭಾವು ಮತ್ತು ಮೋಲೆತೊಟ್ಟಿನ ರೋಗಗಳು
- ಗ೦. ವಿಭಾಗ-೧೧ ಸಾಮಾನ್ಯವಾಗಿ ವಿಷ ಸೇವನೆಯಿಂದ ಉಂಟಾಗುವ ಪರಿಸ್ಥಿತಿಗಳು
- ಗ೭. ವಿಭಾಗ-೧೨ ಸಾಮಾನ್ಯ ಪ್ರಾಣಿಜನ್ಯ (ಮನುಷ್ಯನಿಗೆ ಹರಡಬಹುದಾದ) ರೋಗಗಳು
- ಗೈ. ವಿಭಾಗ-೧೩ ತಂತ್ರ ಸಂಪರ್ಕನೆ, ಸಂತಾನೋಳಿತ್ವ ಮತ್ತು ಸಂಬಂಧಿತ ಚಟುವಟಿಕೆಗಳು
- ಗೈ. ವಿಭಾಗ-೧೪ ಸಣ ಕಾಯಿಲೆಗಳಿಗೆ ಸಾಂಪ್ರದಾಯಿಕ ಪರಿಹಾರಗಳು (ನಾಟ ಔಷಧಿ)

ವಿಭಾಗ-1

ಜಾನುವಾರುವಿನ ಸಾಮಾನ್ಯ ವಿಳಕ್ಷಣೆ

ಜಾನುವಾರುವನ್ನು ಗಮನಿಸುವದರಿಂದ ಅದರ ಆರೋಗ್ಯದ ಲಕ್ಷಣಗಳು ಕಂಡು ಬರಬಹುದು. ಇದರಿಂದ ಸರ್ಕಾರಿ ಪಶುಪ್ರೇದ್ಯರಿಂದ ಸಲಹೆ ಪಡೆಯಬಹುದು.

ಸರಿಯಾದ ಸಮಯದಲ್ಲಿ ಸೂಕ್ತ ಕ್ರಮಗಳನ್ನು ಕೈಗೊಳ್ಳಲು ರೋಗವನ್ನು ತಡೆಗಟ್ಟಲು ಸಹಾಯಾಕಾರಿ ಹಾಗು ರೋಗದಿಂದ ಆಧಿಕ ನಷ್ಟವನ್ನು ಕೂಡ ಮಿತಗೊಳಿಸಬಹುದು ಈ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ಈ ಭಾಗದಲ್ಲಿ ಕೆಳಕಂಡ ಮೂರು ಅಧ್ಯಾಯಗಳನ್ನು ಅಳವಡಿಸಲಾಗಿದೆ.

೧. ರಾಸುವಿನ ಆರೋಗ್ಯದ ವಿಜಾರಣೆಗೆ ಏಳು ಪ್ರಶ್ನೆಗಳು
೨. ಆರೋಗ್ಯದ ಮೂಲಭೂತವಾದ ಮಾನದಂಡಗಳನ್ನು ಗಮನಿಸುವುದು
೩. ದೇಹಧಾರ್ಥಕೆಯ ಮಾಪನ

ಇ. ರಾಸುವಿನ ಆರೋಗ್ಯದ ವಿಚಾರಣೆಗೆ ಏಕು ಪ್ರಶ್ನೆಗಳು

- ಗ. ರಾಸು ತಾಸಿರುವ ವಾತಾರಣದಲ್ಲಿ ಎಲ್ಲ ರಾಸುಗಳಂತೆಯೇ ಇದೆಯೇ ಅಥವಾ ವಿಭಿನ್ನವಾಗಿ ವರ್ತಿಸುತ್ತಿದೆಯೇ? (ನಡವಳಕೆ)
- ಹ. ತಲೆ, ಬಾಲ, ಕಿವಿ, ದೇಹ ಇವುಗಳ ಜಲನೆ ನಾಮಾನ್ಯವಾಗಿದೆಯೇ ಅಥವಾ ಬದಲಾದಂತೆ ಇದೆಯೇ (ವರ್ತನೆ)?
- ಇ. ರಾಸು ಉತ್ತಮ ಮೈಕ್ರೋಫಿಲ್ ಹೊಂದಿದೆಯೇ? ಮಾಂಸ ಎಂಡೆಗಳು ಜೆನ್‌ನ್ಯೂರಿವೆಯೇ (ದೇಹಸ್ಥಿತಿ) (ತೆಳುವಾಗಿ ಅಥವಾ ಕೊಳ್ಳಿದೆಂತಿರಬಾರದು)?
- ಈ. ಸರಿಯಾಗಿ ಆಹಾರ ಸೇವಿಸಿ. ನೀರು ಕುಡಿಯ ಮೇಲಕು ಹಾಕುತ್ತಿದೆಯೇ?
- ಈ. ಸರಣಿ ಗಂಜಲ ವಿಸರ್ಜನಸ್ತಿದೆಯೇ?
- ಈ. ಹಾಲುಕೊಳುವ ಹಸುವಿನಲ್ಲಿ ಇಡ್ಡಕಿದ್ದಂತೆ ಹಾಆನ ಇಳುವರಿ ಕಡಿಮೆಯಾಗಿದೆಯೇ?
- ಇ. ಅನಹಜ ಸೂಜನೆಗಳವೆಯೇ?

ಬದಲಾವಣೆಗಳಿಂದಲ್ಲಿ ಪಶುಪ್ರಯೋಧಿನ್ನು ಸಂಪರ್ಕಿಸಿ

ಇ. ಆರೋಗ್ಯದ ಮೂಲಭೂತವಾದ ಮಾನದಂಡಗಳನ್ನು ಗಮನಿಸುವುದು

- ಗ. ಉಸಿರಾಟದ ಅಂತರ (ಉಳ್ಳಾಸ + ನಿಶ್ಚಾಸ) ನಿಮಿಷಕ್ಕೆ ೧೦ ರಿಂದ ೩೫ ಪರೆಗೆ ಮತ್ತು ಕರುಗಳಲ್ಲಿ ೫೦ ರಿಂದ ೫೫ ಪರೆಗೆ ಕರುಗಳಲ್ಲಿ ಇರುತ್ತದೆ. ಹಿಂದಿಸಿದೆ ಬಲಪಕ್ಕೆಯನ್ನು ಗಮನಿಸಬೇಕು.
- ಹ. ಮೇಲಕು ಹಾಕುವುದು - ದಿನವೊಂದಕ್ಕೆ ೨ ರಿಂದ ೧೦ ಗಂಟೆಯ ಕಾಲ ಹಾಗೂ ನಿಮಿಷಕ್ಕೆ ೪೦ ಬಾರಿಗಿಂತ ಕಡಿಮೆ ಇರುತ್ತದೆ.
- ಈ. ಯಾಮೆನ್ ಜಲನೆ ನಿಮಿಷಕ್ಕೆ ೨ ರಿಂದ ೫ ಬಾರಿ ಇರಬೇಕು - ರಾಸುಗಳ ಎಡಪಕ್ಕೆಯ ಹಿಂದಿರುವ ಹಳ್ಳಿದಲ್ಲಿ ಕ್ರೊಮ್ಯಾಂಗ್ಲಿಯಾಡಿ ಒತ್ತಿದರೆ ತಿಳಿಯುತ್ತದೆ.
- ಇ. ಆರೋಗ್ಯವಂತ ರಾಸುಗಳು ಹೊಳೆಮುಳ್ಳ, ನುಱಿಪಾದ ಕುದಲು ಜರ್ಮು ಹೊಂದಿದ್ದು ಗೊರಸು ಮತ್ತು ಕೊಂಬುಗಳು ಹೊಳೆಪಾಗಿರುತ್ತವೆ. ಕೆಲ್ಲಾಗಳು ಕಾಂತಿಯುತವಾಗಿದ್ದು ನೀರು/ಹಿಂಣು ಬಾರದಂತಿರ ಬೇಕಿಲ್ಲದೆ ಮೂತ್ತಿ ಒದ್ದೆಯಾಗಿರಬೇಕು.
- ಈ. ಜ್ಞಾರ ಇದ್ದರೆ ಮೈಜಿಸಿ ಇದ್ದು ಏಡುಸಿಯ, ನಡುಕ ಇದ್ದು ಆಗಾಗ್ಗೆ ಭೇದಿ ಆಗುವುದು. ಕಿವಿ, ಕೊಂಬು ಹಾಗೂ ಕಾಲುಗಳು ತಣ್ಣಾಗಾಗಿರುವುದು.

ಮೇಲೆ ತಿಳಿಸಿದ ಲಕ್ಷಣಗಳಲ್ಲಿ ವ್ಯತ್ಯಾಸ ಕಂಡಲ್ಲಿ ಅಥವಾ ಜ್ಞಾರ ಇದ್ದಾಗ ಪಶುಪ್ರಯೋಧಿ ಸಲಹೆ ಪಡೆಯಿರಿ.

ದೇಹಧಾರ್ಯತೆಯ ಅಂತರಗಳು

ಅಂತರಗಳು	ಬೆನ್ನುಮೂಳೆಯ ಮಧ್ಯಭಾಗ	ಬಾಲದ ಬುಡದ ಮೂಳೆಯ ಅಡ್ಡ ಕತ್ತರಿಸಿದ ನೋಡು	ಹುಕ್ಕೆ ಮತ್ತು ಹಿನ್ನ ಮೂಳೆಯ ನೋಡು (ಹಕ್ಕಾದಿಂದ)	ಬಾಲದ ಬುಡ ಹಾಗೂ ಮಧ್ಯದ ದ್ವಿತೀಯ ಹಿಂದಿನೆಂದ ಪಕ್ಕೆ ಹಿನ್ನ ಮೂಳೆಯ ಹಾಳ್ಳಿ ನೋಡು	ವಿಶೇಷಣಿ
ಅಂತ - ೧ ತೀವ್ರ ಬಂಡಳು					ಅನಾರೋಗ್ಯ ಹೆಚಿತ, ಗಭ್ರಣಧರಿಸಿದೆಯಲ್ಲಿ ಹಾಲು ಸಿಂಡಿರಿಸುವುದು
ಅಂತ - ೨ ಪರವಾಗಿಲ್ಲ					ಆರೋಗ್ಯವಾಗಿರುವುದು ಗಭ್ರಣಧರಿಸಿದೆಯಲ್ಲಿ ತಡಬಾಗುವುದು ಕಡಿಮೆ ಹಾಲು ಸಿಂಡಿರಿಸುವುದು
ಅಂತ - ೩ ಚೆನ್ನಾಗಿದೆ					ಆರೋಗ್ಯಕರವಾಗಿದ್ದು ಹೆಚ್ಚಿನ ಕಾಂಬಿನಿಟಿ ಅದರ ಕೆಳಿ ಇಲ್ಲಿನ ಇಲ್ಲಿನಿಂದಿರಿಸಿದೆ ಇತ್ತುವರಿ ನಾಂಬಿನಿಲ್ಲ
ಮೂಳೆಗಳು ಮಾಂಸ ಎಂಡೆಗಳಿಂದ ಮುಜ್ಜವೆ					ಕರುಹಾಕಿದ ನಂತರ ಜೀಳಣತ್ವಯಿ, ಆಹಾರ ಪರಿವರ್ತನೆಯ ತೊಂದರೆಗಳು ಉಂಟಾಗಬಹುದು
ಅಂತ - ೪ ವಿಪರೀತ ದಪ್ಪ					ಹೆಚ್ಚಿನ ಕೊಳ್ಳಿದ ದೇಹದಿಂದ ಆಕಾರ ಪರಿವರ್ತನೆಯೆಲ್ಲಾ ಹಾಗೂ ಗಭ್ರಣ ಧರಿಸಲು ತೊಂದರೆ ಯಾಗಬಹುದು

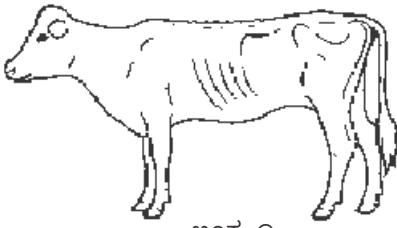
ಹಾಲು ನಿಂತಿರುವ ಮತ್ತು ಕರು ಹಾಕಿರುವ ಹಸುಗಳ ದೇಹಧಾರ್ಯತೆಯ ಅಂತ ಇ.ಇ ಇರಬೇಕು
(ಹಸುಗಳ ದೇಹಧಾರ್ಯತೆ ಬಗ್ಗೆಯ ಇರುವ ಲೀವನ ಓದಿರಿ)

ನಿಮ್ಮ ರಾಸುಗಳನ್ನು ಸೂಕ್ಷ್ಮವಾಗಿ ಗಮನಿಸಿ ಅವುಗಳ ಕಾಯಲೆ ಕಂಡು ಹಿಡಿಯಲು ಸಹಕರಿಸಿ

ಇ. ದೇಹಧಾರ್ಥಕೆಯ ಅಂಕಗಳು (ಅಳಿಯುವಿಕೆ)

೧. ರಾಸುಗಳಲ್ಲಿ ಅವುಗಳ ದೇಹಧಾರ್ಥಕೆಯ ಅಂಕವು ಅವುಗಳ ಆರೋಗ್ಯವನ್ನು ಅಳಿಯುವ ಮಾಪನವಾಗಿರುತ್ತದೆ
೨. ಕಡಿಮೆ ಅಂಕ ಬಂದಲ್ಲಿ ಪೌಷ್ಟಿಕಾಂಶಗಳ ಕೊರತೆ ಅಥವಾ ಕಾಯಿಲೆಯನ್ನು, ಅತಿ ಹೆಚ್ಚು ಅಂಶಗಳು ಸಂತಾನೋತ್ಪತ್ತಿಯ ಅಥವಾ ಆಹಾರ ಪರಿವರ್ತನೆಯ ತೊಂದರೆಯನ್ನು ಸೂಚಿಸುತ್ತದೆ.

ಅಂಕ-೧

ಅಂಕ-೧

ಅತಿ ತೆಳುವಾದ ಮೈಕೆಟ್ಟು, ಬಾಲದ ಬುಡದಲ್ಲಿ ಮತ್ತು ಗಂಗೆದೊಗಲಲ್ಲಿ ಕೊಬ್ಬು ಇಲ್ಲದಿರುವುದು. ಮೂರ್ಕಿಗಳು ಎನ್ನ ಕಾಲುತ್ತಿರುತ್ತದೆ. ಕೊದಲು ಮಂಕಾಗಿರುತ್ತದೆ. ಯೋಗ ಹೀಡಿತವಾಗಿರಬಹುದು. ವಾತಾವರಣದ ಅಥವ ದೃಷ್ಟಿಕೆ ಒತ್ತಡದವಿದ್ದಲ್ಲಿ ಬದುಪುಳಿಯುವ ಸಂಭವ ಕಡಿಮೆಯಾಗಿರುತ್ತದೆ.

ಅಂಕ-೨

- ತೆಳುಮೈಕೆಟ್ಟು, ಕರ್ಣೀರುಳಂಡಂಗಳು, ಸೊಂಟ ಮತ್ತು ಹಿನ್ನೆ ಮೂರ್ಕಿ ಪ್ರಮುಖವಾಗಿರುವುದು ಗೊಳಿಸಿರಿಸಬಹುದು
- ಬಾಲದ ಬುಡದಲ್ಲಿ, ಸೊಂಟದ ಮೂರ್ಕಿ ಮತ್ತು ಹಾಷ್ಯದಲ್ಲಿ ಶ್ವಷ್ಟ ಮುಟ್ಟಿಗೆ ಅಂಗಾಂಶಗಳು ಅವರಿಸಿರುತ್ತದೆ
- ಸಾಧ್ಯ ಅಂಗಾಂಶ ಸ್ವಷ್ಟವಾಗಿದ್ದರೂ ಹೇರಳಿಕೆಯಾಗಿರುವುದಿಲ್ಲ. ಆರೋಗ್ಯವು ಸರಿಯಾಗಿರಬಹುದು.

ಅಂಕ-೨

ಅಂಕ-೩

- ಹಕ್ಕೆಲುಬು ಕಣ್ಣಿಗೆ ಅಲ್ಪವಾಗಿ ಗೊಳಿಸಿರುತ್ತದೆ.
- ಭೂಜದ ಸುತ್ತ ಕೊಬ್ಬು ಹರಡಿರುತ್ತದೆ.
- ಕರು ಹಾಕಲು ಸೂಕ್ತಮೈಕೆಟ್ಟು
- ಗಂಗೆದೊಗಲನಲ್ಲಿ ಕೊಳ್ಳುವ ಸಂಗ್ರಹ ಸೊಂಡದ ಮೂರ್ಕಿಗಳು ಅಲ್ಪವಾಗಿ ಕಾಣಿಸುತ್ತದೆ

ಅಂಕ-೩

ಅಂಕ-೪

- ಬಾಲದ ಬುಡ ಮತ್ತು ಭೂಜದ ಹಿಂಬಾಗದಲ್ಲಿ ಕೊಬ್ಬು ಶೈಕರಣಿಯಾಗಿರುತ್ತದೆ
- ಬೆನ್ನಿನ ಮೇಲೆಲ್ಲೋಡ ಸಮತಲವಾಗಿರುತ್ತದೆ (ಜೆಷ್ಟಿಯಾಗಿರುತ್ತದೆ)
- ಹಕ್ಕೆಲುಬುಗಳ ಹಾಗೂ ತೊಡೆಯಲ್ಲಿ ಕೊಬ್ಬು ತುಂಬರ್ತದೆ ಗೊಳಿಸಿರವಾದರೂ ಎದ್ದುಕಾಲವುದಿಲ್ಲ

ಅಂಕ-೪

ಅಂಕ-೫

- ರಾಸು ಕೊಳ್ಳಿದ್ದ ಬೆನ್ನು ಸಮತಲವಾಗಿರುವುದು ಎದ್ದುಕಾಲವುದು
- ಗಂಗೆದೊಗಲು ದ್ವಷ್ಟನಾಗಿದ್ದ ಮೂರ್ಕಿಯ ಆಕಾರ ಗುರುತಿಸಲು ಕೆಷ್ಟವಾಗಿರುತ್ತದೆ
- ಬಾಲದ ಬುಡ ಮತ್ತು ನಡುವಿನ ಎಲುಬುಗಳು ಕೊಳ್ಳುವ ಮುದಿಜಿಕೆಯು ಅಡಿಯಲ್ಲಿದ್ದು ಗೊಳಿಸಿರವಾಗುವುದಿಲ್ಲ
- ಹಿಂಬಾಗ ಸಂಪೂರ್ಣವಾಗಿ ಕೊಳ್ಳುವಿಂದ ಆವರಿಸಲಾಗಿರುತ್ತದೆ
- ಬೊಬ್ಬುವಿನಿಂದ ನಡೆದಾಡಲು ತ್ರಾಸ್ತೊಳ್ಳುತ್ತದೆ

ಅಂಕ-೫

ರಾಸುಗಳ ದೇಹಧಾರ್ಥಕೆ ಸೂಚ್ಯಂಕ ಅವುಗಳ ಆರೋಗ್ಯದ ಹದವನ್ನು ಸೂಚಿಸುತ್ತದೆ.

ವಿಭಾಗ-2

ಹೊನ ಜಾನುವಾರುವಿನ ಎರೀದಿ ಮತ್ತು ಹಿಂಡಿನಲ್ಲಿ ಸೇರಿಸುವುದು

ಹಿಂಡಿಗೆ ಸೇರಿಸಲ್ಪಡುವ ಹೊನ ಜಾನುವಾರುಗಳು ಇತರೆ ರಾಸುಗಳಿಗೆ ರೋಗದ ಸೋಂಕಿನ ಆದಾರವಾಗೆಬಹುದು. ಹೈನುಗಾರರು ತಮ್ಮ ಆರ್ಥಿಕ ಪರಿಸ್ಥಿತಿಗೆ ತಕ್ಷಂತೆ ಅರೋಗ್ಯವಂತ ಜಾನುವಾರುವನ್ನು ಎರೀದಿಸಿ ನಂತರ ಸೂಕ್ತವಾದ ಕ್ರಮಾನುಸಾರ ಹಿಂಡಿನಲ್ಲಿ ಸೇರಿಸುವುದು ಬಹಳ ಮುಖ್ಯ. ಇದರಿಂದ ರೋಗ ಹಿಂಡಿನಲ್ಲಿ ಹರಡುವುದು ತಪ್ಪಿಸಬಹುದು. ಪಶುವಿನ ವಯಸ್ಸನ್ನು ತಿಳಿದುಕೊಳ್ಳಲು ಕೂಡ ಅಗತ್ಯ. ಈ ಭಾಗದಲ್ಲಿ ಕೆಳಕಂಡ ವಿಭಾಗಗಳಿವೆ.

- A. ರಾಸುಗಳನ್ನು ಕೊಳ್ಳಲು
- B. ಹಾಲ ಇರುವ ಗುಂಪಿನೊಂದಿಗೆ ಹೊನದಾಗಿ ಎರೀದಿಸಿದ ರಾಸುಗಳ ಸೇರೆದೆ
- C. ರಾಸುಗಳ ವಯಸ್ಸನ್ನು ನಿಣಾಯಿಸುವ ವಿಧಾನ

A. ರಾಸುಗಳನ್ನು ಕೊಳ್ಳಲು ತೆಂ

- ಹೈನುಗಾರರ ತಮ್ಮ ಬಳ ಇರುವ ಸಂಪನ್ಮೂಲಗಳನ್ನು ಗಳನಿಗೆ ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ತಮ್ಮ ಪ್ರದೇಶಕ್ಕೆ ಸೂಕ್ತವಾದ ತಂ ರಾಸುಗಳನ್ನು ಖರೀದಿನ ಬೇಕು. ಸ್ಥಳಯ ಪರುವ್ಯೇದ್ಯರು/ ಕೃಷಿ ವಿಜ್ಞಾನ ಕೇಂದ್ರದ ಸಿಬ್ಬಂದಿ / ಕಿನಾನ್ ಕಾಲ್ ಸೆಂಟರ್ ಸಿಬ್ಬಂದಿ ಇವರೊಂದಿಗೆ ಜಜೆಸಿ ಆ ರಾಜ್ಯಕ್ಕೆ ಸಂಭಂದಪಟ್ಟ ಸಂತಾನೋತ್ತತಿ ಧೋರಣೆಯ (ಜ್ಯಾಡಿಂಗ್ ಪಾಲಸಿ) ಅನುಸಾರ ರೈತರು ಯಾವ ತಜಯನ್ನು ಖರೀದಿಸಬಹುದೆಂದು ನಿರ್ದರ್ಶಿಸಬಹುದು.

ರಾಸುಗಳನ್ನು ಖರೀದಿಸುವ ಮೂಲ

- ಕಾಯಲೆ ರಹಿತ ಡ್ರೆರಿ ಫಾರಂಗಳಂದ (ಖಾಸಗಿ ಅಥವಾ ಸರ್ಕಾರಿ) ರಾಸುಗಳನ್ನು ಖರೀದಿಸುವುದು ಸೂಕ್ತ. ಇಂತಹ ಫಾರಂಗಳಲ್ಲಿ ರಾಸುಗಳಿಗೆ ಖರುವ ಸಾಮಾನ್ಯ ಕಾಯಲೆಗಳಾದ ಕ್ಷಯ, ಯೋಣ್ಣು ಕಾಯಲೆ ಹಾಗೂ ಬ್ರಾಸೆಲ್ಲೋಸಿನ್ ಅನ್ನ ವ್ಯವಸ್ಥಿತವಾಗಿ ತಪಾನಣೆ ನಡೆಸಿ ಕಾಯಲೆ ಇರುವ ರಾಸುಗಳನ್ನು ಬೆಳವಡಿಸಿ ಹೊರಹಾಕಲಾಗಿರುತ್ತದೆ.
- ಸಂತೆ ಅಥವ ಜಾತೀಗಳಂದ ಜಾನುವಾರುವನ್ನು ಖರೀದಿಸುವ ಬದಲು ರೈತರ ಮನೆ ಅಥವ ಖಾಮುಕಿನಿಂದ ಖರೀದಿಸುವುದು ಸೂಕ್ತ. ಏಕೆಂದರೆ ಸಹಜವಾಗಿ ಸಂತೆ ಮತ್ತು ಜಾತೀಗಳಲ್ಲಿ ಮಾರಾಟ ಮಾಡುವ ಜಾನುವಾರಗಳು ದೋಗ್ರಸ್ಥವಾಗಿರುವ ಸಂಭವ ಹೆಚ್ಚಾಗಿರುತ್ತದೆ

ಹೊಸ ರಾಸುಗಳನ್ನು ಖರೀದಿಸುವಾಗ ಗಮನಿಸಬೇಕಾದ ಅಂಶಗಳು

- ಕೆಳ್ಳಿಗಳು : ಹೊಳಪಿನಿಂದ ಕೂಡಿರಬೇಕು. ಕೆಳ್ಳಿನಲ್ಲಿ ಕೆಂಪು, ನೀರು ಹಿಂಡು ಸುರಿಯುತ್ತಿರಬಾರದು
- ಮೂಗು : ತ್ಯಾಗಿರಬೇಕು, ಮೂಗಿನ ತುದಿಯಲ್ಲ ನೀರಿನ ಹಸಿಗಳಿಂದ ಒದ್ದೆಯಾಗಿರಬೇಕು, ನಾಉಗೆಯಿಂದ ನೆಕ್ಕುತ್ತಿರಬೇಕು, ಉಸಿರಾಟ ಸಮಪ್ರಮಾಣದಲ್ಲಿ ಇರಬೇಕು ಅನಹಜವಾದ ಉಸಿರಾಟ, ಮೂಗಿನಿಂದ ಸೋರಿಕೆ, ಕೆಮ್ಮುಣಿಬ್ಬನೆ ಇಲ್ಲದಿರುವುದನ್ನು ಎಚ್ಚರಿಸಿ.
- ಮೈ ಜೆಮ್ : ಮೈದುವಾಗಿ ಹೊಳಪಿನಿಂದ ಕೂಡಿರಬೇಕು. ಕೂಡಲು ನುಣುಪಾಗಿದ್ದು ಗಂಬಾಗಿರಬಾರದು. ಉಣಿ, ಹೆನು, ಇತರೆ ಹೊರ ಪರಾವಲಂಬ ಜೀವಿಗಳು ಜೆಮ್ದ ಮೇಲೆ ಇರಬಾರದು ಮತ್ತು ಗುಳ್ಳಿಗಳು ಗಂಡೆಗಳಿರಬಾರದು.
- ದೇಹದ ತೂಕ : ತೆಂಗೆ ತಕ್ಕಂತೆ ದೇಹದ ತೂಕ ಇರಬೇಕು. ತೆಂಗಾಗಿದ್ದು ಮೂಳೆ ಬಿಟ್ಟುಕೊಂಡಿರ ಬಾರದು.
- ಮನೋಭಾವ : ಕುತೂಹಲಕಾರಿಯಾಗಿ ಅಲ್ಲ ಇಲ್ಲ ನೋಡುತ್ತಾ, ಜುರುಕಾಗಿರಬೇಕು. ಗುಂಪಿನಿಂದ ಬೇರೆಯಿಯಾಗಿ ನಿಲ್ಲಿದಂತೆ ಇರಬೇಕು, ಕೊಳಹಿಷ್ಟವಾಗಿರ ಬಾರದು.
- ಘಡಾಟ : ಆರಾಮವಾಗಿ ಸುಲಭತವಾಗಿ ಘಡಾಡಬೇಕು, ಎಳೊಪುದು ಕೂರುವುದು ಸುಲಭವಾಗಿ ಮಾಡುವಂತಿದ್ದು ಕುಳತಾಗ ಬೆನ್ನುಕೊಳ್ಳಿಸಬಾರದು.
- ಕೆಳ್ಳಲು : ಆರೋಗ್ಯಕರವಾಗಿರಬೇಕು, ಗಾತ್ರವೋಂದೇ ಶೈಂಪ್ರಾ ಕೆಳ್ಳಲನ ಸೂಜಕವಲ್ಲ. ಕೆಳ್ಳಲು ತಕ್ಕ ಮಟ್ಟಿಗೆ ಮುಂದಕ್ಕೆವಾಲಿದ್ದು ಹಾಲನ ನರಗಳು ಎದ್ದುಕಾಣುತ್ತಿರ ಬೇಕು. ಜೊಂತೆ ಇದ್ದಂತೆ ಮತ್ತು ಮಾಂಸ ತುಂಬಿದ್ದಂತಿರಬಾರದು. ಹನು ನಡೆಯುವಾಗ ಒಂದು ಬದಿಗೆ ವಾಲಿದಂತಿರಬಾರದು.
- ದೇಹಧಾರ್ಡ್ ತೆಯ ಅಂಶಗಳು : ಇದರಿಂದ ರಾಸುಗಳ ಆರೋಗ್ಯ ತಿಳಿಯುತ್ತದೆ. ಈ ಅಂಶವು ಇ ರಿಂದ ಇ ಇದ್ದರೆ ಒಕ್ಕೆಯದು. (ಸದರಿ ವಿಷಯದ ಬಗ್ಗೆ ವಿವರವನ್ನು ನೋಡಿ)
- ಹಂಡಿನ ಮಾಹಿತಿ/ದಾಖಲೆ : ರಾಸಿನ - ಹಂಡಿನ ಬಾರಿ ಕರು ಹಾಕಿದ ದಿನಾಂಕ, ನೀಡಿದ ಹಾಲನ ಪ್ರಮಾಣ, ಬಂದಿರ ಬಹುದುದಾದ ಕೆಳ್ಳಲು ಬಾಪು, ಹಾಲನ ಜ್ಞರು, ಸತ್ರ/ಮಾನು ಜೀಳದಿರುವುದು, ಕರು ಸಿಕ್ಕಿ ಹಾಕಿಕೊಂಡಿರುವುದು, ಗಭರಕೊಂಶ ಹೊರ ಬಂದಿರುವುದು ಇಂತಹ ಮಾಹಿತಿಯನ್ನು ಪರಿಶೀಲನೆಸುವುದು ಅಗತ್ಯಗ್ಯಾ.
- ವಯಸ್ಸು : ರಾಸುಗಳ ವಯಸ್ಸು ಅವುಗಳ ಆರೋಗ್ಯದ ಮೇಲೆ ನೇರ ಪರಿಣಾಮ ಇರಿದಿದ್ದರೂ ಕೊಳ್ಳಲು ರಾಸುಗಳ ವಯಸ್ಸನ್ನು ಖಾತರಿ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳಲು ಸೂಕ್ತ. (ರಾಸುಗಳ ವಯಸ್ಸು ಹಾಗೂ ಹಲ್ಲನ ಸರ್ವತೆ - ಈ ವಿಷಯ ಓದಿರಿ)

ರಾಸುಗಳ ಸಾಗಾಣಿಕೆ

- ಸಾಗಿಸುವಾಗ ರಾಸುಗಳಿಗೆ ಯಾವುದೇ ರೀತಿಯ ಬಳಳಕೆ, ತೊಂದರೆಯಾಗಿದಂತೆ ಕ್ರಮ ವಹಿಸಬೇಕು.ತಾನು, ಬಳಳಕೆ ಅಥವ ಬತ್ತಡವಿದ್ದಲ್ಲಿ ಕಾಯಲೆ ಖರುವುದು ಸುಲಭವಾದ ಕಾರಣ ಆಗಾಗ ವಿಶ್ವಾಂತಿ ನೀಡಿ, ಅಗತ್ಯವಾದ ಮೇವು, ತಿಂಡಿ, ನೀರು ಮತ್ತು ಜಾಗ ನೀಡಿ. ವಾಹನದ ನೆಲದಲ್ಲಿ ಸೂಕ್ತವಾದ ಶಯ್ಯೆಯನ್ನು (ಭತ್ತಡ ಒಣಹುಲ್ಲಿನಂತಹ) ಬದಗಿನ ಬೇಕು.

ಸರಿಯಾದ ಕಾಯೆವಿಧಾನಗಳನ್ನು ಪಾಲಸಿ ಹೊಸ ರಾಸುಗಳನ್ನು ಖರೀದಿಸಿರಿ

B. ಹಾಲು ಇರುವ ಗುಂಪಿನೊಂದಿಗೆ ಹೊಸದಾಗಿ ಖರೀದಿಸಿದ ರಾಸುಗಳ ಸೇರೆಡೆ,

ರಾಸುಗಳನ್ನು ಪ್ರತ್ಯೇಕಿಸುವುದು (ಕ್ವಾರಂಟ್ಯೆನ್)

- ಗ. ಹೊಸದಾಗಿ ಖರೀದಿಸಿದ ರಾಸುಗಳನ್ನು ಮೂರುವಾರಗಳ ಕಾಲ ಪ್ರತ್ಯೇಕವಾಗಿ ಇಡಬೇಕು. ಹಿಂಗೆ ಪ್ರತ್ಯೇಕಿಸಿದ ರಾಸುಗಳನ್ನು ಗುಂಪೆಲ್ಲ ಇರುವ ರಾಸುಗಳ ಆರ್ಥಿಕೆಯ ನಂತರ ಮಾತ್ರ ಆರ್ಥಿಕ ಮಾಡಬೇಕು.
- ಹ. ಹೊಸದಾಗಿ ಖರೀದಿಸಿದ ರಾಸುಗಳನ್ನು ರೈತರು ಸಂಪರ್ಕಿಸಿದ್ದಲ್ಲ ಕ್ಯೆ ಕಾಲುಗಳನ್ನು ತೊಳೆದು ವಸ್ತೆ ಬದಲಾಯಿಸಿದ ನಂತರ ಮಾತ್ರ ಹಿಂಡಿನ ಇತರೆ ರಾಸುಗಳ ಕೆಲಸ ಕಾಯ್ದ ನಿರ್ವಹಿಸಬೇಕು.
- ಇ. ಸೂತನ ರಾಸುಗಳಿಗೆ ಜಂತು ನಿವಾರಣೆ, ಪರೋಪರಜೀವ ಶ್ರಮಿಗಳ ನಿವಾರಣೆ ಮತ್ತು ಲಸಿಕೆಗಳನ್ನು ಹೈನೊಳ್ಳಬೇಕು.
- ಈ. ಹೊಸದಾಗಿ ಖರೀದಿಸಿದ ರಾಸುಗಳು ಹಾಲು ನಿಂತುತ್ತಿದ್ದಲ್ಲ ಹಿಂಡಿನ ಇತರೆ ಹಸುಗಳ ಹಾಲು ಕರೆದ ನಂತರವೇ ಹಾಲು ಕರೆಯಲ್ಪಡುತ್ತದೆ.
- ಈ. “ಎಲ್ಲಾ ಒಳಗೆ-ಎಲ್ಲಾ ಹೊರಗೆ” ತಂತ್ರ ಅಳವಡಿಸಿರಿ. ಹೊಸದಾಗಿ ಖರೀದಿಸಿದ ಜಾನುವಾರು ಇರಿಸುವ ಸ್ಥಳವನ್ನು (ಕ್ವಾರಂಟ್ಯೆನ್) ಹಿಂಡಿನ ಸೇರಿಸಿದ ನಂತರ ಮತ್ತೊಂದು ಹೊಸ ಜಾನುವಾರುವನ್ನು ಸೇರಿಸುವ ಮೊದಲು ಸಂಪೂರ್ಣವಾಗಿ ಪರಿಶುಭ್ರಗೊಳಿಸಬೇಕು.

ಪರೀಕ್ಷೆಗಳು

- ಕ್ವಾರಂಟ್ಯೆನ್‌ಲ್ಲ ಪ್ರತ್ಯೇಕವಾಗಿಟ್ಟು ನಮಯದಲ್ಲ ಕೆಲವು ಸರಳ ಪರೀಕ್ಷೆಗಳನ್ನು ನಡೆಸಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ.
- ಗ. ಹಾಲು ಕರೆಯುತ್ತಿರುವ ರಾಸುಗಳಲ್ಲ ಸುಪ್ತ ಕೆಜ್ಜೆಲು ಬಾಪು ಇರುವ / ಇಲ್ಲದಿರುವ ಬಗ್ಗೆ ಪರೀಕ್ಷೆ ನಡೆಸಿ ಕಾಯಲೆ ಇಡಲ್ಲ ಕೂಡಲೇ ಜಿಕಿತ್ಸೆ ಕೊಡಿಸಬೇಕು. ಇಲ್ಲದಿದ್ದಲ್ಲ ಕಾಯಲೆಯು ಹರಡುವ ಭಂತಿ ಇರುತ್ತದೆ.
 - ಇ. ಬುನೆಲ್ಲೆಲ್ಲಿಸಿನ್ನು ಪರೀಕ್ಷೆ
 - ಈ. ಯೋನಿನ್ (ಸಾಮಾನ್ಯವಾಗಿ ಜೋನ್ ಎಂದು ಕೂಡ ಕರೆಯಲ್ಪಡುತ್ತದೆ) ಡಿಸಿನ್ (ಜೆ.ಡಿ.)
 - ಈ. ದನಗಳ ಕ್ಷಯ (ಜ.ಎ.ಜ)
- ಹೊಸದಾಗಿ ಖರೀದಿಸಿದ ರಾಸುಗಳಲ್ಲ ಮೇಲೆ ತಿಳಿಸಿದ ಕಾಯಲೆಗಳಲ್ಲ ಯಾವುದಾದರೂ ಕಂಡುಬಂದಲ್ಲ ಅಂತಹ ರಾಸುಗಳನ್ನು ತಕ್ಷಣ ಗುಂಪಿನಿಂದ ಪ್ರತ್ಯೇಕಿಸಿ ಹೊರಹಾಕಬೇಕು. ಈ ಕಾಯಲೆಗಳಿಗೆ ಜಿಕಿತ್ಸೆ ಇಲ್ಲದಿದ್ದ ಇತರೆ ರಾಸುಗಳಿಗೆ ಹರಡುವ ಕಾಯಲೆಗಳಾದ್ದರಿಂದ ಗುಂಪಿನೊಂದಿಗೆ ಸೇರಿಸಬಾರದು. ತಮಗೆ ಹತ್ತಿರ ಇರುವ, ಈ ಕೆಳಗೆ ನಮೂದಿಸಿದ ಪ್ರಯೋಗಾಲಯಗಳಲ್ಲ ಮಾಹಿತಿ ಸಂಗ್ರಹಿಸಬಹುದು.
- ಸೂತನೆ : ಪರೀಕ್ಷೆಯಲ್ಲ ಕಾಯಲೆ ಇಲ್ಲ ಎಂದು ಕಂಡು ಬಂದರೂ, ಈ ಪರೀಕ್ಷೆಯ ಆದಾರದ ಮೇಲೆ ರಾಸುಗಳಲ್ಲ ರೋಗವಿಲ್ಲವೆಂಬುದನ್ನು ಬಜಿತಪಡಿಸುವುದು ಸಾಧ್ಯವಾಗುತ್ತದೆ.

ಉತ್ತರ ವಲಯ

- ಗ. ಜಂಟಿ ನಿದೇಶಶಕ್ತಿ. ಸೆಂಟರ್ ಫಾರ್ಮ ಅನಿಮೆಲ್ ಡಿಸಿನ್ ರಿಸಜ್ಞೆ ಅಂಡ್ ಡಯಾಗ್ನೋಲಿಸಿನ್ (ಸಿ ಎ ಡಿ ಆರ್ ಎ ಡಿ). ಬ.ವಿ.ಆರ್.ಬಿ. ಇಜ್‌ತೋನಿಗರ್ ಟಿಜಿಟಿಎಂ.
- ಹ. ಜಂಟಿ ನಿದೇಶಶಕ್ತಿ ಹಾಗೂ ಉಸ್ತುವಾರಿ ಅಧಿಕಾರಿ ರೀಜನಲ್ ಡಿಸಿನ್ ಡಯಾಗ್ನೋಲಿಸ್ಟಿಕ್ ಲ್ಯಾಬ್‌ರೇಟರಿ, ಜಲಂಧರ್, ಪಂಜಾಬ್.

ದಕ್ಷಿಣ ವಲಯ

ಜಂಟಿ ನಿದೇಶಶಕ್ತಿ,
ಬಿ ಎ ಹೆಚ್ ಮತ್ತು ವಿ ಜಿ ಹೆಬ್ಬಾಳ, ಬೆಂಗಳೂರು - ೫೬೦ ೦೨೪.

ಮೂರೆ ವಲಯ

- ಗ. ಜಂಟಿ ನಿದೇಶಶಕ್ತಿ ಕೋಲ್ಪುತ್ತು ೨೦೦ ೦೫೨
ಇ.ಆರ್.ಡಿ.ಡಿ.ಎಲ್ ಕೋಲ್ಪುತ್ತು ೨೦೦ ೦೫೨
- ಹ. ಉಪ ನಿದೇಶಶಕ್ತಿ
ಎನ್.ಇ.ಆರ್.ಡಿ.ಡಿ.ಎಲ್
ಬಾನಪರ - ಗುವಹಾತಿ ೭೮೧೦೨೨

ಪಶ್ಚಿಮ ವಲಯ

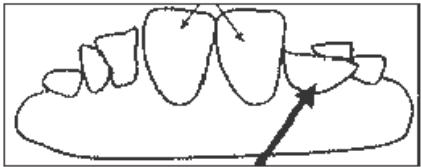
ಜಂಟಿ ನಿದೇಶಶಕ್ತಿ
ಡಬ್ಲ್ಯೂ.ಆರ್.ಡಿ.ಡಿ.ಎಲ್
ಬೈಂಧ್, ಮಂಡಿ ೪೧೧೦೦೨

* ರಾಜ್ಯೋತ್ಸವ ಪೆಶುಸಂಗೊಳಿಸಿದ ಇಲಾಖೆಯ ಪ್ರಯೋಗಾಲಯಗಳಲ್ಲ ಈ ಪರೀಕ್ಷೆ ನಡೆಸಲಾಗುತ್ತದೆ. ಸ್ಥಳೀಯ ಪೆಶುಪ್ರೇರ್ಯರ ಸಹಾಯದಿಂದ ಸ್ಥಾಪಿತ ಪ್ರಯೋಗಾಲಯಗಳಿಗೆ ಕಳುಹಿಸಬಹುದು

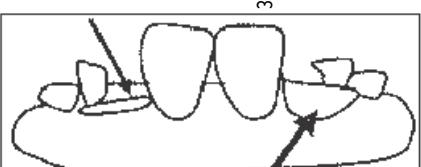
C. ರಾಸುಗಳ ವಯಸ್ಸನ್ನ ನಿರ್ಣಯನುವ ವಿಧಾನ

ರಾಸುಗಳ ಮಾಲೆಕರು ತಮ್ಮ ರಾಸುಗಳ ವಯಸ್ಸಿನ ಬಗ್ಗೆ ಸರಿಯಾದ ಮಾಹಿತಿ ಒದಗಿಸಿದ್ದಿಲ್ಲ ಎರೀದಿಗೆ ಮೊದಲು ರಾಸುಗಳ ವಯಸ್ಸನ್ನ ಎರೀದಿದಾರರು ಖಾತರಿ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುವುದು ಸೂಕ್ತ.

೧. ಹಲ್ಲುಗಳ ಸ್ವರೂಪವನ್ನು ಅಥರಿಸಿ ವಯಸ್ಸನ್ನ ನಿರ್ಣಯನುವುದು

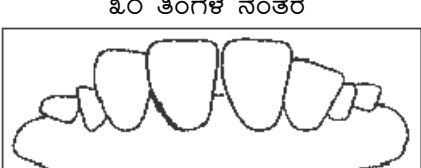

ಹುಟ್ಟಿನಿಂದ ಒಂದು ತಿಂಗಳವರೆಗೆ, ಎರಡು ಅಥವಾ ಹೆಚ್ಚಿನ ತಾತ್ಕಾಲಕ ಬಾಜಿ ಹಲ್ಲುಗಳು ಇರುತ್ತವೆ. ಮೊದಲ ತಿಂಗಳ ಹೊತ್ತಿಗೆ ಎಲ್ಲಾ ಉತ್ತರ ತಾತ್ಕಾಲಕ

ಬಾಜಿಹಲ್ಲುಗಳು ಕಾಣಿಸಿಕೊಳ್ಳುತ್ತವೆ.

ನಂತರ ಮುಂದಿನ ಮೃದ್ಗಭಾಗದ ಜೋಳದಿ ಅಲ್ಪಕಾಲಕ ಬಾಜಿ

ಹಲ್ಲುಗಳು ಉದುರಿ, ಎರಡು ವಷಣಗಳಾಗುವರೆಗೆ ಕಾಯಿಂ ಬಾಜಿ

ಹಲ್ಲುಗಳುಸಂಪೂರ್ಣವಾಗಿ

ಬೆಳಿದಿರುತ್ತದೆ. ಇಂ ತಿಂಗಳಗೆ

ಮುಂದಿನ ಮೂರನೆಯ ವಾಯಿಂ

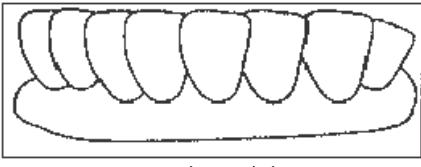
ಬಾಜಿ ಹಲ್ಲುಗಳು ಹುಟ್ಟುತ್ತವೆ (ದಪ್ಪ ರೆಂಬೆಗಳು). ನಾಲ್ಕನೇ ಶಾಶ್ವತ

ಬಾಜಿಹಲ್ಲುಗಳು ಇಂ ತಿಂಗಳ ನಂತರ ಹುಟ್ಟಿಕೊಳ್ಳುತ್ತದೆ. ಮೂರು ವಷಣಗಳನಂತರ ಎರಡನೆಯ ಜೋತೆ ಬಾಜಿ ಹಲ್ಲುಗಳು

ಮೂಡುತ್ತವೆ. ೪-೫ ವರ್ಷದ ವೇಳೆಗೆ ರಾಸಿನ ವಾಯಿಂ

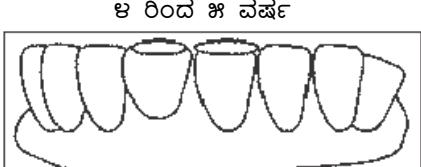
ಬಾಜಿಹಲ್ಲುಗಳು ಮೂಡಿರುತ್ತವೆ.

ಎಮ್ಮೆಗಳೆಲ್ಲ ೫-೬ ವರ್ಷಕ್ಕೆ ಮೂಡುತ್ತವೆ. ಆರನೆಯ ವರ್ಷಕ್ಕೆ ಮೃದ್ಗಿದ ಹಲ್ಲುಗಳು ಸವೆದಿದ್ದು ಮಟ್ಟನವಾಗಿರುತ್ತದೆ.

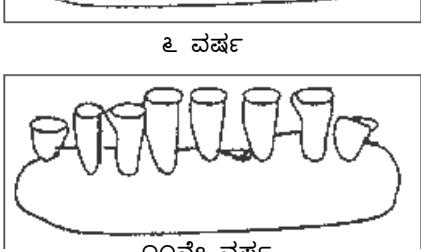
ಇಂದಿ ವರ್ಷದ ವರ್ಷದ ವೇಳೆಗೆ ಎಲ್ಲಾ ಬಾಜಿ

ಹಲ್ಲುಗಳ ಸವೆತ ಇನ್ನೂ ಮೂಂದುವರೆದಿದ್ದು ಹಲ್ಲುಗಳ ಸಂದಿನಲ್ಲಿ ಅಂತರ ಹೆಚ್ಚಾಗಿರುತ್ತದೆ.

ಇ ವರ್ಷದ ನಂತರ ಹಲ್ಲುಗಳ ಸವೆತ ಮೂಂದುವರೆದು ೧೦ ವರ್ಷದ ವೇಳೆಗೆ ಎಲ್ಲಾ ಬಾಜಿ

ಹಲ್ಲುಗಳ ಸವೆತ ಇನ್ನೂ ಮೂಂದುವರೆದಿದ್ದು ಹಲ್ಲುಗಳ ಸಂದಿನಲ್ಲಿ ಅಂತರ ಹೆಚ್ಚಾಗಿರುತ್ತದೆ.

ಇ ವರ್ಷದ ರಾಸು ಮೂಣಂದಾಗಿ ಬೆಳೆದ ಉ ಬಾಜಿ ಹಲ್ಲು

೪-೫ ವರ್ಷದ ರಾಸುವಿನ ಮೂಣಂದಾಗಿ ಬೆಳೆದ ಉ ಬಾಯಿಂ ಬಾಜಿ ಹಲ್ಲುಗಳು

೨. ಕೊಂಜನ ಉಂಗುರಗಳನ್ನು ಅಥರಿಸಿ ವಯಸ್ಸಿನ ನಿರ್ಧಾರ

ಇದು ಕರಾರುವಾಕ್ಷಾದ ಪದ್ಧತಿ ಅಲ್ಲದಿದ್ದರೂ ಈ ವಿಧದಲ್ಲಿಯೂ ವಯಸ್ಸನ್ನ ನಿರ್ಧರಿಸಬಹುದಾಗಿದೆ. ೧೦ ರಿಂದ ೧೨ ತಿಂಗಳಗೆ ಮೊದಲ ಉಂಗುರ ಮೂಡುತ್ತದೆ. ಸುಮಾರಾಗಿ ಪ್ರತಿವರ್ಷಕ್ಕೆ ಒಂದು ಉಂಗುರ ಸೇರಣಣೆಯಾಗುತ್ತದೆ. ೫ ವರ್ಷದ ನಂತರ ಮೂರು ಉಂಗುರಗಳು ಕಾಣಿಸಿರಬಹುದು. ಅಲ್ಲದೆ ಉ ವರ್ಷದ ನಂತರ ಯಾವ ಉಂಗುರವೂ ಕಾಣಬೇಕಿಲ್ಲ.

ವಿಭಾಗ-3

ನವಜಾತ (ಹೊಸದಾಗಿ ಹುಟ್ಟಿದ) ಕರುಗಳ ಆರ್ಥಿಕ

"ಇಂದಿನ ಕರುವೇ ನಾಳನ ಹನು". ಆರೋಗ್ಯದ ದೃಷ್ಟಿಯಂದ ರಾಸುಗಳ ಆಯಸ್ಸನ್ನು ಎರಡು ಭಾಗಗಳನ್ನಾಗಿ ವಿಂಗಡಿಸಬಹುದು – ಮೊದಲ ಇಂಥಾನು ಮತ್ತು ನಂತರದ ದಿನಗಳು. ಮೊದಲ ಇಂಥಾನು ಎಷ್ಟು ಮುಖ್ಯವೆಂದರೆ ಅದರ ಮೇಲೆಯೇ ರಾಸುಗಳ ಸಂತಾನೋಽಂತ್ರಕ್ತಿ ಸಾಮರ್ಪ್ಯ ಮತ್ತು ಆರೋಗ್ಯ ಅವಲಂಬಿಸಿರುತ್ತದೆ. ಮೊದಲ ಇವರು ನಾಲ್ಕು ಗಂಬೀಗಳಲ್ಲಿ ಕರು ಉತ್ತಮ ಆಹಾರ, ವಾತಾವರಣ ಮತ್ತು ಹಾರ್ಡ್‌ಕೆ ಪಡೆಯುದ್ದಾಗಿ ಸಾರ್ಯಾಂಶಕು ಅಲ್ಲದ ವ್ಯಾಂದ ಅನಾರೋಗ್ಯಗೊಂಡು ಸಂತಾನೋಽಂತ್ರಕ್ತಿಯನ್ನು ಕಳೆದುಕೊಳ್ಳಬಹುದು. ಕರುಗಳು ಉತ್ತಮ ಆನುವಂಶಿಕ ಗುಣಮಟ್ಟ ಹೊಂದಿದ್ದು, ಮುಂದೆ ಒಳ್ಳೆಯ ವಾತಾವರಣ ಸಿಕ್ಕಿದರೂ ಅನೇಕ ರೋಗಗಳಿಗೆ ತುತ್ತಾಗಿ, ದುಬಂಳಗೊಂಡು ಉತ್ತ್ವಾದಕತೆಯಲ್ಲಿ ಕುಂರಿತ ಕಾಣಬಹುದು (ಉತ್ತಮ ವಂಶವಾಹಿನಿ ಇದ್ದಾಗ್ಯ). ಕರುಗಳ ಭೇದಿ ರೋಗವು ಮುಖ್ಯವಾಗಿ ಮಾರಣಾಂತಿಕವಾಗಿದ್ದು ಅದರ ಕಾರಣಗಳನ್ನು ಕಂಡುಹಿಡಿದು ಸೂಕ್ತ ಜಿಕಿತ್ಸೆ ನೀಡಲು ಅವಶ್ಯಕತೆ ಬಹಳ ಮುಖ್ಯವಾದುದು. ಈ ದಿನೆಯಲ್ಲಿ ಈ ಕೆಳಗಿನ ವಿಷಯಗಳನ್ನು ಜಜಿಸಲಾಗಿದೆ.

೧. ಹುಟ್ಟಿದ ಕರುವಿನ ಪಾಲನೆ
೨. ಕರುಗಳ ಭೇದಿ – ಅದರ ನಿವಾರಣೆ

ಗ. ನವೆಜಾತ ಕರುವಿನ ಪಾಲನೆ

ಸ್ವೇಣಸಮಯ: ಕರು ಹುಟ್ಟಿದ ಮೊದಲ ಒಂದು ಷಂಬೀ, ಅದರ ಇಡೀ ಜೀವವನದಲ್ಲಿ ಅತೀ ಮಹತ್ವಾದ್ದರಿಂದ ಇದನ್ನು ಸ್ವೇಣಸಮಯವೆನ್ನುತ್ತಾರೆ.

ನೆನಪಿಡಬೇಕಾದ ಅಂಶಗಳು

- ಗ. ಮೂರಿನ ಹೊಕ್ಕಿಗಳು ಮತ್ತು ಬಾಯಿಯನ್ನು ಶುಚಿಗೊಳಿಸಿ ಸರಾಗವಾಗಿ ಉಸಿರಾಡಲು ಅಣವು ಮಾಡಿಕೊಡಿ. ಇದರಿಂದ ಮುಂದೆ ಉಸಿರಾಟದ ತೋಂದರೆ ಇಲ್ಲದಂತಾಗುವುದು.
- ಗಾಯಗೆ ಕರುವಿನ ಮೈಯನ್ನು ನೆಕ್ಕಲು ಅಣವು ಮಾಡಿಕೊಟ್ಟಾಗ ಕರುವಿನ ದೇಹದಲ್ಲಿ ರಕ್ತ ಸಂಭಾರ ಉತ್ತಮಗೊಂಡು, ಕರು ಮೇಲೆ ಎದ್ದು ನಿಲ್ಲಲು ಮತ್ತು ಜಾಸಲು ಅನುಕೂಲವಾಗುತ್ತದೆ.
- ಕರುವಿನ ಕರುಳನ ಬಳ್ಳಯನ್ನು ಬುಡಕಿಂದ ೨ ಇಂಚು ಅಂತರದಲ್ಲಿ ಒಳ್ಳಿಯ ಕತ್ತರಿಯಿಂದ ಕತ್ತರಿಸಬೇಕು ಮತ್ತು

ಶೇ. ೩.೫ ಅಥವಾ ಹೆಚ್ಚಿನ ಇಂಕ್ಷರ್ ಅಯೋಳಿನ್ ದಾವಣದಲ್ಲಿ ೫೦ ಸೆಕಂಡ್ ಅಡಬೇಕು. ಒಳ್ಳಿಯ ದಾರದಿಂದ ಕತ್ತರಿಸಿದ ಭಾಗದ ಕರುಳ ಬಳ್ಳಯನ್ನು ಕಟ್ಟಬೇಕು. ಗೆ ಷಂಬೀಯ ನಂತರ ಕರುಳ ಬಳ್ಳಯನ್ನು ಮತ್ತೊಮ್ಮೆ ಅಯೋಳಿನ್ ದಾವಣದಲ್ಲಿ ಅಡಬೇಕು. ಇಲ್ಲದಿದ್ದಲ್ಲಿ ಗಂಭೀರ ಸೋಂಕಿಗೆ ದಾರ ಮಾಡಿಕೊಡುತ್ತದೆ.
- ಕರು ಹುಟ್ಟಿದ ೨ ಗಂಬೀಯೋಳಿಗೆ ೨ ಅಳಬರ್ ಗಿಳ್ಳು ಹಾಲನ್ನು ಕುಡಿಸಿರಿ, ಗೆ ಗಂಬೀಗಳ ನಂತರ ಕರುವಿನ ಗಾತ್ರವ ಗಾತ್ರವನ್ನಾದರಿಸಿ ಒಂದರಡು ಅಳಬರ್ ಹಾಲನ್ನು ಕುಡಿಸಿರಿ.
- ಅಗತ್ಯದ ಪ್ರಮಾಣದಲ್ಲಿ ಗಿಳ್ಳುಹಾಲು ಪಡೆಯಲಾಗದ ಕರುಗಳು ಮುಂದೆ ರೋಗ ನಿರೋಧಕ ಶೈಕ್ಷಿಯನ್ನು ಮೂತ್ರಿಯಾಗಿ ಪಡೆಯದೇ ಅನೇಕ ರೋಗಳಿಗೆ ತುತ್ತಾಗಬಹುದು.
- ೨೪ ಗಂಬೀಗಳ ನಂತರ ಗಿಳ್ಳು ಹಾಲು ನಿರುಪದರಿಂದ ರೋಗ ನಿರೋಧಕ ಶೈಕ್ಷಿ ಕುಂರಿತವಾಗಬಹುದು.
- ಕರುಗಳು ಗಿಳ್ಳು ಹಾಲನ್ನು ನೀವಿನುಪುದು ಅವುಗಳನ್ನು ಮೊದಲು ಶಿ ತಿಂಗಳು ರೋಗಿಗಳಿಂದ ರಕ್ಷಿಸಲು ಅತ್ಯವಶ್ಯಕ. ಗಿಳ್ಳುಹಾಲೇ ಕರುವಿನ ಆರೋಗ್ಯಕರ ಜೀವನಕ್ಕೆ ರಕ್ಷದಾರಿ.
- ಎಷ್ಟು ಗಿಳ್ಳು ಹಾಲು ನೀಡಿದ್ದೇವೆ ಎಂದು ತಿಳಿಯುವ ಸಲುವಾಗಿ ಕರುಗಳಿಗೆ "ಕ್ರೂಕಾಲು" ನಿರುಪದು ಸೂಕ್ತವಾದ ಕ್ರಮ.
- ಕರು ಹುಟ್ಟಿದ ೧೦ ರಿಂದ ೨೫ ದಿನಗಳಗೊಮ್ಮೆಗೆ ಜಂತು ನಿವಾರಕ ಜಿಷಿಂಡಿಗಳನ್ನು ನಿರುಪದೇಕು. ಕರುವಿಗೆ ಶಿ ತಿಂಗಳು ತುಂಬವರೆಗೂ ಪ್ರತಿ ತಿಂಗಳು ಜಂತು ನಿವಾರಕ ಜಿಷಿಂಡಿ ನಿರುಪಿಸಬೇಕು.
- ಕರುವಿಗೆ ಶಿ ತಿಂಗಳಾದ ಕೂಡಲೇ ಸ್ಥಳೀಯ ಪಶು ವೈದ್ಯರನ್ನು ಸಂಪರ್ಕಿಸಿ ಕರುವಿಗೆ ರೋಗ ನಿರೋಧಕ ಜುಜ್ಜುಮದ್ದಗಳನ್ನು ನಿರುಪಿಸಬೇಕು.
೧೧. ೨ ರಿಂದ ೮ ವಾರಗಳಲ್ಲಿ ಕರುಗಳನ್ನು ಘನರೂಪದ ಆಹಾರ (ಮೇವು ಇತ್ಯಾದಿ) ಸೇವನೆಗೆ ಸಿದ್ಧಗೊಳಿಸುವ ಸಲುವಾಗಿ ಕರುಗಳ ಘನೀಕೃತ ಆಹಾರವಾದ "ಕಾಫ್- ಸ್ವಾಷಣ್" ಅನ್ನ ನೀಡಿದಲ್ಲಿ ಬೇಳವಣಿಗೆ ಉತ್ತಮವಾಗಿರುತ್ತದೆ.

ಕಾಫ್- ಸ್ವಾಷಣ್ ರನ್ನು ತಯಾರಿಸಲು ಉಪಯೋಗಿಸುವ ಪದಾರ್ಥಗಳು
ಮೆಕ್ಕೊಳಿಂಜೆ ೫೨% ಉಬ್ಬು ೭೦%, ಸೋಯಾಜೀನ್ ಮೀಲ್ ೭೦%, ಕಾಕೆಂಜಿ ೫% ಉಪ್ಪು ೦.೫%, ಬನಿಜ ಮಿಶ್ರಣ ೧.೫%, ವಿಟಮಿನ್‌ಗಳು ೧%,

ಹನು ನೆಕ್ಕಿದಾಗ ಕರು ಎದ್ದು ನಿಲ್ಲಲು ಸಹಾಯವಾಗುತ್ತದೆ

ಶೇ.೨ರ ಇಂಕ್ಷರ್ ಅಯೋಳಿನ್ ಉಪಯೋಗದಿಂದ ಹೊಕ್ಕಿಕು ನಿಂಜು ನಿವಾರಿಸಬಹುದು

ಹುಟ್ಟಿದ ಕರುವಿಗೆ ಕೂಡಲೇ ಗಿಳ್ಳು ಹಾಲು ನಿರುಪಿಸಬೇಕು

ಗಿಳ್ಳು ಹಾಲು ನೀಡಿ ಬಾತಿರಿಯಾಗಲು ಬಾಟಾಯುಲ್ಲ ಕುಡಿಸುತ್ತಿರುವುದು

ಹುಟ್ಟಿದ ಕರುಗಳ ಪಾಲನೆ ಅವುಗಳನ್ನು ಸಾವಿನಿಂದ ರಕ್ಷಿಸುತ್ತವೆ.

೭. ಕರುಗಳ ಭೇದಿ - ಅದರ ನಿರ್ವಹಣೆ

- ಅನೇಕ ಕಾರಣಗಳಿಗೆ ಕರುಗಳ ಭೇದಿ ಕಾಣಿಸಿಕೊಳ್ಳುತ್ತದೆ.
- ಭೇದಿಯಂದ ನರಕುವ ಕರುಗಳು ನಾಕಷ್ಟು ಪ್ರಮಾಣದಲ್ಲಿ ನೀರು ಹಾಗೂ ಎಲೆಕ್ಟ್ರಾಲ್ಟ್ರಿಕ್ ಗಳನ್ನು ಕಚೇದುಕೊಳ್ಳುತ್ತವೆ. ಇದರಿಂದಾಗಿ ಕರುಗಳು ಬೇಗ ಸಾವನ್ನಪ್ಪುತ್ತವೆ.

ಕರುಗಳ ಭೇದಿಯ ನಿರ್ವಹಣೆ

- ಪ್ರತಿದಿನ ೨ ರಿಂದ ೪ ಲೆಟರ್ ಎಲೆಕ್ಟ್ರಾಲ್ಟ್ರಿಕ್ ದ್ರಾವಣವನ್ನು ಕೊಟ್ಟು ಅತಿಸಾರದಿಂದ ಕಚೇದುಕೊಂಡ ನೀರು ಹಾಗೂ ಎಲೆಕ್ಟ್ರಾಲ್ಟ್ರಿಕ್ ಮರು ಪಡೆಯುವಂತೆ ಮಾಡಿ
- ಎಲೆಕ್ಟ್ರಾಲ್ಟ್ರಿಕ್ ದ್ರಾವಣವನ್ನು ಆಹಾರಕ್ಕೆ ಹೆಚ್ಚುವರಿಯಾಗಿ ನೀಡಬೇಕು
- ಭೇದಿಯ ಕಾರಣ ತಿಳಯಲು ಮತ್ತು ಅಗತ್ಯ ಜಿಕ್ಕೆ ನೀಡಬೇಕಾಗಿ ಕೂಡಲೇ ಹಶು ವೈದ್ಯರನ್ನು ನಂಪಿಕಣಸಿರಿ

ಮನೆಯಲ್ಲೇ ತಯಾರಿಸಬಹುದಾದ

ಎಲೆಕ್ಟ್ರಾಲ್ಟ್ರಿಕ್ ದ್ರಾವಣ

ಒಂದು ಲೀಟರ್ ಬೆಳ್ಳನೆಯ ನೀರಿಗೆ

ಗ್ಲೂಕೋಸ್ ೫ ಟೋ ಚಮಚ

ಅಡಿಗೆ ಸೋಡಾ ೧ ಟೋ ಚಮಚ

ಅಡಿಗೆ ಉಪ್ಪು ೧ ಟೋ ಚಮಚ

[ಒಂದು ಟೋ ಚಮಚ = ೫ ಗ್ರಾಂ (ಅಂದಾಜು)]

*ಕರುಗಳು ಸಕ್ಕರೆಯನ್ನು (ಸುಕ್ರೋಸ್) ಪರಿಣಾಮಕಾರಿಯಾಗಿ ಜಿಂಣಿಸಿಕೊಳ್ಳುವುದಿಲ್ಲ. ಸಕ್ಕರೆಯನ್ನು ಎಲೆಕ್ಟ್ರಾಲ್ಟ್ರಿಕ್ ದ್ರಾವಣದಲ್ಲಿ ಉಪಯೋಗಿಸುವದರಿಂದ ಅತಿಸಾರ ಇನ್ನಷ್ಟು ಹದಗಿಸಬಹುದು ಮತ್ತು ಹೆಚ್ಚು ದ್ರವ ಮತ್ತು ಮಿನ್ನೊಡೆಕವನ್ನು (ಎಲೆಕ್ಟ್ರಾಲ್ಟ್ರಿಕ್) ಕಚೇದುಕೊಳ್ಳಬಹುದು. ಆದ್ದರಿಂದ ಎಲೆಕ್ಟ್ರಾಲ್ಟ್ರಿಕ್ ದ್ರಾವಣದಲ್ಲಿ ಗ್ಲೂಕೋಸ್‌ಗೆ ಆಗ್ನೇಯ ನೀಡಲಾಗುತ್ತದೆ

ಕರುಗಳಲ್ಲಿ ನಿರ್ಜಣಲಕರಣ (ಡಿಹೈಡ್ರೇಶನ್)

ನೀರು ಕಚೇದುಕೊಂಡ ಪ್ರಮಾಣ %	ಲಕ್ಷಣಗಳು
ಶೇ. ೫ ರಿಂದ ೧೫	ಕರು ಸಾಮಾನ್ಯವಾದ ಅರೋಗ್ಯವಾಗಿರುತ್ತದೆ.
ಶೇ. ೫ ರಿಂದ ೩೦	ಭೇದಿ, ಸಾಮಾನ್ಯ ಲಕ್ಷಣಗಳು, ಹಾಲು ಕುಡಿಯಲು ಪ್ರತಿರೋಧಿಸುವುದು
ಶೇ. ೩೦ ರಿಂದ ೫೦	ಅಲ್ವಾದ ಇನ್ನತೆ, ನಿಜಿಂದವೆನಿಸುವ ಚಮಚ(ಮೇಲೆಕುದು ಇಟ್ಟರೆ ಚಮಚವು ಮಂದಗತಿಯಲ್ಲಿ, ಅಂದರೆ ೨-೩ ಸೆಕೆಂಡ್‌ಲ್ಲಿ, ಹಿಂತಿರುಗುವುದು), ಹಾಲು ಹೀರುವುದು, ಹಿಂಜರಿದ ಕಣ್ಣಗಳು, ಬಲಹಿನತೆ.
ಶೇ. ೫೦-೮೦	ಇನ್ನತೆ, ಮಲಗುವುದು, ತೆಪ್ಪಿವಾಗಿ ಹಿಂಜರಿದ ಕಣ್ಣಗಳು, ಒಣಿದ ಒಸಡು, ಇನೆಕೆಂಡಿಗಿಂತ ಜಾಸ್ತಿ ಚಮಚದ ಬೆಂಟಿಂಗ್*
ಶೇ. ೮೦-೯೦	ಸಿಲ್ಲಲಾಗಿರುವುದು, ಕಾಲುಗಳ ಮತ್ತು ಬಾಲಗಳ ತುದಿ ತೆಣ್ಣಾಗಿರುವುದು, ಚಮಚದ ಬೆಂಟಿಂಗ್, ಮಂಪರು
ಶೇ.೯೦ ಮೇಲ್ಪಟ್ಟು	ನಿಜಿಂದವ ಸ್ಥಿತಿ ತಲುಪುವುದು

* ಕಣ್ಣಿನ ಮೇಲೆ, ಏದೆಯ ಹಾಗು ಕುತ್ತಿಗೆಯ ಸುತ್ತು ಚಮಚ ಒಳಗೊಳಿಸಿಕೊಳ್ಳಬೇಕು. ಸಡಿಲಗೊಳ್ಳುವುದು ಸಮಯ ನಿರ್ಜಣಲಕರಣದ ಪ್ರಮಾಣವಾನ್ನು ತಿಳಿಸುತ್ತದೆ.

ಶೇಳುದೆ ಎಂಟ್ರಿಂತ ಹೆಚ್ಚು ನಿರ್ಜಣಲಕರಣವಾದ ಕರುಗಳಿಗೆ ತಕ್ಷಣದ ಅಭಿಧಮನೀಯ ದ್ರಾವಣದ (ನಾಡಿಯ ಮುಖಾಂತರ ನೀಡಲಾಗುವ) ಜಿಕ್ಕೆಯ ಅವಶ್ಯಕತೆಯಾಗುವದರಿಂದ ಕೂಡಲೇ ಹಶು ವೈದ್ಯರನ್ನು ಕರೆಸಬೇಕು

ಕರುಗಳ ಭೇದಿಯ ನಿವಾರಣೆ

- ರೋಗಿ ನಿರೋಧಕ ಶಕ್ತಿ ಹೆಚ್ಚಿಸಲು ಕರು ಹುಟ್ಟಿದ ಆರು ಘಂಟೆಯ ಒಳಗಾಗಿ ಸರಿ ಪ್ರಮಾಣದಲ್ಲಿ ಗಿಣ್ಣ ಹಾಲನ್ನು ಕುಡಿಸುವುದನ್ನು ಖಾತ್ರಿಗೊಳಿಸಿಕೊಳ್ಳಬೇಕು.
- ಕರುವನ್ನು ಉತ್ತಮ ಅರೋಗ್ಯಕರ ಮತ್ತು ಒಣ ವಾತಾವರಣದಲ್ಲಿ ಪ್ರೋಫಿಲ್ ಸೆಬೆಕು.
- ಕರು ಹಾಲು ಹೀರುವಿಕೆಗಿಂತ ಮುಂಚೆ ಹನುವಿನ ಕೆಳ್ಳಿಲನ್ನು ಚೆನ್ನಾಗಿ ತೊಳೆಯಬೇಕು.

ಶೀಂಪುರಾಗಿ ಕರುವಿನ ಭೇದಿಯನ್ನು ನಿಯಂತ್ರಿಸಿದಲ್ಲಿ ಕರುವನ್ನು ಉಳಿಸಿಕೊಳ್ಳಬಹುದು

ವಿಭಾಗ - 4

ಲಸಿಕೆಗಳ ಮೂಲಕ ತಡೆಗಟ್ಟಬಹುದಾದ ರೋಗಗಳು

ನಮ್ಮ ದೇಶದಲ್ಲಿ ಅನೇಕ ಸ್ಥಳೀಯ ಕಾಯಲೆಗಳು ರಾಸುಗಳ ಉತ್ಪಾದಕತೆಯನ್ನು ಕುಂರಿತಗೊಳಿಸಿ, ಆಧಿಕ ನಷ್ಟಕ್ಕೆ ಕಾರಣವಾಗುತ್ತಾಲವೆ. ಕೆಲವು ಕಾಯಲೆಗಳು ಮಾರಣಾಂತರವೂ ಹೌದು. ಅದ್ವಾರ್ಥವೆಂದರೆ ಬ.ಜ.ಆರ್. ಕಾಯಲೆಯನ್ನು ಹೊರತು ಪಡಿಸಿ, ಉಂದ ಸಾಂಕ್ರಾಮಿಕ ಕಾಯಲೆಗಳಿಗೆ ಲಸಿಕೆಗಳು ಲಭ್ಯವಿದ್ದು. ಗುಂಟನ ಶೇ ಲಂ ರಷ್ಟು ರಾಸುಗಳಿಗೆ ಲಸಿಕೆ ಹಾಕಿಸಿದರೆ ಕಾಯಲೆಯನ್ನು ನಿಯಂತ್ರಿಬಹುದಾಗಿದೆ. ಈ ಕೆಳಕಂಡ ರೋಗಗಳ ಮತ್ತು ರೋಗ ನಿಯಂತ್ರಣ ಲಸಿಕೆಗಳ ಬಗ್ಗೆ ಇಲ್ಲಿ ಜೆಡಿನೆಲಾಗಿದೆ.

೧. ಕಾಲುಬಾಯಿ ಜ್ವರ (ಎಫ್.ಎಂ.ಡಿ)
೨. ಗಳಲೆ ರೋಗ/ಮೆಟರುಕಟ್ಟಿ ಕಾಯಲೆ (ಹೆಚ್.ಎನ್.ಎ)
೩. ಜಪ್ಪೆರೋಗ (ಇ. ಕ್ರ್ಯೂ. = Black Quarter)
೪. ಬುನೆಲ್ಲೊಂಸಿನ್ (ಸಾಂಕ್ರಾಮಿಕ ಗಳಿಂಥಾತ)
೫. ಇನ್‌ಫೆಕ್ಷಿಯನ್ (ಬೊವೈನ್ ರ್ಯೂನೆಲ್ಲೆಲೆಕಿಯ್ಲಿಂನ್) (ಬ.ಜ.ಆರ್)
೬. ರೇಬಿಎನ್ (ಹುಜ್ಜನಾಯ ಕಡಿತದಿಂದಾಗುವ ನಾಯಹುಜ್ಜು)
೭. ಅಂತ್ರ್ಯಾಕ್ಸ್ (ಸರಡಿ ರೋಗ)
೮. ಧೈಲೆರಿಯೋಂಸಿನ್
೯. ಹನು ಎಮ್ಲಿಗಳಿಗೆ ನೀಡಬೇಕಾದ ಲಸಿಕೆಗಳ ವೇಳಾಪಟ್ಟ
೧೦. ಲಸಿಕೆ ಹಾಕಿಸುವಾಗ ಗಮನಿಸಬೇಕಾದ ಮುಖ್ಯ ಅಂಶಗಳು
೧೧. ಲಸಿಕೆ ಘಲಕಾರಿಯಾಗಿದಿರಲು ಕಾರಣಗಳು

ಗ. ಕಾಲುಭಾಯಿ ಜ್ವರ (ಎಫ್.ಎಂ.ಡಿ)

- ಪೈರಾಳಿಗಳಿಂದ ಬರುವ ಭಯಂಕರ ಸಾಂಕ್ರಾನಿಕ ಕಾಯಲೆ.
- ಬಾಧಿತ ರಾಸುಗಳ ಸ್ಥಳ, ಕಲುಷಿತ ಗಾಳಿ, ನೀರು ಹಾಗು ಆಹಾರ ಇವುಗಳ ಮೂಲಕ ಹರಡುತ್ತದೆ.
- ಹನು ಮತ್ತು ಎತ್ತು ಕೆ ರೋಗದಿಂದ ನಾಯುವುದ ಅಪರೂಪವಾದರೂ, ಹನುವಿನ ಹಾಲು ಉತ್ಪಾದನೆ ಮತ್ತು ಫಲವತ್ತತೆ, ಮತ್ತು ಎತ್ತುಗಳ ದುಡಿಮೆ ಸಾಮಾನ್ಯವು, ರೋಗದಿಂದ ಜೀತರಿಸಿಕೊಂಡ ನಂತರವೂ, ಶಾಶ್ವತವಾಗಿ ಕುಂದಿತಗೊಳ್ಳುತ್ತದೆ. ಹಾಲು ಉತ್ಪಾದನೆ ಸ್ಥಗಿತ, ದುಡಿಯಿವ ಕಾಯುಕ್ಕುಮತೆ ಕುಂಟಿತಗೊಳ್ಳುವುದು, ರಾಸುಗಳಲ್ಲಿ ಗಳಿಂಧಾರಣೆ ಇವುಗಳ ರಾಸುಗಳು ಗುಣವಾದಮೇಲೆ ಬರುವೇರಾಗುತ್ತದೆ.
- ಕರುಗಳಲ್ಲಿ ಸಾವು ನಂಭವಿಸಬಹುದು.

ಲಕ್ಷಣಗಳು

ಗೊರಸಿನ ಹುಣ್ಣು

ನಾಲಗೆಯ ಹುಣ್ಣು

ಅಂಗಸುಳುನೆಲ್ಲ ಹುಣ್ಣು

ಕೆಳ್ಳಿಂಣಿನೆಲ್ಲ ಹುಣ್ಣು

- ಪೈರನ್ ಕುರಿ ಮತ್ತು ಮೇಕೆಯನ್ನೂ ಕೂಡ ಸೋಂಕಿಸುತ್ತದೆ ಆದರೆ ರೋಗವು ನಾಮಾನ್ಯವಾಗಿ ಲಕ್ಷಣರಹಿತವಾಗಿರುತ್ತದೆ. ಕುರಿ ಮತ್ತು ಮೇಕೆ ಪೈರನ್‌ನ ನಿರ್ವಹಣೆಗೆ ಆಶ್ರಯದಾತ (maintenance host). ಪೈರನ್ ಹಂಡಿಗಳಲ್ಲಿ ಬಹಳವಾಗಿ ವರ್ಧಿಸುತ್ತದೆ (ಸುಮಾರು ೩೦೦೦ ಹೆಚ್ಚು ಹೆಚ್ಚು). ಆದ್ದರಿಂದ ಹಂಡಿಗಳು ಪೈರನ್‌ಗೆ ವರ್ಧಕ ಆಶ್ರಯದಾತ (amplification host).
- ಹಾಲು ಉತ್ಪಾದನೆಯಲ್ಲ ಹಾಗೂ ಎತ್ತುಗಳ ದುಡಿಮೆ ಕಾಯುಕ್ಕುಮತೆಯಲ್ಲಿ ಗಮನಾರ್ಹ ಇಂಡಿಕೇಶನ್.
- ಜ್ವರ ಅತಿಯಾದ ಜೊಲ್ಲುಸುರಿಸುವಿಕೆ ಹಾಗು ಮೂಗಿಸಿಂದ ನೀರಾದ ನ್ಯಾಯ ವಿಸರ್ಜನೆ.
- ನಾಲಗೆ, ಒಸಡು, ತುಟಗಳು ಹಾಗೂ ಹಲ್ಲನ ಸಂದುಗಳಲ್ಲಿ ಹುಣ್ಣು (ಹೊಪ್ಪಳೆ).
- ಗೊರಸಿನ ಸಂದಿಯಲ್ಲಿ ಹುಣ್ಣು, ಅದರಿಂದ ಕುಂಟು.
- ಮೇಲೆ ತೊಟ್ಟಿನ ಮೇಲನ ಹುಣ್ಣುಗಳಿಂದ ಕೆಳ್ಳಲು ಬಾಪುವಾಗುವುದು.
- ಕಾಯಲೆ ವಾಸಿಯಾದ ನಂತರವೂ ರಾಸು ಬಡಕಲಾಗುತ್ತದೆ.

ಮುಂಜಾರ್ತೆ

- ಇ ತಿಂಗಳು ತುಂಬಿದ ಕರುಗಳಿಗೆ ಪ್ರತಿ ಇ ತಿಂಗಳಗೊಮ್ಮೆ ಲಸಿಕೆ ಹಾಕಿಸಿರಿ.
- ಕಾಯಲೆ ಬಂದ ರಾಸುಗಳು ಹೊರ ಸೂಸುವ ಜೊಲ್ಲು, ಗಂಜಲ, ಸರಣಿ ಇವುಗಳಲ್ಲಿ ಪೈರಾಳಿ. ವಿಸರ್ಜನನೆಯಾಗುವುದರಿಂದ ರೋಗಿಗಳಿಡಿತ ರಾಸುಗಳನ್ನು ಕೂಡಲೇ ಗುಂಟಿಸಿಂದ ಬೀಂಪೆಡಿಸಿರಿ.
- ರೋಗಿಗಳಿಡಿತ ರಾಸು ತಿಂದುಜಟ್ಟ ಮೇವು, ಹಿಂಡಿಯನ್ನು ಸುಡುವ ಮೂಲಕ ನಾಶಗೊಳಿಸಬೇಕು.
- ರಾಸುಗಳಾಗಿ ಉಪಯೋಗಿಸಿದ ಸಲಕರಣಿಗಳನ್ನು ಪಶು ಪೈರ್‌ದ್ವಾರ ಸಲಹೆಯಂತೆ ಅಥವಾ ಶೇ ಇರ ಬಟ್ಟೆ ಸೋಂಡಾ (ಸೋಡೆಯಿಂ ಕಾರೆಬೋನೇಟ್) ದ್ರಾವಣದಲ್ಲಿ ಶುಚಿಗೊಳಿಸಬೇಕು.
- ರೋಗಿಗಳಿಡಿತ ರಾಸುಗಳನ್ನು ಉಪಚರಿಸಿದ ಪೈರ್‌ಗಳು ಆರೋಗ್ಯವಂತ ರಾಸುಗಳನ್ನು ಮುಟ್ಟಬಾರು.
- ರಾಸುಗಳನ್ನು ಕಟ್ಟಿಹಾಕಿದ ಸ್ಥಳವನ್ನು ಪಶುಪೈರ್‌ದ್ವಾರ ಸೂಜನೆಯಂತೆ ಅಥವಾ ಶೇ ಇರ ಬಟ್ಟೆ ಸೋಂಡಾ ದ್ರಾವಣದಿಂದ ಶುಚಿಗೊಳಿಸಬೇಕು.
- ಕುರಿ, ಮೇಕೆ ಹಾಗೂ ಹಂಡಿಗಳನ್ನು ಕೂಡ ಲಸಿಕೆಗೆ ಒಳಪಡಿಸುವುದರಿಂದ ಕಾಯಲೆಯನ್ನು ನಿಯಂತ್ರಿಸಬಹುದು.
- ಸಂಬಂಧ ಪಟ್ಟ ಅಧಿಕಾರಿಗಳಿಗೆ ಮಾಹಿತ ನೀಡಿದಲ್ಲಿ ಇತರೆ ಕಡೆ ರೋಗ ಹರಡುವಿಕೆಯನ್ನು ನಿಯಂತ್ರಿಸಲು ಸಹಕಾರಿಯಾಗುವುದು.

ಕಾಯಲೆಯ ನಿರ್ವಹಣೆ

- ಕಾಯಲೆಯ ಅವಧಿ ಮೂರಿಂದಾಗುವವರೆಗೆ ಸೂಜನಾತ್ಮಕ ಜಿಸಿಸ್ತೆ ನಿರ್ಜಂಬಿಂಕಾಗಿರುತ್ತದೆ.
- ಗಾಯಗಳ ಮೇಲೆ ಅಗತ್ಯ ಮುಲಾಮುಗಳನ್ನು ಸವರಿದರೆ ನೋವು ಕಡಿಮೆಯಾಗುವುದು.
- ಸಲಹೆಗಾಗಿ ಪಶುಪೈರ್‌ನನ್ನು ಸಂಪರ್ಕಿಸಿರಿ.

ಅರ್ಥಿಕ ನಷ್ಟ ತಪ್ಪಿಸಲು ನಿಮ್ಮ ರಾಸುಗಳಿಗೆ, ಕಾಲಕಾಲಕ್ಕೆ, ನಿಯಮಿತವಾಗಿ ಕಾಲುಭಾಯಿ ಜ್ವರ ಲಸಿಕೆ ಹಾಕಿಸಿರಿ

೭. ಗಳೆಲೋಗೆ (ಎಚ್.ಎಸ್)

- ಮಂಡಿಗಾಲದಲ್ಲಿ ನಾಮಾನ್ಯವಾಗಿ ಹನು ಎಮೈಗಳಲ್ಲಿ ಕಂಡು ಬರುವ ಭೌಕ್ಕೆಲಿಯಾ ಸೂಕ್ತಜೀವಿಯಂದಾಗುವ ಕಾಯಲೆ.
- ಶೇ. ೮೦ ರಪ್ಪು ರಾಸುಗಳಲ್ಲಿ ಮರಣ ಸಂಭವ.
- ಈ ರೋಗದ ಸೂಕ್ತಜೀವಿಗಳು ಆದ್ರೆ ಮತ್ತು ನಿರ್ಬಿನಿಂದ ಕೂಡಿದ ಸ್ಥಿತಿಯಲ್ಲಿ ಹೆಚ್ಚು ಕಾಲ ಸಜೀವವಾಗಿರುತ್ತದೆ.

ಲಕ್ಷಣಗಳು

- ಜ್ಞರ, ಇದ್ದಕ್ಕಿದ್ದಂತೆ ಹಾಲು ಇಳುವರಿ ಕಡಿಮೆ.
- ಮೂರಿನಿಂದ ನಿರಾದ ದ್ರವ, ಬಾಯಿಂದ ಜೊಲ್ಲು ಸೋರುವಿಕೆ.
- ಗಂಟಲು ಉಂತು.
- ಉಸಿರಾಟದ ತೊಂದರೆ, ಗಂಟಲಲ್ಲಿ ಗೊರಗೊರ ಶೆಜ್ಜು ಬರುವುದು.
- ಲಕ್ಷಣಗಳು ಕಂಡ ಒಂದೆರಡು ದಿನಗಳಲ್ಲಿ ನಾವು.
- ಈ ರೋಗ ಎಮೈಗಳಲ್ಲಿ ಹೆಚ್ಚು ಕಂಡು ಬರುವುದು.
- ಎಮೈಗಳಲ್ಲಿ ಕಾಯಲೆ ಬಂದಲ್ಲಿ ನಾವು ನಿಷ್ಕಿತ.
- ಕಾಯಲೆಯಿರುವ ಪ್ರದೇಶಗಳಲ್ಲಿ ಬಾತ ಕರುಗಳು ಹಾಗು ಹನುಗಳು ನಾವನ್ನು ಪುಷ್ಟು.

ಕತ್ತು ಹಾಗೂ ಗಂಟೆಗಳು ಉದಿರುವುದು

ನಿಯಂತ್ರಣ

- ಕಾಯಲೆಬಂದ ರಾಸುಗಳನ್ನು ಪ್ರತ್ಯೇಕಿಸಿ ಅವುಗಳು ತಿಂದುಬಣ್ಣ ಮೇಲು, ಆಹಾರ, ನೀರು ನಾಶಪಡಿಸಿರಿ.
- ಜೆಂ, ಮಂಡಿಗಾಲದಲ್ಲಿ ಹೆಚ್ಚು ರಾಸುಗಳು ಒಂದೆಡೆ ಸೇರದಂತೆ ಕ್ರಮ ಕೈಗೊಳಿಸುವುದು.
- ಹಿಂದೆ ಕಾಯಲೆ ಕಂಡ ಸ್ಥಳಗಳಲ್ಲಿ, ಮಂಡಿಗಾಲಕ್ಕೂ ಮುಂಚೆ ಇ ತಿಂಗಳ ಮೇಲನೆ ಎಲ್ಲಾ ರಾಸುಗಳನ್ನು ಲಸಿಕೆಗೆ ಒಳಪಡಿಸಿ.

ಜಿಕ್ಕಿಸು

- ಜ್ಞರ ಕಂಡ ಕೂಡಲೇ ಜಿಕ್ಕಿಸು ಮಾಡಿಸಿದ್ದರೆ ಘಲಕಾರಿಯಾಗಿದು.
- ಕಾಯಲೆಯ ಲಕ್ಷಣಗಳು ಕಂಡ ನಂತರ ರಾಸುಗಳು ಬದುಕುವುದು ಕಷ್ಟ: ಬೇಂಗ ಜಿಕ್ಕಿಸು ಪ್ರಾರಂಭಸಿದ್ದರೆ ಕಾಯಲೆ ಲಕ್ಷಣ ತೊರಿಸುವ ಎಲ್ಲಾ ರಾಸುಗಳೂ ಸಾಯುತ್ತವೆ.

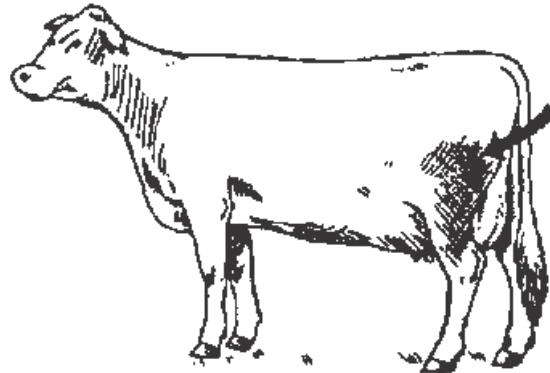
ಮಂಡಿ ಬರುವ ಮೊದಲು ಗಳೆಲೋಗೆ ಲಸಿಕೆ ಹಾಕಿಸಿರಿ

ಇ. ಜರ್ಮನೀಯ (ಜ.ಕ್ರೂ)

- ರಾಸುಗಳ ಮಾಂಸವಂಡಗಳಲ್ಲಿ ಗಾಳಿತುಂಬದಂತೆ ಕಂಡುಬರುವ ಕಾಯಿಲೆ.
- ಎಮ್ಮೆಗಳಲ್ಲಿ ಕಾಯಿಲೆಯ ಸ್ವರೂಪ ಕಡಿಮೆ ಮಟ್ಟಿದ್ದಾಗಿರುತ್ತದೆ.
- ಕಲುಹಿತ ಮೇಲಿನ ಬಳಕೆ ಕಾಯಿಲೆ ಹರಡಲು ಮೂಲಕಾರಣ.
- ಒ ತಿಂಗಳಿಂದ ಇ ವರ್ಷದ ವರೆಗಿನ ಅರೋಗ್ಯವಂತ ರಾಸುಗಳಲ್ಲಿ ಕಾಯಿಲೆ ನಾಮಾನ್ಯ.

ಲಕ್ಷಣಗಳು

- ಇಥ್ರಿಕ್‌ಡ್ರೆಂಟೆ ವಿಹರಿಂತ (105°F ರಿಂದ 107°F) ಜ್ಬರ, ಮೇವು ತಿನ್ನುವುದಿಲ್ಲ ಹಾಗು ಮೆಲುಕೂ ಹಾಕುವುದಿಲ್ಲ.
- ತೊಡೆಯ ಹಾಗೂ ಪೃಷ್ಟದ ಮಾಂಸವಂಡದಲ್ಲಿ ಉಂಟಬಂದು ಜಿಸಿಯಾಗಿದ್ದು, ನೋಂದಿನಿಂದ ಕೂಡಿದ್ದು ಕಾಲು ಕುಂಟುತ್ತಿರುತ್ತದೆ. ಮುಟ್ಟಿದರೆ ಒಳಗೆ ಗಾಳಿ ತುಂಬದಂತೆ ನೊರೆ ನೊರೆ ಶಭ್ಬಬರುತ್ತದೆ. ಕೆಲವೊಮ್ಮೆ ಉಂಟಿನಲ್ಲಿ ಖುಜ, ಕತ್ತು ಹಾಗೂ ಎದೆಯವರೆಗೂ ಹರಡುಬಹುದು.
- ಕಾಯಿಲೆ ಲಕ್ಷಣಗಳು ಕಂಡ ಇಂದ ಇಲ್ಲಿ ಗಂಟೆಗಳಲ್ಲಿ ಉಂಟಿಗೊಂಡಿ, ನೋಂದು ಕಾಣಿಸದೇ ರಾಸು ನಾವನ್ನಪ್ಪುವುದು.

ಜರ್ಮನೀ ಶಾದಿಯವುದು

ನಿಯಂತ್ರಣ

- ರೋಗವು ನಾಮಾನ್ಯವಾಗಿ ಕಂಡುಬರುವ ಪ್ರದೇಶಗಳಲ್ಲಿ ಇ ತಿಂಗಳ ಮೇಲನ್ ಎಲ್ಲ ರಾಸುಗಳಿಗೆ ಮಳೆಗಾಲ ಛಾರಂಫೆಕ್ಕೊಂಡಿದೆ ಮೊದಲೇ ಲಸಿಕೆ ಹಾಕಿಸಬೇಕು.
- ರೋಗವು ಕಂಡುಬರುವ ಪ್ರದೇಶಗಳಲ್ಲಿ ಒಳಹುಲ್ಲು ಸಹಿತ ನೆಲವನ್ನು ಸುಡುವುದರಿಂದ ಬ್ಯಾಕ್ಟೆರಿಯಾದ ಜಿಜಿಕೆಗಳನ್ನು ನಾಶಪಡಿಸಬಹುದು.
- ಪಶು ಶವವನ್ನು ಹೊಕುವ ಮೊದಲು ಅದರ ಮೇಲೆ ಸುಳ್ಳವನ್ನು ಜಿಮುಕಿಸಿರಿ.

ಜಿಕ್ಕೆ

- ನೋಂಕಿನ ಆರಂಭಕ ಹಂತಗಳಲ್ಲಿ ಜಿಕ್ಕೆಯು ಪರಿಣಾಮಕಾರಿಯಾಗಬಹುದಾದರೂ, ಹೆಚ್ಚಿನ ಸಂದರ್ಭಗಳಲ್ಲಿ ಜಿಕ್ಕೆಯು ಫಲಕಾರಿಯಾಗಿರುವುದಿಲ್ಲ.

ಖಾಯಿಲೆ ಇರುವ ಸ್ಥಳಗಳಲ್ಲಿ ರಾಸುಗಳಿಗೆ ಪ್ರತಿವರ್ಷ ಜರ್ಮನೀಯ ಲಸಿಕೆ ಹಾಕಿಸಿರಿ.

ಇ. ಬ್ಯಾಕ್ಟೆಲೊಸಿನ್ (ಸಾಂಕ್ರಾಮಿಕ ಗಭ್ರಣಾತ)

- ಇದು ಬ್ಯಾಕ್ಟೆಲಿಯಾದಿಂದ ಬರುವ ಹನು ಎಮ್ಲಿಗಳ ಪ್ರಮುಖ ಕಾಣುಲೆ.
- ಸೋಂಕಿತ ರಾಸುಗಳಲ್ಲ ಹಾಲು ಉತ್ಪತ್ತಿಯಲ್ಲ ಬಡಿತ, ಗಭ್ರಣಾತ, ದುಬಂಳ ಅಥವಾ ರೋಗಿಣಿಡಿತ ಕರುಗಳ ಜನನ,
- ಗಭ್ರಣಾರಣ ವೈಪುಲ್ಯತೆಯ ಪುನರಾವರತನೆ ಮತ್ತು ಕೆಂಪು ಬಾಪು ಕಾಣಿಸಿಕೊಳ್ಳಬಹುದು.
- ಕಾಣುಲೆ ಬಂದ ರಾಸುಗಳಿಂದ ಪಡೆದ ಹಸಿಹಾಲನ್ನು ಸೇವಿಸಿದೆ ಅಥವಾ ರಾಸುಗಳ ಗಭ್ರಣಕೋಶದಿಂದ ಹೊರಬಂದ ಪದಾರ್ಥಗಳ ಸೋಂಕಿನಿಂದ ಮನುಷ್ಯರಿಗೂ ಕಾಣುಲೆ ಬರಬಹುದು.
- ಪ್ರಾಣಿಗಳಲ್ಲ ಹಾಗೂ ಮನುಷ್ಯರಲ್ಲ ಈ ಕಾಣುಲೆಯು ದೇಶವ್ಯಾಪಿಯಾಗಿದೆ.

ಲಕ್ಷಣಗಳು

ಕಾಣುಗಳ ಉತ್ಪತ್ತಿ

ಗಭ್ರಣಾತ

ಮಾನು ಜಳಿದಿರುವುದು

- ಇ ತಿಂಗಳು ಗಭ್ರಾದವನ್ನೇ ರಾಸುಗಳಲ್ಲ ಬಂಡಿತವಾದ ಗಭ್ರಣಾತ.
- ಹೆಚ್ಚು ಕರು ಹಾಕಿದ ರಾಸುಗಳಲ್ಲ ಗಭ್ರಣಾತದ ಲಕ್ಷಣಗಳು ಕಡಿಮೆಯಾಗಿರುತ್ತದೆ.
- ನಾಲ್ಕನೇ ಕರುವಿನ ನಂತರ ಗಭ್ರಣಾತವಾಗಿದೆ ಇದ್ದರೂ ತಾಯಿ ಹಾಗೂ ಕರುವಿನಲ್ಲಿ ರೋಗ ಕಂಡುಬರುತ್ತದೆ.
- ಸತ್ತೆ/ಕಸೆ/ಮಾನು ಉಳಿದಲ್ಲಿ ನಂಜು ಉಂಟಾಗಿ ರಾಸು ನಾಯಬಹುದು.

ನಿಯಂತ್ರಣ

- ಇ ರಿಂದ ಲ ತಿಂಗಳ ಹೆಚ್ಚು ಕರುಗಳಗೆ ಲಸಿಕೆ ಹಾಕಿಸಬೇಕು.
- ಜೀವಿತ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಒಂದೇ ಬಾರಿ ಬ್ಯಾಕ್ಟೆಲೊಸಿನ್ ಲಸಿಕೆ ಹಾಕಿಸಿದರೆ ನಾಕು.
- ಇ ತಿಂಗಳ ಗಭ್ರಾದವನ್ನೆಯ ಆಸುಪಾಸಿನಲ್ಲಿ ಗಭ್ರಣಾತವಾದರೆ ಬ್ಯಾಕ್ಟೆಲೊಸಿನ್ ಕಾಣುಲೆಯಿಂದು ಅನುಮಾಸಿಸಬಹುದು.
- ಅಂತಹ ರಾಸುಗಳನ್ನು ಗುಂಪಿಸಿದ ತೆಗೆಯಬೇಕು. ಇಲ್ಲದಿದ್ದಲ್ಲಿ ಗಭ್ರಣಾತವಾದ/ಕರುಹಾಕಿದ ಇಂದಿನ ವರೆಗೂ ಗುಂಪಿಸಿದ ಪ್ರತ್ಯೇಕಿಸಬೇಕು.
- ಅಂತಹ ರಾಸುಗಳು ತಿಂದು ಉಳಿದಿದ್ದ ಮೇವು, ಹನುವಿನ ಹೆಲ್ಲ-ಹಾಸಿಗೆ, ಸತ್ತೆ/ಕಸೆ/ಮಾನು ಮುಂತಾದವನ್ನು ಇ ಅಡಿಗಿಂತ ಹೆಚ್ಚು ಆಳ ಇರುವ ಹಳ್ಳಿದಲ್ಲಿ ಸುಳ್ಳಿದೊಂದಿಗೆ ಹೂಳಬೇಕು. ಇವುಗಳಲ್ಲಿ ಅಸಂಖ್ಯಾತ ಬ್ಯಾಕ್ಟೆಲಿಯಾಗಳು ಇದ್ದು ಇವುಗಳು ಇತರೆ ರಾಸುಗಳ ಮೇವು, ನೀರು ಮುಂತಾದವನ್ನು ಕಲುಷಿತಗೊಳಿಸಬಹುದು.
- ಕಾಣುಲೆ ರಾಸುಗಳನ್ನು ಪ್ರತ್ಯೇಕಿಸಿ ನಂತರ ಕೊಟ್ಟಿಗೆಯನ್ನು ಶ್ರೀಮಿನಾಶಕೌಶಿಂಗಿಸಬೇಕು.
- ರೋಗ ಬಂದಿರುವ ರಾಸನ್ನು ಪ್ರತ್ಯೇಕಿಸಿದ ನಂತರ ಅವುಗಳು ಯೋನಿಯಿಂದ ಹೊರಸೂನುವ ದ್ರವವು ಬಹಕಷ್ಟು ಬ್ಯಾಕ್ಟೆಲಿಯಾಗಳನ್ನು ಹೊಂದಿರುತ್ತದೆ. ಇದನ್ನು 1-2% ಸೋಂಡಿಯಂ ಹೈಡ್ರಾಕ್ಸಿಡ್ (NaOH) ಅಥವಾ 5% ಸೋಂಡಿಯಂ ಹೈಡ್ರೋಕ್ಸಿಲ್‌ಆಂಡ್ (ಜೀಜ್) ದ್ರಾವಣದೊಂದಿಗೆ ಶುಚಿಗೊಳಿಸಬೇಕು. ಯೋನಿ ಸೋಂರುವಿಕೆ ಗಂ ರಿಂದ ಗಂ ದಿನಗಳವರೆಗೆ ಮುಂದುವರಿಯುತ್ತದೆ. ಸೋಂರುವಿಕೆ ನಿಲ್ಲುವರೆಗೂ ಶುಚಿಗೊಳಿಸುವಿಕೆಯನ್ನು ಮುಂದುವರಿಸಬೇಕು.
- ಈ ಕಾಣುಲೆ ಪ್ರಾಣಿ ಜನ್ಯವಾಗಿದ್ದ (= ಪ್ರಾಣಿಗಳಿಂದ ಮನುಷ್ಯನಿಗೆ ಹರಡಬಹುದಾದ ರೋಗ), ರೋಗಗ್ರಷ್ಠ ರಾಸುವನ್ನು ಬರಿಗ್ರಂತಿಯಂದ ಮುಟ್ಟಬಾರದು.

ಜಿರ್ಕೆ

- ಬ್ಯಾಕ್ಟೆಲಿಯಾ ರಾಸುಗಳು ವೈಪುಲ್ಯತೆ ಮತ್ತು ದೀಘಣಕಾಲದ ಸೋಂಕನ್ನು ಉಂಟುಮಾಡುತ್ತದೆ. ಆದುದರಿಂದ ಯಾವುದೇ ಬೆರಿಣಾಮುಕಾರಿ ಜಿಕ್ಕೆ ಇರುವುದಿಲ್ಲ. ಜಾನುವಾರುಗಳಲ್ಲಿ ಸೋಂಕಿನ ಸಂದೇಹವಿದ್ದರೆ ಪಶುಪ್ರೇದ್ಯರನ್ನು ಸಂಪರ್ಕಿಸಿ.
- ಮನುಷ್ಯರಲ್ಲ ಈ ರೋಗವನ್ನುಸರಿಯಾದ ಮತ್ತು ವೈಪುಲ್ಯತೆ ಜಿಕ್ಕೆಯಿಂದ ಗುಣಪಡಿಸಬಹುದಾಗಿದೆ.

ಒಂದು ಚಾರಿ 4-8 ತಿಂಗಳ ಕರುಗಳನ್ನು ಲಸಿಕೆಗೆ ಒಳಪಡಿಸಿ ಜಿರ್ಕೆಕಾಲ ರಕ್ಷಣೆ ನೀಡಿ

ಇ. ಬಿ.ಆರ್ (ಇನ್ಫೆಕ್ಷಿಯನ್ ಬೋಲಪ್ಪೆನ್ ರೈನೋಲಾರ್ಗ್ಯಾಕ್ಸೆಟಿನ್)

- ಇದು ದೇಶೀಯ ಮತ್ತು ಕಾಡು ಜಾನುವಾರು ಮತ್ತು ಎಮ್ಮೆಗಳ ಪ್ರಮುಖ ಸಾಂಕ್ರಾಮಿಕ ರೋಗವಾಗಿದೆ.
- ಈ ಕಾಯಲೆಯು ಇ ವಿಧದ್ವಾಗಿದ್ದು ಉಸಿರಾಟ, ಜನನೇಂದ್ರಿಯ ಹಾಗೂ ಮೆದುಳಗೆ ಸಂಬಂಧ ಪಟ್ಟಿರುತ್ತದೆ. ಇದರಲ್ಲಿ ಮೆದಲೆರಡು ಹೆಚ್ಚು ಪ್ರಚಲಿತ.
- ಈ ರೋಗದಿಂದ ಗಭೇಕಾತೆ, ಸತ್ತೆ/ಕಸ/ಮಾನು ಜೀಳಿದಿರುವುದು ಹಾಲು ಉತ್ತತ್ತಿ ಕುಂಡಿತಗೆಂಳುವುದು ಹಾಗೂ ಕರುಗಳಲ್ಲಿ ನಾವು ಕಂಡುಬರಬಹುದು.
- ಇದು ವಿಳ್ಳಿದ ಮುಖಾಂತರ ಹರಡಬಹುದು.

ಲಕ್ಷಣಗಳು

ಜೊಲ್ಲು ಸುರಿಯುವುದು

- ಕೆಮ್ಮು, ಜ್ಬರ, ಮೂಗಿನ ಏರಡೂ ಹೊಳ್ಳಿಯಂದ ನೀರು ಸುರಿಯುತ್ತದೆ.
- ಮೂಗು ಮತ್ತು ಕಣ್ಣಗಳು ಉರಿಯುತ್ತವಾಗಿದ್ದು, ಸೋರುತ್ತಿರುತ್ತದೆ. ಕಣ್ಣನಿಂದ ಹಿಂಜು ಬರುತ್ತಿರುತ್ತದೆ.
- ಕಾಯಲೆ ಜನನೇಂದ್ರಿಯದಾಗಿದ್ದಲ್ಲಿ ಯೋನಿಯಲ್ಲಿ ಉತ್ತರವಾಗಿ ಉಪೇಂದ್ರಿಯದಲ್ಲಿ ಹುಣ್ಣಗಳಾಗುತ್ತವೆ.
- ಇ ರಿಂದ ಲ ತಿಂಗಳಲ್ಲಿ ಗಭೇಕಾತವಾಗಿ ಬಹುದು.

ಉಪೇಂದ್ರಿಯದಲ್ಲಿ ಹುಣ್ಣ

- ನಂಜಾಗದ ರಾಸುಗಳಲ್ಲಿ ಉಸಿರಾಟ ಹಾಗೂ ಜನನೇಂದ್ರಿಯದ ಕಾಯಲೆಯು ಇ ರಿಂದ ೧೦ ದಿನಗಳಲ್ಲಿ ವಾಸಿಯಾಗಬಹುದು, ಆದರೆ ಕಾಯಲೆ ಬಂದ ರಾಸುಗಳಲ್ಲಿ ಬದುಕಿಯವರೆಗೂ ಅದರ ದೇಹದಲ್ಲಿ ಹೈರಸ್ಟಿಗಳು ಶಾಖೆತವಾಗಿ ನೆಲಹೂಡಿರುತ್ತದೆ.
- ಇ ತಿಂಗಳ ಒಳಗೆ ಕರುಗಳಲ್ಲಿ ಮೆದುಳಗೆ ಕಾಯಲೆ ಉಂಟಾಗಿ ಕರುಗಳು ನಾಯಬಹುದು.

ಉಸಿರಾಟದ ಕಾಯಲೆಯಲ್ಲಿ
ಕಂಪಾದ ಮೂಗು

ಉಸಿರಾಟ ಕಾಯಲೆಯಲ್ಲಿ
ಮುಸುಡಿ ಕೊಳೆಯುತ್ತಿರುವೆಂದು

ಹತೋಣಿ ಮತ್ತು ನಿಯಂತ್ರಣ

- ಹೊನ ರಾಸುಗಳನ್ನು ರೋಗಗಳಿಗೆ ಪರಿಣತಿಸಿದ ನಂತರವೇ ಎರಿಂದಿಸಿ.
- ಪರಿಣತಿಯಲ್ಲಿ ಕಾಯಲೆ ಇಲ್ಲವೆಂದು ರುಜುವಾತಾದ ರಾಸುಗಳನ್ನು ಮಾತ್ರ ಎರಿಂದಿಸಿರಿ.
- ಈ ರೋಗವನ್ನು ಲಸಿಕೆಯಂದ ತಡೆಗೆಟ್ಟಿಬಹುದಾದರೂ ಲಸಿಕೆಯ ಉತ್ಪಾದನೆ ಇನ್ನೂ ಪ್ರಾರಂಭವಾಗಿರುವುದಿಲ್ಲ.
- ಕಾಯಲೆ ಲಕ್ಷಣಗಳು ಕಂಡ ಕೂಡಲೇ ಹರಿಹೈದ್ರೋನ್ಸ್ ಸಂಪರ್ಕಸಿ ಜಿಕ್ಸೆ ಕೊಡಿಸಿ ಮತ್ತು ಕಾಯಲೆ ಹರಡಿದಂತೆ ಮಾಡಿರಿ.

ಮೂಗಿನ ಮೂಲಕ ಲಸಿಕೆ
ನೀಡುತ್ತಿರುವುದು

ಇಂಡಿಯನ್ ಕಾಯಲೆಯು ಈಗ ಹರಡುತ್ತಿದ್ದು ನಿಯಂತ್ರಣ ಅಗತ್ಯ

೭. ರೇಜಿಂಸ್ (ಹುಬ್ಬನಾಯಿ ಕಡಿತದಿಂದಾಗುವ ನಾಯಹುಬ್ಬ)

- ಇದು ಹುಬ್ಬನಾಯಿ ಕಡಿತದಿಂದ ಹರಡುವ ವೈರಸ್‌ಗಳಿಂದ ಉಂಟಾಗುವ ಮಾರಣಾಂತಿಕ ಕಾಯಿಲೆ.
- ಹುಬ್ಬನಾಯಿ ಕಜ್ಜಿದಲ್ಲ, ಈ ಕಾಯಿಲೆ ಮನುಷ್ಯರಿಗೆ ಕೂಡ ಬರುತ್ತದೆ.
- ಮಾಂಸಾಹಾರಿ ಕಾಡು ಪ್ರಾಣಿಗಳು, ಬಾವಳಿಗಳು ಕೂಡಾ ಕಾಯಿಲೆಯನ್ನು ಹರಡಬಲ್ಲವು, ರೇಜಿಂಸ್ ಭಾರತದಲ್ಲಿ ಪ್ರಚಲಿತವಾಗಿದೆ.

ನಾಮಾನ್ಯ ಲಕ್ಷಣಗಳು

- ಅತಿಯಾದ ಉದ್ದೇಶ.
- ಅತಿಯಾಗಿ ಜೊಲ್ಲು ಸುರಿಸುವುದು.
- ಕರ್ಕಣಶಾಗಿ ಕೂಗುವುದು.
- ಹಾಶ್ವೇವಾಯು ಅಥವಾ ಆಕ್ರಮಕಾರಿ ನಡುವಳಿಕೆ.
- ಕಾಯಿಲೆಯ ಲಕ್ಷಣಗಳು ಕಂಡ ಏಂ ರಿಂದ ಇಲ ಗಂಟೀಗಳ ಒಳಗೆ ನಾವು ಖಂಡಿತ. ಹುಬ್ಬನಾಯಿ ಕಡಿತದ ಇ ವಾರಗಳಿಂದ ಇ-ಇ ತಿಂಗಳವರೆಗೂ ಕಾಯಿಲೆ ಲಕ್ಷಣಗಳು ಕಾಣಿಸಬಹುದು. ಕಾಯಿಲೆ ಲಕ್ಷಣಗಳು ಕಂಡ ನಂತರ ನಾವು ನಿಶ್ಚಿತ.

ಅರಜುವುದು ಜೊಲ್ಲು ಸುರಿಯುವುದು

ಮುಂಜಾಗ್ರತೆ

- ಹುಬ್ಬನಾಯಿ ಕಜ್ಜಿದ ಭಾಗವನ್ನು ಇ ರಿಂದ ಗಂ ನಿಮಿಷ ಹರಿಯುತ್ತಿರುವ ನೀರಿನಿಂದ ತೊಳೆಯಿರಿ.
- ನಾನ್ನ ಮಾಡುವ ನಾಬೂನು ಉಪಯೋಗಿಸಿ ಮೃದುವಾಗಿ ತೊಳೆಯಿರಿ.
- ತೆಕ್ಕಣ ಹಶುವೆದ್ದುರನ್ನು ಸೆಂಪೆಕಣ ಕಜ್ಜಿದ ಅನುಮಾನವಿದ್ದೆಲ್ಲ ಲಸಿಕೆ ಹಾಕಿಸಿ.
- ನಿಮ್ಮ ಮನೆಯ ನಾಯಿ, ಬೆಕ್ಕುಗಳಿಗೆ ಪರುಪಕೊಮ್ಮೆ ರೇಜಿಂಸ್ ಲಸಿಕೆ ತಪ್ಪದೇ ಹಾಕಿಸಿ.

ರೇಜಿಂಸ್‌ನಿಂದ ಲಕ್ಷ ಹೊಡಿರುವುದು

ಸಮಯೋಜಿತವಾಗಿ ಲಸಿಕೆ ಹಾಕಿಸಿ, ಪ್ರಾಣಿಗಳನ್ನು ರಕ್ಷಿಸಿ

2. ಅಂತ್ರ್ಯಕ್ಷ್ಯ (ನರದಿ ರೋಗ)

- ಇದು ಬ್ಯಾಕ್ಟೆರಿಯಾದಿಂದ ಎಲ್ಲಾ ಜಾನುವಾರುಗಳಿಗೆ ಬರಬಹುದಾದ ಮಾರಣಾಂತರ ಕಾಯಿಲೆ.
- ಕಾಯಿಲೆ ಬಂದ ರಾಸುಗಳಲ್ಲಿ ವಿಪರೀತ ಜ್ಬರ, ಉಸಿರಾಟದ ತೊಂದರೆ, ನವದ್ವಾರಗಳಲ್ಲಿ ರಕ್ತನ್ಯಾಸ, ಸಾವು ಕಂಡು ಬರುತ್ತದೆ.
- ಈ ಬ್ಯಾಕ್ಟೆರಿಯಾದ ಜೀವಕರ್ಗಳು ಮಣಿನಲ್ಲಿ ಇಂ ವರ್ಷಗಳವರೆಗೆ ಬದುಕಬಲ್ಲವು. ಜಾನುವಾರುಗಳು ಈ ಜೀವಕರ್ಗಳಿಂದ ಕೆಲುಷಿತವಾದ ಮೇವನ್ನು ತಿನ್ನುವ ಮೂಲಕ ಬ್ಯಾಕ್ಟೆರಿಯಾದಿಂದ ಸೋಂಕಿಗೆ ಒಳಗಾಗುತ್ತದೆ.
- ಕಾಯಿಲೆ ಕಂಡ ಕೂಡಲೇ ಜಿಕ್ಕೆ ಮಾಡಿದ್ದಲ್ಲಿ ಜಿಕ್ಕೆಯು ಫಲಕಾರಿಯಾಗಿದೆ.
- ಸೋಂಕಿತ ಕೆಚ್ಚು ಮಾಂಸವನ್ನು ತಿನ್ನುವುದು, ಸೋಂಕಿತ ಹ್ರಾಣಿಗಳ ಸಂಪರ್ಕ ಅಥವಾ ಬ್ಯಾಕ್ಟೆರಿಯಾದ ಜೀವಕರ್ಗಳನ್ನು ಉಸಿರಾಡುವ ಮೂಲಕ ಮಾನವರು ಸೋಂಕಿತರಾಗುತ್ತಾರೆ.

ತಕ್ಷಣ ಮರಣ

ಸಿಯಂತ್ರಣ

- ಕಾಯಿಲೆಯಿಲುವ ಹಳ್ಳಿಗಳಲ್ಲಿ ವಾಷಿಕ ಲಸಿಕಾ ಕಾಯೆಕ್ರಮದಿಂದ ಸಿಯಂತ್ರಣ ಸಾಧ್ಯು.
- ಕಾಯಿಲೆ ಬರಬಹುದಾದ ಕಾಲಕ್ಕೆ ಒಂದು ತಿಂಗಳಮೊದಲೇ ಲಸಿಕೆ ಹಾಕಿಸಬೇಕು

ರಕ್ತನ್ಯಾಸ

- ಅಂತ್ರ್ಯಕ್ಷ್ಯ ಕಾಯಿಲೆಯಿಂದ ಸಾವಿಗೀಡಾಗಿದೆಯಿಂದು ಅನುಮಾನ ಇರುವ ರಾಸುಗಳ ಶವವನ್ನು ಮರಣೋಭ್ರತ್ರ ಪರೀಕ್ಷೆಗೆ ಒಳ ಪಡಿಸಬಾರದು.
- ಕಾಯಿಲೆಯಲ್ಲಿ ಲಕ್ಷಣಗಳು ಕಂಡ ಕೂಡಲೇ ಪಶುವೈದ್ಯರನ್ನು ಸಂಪರ್ಕಿಸಿರಿ.

3. ಧೈರ್ಯೇರಿಯೋಎಸಿನ್

- ವಿದೇಶಿ ಹಾಗೂ ವಿದೇಶಿ-ದೇಶಿ ಮಿಶ್ರತಳ ತಳಗಳು ಕಾಯಿಲೆಗೆ ತುತ್ತಾಗುವ ಸಂಭವ ಹೆಚ್ಚು. ಭಾರತದ ತಳಗಳು ತಕ್ಕು ಮಟ್ಟಗೆ ರೋಗ ಸಿಯೋಫ್ ಶಕ್ತಿಹೊಂದಿದೆ.
- ಎಮ್ಬ್ರಿಗಳಲ್ಲಿ ಕಾಯಿಲೆ ಬಂದಲ್ಲಿ ಲಕ್ಷಣಗಳು ಕಡಿಮೆ ಇರುತ್ತದೆ.
- ಜ್ಬರ, ಅಂಝ್ರ ಗಂಟುಗಳ ಉತ್ತರ, ರಕ್ತ ಹಿನತೆ, ಕಾಮಾಲೆ, ಮೂಗಿಸಿದ ಸೀರು ಸೋರುವುದು, ಜೊಲ್ಲು ಸುರಿಯುವುದು, ಏದುಸಿರು, ಕಣ್ಣಿನಲ್ಲಿ ಸೀರು ಸುರಿಯುವುದು ಮುಂತಾದ ಲಕ್ಷಣಗಳರುತ್ತವೆ.
- ಬಹಳ ಬೇರೆಗೆ ರಾಸುಗಳು ಬಡಕಲಾಗುತ್ತದೆ.
- ಕೆಲವು ರಾಸುಗಳಲ್ಲಿ ನರ ಸಂಬಂಧಿ ಲಕ್ಷಣಗಳಾದ ತಪ್ಪು ಹೆಚ್ಚೆ ಇಡುವುದು, ತಲೆ ನೆಲಕ್ಕೆ ಉರುವುದು, ಮಲಗುವುದು, ಮೂಳೆಗಳೊಂದೆ ಕಂಡು ಬಂದು ಸಾವು ಬರಬಹುದು.

ಅಂಝ್ರ ಗಂಟುಗಳ ಉತ್ತರ

ಹತೋಣಿ ಮತ್ತು ಸಿಯಂತ್ರಣ

- ಸಿರಂತರವಾಗಿ ಉಣಿಗಳನ್ನು ಸಿಯಂತ್ರಿಸುವುದರಿಂದ ಕಾಯಿಲೆ ಹರಡಿದಂತೆ ಮಾಡಬಹುದು (ಉಣಿಗಳ ಸಿಯಂತ್ರಣ - ಭಾಗವನ್ನು ಓದಿ).
- ಲಕ್ಷಣಗಳು ಕಂಡ ಕೂಡಲೇ ಪಶುವೈದ್ಯರನ್ನು ಸಂಪರ್ಕಿಸಿ ಜಿಕ್ಕೆ ಆರಂಭಿಸಿದ್ದಲ್ಲಿ ಪರಿಣಾಮಕಾರಿಯಾಗುವುದು. ತಡವಾದಲ್ಲಿ ಸಾವು ಎಚ್ಚಿಡಿತ.
- ಸಿಯಂತ್ರಣಕ್ಕಾಗಿ ಇಂಗಳು ತುಂಬಿರುವ ಎಲ್ಲಾ ವಿದೇಶಿ ಹಾಗು ಮಿಶ್ರತಳ ರಾಸುಗಳನ್ನು ಲಸಿಕೆಗೆ ಒಳಪಡಿಸಿ. ಈ ಲಸಿಕೆಯನ್ನು ಜಾನುವಾರುಗಳ ಜೀವಮಾನಕ್ಕೆ ಒಂದು ಬಾರಿ ಹಾಕಿಸಿದರೆ ಸಾಕು.

೬. ಹನು ಎಮ್ಮೆಗೆಂಡಿಗೆ ನೀಡಬೇಕಾದ ಲಸಿಕೆಗಳ ವೇಳಾಪಟ್ಟಿ

ಕ್ರ.ಸಂ.	ಕಾರ್ಯಾಲಯ ಕ್ಷೇತ್ರ	ಮೊದಲ ಪುಟ್ಟಮಟ್ಟಿನ ಪಯನ್‌	ಖಳಗ್ಗೆ	ಪಂಕರದಲ್ಲಿ
1	ಕಾರ್ಯಾಲಯ ಇರ್ದೆ	4 ಕಿಂಣಿ ಹಾಗೂ ಸಂಖರ	ಮೊದಲ ಪುಟ್ಟ ಮಟ್ಟಿನ 1 ಕಿಂಣಿ ಸಂಖರ	6 ಕಿಂಣಿಗಳಲ್ಲಿ
2	ತೆಲೆ/ಮೆಟ್ರಿಕ್‌ಟೆಪ್ಪು	6 ಕಿಂಣಿ ಹಾಗೂ ಸಂಖರ	—	ಕಾರ್ಯಾಲಯ ಇರುವುದ್ದಿ ವಾಹಿಕ
3	ಉತ್ಪ್ರೇರಣೆ	6 ಕಿಂಣಿ ಹಾಗೂ ಸಂಖರ	—	ಕಾರ್ಯಾಲಯ ಇರುವುದ್ದಿ ವಾಹಿಕ
4	ಬ್ಲೂರ್‌ಲೈನ್‌ಸಿನ್‌	4-8 ಕಿಂಣಿ ಹೊಳ್ಳಿ ಕರುಗಳು ಮಾತ್ರ	—	ಒಳಿತರದಲ್ಲಿ ಒಂದು ಬಾರಿ ಮಾತ್ರ
5	ಧ್ಯೇಯಿಕೆಸಿನ್‌	3 ಕಿಂಣಿ ಹಾಗೂ ಸಂಖರ	—	ದಿದೇಶ/ಮಿಶ್ರ ಅರ್ಥಾರ್ಥಿಗೆ ಮಾತ್ರ
6	ಆಂತರಿಕ್	4 ಕಿಂಣಿ ಹಾಗೂ ಸಂಖರ	—	ಕಾರ್ಯಾಲಯ ಇರುವುದ್ದಿ ವಾಹಿಕ
7	ಎ.ಬಿ.ಆರ್	3 ಕಿಂಣಿ ಹಾಗೂ ಸಂಖರ	ಮೊದಲ ಪುಟ್ಟ ಮಟ್ಟಿನ 1 ಕಿಂಣಿ ಸಂಖರ	6 ಕಿಂಣಿಗೆ ಮೈಲ್ ಭಾರತದಲ್ಲಿ ಲಸಿಕೆ ಲಭ್ಯವಿಲ್ಲ
8	ರೋಗಿನರೆ ಕಾರ್ಯಾಲಯ ಸೇವಣಿಕೆ ಸಂಖರ ಮಾತ್ರ	ನಾಯಿ ಕ್ಷೇತ್ರದ ಕ್ಷಾತ್ರದೇ	4ನೇ ದಿನ	ಕಾರ್ಯಾಲಯ ಸೇವಣಿಕೆ ಮೊದಲ 7,14,28,90ನೇ ದಿನ

೭೦. ಲಸಿಕೆ ಹಾಕಿಸುವಾಗ ಗಮನಿಸಬೇಕಾದ ಮುಖ್ಯ ಅಂಶಗಳು

- ಲಸಿಕೆಯನ್ನು ಆರೋಗ್ಯವಂತ ರಾಸುಗೆಂಡಿಗೆ ಮಾತ್ರ ಹಾಕಿಸಬೇಕು.
- ರಾಸುಗೆಂಡಿಗೆ ಲಸಿಕೆ ಹಾಕಿಸುವವರಿಗೆ, ಸೂಚಿಸಿದಿದ್ದಿಲ್ಲ ಲಸಿಕೆಗಳ ಸಾಗಣೆ ಮತ್ತು ಶೇಕರಣೆ ಶೀತಲವಾತಾವರಣದಲ್ಲಿರತಕ್ಕದ್ದು.
- ಲಸಿಕೆ ತಯಾರಕರ ಸೂಜನೆಯಂತೆ ಲಸಿಕೆಯನ್ನು ಹಾಕುವ ವಿಧಾನ ಹಾಗೂ ಲಸಿಕೆಯ ಪ್ರಮಾಣವನ್ನು ಪಾಲನಬೇಕು
- ಕನಿಷ್ಠವೆಂದರೆ ಗುಂಪಿನ ಶೇಂ ಲಂ ರಷ್ಟು ರಾಸುಗೆಂಡಿನ್ನು ಲಸಿಕೆಗೆ ಒಳಗಾಗುವಂತೆ ನೋಡಿಕೊಳ್ಳಿ.
- ರೋಗ ನಿರೋಧಕ ಶಕ್ತಿ ಬರಲು ಲಸಿಕೆ ನಿಂಡುವ ೨-೩ ವಾರಗಳ ಮೊದಲು ರಾಸುಗೆಂಡಿಗೆ ಜಂತು ನಿವಾರಕಗಳನ್ನು ನಿಂಡುವುದು ಸೂಕ್ತ.
- ರೋಗ ಸೋಂಕುವ ಕಾಲ ತಿಳಿದಿದ್ದಿಲ್ಲ ಸೋಂಕುವ ಬಂದು ತಿಂಗಳ ಮುನ್ದುವೇ ಲಸಿಕೆ ಹಾಕಿಸುವುದು ಪ್ರಭಾವಾಕಾರಿ.
- ತೊಂದರೆಯನ್ನು ಉಂಟು ಮಾಡುವುದು ಅನಹಜವಾಗಿದ್ದರೂ ಕೂಡ, ಗಭಾಂವಸ್ಥೆಯ ಕೊನೆಯ ಹಂತಗಳಲ್ಲಿ ಜಾನುವಾರುಗಳಿಗೆ ಲಸಿಕೆ ನಿಂಡಿರುವುದು ಉತ್ತಮ.

೭೧. ಲಸಿಕೆ ಫಲಕಾರಿಯಾಗಿರಲು ಕಾರಣಗಳು

- ಲಸಿಕೆ ತಯಾರಿಸಿದ ಕ್ಷೇತ್ರದಿಂದ ಲಸಿಕೆ ಹಾಕುವವರಿಗೂ ಶೀತಲ ಸರಪಳ (ಕೋಳ್ಣಿ-ಜೆಯಿನ್, ಅಂದರೆ ಶೀತಲ ತಾಪಮಾನದಲ್ಲಿ ಸಾಗಣೆ ಮತ್ತು ಸಂಗ್ರಹಣೆ) ಅನುಸರಿಸಿರುವುದು.
- ಬಡಕಲಾದ ಹಾಗೂ ಪೌಷ್ಟಿಕಾಂಶ ದೊರೆಯಿದ ರಾಸುಗೆಂಡಿಲ್ಲ ರೋಗ ನಿಂಡೊಧಕ ಶಕ್ತಿ ಸುಂಬಿತವಾಗಿರುವುದು.
- ಹಿಂಡಿನ ಜಾನುವಾರುಗಳ ಪ್ರೇಕ್ಷಿಕೆ ಕಡಿಮೆ ಜಾನುವರುಗಳಿಗೆ ಮಾತ್ರ ಲಸಿಕೆ ಹಾಕಿಸಿದ್ದಿಲ್ಲ ಹಿಂಡಿನ ಇತರೆ ರಾಸುಗೆಂಡಿನ ನಿರೋಧಕ ಶಕ್ತಿ (herd immunity) ದೊರಕದು.
- ಜಾನುವಾರುಗಳಿಗೆ ಲಸಿಕೆಯನ್ನು ಹಾಕಿಸುವ ಮೊದಲು ಲಸಿಕೆಯ ಶೀನೆಯನ್ನು ಹಲವು ಬಾರಿ ಶಿತಲಾಕರಿಸುವುದು-ಕರಗಿಸುವುದು (ಅಂದರೆ ಪ್ರೀಡಿಕ್ಟಿಂದ ತಗೆಯುವುದು ಹಾಕುವುದು) ಮಾಡಿದಲ್ಲಿ ಲಸಿಕೆಯ ಗುಣಮಟ್ಟ ಕ್ಷೇತ್ರಗೊಳ್ಳುತ್ತದೆ.
- ಅನೇಕ ಉಪಪಂಗಡಗಳ ವೈರನ್‌ಗಳಿಂದ ಕಾಯಿಲೆ ಬಂದರೆ ಅವುಗಳ ವಿರುದ್ಧ ಲಸಿಕೆ ಇಲ್ಲಿದಿದ್ದಿಲ್ಲ ಕಾಯಿಕ್ತುಮ ಸೆಫಲವಾಗಿದೆ.
- ಲಸಿಕೆಗಳ ಕುಂದಿದ ಕಾಯಿ ಕ್ಷೇತ್ರ/ ನಿಷ್ಪಲತೆ- ರೋಗಕಾರಕ ಜಿಎಂಜಿನ್ (ನಾಮಾನ್ವಯಾಗಿ ವೈರನ್‌ಗಳು) ತಮ್ಮ ಮೇಲೆಲ್ಲಿಯಲ್ಲಿ ಆಗಾಗ ವ್ಯಾತ್ಯಾಸಗಳನ್ನು ತೆಂದುಕೊಂಡರೆ ಲಸಿಕೆಯ ಪರಿಣಾಮ ಕಂರಿತವಾಗಿರುತ್ತದೆ (ಉದಾಹರಣೆಗೆ ಕಾಲು-ಬಾಯಿ ಜ್ಞರದ ವೈರಾಳಿ)

ಲಸಿಕೆ ವಿಧಾನವೇ ಸುಲಭ ಹಾಗೂ ಕಡಿಮೆ ವೆಚ್ಚೆದ ರೋಗ ನಿಯಂತ್ರಣ ವಿಧಾನ

ವಿಭಾಗ - 5

ಇತರ ಪ್ರಮುಖ ರೋಗಗಳು

ರಾಸುಗಳಲ್ಲಿ ಬರುವ ಕೆಲವು ಕಾಯಲೆಗಳಿಂದ ತೀವ್ರ ಆಧಿಕ ನಷ್ಟಿಗಳನ್ನು ಸಾಧ್ಯವಿಲ್ಲ. ಕೆಲವು ಕಾಯಲೆಗಳು ಕಡಿಮೆಯಾಗುವುದಾದರು ಅದಕ್ಕೆ ರಾಸುಗಳಿಗೆ ಯೋಣ್ಯಾ ಜಿಕಿತ್ಸೆ ಮತ್ತು ಜಾಗರೂಕತೆ ಅಗತ್ಯ.

ಅಲ್ಲದೆ ಕೆಲವು ಕಾಯಲೆಗಳಿಗೆ ಸರಿಯಾದ ಜಿಕಿತ್ಸೆ ನೀಡಿದರೂ ವಾಸಿಯಾಗದೇ ಇದ್ದು ಅಪುಗಳನ್ನು ಗುಂಪಿನಿಂದ ಹೊರ ಹಾಕಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಇದರಿಂದ ಇತರ ರಾಸುಗಳಿಗೆ ಕಾಯಲೆ ಹರಡುವುದು ತಪ್ಪತ್ತದೆ. ಕಾಯಲೆಯ ಲಕ್ಷಣಗಳು ಗೊಳಿಸಿದೆ ಮೊದಲೇ ಕಾಯಲೆ ಹರಡಲು ಪ್ರಾರಂಭವಾಗಿರುತ್ತದೆ. ಅಂತಹ ಕಾಯಲೆಗಳ ಬಗ್ಗೆ ಈ ಭಾಗದಲ್ಲಿದೆ ವಿವರಿಸಿದೆ.

- A. ಜೊಣ್ನೆ ಡಿಸೆನ್ಸೆ (ಜೆ.ಡಿ)
- B. ರಾಸುಗಳ ಕ್ಷಯ (ಜ.ಎ.ಜ)
- C. ಮೃಕೋಂಬಾಸಿಕೋಂಸಿನ್
- D. ಎಫಿಮೆರಲ್ ಜ್ವರ (ಬೆಂಸಿಗೆ ಜ್ವರ / ಮೂರು ದಿನದ ಜ್ವರ)
- E. ಕಾಲು ಹೊಳೆಯುವ ರೋಗ (ಮುಂಬಾಂಗ)
- F. ಡಮೆಂಟೋಂಬ್ಯೆಟೋಂಸಿನ್
- G. ಡಮೆಂಟೋಂಬ್ಯೆಲೊಸಿನ್
- H. ಮುದ್ದೆ ಚರ್ಮದ ರೋಗ

A. ಜೋಣ್ಣ ಡಿಸೆನ್ಸ್ (ಜೆ.ಡಿ)

- ಇದು ಜಾನುವಾರುಗಳ ಪ್ರಮುಖ ಬ್ಯಾಕ್ಸೀಲಿಯಾದ ಕಾಯಲೆಯಾಗಿದೆ. ಈ ರೋಗವು ದೀಘಕಾಲಾನ ಅತಿಸಾರವನ್ನು ಉಂಟುಮಾಡುತ್ತದೆ ಮತ್ತು ಹೈನುಗಾರರಿಗೆ ತೀವ್ರ ಆರ್ಥಿಕ ನಷ್ಟವನ್ನುಂಟು ಮಾಡುತ್ತದೆ.
- ಹಸಿವಿದ್ದು, ಸರಿಯಾಗಿ ಆಹಾರ ತಿಂದರೂ ರಾಸು ತೂಕ ಕೆಳೆದುಕೊಳ್ಳುತ್ತದೆ.
- ಕೆಳದವಡೆಯಲ್ಲ ಉತ್ತ ಕಾಣಿಸಿಕೊಳ್ಳಬಹುದು ಹಾಗೂ ಈ ಕಾಯಲೆಗೆ ಜಿಕ್ಕಿ ಇಲ್ಲದ ಕಾರಣ ಕಾಯಲೆ ಬಂದ ರಾಸುಗಳು ಬಡಕಲಾಗುತ್ತಾ ಹೋಗುತ್ತವೆ.

ಹತ್ತೋಣ ಹಾಗೂ ನಿಯಂತ್ರಣ

- ಇದು ವಾಸಿಯಾಗಿದ ಕಾಯಲೆ.
- ಕಾಯಲೆ ಇರುವ ರಾಸುಗಳನ್ನು ಗುಂಪಿಸಿಂದ ಹೊರಹಾಕಬೇಕು. ಇಲ್ಲದಿದ್ದರೆ ಇತರೆ ರಾಸುಗಳಗೂ ಕಾಯಲೆ ಹರಡುತ್ತದೆ.
- ಹೊಸ ರಾಸುಗಳನ್ನು ಕೊಳ್ಳುವ ಮೊದಲು ಅದನ್ನು ಪರಿಶೈಕೆಗೆ ಒಳಪಡಿಸಿರಿ
- ಕಾಯಲೆ ಇರದ ರಾಸುಗಳನ್ನು ಮಾತ್ರ ಬರಿಂದಿಸಿ.
- ರಾಸುಗಳನ್ನು ಆಗಾಗ ತಪಾಸಣೆಗೆ ಒಳಪಡಿಸಿ.
- ಜೋಣ್ಣ ಡಿಸೆನ್ಸ್ ಪರಿಶೈಕಿನಲ್ಲ ಪಶುವೈದ್ಯರ ನೆರವು ಪಡೆಯಲಿ.

ತೂಕ ಕಡಿಮೆಯಾಗುವುದು

B. ರಾಸುಗಳ ಕ್ಷಯ (ಬಿ.ಎಂ.ಬಿ)

- ಹನು ಎಮ್ಮೆಗಳಗೆ ಬ್ಯಾಕ್ಸೀಲಿಯಾದಿಂದ ಬರುವ ಪ್ರಮುಖ ಕಾಯಲೆ.
- ಸೋಂಕಿತ ಜಾನುವಾರುಗಳಲ್ಲಿ ಈ ರೋಗದ ಲಕ್ಷಣ ಗೋಚರಣೆಯಾಗಲು ಹಲವು ವರ್ಷಗಳಾಗುತ್ತದೆ— ದೌಬಳ್ಳಿ, ಕೆಮ್ಮೆ ಮತ್ತು ತೂಕ ನಷ್ಟ ರೋಗದ ಲಕ್ಷಣಗಳು.
- ಅಲ್ಲದೆ ಹಸಿವಾಗದಿರುವುದು, ಬಡಕಲಾಗುವುದು, ತ್ರಾಸದಾಯಕ ಉಸಿರಾಟ, ಅಂಥ್ರ್ಯಾಗ್ರಂಥಿಗಳ ಉದುವಿಕೆ ಹಾಗೂ ಭೇದಿ ಕಂಡು ಬರುವುದು.
- ಕಾಯಲೆಯು ಮನುಷ್ಯರಿಗೂ ಹರಡಬಹುದು.

ನಿಯಂತ್ರಣ ಹಾಗೂ ಹತ್ತೋಣ

- ಈ ಕಾಯಲೆಯನ್ನು ಗುಣಪಡಿಸಲು ನಾಧ್ಯವಿಲ್ಲ.
- ಕಾಯಲೆ ಇತರೆ ರಾಸುಗಳಗೆ ಹರಡುವುದರಿಂದ ಕಾಯಲೆ ಇರುವ ರಾಸುಗಳನ್ನು ಗುಂಪಿಸಿಂದ ಬೇಂಪಡಿಸಬೇಕು.
- ಹೊಸ ರಾಸುಗಳನ್ನು ಸರಿಯಾಗಿ ಪರಿಶೈಕಿಸಿದ ನಂತರವೇ ಬರಿಂದಿಸಬೇಕು.
- ಪರಿಶೈಕೆಯಲ್ಲಿ ರೋಗವಿಲ್ಲವೆಂದು ಧ್ವರಪಡಿಸಿದ ಜಾನುವಾರುಗಳನ್ನು ಮಾತ್ರ ಹಿಂಡಿಗೆ ಸೇಪಣಿಸಿ.
- ಆಗಾಗ ಕ್ರಮಬಧವಾಗಿ (ವರ್ಷಕ್ಕೆ ಒಮ್ಮೆಯಾದರೂ) ಬಿ.ಎಂ. ರೋಗದ ಪರಿಶೈಕಣೆಯನ್ನು ಮಾಡಿಸಿರಿ.
- ಪರಿಶೈಕೆಯನ್ನು ಪಶುವೈದ್ಯರ ಸಲಹೆಯಂತೆ ಮಾಡಿಸುವುದು ಸೂಕ್ತ.

ಕ್ಷಯ ಹಾಗೂ ಜೆಡಿ ಇಲ್ಲದ ರಾಸುಗಳನ್ನು ಬರಿಂದಿಸಿರಿ

C. ಮೈಕ್ರೋಬಾಕ್ಟೆರಿಯಾಲಸಿನ್

- ತೆವರಾದ ರಾಸುಗಳ ಆಹಾರ (ಕಡಲೆಕಾಯ ಹಿಂಡಿ, ಮೆಕ್ಕೆ ಜೊಳೆ) ಮತ್ತು ಶೇಳರಿಸದ ಹುಲ್ಲನ (ಭತ್ತದ ಹುಲ್ಲು) ಮೇಲೆ ಬೆಳೆಯುವ ಶೀಲಂಧ್ರ ಉತ್ಪಾದಿಸುವ ಬಾಕ್ಸಿನ್‌ನಿಂದ ಈ ರೋಗ ಉಂಟಾಗುತ್ತದೆ. ರಾಸುಗಳಲ್ಲಿ ಮುಖ್ಯವಾಗಿ ಅಫ್ಲಾಬಾಕ್ಸಿಕೋಲಸಿನ್ ಮತ್ತು ಡೆಗ್ನಾಲಾ ವಾಯಲೆಗಳು ಉಂಟಾಗುತ್ತವೆ.
- ಉತ್ಪಾದಿಸುವ ಪ್ರಮಾಣ ಹೆಚ್ಚಾದಾಗ ರಾಸುಗಳ ಆರೋಗ್ಯ ಹಾಗೂ ಉತ್ಪಾದಕತೆಯ ಮೇಲೆ ದುಷ್ಪರಿಣಾಮ ಉಂಟಾಗುತ್ತದೆ.
- ಪ್ರಾಣಾಂತಿಕದಿಂದುಂಟಾಗುವ ಆರ್ಥಿಕ ನಷ್ಟಕ್ಕಿಂತ ಕುಗ್ಗಿದ ಉತ್ಪಾದಕತೆಯಿಂದುಂಟಾಗುವ ಆರ್ಥಿಕ ನಷ್ಟ ಹೆಚ್ಚು. ಹಾಲು ಉತ್ಪಾದನೆ ಶೇ. ೧೫ ಕ್ರೂ ಹೆಚ್ಚಿನ ಮಾತ್ರದಲ್ಲಿ ಕಡಿಮೆಯಾಗುವುದು.

ರಾಸುಗಳ ಆಹಾರದ ಮೇಲೆ ಬೂಷ್ಟು ಬೆಳೆದಿರುವುದು

ಭತ್ತದ ಹುಲ್ಲನ ಮೇಲೆ ಬೂಷ್ಟು ಬೆಳೆದಿರುವುದು

ಸಾಮಾನ್ಯ ಲಕ್ಷಣಗಳು

- ಹಸಿವಾಗದಿರುವುದು, ಬಡಕಲಾಗುವುದು, ಆಗಾಗ ಭೇದದಿ ಕಂಡು ಬರಬಹುದು.
- ಶೂದಲು ಉದುರುವುದು, ಬಾಲ ಹಾಗೂ ಕಿವಿಗಳ ತುದಿ ಉದುರಿ ಹೋಗುವುದು.
- ಕಾಲುಗಳ ತುದಿ ಕೊಳೆಯಬಹುದು.
- ಹೆಚ್ಚು ಹಾಲು ಕೊಡುವ ರಾಸುಗಳಲ್ಲಿ ಲಕ್ಷಣಗಳು ಬೇರೆ ಕಾಣುತ್ತದೆ.
- ರಾಸುಗಳಲ್ಲಿ ರೋಗ ನಿರ್ದೇಶಕ ಶಕ್ತಿ ಕಡಿಮೆಯಾಗುವ ಕಾರಣ ಪಶು ಆಹಾರ ಸೇವನದಿರುವುದು, ಕುಂರಿತ ಘಲವತ್ತತೆ, ಗಂಭೀರಪಾತೆ, ತೂಕ ಕಡಿಮೆಯಾಗುವುದು, ಕೆಂಪೊಲಸಿನ್ ಕಾಯಲೆ, ಸತ್ತೆ/ಕಸೆ/ಮಾನು ಜೀಳದಿರುವುದು, ಮೆಟ್ರೋಜಿನ್ (ಗಂಭೀರಕೋಳಿದ ಉರಿಂಬಾತೆ), ಕೆಳ್ಳಿಲು ಬಾವು ಕಂಡು ಬರುವುದು.

ಅಫ್ಲಾಬಾಕ್ಸಿನ್‌ನಿಂದ ಕಾಲುಗಳು / ಬಾಲ ಕೊಳೆಯುತ್ತಿರುವುದು

ನಿಯಂತ್ರಣ

- ಶೀಲಂಧ್ರ ಬೆಳೆದ ಆಹಾರ, ಬೂಷ್ಟು ಬಂದಿರುವ ಅಥವಾ ಒದ್ದೆಯಾದ ಒಣಮೇವನ್ನು ತಿನ್ನಬೇಕಿ.
- ಹಸಿರುಮೇವು ಹಾಗೂ ಎನಿಜ ಮಿಶ್ರಣ ನಿರ್ದಿಷ್ಟ.
- ಕಾಯಲೆ ಲಕ್ಷಣ ಕಂಡಾಗ ಪಶುವೈದ್ಯರ ಸಲಹೆ / ಜಿಕ್ಕಿ ಹಡೆಯಿರಿ.

ಒದ್ದೆಯಾದ, ಬೂಷ್ಟು ಹಿಡಿದ ಒಣ ಮೇವು ನಿರ್ದಿಷ್ಟ

D. ಎಫಿಮೆರಲ್ ಜ್ಞರ (ಮೂರು ದಿನದ ಜ್ಞರ)

- ಇದು ವೈರಸ್‌ಸೈಂಡ್ ಬರುವ ಕಾಯಲೆ.
- ಕೆಳಗಳಂದ ಈ ಕಾಯಲೆ ಹರಡುತ್ತದೆ.
- ಸಾಮಾನ್ಯವಾಗಿ ಕಾಯಲೆ ಇ ದಿನ ಇರುತ್ತದೆ.
- ಕಾಯಲೆ ಉಂಟಾಗುವ ಪ್ರಮಾಣ ಹೆಚ್ಚಾಗಿದ್ದರೂ ಕಾಯಲೆಯಂದಾಗಿ ಸಾಮಾನ್ಯ ಪ್ರಮಾಣ ಮಾತ್ರ ಕಡಿಮೆ (ಶೇ. ೧-೨).

ಲಕ್ಷಣಗಳು

- ಪ್ರತಿದಿನ ಏರಡು ಅಥವ ಏರಡಕ್ಕಿಂತ ಹೆಚ್ಚಿನ ಭಾರಿ ಜ್ಞರ, ನಡುಕ, ಕೆಣ್ಣಿಲ್ಲ ನೀರು ಸುರಿಯುವುದು, ಹಾಗು ಕಡಿಮೆ ಹೆಸಿವು.
- ಮೂರಿನಿಂದ ಸ್ತ್ರಾವ, ಜೊಲ್ಲು ಸುರಿಯುವುದು, ಏದುಸಿರು, ಮುಂಕಾಗಿರುವುದು, ಕುಂಟುವುದು, ಕುಂಟುವಿಕೆ ಇರಬಹುದು. ಹಾಲನ ಇಳುವರಿ ಕುಗ್ಗಿರುತ್ತದೆ.

ನಿಯಂತ್ರಣ ಮತ್ತು ಜಿಕ್ಕೆ

- ಈ ಯೋಂಗ ಕೆಲವು ದಿನಗಳಲ್ಲಿ ತನ್ನಟಕ್ಕೆ ವಾಸಿಯಾಗುತ್ತದೆ.
- ಕೆಳಗಳು, ನೋಣಗಳ ಬಾಧೆಯನ್ನು ತಪ್ಪಿಸಿದಲ್ಲಿ ಕಾಯಲೆಯನ್ನು ತಡೆಗೆಟ್ಟಬಹುದು (ಕೆಳಗಳ ನಿವಂಹಣೆ ವಿಷಯ). ರಾಸುಗಳಗೆ ವಿಶ್ರಾಂತಿ ನೀಡುವುದು ಅವಶ್ಯಕ – ಕಾಯಲೆ ವಾಸಿಯಾದ ರಾಸುಗಳನ್ನು ಹೆಚ್ಚು ದುಡಿಸಬಾರದು ಇಲ್ಲಿದ್ದಿಲ್ಲ ಕಾಯಲೆ ಮರುಕಳಸಬಹುದು.
- ಜಿಕ್ಕೆಗಾಗಿ ಪಶುವೈದ್ಯರನ್ನು ಸಂಪರ್ಕಿಸಿರಿ.

ಮೂರು/ಬಾಯಾಯಂದ ದ್ವಾರ ಬರುತ್ತಿರುವುದು

ಎಡ್ಡೆ ನಿಲ್ಲಲು ಸಾಧ್ಯವಿಲ್ಲದ ಹಂತ

E. ಕಾಲು ಕೊಳೆಯುವ ರೋಗ

- ಕಾಲು ಕೊಳೆತದ ರೋಗ ಹೈನುಗಾರರಿಗೆ ಹೆಚ್ಚಿನ ಆಧಿಕ ನಷ್ಟಪನ್ನು ಉಂಟುಮಾಡುತ್ತದೆ.
- ಕಾಯಿಲೆ ಹವಾಮಾನ, ಖಿತುಮಾನ, ಮೇಯಲು ಹೋಗುವ ಸ್ಥಳ, ಕೊಟ್ಟಿಗೆ ಮತ್ತು, ಅದರ ನೆಲದ ರಚನೆ ಇವುಗಳನ್ನು ಅವಲಂಬಿಸಿರುತ್ತದೆ.
- ಮಟ್ಟವಿಲ್ಲದ ಕೆಲ್ಲನ ನೆಲ, ಜೂಪಾದ ಕೆಲ್ಲಗಳು, ಒರಟು ನೆಲದ ಮೇಲೆ ಮೇಯಲು ಇಡುವುದು, ಮುಂತಾದವುಗಳಂಡರೋಗಕ್ಕೆ ತುತ್ತಾಗುಲು ಸಹಕಾರಿಯಾಗಿರುತ್ತದೆ.

ಲಕ್ಷಣಗಳು

ಕಾಲನ ಹಣ್ಣು

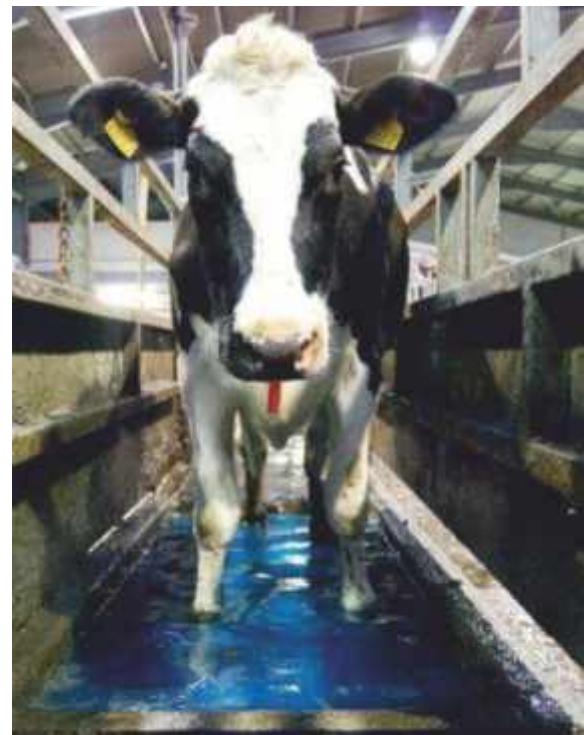
- ಜ್ವರ, ಮೇವು ಮೇಯದಿರುವುದು.
- ಹಾಲು ಕಡಿಮೆಯಾಗುವುದು.
- ಗೊರಸಿನ ಮಧ್ಯಭಾಗದಲ್ಲಿ ಉಂಟಾಗಿರುತ್ತದೆ.
- ಗಾಯದಿಂದ ದುವಾಡನನೆ.
- ಕಾಲು ಕುಂಟುವುದು, ನೊಂಪು ನಿವಾರಿಸಲು ಕಾಲು ಮೇಲೆತ್ತಿಕೊಂಡು ನಿಲ್ಲುತ್ತದೆ.
- ಸಮಾನ್ಯವಾಗಿ ಹಿಂಗಾಲುಗಳು ಗಾಯಗೊಂಡು ತುದಿಯಿಂದ ನಿಲ್ಲಲು ಮತ್ತು ನಡೆಯಲು ಪ್ರಯತ್ನಿಸುತ್ತದೆ.

ತೆಂಪ್ರವಾದ ಗೊರಸಿನ ಹಣ್ಣು

ನಿಯಂತ್ರಣ ಹಾಗೂ ಜಿಕ್ಷೆ

- ಗಾಯ ಉಂಟು ಮಾಡುವ ಮೂಲ ಕಾರಣಗಳನ್ನು ತೆಗೆದು ಹಾಕಬೇಕು, ಕಾಲುಗಳನ್ನು ಶುಚಿಯಾಗಿರುವಂತೆ ಹಾಗೂ ಒಳಗಿರುವಂತೆ ನೋಡಿಕೊಳ್ಳಿ.
- ಹಣ್ಣು ಮತ್ತು ಕುಂಟು ಕಡಿಮೆಯಾಗುವವರೇಗೂ ಕಾಯಿಲೆ ಇರುವ ರಾಸುಗಳನ್ನು ಗುಂಟಿಸಿದ ಬೇರೆಡಿಸಿರಿ.
- ಕೊಟ್ಟಿಗೆಯ ಬಾಗಿಲುಗಳು, ನೀರು ಕುಡಿಯುವ ಸ್ಥಳ ಹಾಗೂ ರಾಸುಗಳು ಉಡಾಡುವ ದಾರಿಗಳಲ್ಲಿ ನೀಲಿದಂತೆ ಕ್ರೆಮು ಕೈಗೊಳ್ಳಿ.
- ಕನೆರು ಮತ್ತು ನಂಜುಸಿರೋಧಕ ದ್ರಾವಣದ ಪುರೋಬಾತ್ರ ಬಳಕೆಯಿಂದ - ಉದಾ. ೫% ತಾಪುದ ಸಲ್ಲೀಬ್ರ್ ಮತ್ತು ೧೦% ಜ್ಞಂಕ್ ಸಲ್ಲೀಬ್ರ್ ಸೋಂಕನ್ನು ತಡೆಯುವದರಲ್ಲಿ ಉತ್ತಮ ಸಫಲತೆಯನ್ನು ಪಡೆಯಬಹುದು.
- ರಾಸಿನ ಜಿಕ್ಷೆಗೆ ಆದ್ಯತೆ ನೀಡಿ ಗಾಯವನ್ನು ಉಪಜರಿಸಿರಿ.
- ಕಾಯಿಲೆಯನ್ನು ಬೇರೆ ಕಂಡು ಹಿಡಿದು ಅಗತ್ಯ ಜಿಕ್ಷೆ ನೀಡುವದರಿಂದ ಕಾಯಿಲೆ ಬೇರೆ ಹತ್ತೋಣಿಗೆ ಬರುತ್ತದೆ.
- ಮೂರು ನಾಲ್ಕು ದಿನಗಳ ಜಿಕ್ಷೆಯ ನಂತರವೂ ಕಾಯಿಲೆ ಕಡಿಮೆ ಆಗದೇ ಇಧ್ವಲ್ಲಿ ಒಳಗಿನ ಭಾಗಗಳಿಗೆ ಕಾಯಿಲೆ ಹರಡಿದೆ ಎಂದು ಅಧ್ಯ.
- ಕಾಯಿಲೆ ಲಕ್ಷಣ ಕಂಡೆ ಕೂಡಲೇ ಪೆಶೆಪ್ಪೆದ್ದುರನ್ನು ನಂಪೆಕಿಂಡಿ.

ನಿಯಂತ್ರಣ ಜಿಕ್ಷೆಯಿಂದ ಕಾಲು ಮುಳಗಿಸುವುದು - ಘುರೋಬಾತ್ರ ತಡೆಗೊಳ್ಳಲು ಸಹಾಯಕ

ಕಾಲನ ಬಗ್ಗೆ ಕಾಳಜಿ ಬಹಕ್ಕೆಮುಖ್ಯ

F. ಡಮೆಂಟೊಲಫ್ಸೆಪೊಲಸಿನ್

- ಜರ್ಮನ್ ಮತ್ತು ಕೂದಲನಲ್ಲಿರುವ ಕೆರಾಟನ್ ಜಿಎಕೋಲಿಂಡ (ಅಂಗಾಂಶ) ಶೀಲಂದ್ರ ರೋಗ.
- ಡಮೆಂಟೊಲಫ್ಸೆಪ್ಸ್ ಎಂಬ ಶೀಲಂದ್ರದಿಂದ ಹರಡುವ ರೋಗ.
- ಸಾಮಾನ್ಯವಾಗಿ ನೇರ ಸಂಪರ್ಕದಿಂದ ಈ ರೋಗ ಹರಡುತ್ತದೆ.
- ಈ ರೋಗ ಮನುಷ್ಯರಗೂ ಕೂಡ ಹರಡಬಹುದು.
- ಗಾಯಗೆಳು ಹೆವರಿಕೆಯನ್ನಿಸಿದರೂ, ಇದರಿಂದಾಗುವ ಅಥಿಕ ನಷ್ಟ ಕಡಿಮೆ ಮಟ್ಟದಾಗಿಯತ್ತದೆ.
- ಗಾಯಗೆಳು ಪ್ರಾಣಿ ಮಟ್ಟಿಗೆ ಅಶ್ವಸ್ಥಗೊಳಿಸಬಹುದು ಅಥವಾ ತರುವಾಯ ಬಾಷಾಕ್ಕಿರಿಯಗೆ ನೋಂಕಿಗೆ ಹಾದಿಯಾಗಬಹುದು.

ಲಕ್ಷಣಗಳು

- ಡಮೆಂಡ್ ಮೇಲೆ ವೃತ್ತಾಕಾರದ ಹಾಗು ಪ್ರಾಣಿ ಬಾದು ಮತ್ತು ಜಿಳಿ ಬಣ್ಣದ ಹಕ್ಕಳಿಗೆ ಕಾಣಿಸಿಕೊಳ್ಳಬಹುದು.
- ಈ ಹಕ್ಕಳಿಗೆ ಗಾತ್ರಪು ಬದಲಾಗಬಹುದು ಮತ್ತು ದೊಡ್ಡದಾಗಬಹುದು..

ತಡೆಗಟ್ಟುವಿಕೆ ಮತ್ತು ಬೈಷಂಪಣಿ

- ಸಾಮಾನ್ಯವಾಗಿ ಜಿಕ್ಕಿಲಿಲ್ಲದೆ ಕಾಯಲೆ ಗುಣವಾಗುತ್ತದೆ ಅದರೆ ಗುಣವಾಗಲು ಕೆಲವು ತಿಂಗಳುಗೆ ಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ.
- ರಾಸುಗಳ ಆವರಣವನ್ನು ಸ್ವಷ್ಟ ಹಾಗು ನೋಂಕು ಮುಕ್ತವಾಗಿರಿಸಿಕೊಳ್ಳಬೇಕು.
- ರಾಸುಗಳು ದಣ್ಣಾದ ಹಿಂಡಿನಲ್ಲಿರುತ್ತಾರೆ ಮತ್ತು ರಾಸುಗಳು ನೇರವಾಗಿ ಒಂದರನ್ನೊಂದು ಸಂಪರ್ಕಿಸದಂತೆ ನೋಡಿಕೊಳ್ಳಬೇಕು.
- ಗಾಯದ ಭಾಗಗಳು ಹೆಚ್ಚಿಂದು ಸೂರ್ಯನ ಬೆಳಕಿಗೆ ಒಡ್ಡಿಕೊಳ್ಳಬಂತೆ ನೋಡಿಕೊಳ್ಳಬೇಕು.
- ಹಕ್ಕಳಿಗೆ ನ್ಯಾಸ್ ಕೆರೆದು ಅಥವಾ ವರೆಸಿ ತೆಗೆದ ಮೇಲೆ ಬೈಷಂಪಣಿಯನ್ನು ಹಜ್ಜಬೇಕು, ಇಲ್ಲದಿಂದ ಬೈಷಂಪಣಿ ಪರಿಣಾಮ ಜಾರುವುದಿಲ್ಲ.
- ಹಕ್ಕಳಿಗೆ ನ್ಯಾಸ್ ಶೇಖರಿಸಿ ಸುಡಬೇಕು -ಇದರಿಂದ ಆವರಣ ನೋಂಕು ಮುಕ್ತವಾಗುತ್ತದೆ.
- ನರಿಯಾದ ಬೈಷಂಪಣಿಯನ್ನು ಸಂಪರ್ಕಿಸಿ.

ಡಮೆಂಟೊಲಫ್ಸೆಪೊಲಸಿನ್ ಹಕ್ಕಳಿಗೆ

G. ಡಮೆಂಟೊಂಥಿಲೋಸಿನ್

- ಈ ಜರುಗಣವು ಡಮೆಂಟೊಂಥಿಲನ್ ಕಾಂಗೊಲೆಸ್ನಿನ್ ಎಂಬ ಬ್ಯಾಕ್ಟೆರಿಯಾದಿಂದ ಉಂಟಾಗುತ್ತದೆ.
- ನೇರ ಸಂಪರ್ಕ ಅಥವಾ ಕೀಟಗಳ ಕಡಿತದಿಂದ ಈ ರೋಗ ಹರಡುತ್ತದೆ.
- ಮುಳೆಗಾಲದಲ್ಲಿ ಧೀರ್ಘಕಾಲದ ತೇವ, ಹೆಚ್ಚು ತಾಪಮಾನ, ಹಂಡು ನಿಜಡವಾಗಿರುವುದು ಮತ್ತು ಎಕ್ಸೋಲಾಂಗ್ಯಾರಸ್ಯೆಟ್‌ಷೆಂಟ್ ಉಪಸ್ಥಿತಿ ಈ ರೋಗಕ್ಕೆ ಕೆಡಾಗುವಂತೆ ಮಾಡುತ್ತದೆ.
- ಬ್ಯಾಕ್ಟೆರಿಯಾಪು ಜರುಗಳಲ್ಲಿ ಬಹುಕಾಲ ಅವೃತ್ತವಾಗಿ, ನಿಷ್ಫಿಯದಿಂದಿರಬಹುದು. ಪರಿಸ್ಥಿತಿ ಸೂಕ್ತವಾದಾಗ ಜರುಗದ ಮೇಲನ ಲಕ್ಷಣಗಳನ್ನು ತೋರಿಸಲಾಗುತ್ತದೆ.
- ಈ ರೋಗವು ಮನುಷ್ಯರಿಗೂ ಹರಡಬಹುದು.

ಲಕ್ಷಣಗಳು

- ಈ ಬ್ಯಾಕ್ಟೆರಿಯಾದಿಂದ ಉಂಟಾಗುವ ಗಾಯಗಳು ವಿಶೇಷವಾಗಿ ತೊಗಲುರಿತ (ಡಮೆಂಟ್‌ಟಿಟನ್) ಮತ್ತು ಕೆಜ್ಜಿ ಯಂದ (ಹುರುಪು, ನ್ಯಾಬ್ರೊ) ಕೂಡಿರುತ್ತದೆ.
- ಗಾಯಗಳನ್ನು ಮೂರು ರೂಪದಲ್ಲಿ ಕಾಣಬಹುದು
 - ಒಳದಲುಗಳು ಒಂದಕ್ಕೊಂದು ಜಡೆಗಟ್ಟಿ ಬ್ರಷ್ಟುಂತೆ (Brush) ಕಾಣುತ್ತದೆ.
 - ಆರಂಭದಲ್ಲಿ ಗಾಯಗಳು ಒಂದಾಗಿ ಹುರುಪು, ಹಕ್ಕಳೆ ಅಥವಾ ಕ್ರನ್ಸ್ ರಚನೆಯಾಗುತ್ತದೆ.
 - ತೊಗಲಾನ ಮತ್ತು ಒತ್ತುಗಂಟನ ಸಂರ್ಗಹಿತದಿಂದಾಗಿ ನರಪುಳಿ ರೀತಿಯ ಗಾಯಗಳು ಆಗುತ್ತದೆ.
- ನಾಮಾನ್ಯವಾಗಿ ರಾಸುಗಳು ಸೋಂಕಿನ ಇ ವಾರಗಳಲ್ಲಿ ಸ್ವಭಾವಿಕವಾಗಿ ಗುಣಹೋಂದುತ್ತದೆ.
- ಒಣ ಹವಾಮಾನ ಗಾಯಗಳನ್ನು ತ್ವರಿತವಾಗಿ ಗುಣಹೋಂದುವಂತೆ ಮಾಡುತ್ತದೆ.
- ಹೆಚ್ಚು ಗಾಯಗಳರು ರಾಸುಗಳಲ್ಲಿ ಹಾಲು ಉತ್ಪಾದಕತೆ ತೀವ್ರವಾಗಿ ಕುಂಟವಾಗುತ್ತದೆ.
- ವಿಶೇಷವಾಗಿ ಕರುಗಳಲ್ಲಿ ನಾವು ಸಂಭವಿಸಬಹುದು.

ತಡೆಗಟ್ಟುವಿಕೆ ಮತ್ತು ಔಷಧೋಂಪಬಾರ

- ತೇವವುಳ್ಳ ಪರಿಸ್ಥಿತಿಯನ್ನು ತಡೆಗಟ್ಟಬೇಕು.
- ಸರಿಯಾಗಿ ಎಕ್ಸೋಂಪ್ಯೂರಸ್ಯೆಟ್‌ಷೆಂಟ್‌ಷೆಂಟ್ ನಿಯಂತ್ರಣದಲ್ಲಿಡಬೇಕು.
- ಮನುಷ್ಯರಿಗೆ ಹರಡಿದಂತೆ ತಪ್ಪಿಸಲು, ಸೋಂಕಿತ ರಾಸುಗಳನ್ನು ಮುಟ್ಟಿದ ಮೇಲೆ ಕ್ರೈ-ಕಾಲುಗಳನ್ನು ಜೆನ್‌ಎಸಿನಿಂದ ತೊಳೆಯಬೇಕು.
- ಸರಿಯಾದ ಔಷಧೋಂಪಬಾಜಾರಕ್ಕೆ ಪಶುವೈದ್ಯರನ್ನು ಸಂಪರ್ಕಿಸಿ.

ಡಮೆಂಟೊಂಥಿಲೋಸಿನ್ ಹುರುಪುಗಳ ರಚನೆ

H. ಮುಡೈ ಚೆಮೆಂದ ರೋಗ (Lumpy skin disease)

- ಇದು ಒಂದು ಪ್ರಜಾತಿಯ ಹಾಸ್ಕೆ ವೈರಸ್‌ನಿಂದ ಉಂಟಾಗುವ ಕಾಂಬಲೆ.
- ಈ ರೋಗ ಇತ್ತೀಚೆಗಳ್ಲೇ ಭಾರತಕ್ಕೆ ಬಂದಿರುತ್ತದೆ.
- ಕಿಂಡಿಗಳ ಮತ್ತು ಉಣಿಗಳ ಕಡಿತದಿಂದ ರೋಗ ಹರಡಬಹುದು.
- ಈ ರೋಗ ನೇರ ಸಂಪರ್ಕದಿಂದ ಹರಡಬಹುದು ವಿರಳ.

ಲಕ್ಷಣಗಳು

- ಜ್ಞಾರ ಮತ್ತು ಹಾಲನ ಉತ್ಪಾದನೆಯಲ್ಲ ಗಮನಾರ್ಥ ಇಂಡಿಕೇಶನ್.
- ಬಾಹ್ಯ ದುರ್ಘರಸ ಗ್ರಂಥಿಗಳ (Lymph nodes) ಉತ್ಪನ್ನಾಂಡಿರುತ್ತದೆ
- ಕಾಂಜಂಕ್ಸ್‌ವಿಟನ್ ಅಂದರೆ ಕಣ್ಣಗಳ ಉರಿಯೂತ (ಕೆಂಪುಗೊಂಡು, ನೀರು ಸೊಳಿಕೆ) ಮತ್ತು ಅತಿಯಾದ ಜೊಲ್ಲು ಸುರಿಸುವುದು
- ಜ್ಞಾರ ಪ್ರಾರಂಭವಾದ ಇಲ ಫಂಟಿಗಳ ಒಳಗೆ, ಇಡಿ ಶರೀರದ ಮೇಲೆ ೨-೫ ಸೆಂಟಿಮೀಟರ್‌ಗಳ ಮತ್ತು ತೊಗಲನ ಗಂಟುಗಳು ಕಾಣಿಸಿಕೊಳ್ಳುತ್ತವೆ.
- ಧೃಡವಾದ, ದುಂಡಾದ ಮತ್ತು ಉಜ್ಜಾದ ಗಂಟುಗಳು ಚೆಮೆಂಡ್, ಸೆಬ್ ಕ್ಯೂಟೀನಿಯನ್ ಅಂಗಾಂಶಗಳನ್ನು ಮತ್ತು ಕೆಲವೊಮ್ಮೆ ಮಾಂಸಲಂಡಗಳಿಂದಲೂ ಕೂಡಿರಬಹುದು.
- ದೊಡ್ಡ ಗಂಟುಗಳಲ್ಲ ಅಂಗಾಂಶಗಳ ಸಾವು (ನೆಕ್ಸ್‌ಲೋಟಿಕ್) ಆಗಬಹುದು ಮತ್ತು ಅಂತಿಮವಾಗಿ ಫ್ಯೂಜೆನ್‌ಟಿಕ್ (ಸಂಯೋಜಕ ಅಂಗಾಂಶದಿಂದ ಕೂಡಿದ್ದು) ಆಗಬಹುದು.
- ಮತ್ತು ಹಲವಾರು ತಿಂಗಳುಗಳವರೆಗೆ ಉಳಿದುಕೊಳ್ಳುತ್ತದೆ.
- ಸಣ್ಣ ಗಂಟುಗಳು ಯಾವ ಪರಿಣಾಮಗಳಲ್ಲದೆ ಸ್ವಾಭಾವಿಕವಾಗಿ ಮರೀಯಾಗಬಹುದು.
- ಕೆಲವೊಮ್ಮೆ ದೊಡ್ಡ ಗಂಟನ ಅಂಗಾಂಶ ಸಾವಿರಿಡಾಗಿ, ಗಾಯಗೊಂಡು ಅದರಲ್ಲಿ ಮೈಯಾಸಿನ್ (=ಅಂದರೆ ನೋಣ, ಕಿಂಡಿಗಳ ಮುಖುಗಳಿಂದ ಕೂಡಿರುವುದು) ಆಗಬಹುದು.
- ಬಾಯೋಜಿನ ಒಳಿಂಬುದಲ್ಲ, ಜೀಣಾಂಗದಲ್ಲ ಹಾಗು ಶ್ವಾಸಕೋಂಶದಲ್ಲಿ ಬೊಳ್ಳಿಗಳು, ಸವೆತಗಳು ಮತ್ತು ಮುಣ್ಣಿಗಳು ಬೆಳೆಯುತ್ತವೆ.
- ಗಳಿಂಣಿ ಹನುವಿಗೆ ಗಳಿಂಣಿ ವಾಗಬಹುದು ಮತ್ತು ಹಲವು ತಿಂಗಳುಗಳು ಬೆದೆಗೆ ಬರಲಾರದು.
- ಎತ್ತುಗಳು ತಾತ್ತ್ವಿಕವಾಗಿ ಅಥವಾ ಶಾಷ್ಟ್ರೀಯವಾಗಿ ಗೊಡ್ಡಾಗಬಹುದು.

ಬಾಹ್ಯ ದುರ್ಘರಸಗ್ರಂಥ್ಯಾಹೋಗ್ಸ್‌ವೈಕ್

ದೇಹಮತ್ತೆತೆಲೆ ಮುಮ್ಮೆಲೆಗಂಟುಗಳು

ತಡೆಗೆಟ್ಟಿವಿಕೆ ಮತ್ತು ಔಷಧೋಳಬಜಾರ್

- ಉಣಿ, ಕಣ್ಣವ ಕಿಂಡಿಗಳು ಮತ್ತು ಆತ್ಮೋಂದಾಡ್‌ಗಳನ್ನು (ತೊಣಿಕೆ, ಜೀಳಡ ಮುಂತಾದವು) ಪರಿಣಾಮಕಾರಿಯಾಗಿ ನಿಯಂತ್ರಿಸಬೇಕು.
- ರೋಗದ ಲಕ್ಷಣ ಕಂಡೊಡನೆ ಪರುಪ್ಯಂತ್ರನ್ನು ಸಂಪರ್ಕಿಸಿ.

ವಿಭಾಗ-6

ಉತ್ತರ ಹಾಗೂ ಕೆಣಗಳಿಂದ ಹರಡುವ ಕಾಯಲೆಗಳು

ಹೀನುಗಾರರಿಗೆ ಕೆಣಗಳಿಂದ ಬಹಳ ದೊಡ್ಡ ಸಮಸ್ಯೆ.., ಅನೇಕ ರೈತರಿಗೆ ಇದರ ನಿಯಂತ್ರಣ ತ್ರಾಸದಾಯಕವಾಗಿದೆ. ಕೆಣಗಳು ರಾಸುಗಳಿಂದ ಅನೇಕ ವೇಳೆ ರಕ್ತ ಹೀರುವುದರಿಂದ ರಕ್ತಹಿನತೆ, ಹಾಲು ಉತ್ಪಾದಕತೆಯಲ್ಲ ಕಡಿತ ಹಾಗೂ ತ್ರಾಸವನ್ನುಂಟು ಮಾಡುತ್ತದೆ. ಅಲ್ಲದೇ ಮುಖ್ಯವಾಗಿ, ಕೆಣಗಳು ರಕ್ತ ಕಣಗಳನ್ನು ನಾಶಪಡಿಸುವ ಕೆಲವು ರೋಗಗಳನ್ನು ಹರಡಲು ಸಹ ಕಾರಣವಾಗಿವೆ.

ಸೋಂಕಿತ ಜಾನುವಾರಗಳಿಗೆ ಸಮಯಕ್ಕೆ ಸರಿಯಾಗಿ ಜಿಕ್ಕೆ ನೀಡಿದ್ದರೆ ಅದು ತೀವ್ರವಾಗಿ ಅನಾರೋಗ್ಯಕ್ಕೆ ಒಳಗಾಗುತ್ತದೆ, ನಾಯಲೂಬಹುದು. ಆದ್ದರಿಂದ ಅಂತಹ ರೋಗಗಳ ಲಕ್ಷಣಗಳನ್ನು ಅರಿತುಕೊಳ್ಳಲು ಬಹಳ ಮುಖ್ಯ.

ಇದರಿಂದ ಲಕ್ಷಣಗಳು ಕಂಡ ಕೂಡಲೇ ಹಳುಫೆದ್ದುರ ಸಲಹೆಯನ್ನು ಸಮಯೋಚಿತವಾಗಿ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಲಾಗುತ್ತದೆ. ಈ ಭಾಗದಲ್ಲಿ ಕೆಳಕಂಡ ಕಾಯಲೆಗಳ ಬಗ್ಗೆ ಜೀವನೆಲಾಗಿದೆ.

- A. ಅನಾರೋಗ್ಯನ್ನೊಳಿಸಿನ್ನು
- B. ಜೀವನೆನ್ನೊಳಿಸಿನ್ನು
- C. ಪ್ರಪನ್ನೋನ್ನೊಳಿಸಿನ್ನು
- D. ಧೃತಿಯೋನ್ನೊಳಿಸಿನ್ನು (ಭಾಗ-ಇರ ಲ ಉಪವಿಭಾಗವನ್ನು ನೋಡಿರಿ)

ಉಷ್ಣಿಗಳಂದ ಹರಡುವ ಕಾಯಲೆಗಳು

- ಅನಾಪ್ಲಾಸ್ಟಿಕ್‌, ಬಾಬೆಸಿಯೋಸಿನ್ ಮತ್ತು ಫ್ರೈಲೀರಿಯೋಸಿನ್ (ವಿಭಾಗ IV ರ ಅಧ್ಯಾಯದ ಅಡಿಯಲ್ಲಿ ಈಗಾಗಲೇ ವಿಜ್ಞೇಶಿಸಲಾಗಿದೆ) ರಕ್ತದ ಮೇಲೆ ಪರಿಣಾಮ ಜಿರುವ ಮೂರು ಉಷ್ಣಿಗಳಂದ ಹರಡುವ ಸೋಂಕುಗಳು.

A. ಅನಾಪ್ಲಾಸ್ಟಿಕ್‌ಸೈನ್ಸ್

- ರಿಕೆರ್ಸಿಯಾ ಎಂಬ ಸ್ಣಿ ಬ್ಯಾಕ್ಟೀರಿಯಾದಿಂದ ಬರುವ ಕಾಯಲೆ ಅನಾಪ್ಲಾಸ್ಟಿಕ್‌ಸೈನ್ಸ್.
- ಕೃತಕೆ ಗಭ್ರಂಥಾರಣೆಗೆ ಉಪಯೋಗಿಸುವ ಗವಸುಗಳು ಹಾಗೂ ಕಲುಷಿತ ಸೊಜಿಗಳಂದಲೂ ಅನಾಪ್ಲಾಸ್ಟಿಕ್‌ಸೈನ್ಸ್ ಕಾಯಲೆ ಹರಡಬಹುದು.
- ದನಗಳಿಂತ ಕರುಗಳು ಅನಾಪ್ಲಾಸ್ಟಿಕ್‌ಸೈನ್ಸ್ ಹೆಚ್ಚು ನಿರೋಧಕವಾಗಿರುತ್ತವೆ.
- ವ್ಯಾಧಿತ ಪ್ರದೇಶಗಳಲ್ಲಿ ರೋಗಿವಾಹಕ ರಾಸುಗಳಿರುವುದು ಸರಜ. ಇಪ್ರಿಗಳಂದ ಇತರೆ ರಾಸುಗಳಿಗೆ ರೋಗ ಹರಡುತ್ತದೆ.
- ಬಹಕೆ ದಿನಗಳಂದ ಕಾಯಲೆ ಇರುವ ಕರುಗಳಿಗೆ ಪ್ರೈಥಾವಸ್ಥೆಯಲ್ಲ ಕಾಯಲೆಯು ಮರುಕಳನಬಹುದು.
- ಜ್ವರ ಹಾಲು ಉತ್ಪಾದನೆಯಲ್ಲ ಕಡಿತ, ರಕ್ತಹಿಂತೆ, ಕಾಮಾಲೆ, ಗಭ್ರಂಥಾತ ಕಾಯಲೆಯ ಸಾಮಾನ್ಯ ಲಕ್ಷಣಗಳು.
- ಕಾಯಲೆ ಮುಂದುವರೆದಾಗ ಹಸಿವಾಗಿರುವುದು, ಕಾಲುಗಳು ಸ್ವಾಧಿಂನ ಇಲ್ಲದೆ ಇರುವುದು, ಬೇರೆ ಆಯಾಸಗೊಂಡು ಖದುಸಿರು ಜಡುವುದು, ನಾಡಿಬಡಿತದ ಹೆಚ್ಚಿಕೆ ಇಪ್ರಿಗಳೂ ಇದ್ದು ರಾಸು ಮರಣಹೊಂದಬಹುದು.
- ಕಾಯಲೆಯ ಮೊದಲ ಹಂತದಲ್ಲಿದ್ದರೆ ಜಿಕ್ಕೆಯಿಂದ ಕಾಯಲೆಯನ್ನು ಗುಣಪಡಿಸಬಹುದು.

B. ಬೆಜಿಲಸಿಯೋಸಿನ್

- ಪ್ರೌಢಿಯೋಽವಾ ಎಂಬ ಏಕಾಣು ಜಿಂವಿಯಿಂದ ಕಾಯಲೆ ಬರುತ್ತದೆ.
- ಜ್ವರ, ಹಸಿವಿಲ್ಲದಿರುವಿಕೆ, ಖದುಸಿರು, ಹಾಲು ಉತ್ಪಾದನೆಯಲ್ಲ ಕಡಿತ, ಮಾಂಸ ಖಂಡಗಳಲ್ಲಿ ನಡುಕ, ರಕ್ತಹಿಂತೆ, ಕಾಮಾಲೆ, ಗಭ್ರಂಥಾತ, ಮಲಬಧ್ಯತೆ ಅಥವಾ ಭೀಳಿ ಇಪ್ರಿಗಳು ಸಾಮಾನ್ಯವಾಗಿ ಕಂಡುಬರುವ ಲಕ್ಷಣಗಳು.
- ಜಿಕ್ಕೆಯಿಂದ ಕಾಯಲೆಯನ್ನು ಗುಣಪಡಿಸಬಹುದು.
- ನಂತರದಲ್ಲಿ ದೇಹದ ತೂಕ ಕಡಿಮೆಯಾಗಿ ಕಾಫಿ ಡಿಕಾಫ್ನ್‌ನ ಬಣ್ಣದ ಮೂತ್ತ ವಿಸರ್ಜನೆಯನ್ನು ಮಾಡಿರುವ ಲಕ್ಷಣಗಳು ಕಾಣಿಸಬಹುದು.
- ಜಿಕ್ಕೆ ನೀಡಿದ ಟಿಪ್ಪಣಿಗಳ ನಂತರ ಮೂತ್ತವು ತೆಳು ಹಳೆದಿಬಣ್ಣಕ್ಕೆ ತಿರುಗಿದ್ದರೆ ಮತ್ತೊಮ್ಮೆ ಜಿಕ್ಕೆ ನೀಡಬೇಕು.
- ಅನೆಕೆ ವೇಳೆ ಬೆಜಿಲಸಿಯೋಸಿನ್ ಕಾಯಲೆಯನ್ನು “ರೆಡ್‌ವಾಟರ್ ಡಿಸೆನ್ಸ್” ಎಂದು ತಪ್ಪಾಗಿ ಭಾವಿಸುವ ಸಾಧ್ಯತೆ ಇರುತ್ತದೆ. ಈ ಮರಣಾಂತರ ಕಾಯಲೆಯು ಜಪ್ಪಿಟಿ ಹುಳುಗಳು ಹೆಚ್ಚಾಗಿರುವ ಪ್ರದೇಶಗಳಲ್ಲಿ ಕಂಡು ಬುರುತ್ತವೆ.

ಜಿಕ್ಕೆಯ ಮೊದಲನ ಹಾಗೂ ನಂತರದ ಮೂತ್ತದ ಮಾದರಿಗಳು (ಎಡದಿಂದ ಇಲಕ್ಕೆ)

ಉಷ್ಣಿಗಳಂದ ಹರಡುವ ಕಾಯಲೆ ಗುಣಪಡಿಸಿ, ರಾಸುಗಳನ್ನು ರಕ್ಷಿಸಿ

C. ಪ್ರಪನೋಂಸೋಮಿಯಾಸಿಸ್ (ಸರ್ತು)

- ಪ್ರಪನೋಂಸೋಜೊಂಡಿ ಬರುವ ರಾಸುಗಳ ಒಂದು ಪ್ರಮುಖ ಕಾಯಿಲೆ.
- ಕಚ್ಚುವ ನೊಣಗಳಿಂದ ಕಾಯಿಲೆ ಹರಡುತ್ತದೆ.
- ಹಸುಗಳನ್ನು ಕಜ್ಜಿದ ನೊಣಗಳು, ಒಂಟಿ ಹಾಗೂ ಕುದುರೆಗಳಿಗೆ ಕಜ್ಜಿ ಸೋಂಕು ಉಂಟು ಮಾಡಬಹುದು.
- ವ್ಯಾಧಿತ ರಾಸುಗಳ ರಕ್ತ, ಮಾಂಸ, ಹಾಲು ಇವುಗಳಿಂದಲೂ ಕಾಯಿಲೆ ಹರಡಬಹುದು.
- ಉತ್ತಾದಕತೆ ಕಡಿಮೆಯಾಗುತ್ತದೆ. ಒತ್ತಡಕ್ಕೆ ಒಳಗಾದ ರಾಸುಗಳಲ್ಲಿ ಸೋಂಕಿಗೆ ಒಳಗಾಗುವುದು ಹೆಚ್ಚು.

ಸರ್ತು ರೋಗ ಪ್ರಸಾರಣಿಮಾಡುವ ಕಚ್ಚುವ ನೊಣಗಳು

ಉಭಾನ್ಸ್

ಸ್ಕ್ರೋಫೋಸ್ಟಿಸ್

ಹಿಂದಿನಿಯ

ದುಬಳ ಹಾಗೂ ರಕ್ತಹಣ ರಾಸು

ಲಕ್ಷಣಗಳು

- ಹಂತ ಹಂತವಾದ ರಕ್ತಹಣನ್ನೆ, ದೇಹಶೋಕದಲ್ಲಿ ಇಂತಹ ದುಬಳನ್ನೆ.
- ಗ್ರಂಥಾತ, ಬಂಜಿತನ, ಎಮ್ಮೆಗಳಲ್ಲಿ ಸತ್ತ ಕರು ಜನನ.
- ರೋಗವು ದೀರ್ಘಕಾಲದವರೆಗೆ ಇರಬಹುದು (2 ವರ್ಷಗಳವರೆಗೆ) ಮತ್ತು ಹೆಚ್ಚಿಗೆ ಮರಣದೊಂದಿಗೆ ಕೊನೆಗೊಳ್ಳುತ್ತದೆ.

ರಕ್ತದಲ್ಲಿ ಕಾಯಿಲೆ ತಿಂಬಿಗಳು

- ೨ ವಾರದಿಂದ ೨ ತಿಂಗಳೊಳಗೆ ನಾವನ್ನಪ್ಪೆಬಹುದು.
- ಕಾಲುಗಳು, ಗಂಗೆದೊಗಲು ಹಾಗೂ ಹೊಟ್ಟಿಯ ಭಾಗದಲ್ಲಿ ನೀರು ತುಂಬದಂತೆ ಉತ್ತ ಬರುತ್ತದೆ.
- ಅಂಥ್ರೋಗ್ರಂಥಿಗಳ ಉತ್ತ.
- ನಡೆಯುವಾಗ ಕಾಲು ಎಳೆಯುವುದು, ತಲೆ ನೋಟ್ಟಿ ಮಾಡುವುದು, ಗಿರಿಗಿರಿ ಸುತ್ತುವುದು, ಕೆಣ್ಣು ಕಾಣಿಸಿರುವುದು, ಉದ್ದೇಕಗೊಳ್ಳುವುದು ಮುಂತಾದ ನರದೌಬಂಧ್ಯದ ಲಕ್ಷಣಗಳು ಕಾಣಬರುವುದು.

ನಿಯಂತ್ರಣ

- ನೊಣಗಳನ್ನು ನಿಯಂತ್ರಿಸಬೇಕು (ಸಂಬಂಧ ಪಟ್ಟ ಕೆಳ ನಿಯಂತ್ರಣ ವಿಭಾವನ್ನು ಗಮನಿಸಿ).
- ಕೊಟ್ಟಿಗೆಯೊಳಗೆ ನಾಕಟ್ಟಿ ಗಾಳಿ ಬೆಳಕು ಇರುವಂತೆ ನೋಡಿಕೊಳ್ಳಿ.
- ಪಶುಪ್ರೈಡ್ಯರ ಸಲಹೆ ಪಡೆದು ಕೆಳ/ನೊಣ ನಾಶಕ ಹೈಡ್ರಿಡಿಯನ್ಸ್ ಕೊಟ್ಟಿಗೆಯೊಳಗೆ ಹಾಗೂ ಸುತ್ತಮುತ್ತ ಸಿಂಪಡಿಸಿ.

ಜಿಕ್ಕೆ

- ಕಾಯಿಲೆಯ ಲಕ್ಷಣ ಕಂಡ ಕೂಡಲೇ ಪಶುಪ್ರೈಡ್ಯರನ್ನು ಕರೆಸಿ ಜಿಕ್ಕೆ ಮಾಡಿಸಿ.
- ಸಮಯೋಜಿತ ಜಿಕ್ಕೆಯಿಂದ ರಾಸುಗಳಿಗೆ ರೋಗ ಮುಕ್ತಿಯ ಸಾಧ್ಯತೆ ಹೆಚ್ಚು.

ಕಚ್ಚುವ ನೊಣಗಳನ್ನು ನಿಯಂತ್ರಿಸಿ ಸರ್ತು ಕಾಯಿಲೆ ದೂರವಿರಿಸಿ

ವಿಭಾಗ - 7

ಉಣಿ, ಹೆನು ಹಾಗೂ ಜಂತುಗಳ ನಿಯಂತ್ರಣ

ಹೊರ ಪರಾವಲಂಬ ಜೀವಿಗೆಕ್ಕಲ್ಲದೇ (ಉಣಿ / ನೋಣಗಳು) ಒಳಪರಾವಲಂಬ ಜೀವಿಗೆಕ್ಕೂ (ಹುಳುಗಳು) ರಾಸುಗಳ ಉತ್ಪಾದಕತೆಯನ್ನು ಕುಂಟಿತಗೊಳಿಸುತ್ತದೆ. ಕೆಲವು ಕಾಯಿಗೆಗಳು ಜಂತುಗಳಿಂದ ಉಂಟಾದರೆ ಇನ್ನು ಕೆಲವು ನೋಣ ಉಣಿಗಳಿಂದ ಹರಡುತ್ತದೆ. ಹಿಂದಿನ ವಿಭಾಗದಲ್ಲಿ ತಿಳಿಸಿದಂತೆ, ಉಣಿ ಹಾಗು ನೋಣಗಳು ಹಲವು ರೋಗಗಳನ್ನು ಹರಡುತ್ತದೆ. ಜಂತು ಹುಳುಗಳು ರಾಸುಗಳಿಗೆ ಸಿಗಬೇಕಾದ ಹೌಷ್ಟಿಕಾಂಶಗಳನ್ನು ಹೀರುತ್ತದೆ. ಹಾಗಾಗಿ ಬೆಳವಣಿಗೆ ಕುಂಟಿತವಾಗಿ, ಭೇದಿ, ಬೆದೆಗೆ ಬೇಗೆ ಬರದಿರುವುದು, ದುಬಂಳತೆ, ದುಬಂಳ ರೋಗ ನಿರೋಧಕ ಶಕ್ತಿ. ಲಸಿಕೆಗೆ ಕುಗಿದ ಪ್ರತಿಕ್ರಿಯೆ ಮತ್ತು ತೀವ್ರವಾದ ಪರಿಸ್ಥಿತಿಯಲ್ಲ ಸಾವು ಉಂಟಾಗೆಬಹುದು. ಹೊರ ಹಾಗೂ ಒಳ ಪರಾವಲಂಬ ಜೀವಿಗಳ ನಿಯಂತ್ರಣವು ರಾಸುಗಳ ಉತ್ಪಾದಕತೆಯನ್ನು ಮೊಣವಾಗಿ ಪಡೆಯುವಲ್ಲ ಸಹಕಾರಿಯಾಗುತ್ತದೆ. ಈ ಭಾಗದಲ್ಲಿ ಚರ್ಚಿಸಲಾಗುವ ವಿಷಯಗಳು.

- ಗ. ಉಣಿ ಮತ್ತು ನೋಣಗಳ ನಿಯಂತ್ರಣ
- ಇ. ಜಂತು ಹುಳುಗಳ ಬಾಧೆಯ ನಿವಾಹಣೆ

1. ಉಣಿ ಮತ್ತು ನೊಣಗಳ ನಿಯಂತ್ರಣ

- ಉಣಿಗಳಂದ ಅನಾಪ್ಲಾಸ್ಮೋಲಿಸಿನ್. ಧೈರ್ಯದಿಯೋಎಸಿನ್, ಬೆಜಿಸಿಯೋಎಸಿನ್ ನಂತಹ ಕಾಯಲೀಗಳು ಹರಡುತ್ತದೆ. (ಉಣಿಗಳಂದ ಹರಡುವ ಕಾಯಲೀಗಳು ಭಾಗ ಹಿಡಿ)
- ಕಚ್ಚುವ ನೊಣಗಳು ಸರ್ತಾ ಹಾಗೂ ಏಫಿಮೆರಲ್ ಕಾಯಲೀಯನ್ನು ಹರಡುತ್ತದೆ.
- ಕೀಟಗಳ ಸಂಖ್ಯೆ ಹೆಚ್ಚಿದಾಗ ರಕ್ತಹಿಂನತೆ ಹಾಗೂ ಹಾಲು ಉತ್ಪಾದನೆಯಲ್ಲಿ ಕಡಿತವಾಗುತ್ತದೆ.
- ಉಣಿಗಳು, ಕಚ್ಚುವ ನೊಣಗಳು ರಾಸುಗಳಿಗೆ ವಿಶೇಷವಾಗಿ ಕಿರಿಕಿರಿ ಉಜಿಟುಮಾಡುತ್ತವೆ.
- ಕಜಿದ ಸ್ಥಳದಲ್ಲಿ ಅಲಜಿಟಾಗುತ್ತದೆ.
- ಹೆಚ್ಚಿನ ಸಂಖ್ಯೆಯ ಮೊಟ್ಟಿಗಳನ್ನು ಇಡುಪುದರಿಂದ ಕೀಟಗಳ ಸಂಖ್ಯೆ ಮತ್ತಷ್ಟು ಹೆಚ್ಚಾಗುತ್ತದೆ.

ವಿವಿಧ ರೀತಿಯ ಉಣಿಗಳು

ಮೊಟ್ಟಿಗಳೂಂದಿಗೆ ಉಣಿ

ಉಣಿ ಕಡಿತದಿಂದ ಚಮಚದ ಗಾಯ

ನೊಣ ಕಡಿತದಿಂದ ಚಮಚದ ಗಾಯ

ಉಣಿಗಳ ನಿಯಂತ್ರಣ

- ಹೊಸದಾಗಿ ವರಿಂದಿಸಿದ ರಾಸುಗಳನ್ನು ಸಂಪೂರ್ಣವಾಗಿ ಉಣಿ ನಿವಾರಿಸಿದ ನಂತರವೇ ಹಿಂಡಿನಲ್ಲಿ ಸೇರಿಸಬೇಕು.
- ಕಾಲಕಾಲಕ್ಕೆ ಉಣಿ ನಿವಾರಕ ಜೈಷಧಿಗಳನ್ನು ಸಿಂಪಡಿಸಬೇಕು.
- ಹಂದು ಉಣಿಯು ಸರಾಸರಿ ೫೦೦೦ ಮೊಟ್ಟಿಗಳನ್ನಿಂತುವುದು. ಅವುಗಳಂದ ಹೊರ ಬರುವ ಲಾರ್ವಾಗಳು ಏ ರಿಂದ ೨ ತಿಂಗಳು ಆಹಾರ ಇಲ್ಲದೇ ಬದುಕ ಬಲ್ಲವು.
- ಕೊಟ್ಟಿಗೆಯಲ್ಲಿರುವ ಕೊರಕಲುಗಳು, ಸಂದಿಗಳು, ತೂತುಗಳು ಮುಂತಾದವೆಡೆ ಹಾಗೂ ರಾಸುವಿನ ದೇಹದ ಮೇಲೆ ಉಣಿ ನಿವಾರಕ ಜೈಷಧಿಯನ್ನು ಸಿಂಪಡಿಸಬೇಕು. ಲಭ್ಯವಿದ್ದರೆ ಜ್ವಾಲೆ ಉಗುಳುವ ಕೊಳಿಯಿಂದ (ಪ್ಲೇಮ್ ಗನ್), ಸ್ವಲ್ಪ ಎಚ್ಚರಿಕೆ ಹಾಗು ಜಾತುಯಂದಿಂದ ಸುಡಬಹುದು.
- ಆಗಾಗೆ ಉಣಿ ನಾಶಕ ಜೈಷಧಿಯನ್ನು ಬದಲಾಯಿಸುತ್ತಾ ಇರಬೇಕು.
- ಅಕ್ಕಾರಿಸ್ಡ್ರೋ ಜೈಷಧವನ್ನು ಸರಿಯಾದ ಸಾಂದ್ರತೆ ಅಥವ ಪ್ರಮಾಣದಲ್ಲಿ ಉಪಯೋಗಿಸಬೇಕು.
- ಉಣಿಯ ಜೈಷದ ಹಾಗು ಸರಿಯಾದ ಪ್ರಮಾಣಗಳ ಬಗ್ಗೆ ತಿಳಿಯಲು ಪಶುಪ್ರೇದ್ಯಾರನ್ನು ಸಂಪರ್ಕಿಸಿ.

ನೊಣಗಳ ನಿವಾರಣೆ

- ಸಗಳೆ, ಗಂಜಳ, ಗೊಬ್ಬರಗಳನ್ನು ವ್ಯವಸ್ಥಿತವಾಗಿ ಹೊರಹಾಕಿ. ಹೊರಹಾಕುವ ಸ್ಥಳ ಕೊಟ್ಟಿಗೆಯಿಂದ ದೂರವಿರುವುದು ಒಂತು.
- ನೀರು, ಸಗಳೆ, ಗಂಜಲ ಒಂದೆಡೆ ಸ್ಥಗಿತವಾಗಿರಬಾರದು.
- ಕೊಟ್ಟಿಗೆಯಲ್ಲ, ಮುಖ್ಯವಾಗಿ ಸಂಜೀಯ ವೇಳೆ, ಹಸಿ ಎಲೆಗಳ (ವಿಶೇಷವಾಗಿ ಕಹಬೇವಿನ ಎಲೆ) ಹೊಗೆಯಾಡಿಸಿದರೆ ನೊಣಗಳ ಉಪದ್ರವವನ್ನು ಕಡಿಮೆ ಮಾಡಬಹುದು.
- ನೊಣ ನಿರೋಧಕಗಳನ್ನು ಬಳಸಿರಿ.
- ಬೆಳವಿನ ಎಣಿಯಿಂತಹ ನೈಸರ್ಗಿಕವಾದ ಹುಳು, ಉಣಿ, ನೊಣ ನಿರೋಧಕವನ್ನು ಬಳಸಬಹುದು. ಬೆಳವಿನ ಎಣಿಯು ಅಪಾಯಿಕಾರಿ ಪರಿಣಾಮಗಳನ್ನು ಜಳಿಸುವುದಿಲ್ಲ ಮತ್ತು ಪ್ರತಿರೋಧಕ ಶಕ್ತಿ ಬೆಳಿಯುವ ಅವಕಾಶ ತೀರ ವಿರಳ.
- ಕಂಕುಳು, ತೊಡೆಯ ಸಂದುಗಳು, ಕತ್ತು, ಕವಿ, ಬಾಲದ ಬುಡ ಮುಂತಾದ ಸ್ಥಳಗಳಲ್ಲಿ ಕೂಡಲು ಕೆವಿದ ವಿರುದ್ಧ ದಿಕ್ಕಿನಲ್ಲಿ ಹಜ್ಜಬೇಕು.

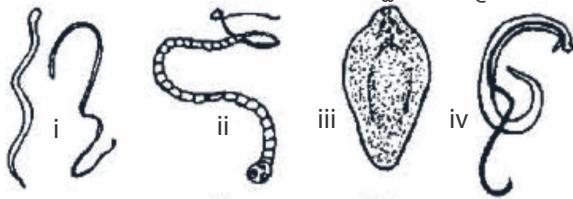
ಉಣಿ ಮತ್ತು ನೊಣಗಳನ್ನು ನಾಶಮಾಡಿ - ರಕ್ತ ಸಂಬಂಧಿ ಕಾಯಲೀಗಳನ್ನು ನಿಯಂತ್ರಿಸಿ

ಜಂತು ಹುಳುಗಳ ಬಾಧೆಯ ನಿರ್ವಹಣೆ

- ಜಂತುಹುಳುಗಳು ಎಂದರೆ ರಾಸುಗಳ ಜೀವಣಕಾರಕ ಅಂಗಾಂಗಗಳಾದ ಹೊಟ್ಟಿ ಕರುಳುಗಳಲ್ಲಿ ಸೇರಿಕೊಂಡು ರಕ್ತವನ್ನು ಅಥವಾ ರಕ್ತಮಜ್ಜೆಯನ್ನು ಹೀರುವ ಪರಾವಲಂಬಿ ಜೀವಿಗಳು.
- ಆಗಾಗೆ ಶಾಸ್ವತೋಽಂತರ, ಮೂರಿನ ಹೊಟ್ಟಿಗಳು, ಕಣ್ಣುಗಳಲ್ಲಿ ಶೂಡ ಕಂಡು ಬರಬಹುದು.
- ಜಂತುಹುಳುಗಳ ಮೊಟ್ಟಿಗಳು ಸಗಣೀಯಲ್ಲಿ ಹೊರಜಿದ್ದ ರಾಸುಗಳು ಕುಡಿಯುವ ನೀರು, ತನ್ನವ ಆಹಾರ, ತಿಂಡಿಗಳಲ್ಲಿ ಸೇರಿ ಕಾಯಲೆ ಹರಡಬಹುದು. ಮನುಷ್ಯರಿಗೂ ಕಾಯಲೆ ಹರಡಬಹುದು.
- ನಾಲ್ಕು ಮುಖ್ಯ ಜಾತಿಯ ಹುಳುಗಳವೆ. I. ದುಂಡುಹುಳು II. ಲಾಡಿ ಹುಳು-ಇವರಡೂ ಹೊಟ್ಟಿ ಕರುಳನಲ್ಲಿರುತ್ತವೆ. III. ಚಪ್ಪೆಚೆ ಉಳಿ (ತೆಲು ಹುಳು) ಹೊಟ್ಟಿ ಹಾಗು ಹಿತ್ತಿಜನಕಾಂಗದಲ್ಲಿ (ಯಕ್ಕತ್ತು/ ಅವರ್ತು) ಸೆಲಸಿರುತ್ತದೆ. IV. ಸಿನ್ಹೋಽನೋಂಸ್ - ರಕ್ತನಾಳಗಳಲ್ಲಿರುತ್ತವೆ.
- ಹುಳುಗಳ ವಿವಿಧತೆಗೆ ಅಲುಗುಣವಾಗಿ ವಿಜನ್ಮೆ ಜಿಕಿತ್ಸಾ ವಿಧಾನಗಳ ಅಗತ್ಯವಿರುತ್ತದೆ.

ಜುಂತು ಹುಳುಗಳ ಭಾದೆಯಂದಾಗುವ ಲಕ್ಷಣಗಳು

- ಭೇದದಿ, ಬೆದೆಗೆ ಬರುವುದು ತಡವಾಗುವುದು, ಕುಂರಿತ ಬೆಳವಣಿಗೆ, ಹಾಲು ಉತ್ತ್ವದನೆ ಕಡಿಮೆಯಾಗುವುದು, ತಿಂದ ಮೇವು ಸೆರಿಯಾದ ಪ್ರಮಾಣದಲ್ಲಿ ಹಾಲು ಹಾಗು ದುಡಿಮು ಸಾಮಧ್ಯದಕ್ಕೆ ಪರಿವರ್ತನೆಗೊಳ್ಳಿದುವುದು. ರೋಗ ಸಿರೋಧರಕ ಶ್ರೀ ಕುಂರಿತವಾಗುವುದು, ರಕ್ತಹಿನತೆ ಮುಂತಾದವುಗಳು.
- ಅಂಫಿಸ್ಯೋಽಂಸ್ ಹುಳುವಿನ ಭಾದೆಯಿದ್ದರೆ (ದೊಡ್ಡ ಹೊಟ್ಟಿ ಮತ್ತು ಅವರ್ತು ನಲ್ಲಿ) ದುವಾಸನನೆಯುತ್ತ ಭೇದದಿ, ಗಂಡು ಉತ್ತ ಬಾಟಲ್ (ಬಾಟಲ್ ಜಾ) ಕಾಣುತ್ತದೆ.
- ಚಪ್ಪೆಚೆ ಹುಳುವಿನ ಭಾದೆಗೆ ಕಾಮಾಲೆ ಕಂಡುಬರುವುದು.
- ಲಾಡಿಹುಳು ಇದ್ದಲ್ಲಿ ಹೊಟ್ಟಿ ದಪ್ಪನಾಗುವುದು, ಹುಳುವಿನ ಭಾಗಗಳು ಸಗಣೀಯಲ್ಲಿ ಕಂಡು ಬರಬಹುದು, ಈ ಹುಳು ಉದ್ದವಾಗಿರುವುದರಿಂದ ಕರುಳನಲ್ಲಿ ಅಡಳಿತಗೆ ಕಾರಣವಾಗಬಹುದು.
- ಕೊಕ್ಕೆಹುಳು (ಒಂದು ರೀತಿಯ ರಕ್ತ ಹಿನ್ನೆಲೆಯ ದುಂಡುಹುಳು) ಹಾಗು ಶಿಸ್ಯೋಽನ್ಸನ ತಿಂಪ್ರವಾದ ಭಾದೆಯಿದ್ದಲ್ಲಿ ರಕ್ತಭೇದದಿ, ರಕ್ತಹಿನತೆ ಇರಬಹುದು.
- ಶಿಸ್ಯೋಽನ್ಸನ ಭಾದೆಯಿದ್ದರೆ ಮೂರಿನಲ್ಲಿ ಗಟ್ಟಿ ಸ್ತಾವ, ಹಗೆರಕೆ ಮತ್ತು ಎದುಸಿರು ಕಾಣಬಹುದು. ಶ್ವಾಸಕೋಳದ ಹುಳುವಿನ (ದುಂಡು ಹುಳು) ಭಾದೆಯಿದ್ದರೆ ಕೆಮ್ಮೆ ಕಾಣುವುದು.

ವಿವಿಧ ರೀತಿಯ ಜಂತು ಹುಳುಗಳು

ದುರ್ಬಲವಾದ ಹನು

ಗಂಟಲು ಉತ್ತ

ಹತ್ತೊಂಬ ಮತ್ತು ಜಿಕಿತ್ಸೆ

- ಕರುಹುಟ್ಟಿದೆ ೨-೧೦ ದಿನಗಳಗೆ ಮೌದಲ ಜಂತು ನಿವಾರಕ ಔಷಧಿ ನೀಡಬೇಕು ನಂತರ ಪ್ರತಿ ೩ ತಿಂಗಳಗೊಮ್ಮೆ ನೀಡಬೇಕು.
- ೩ ತಿಂಗಳು ತುಂಬಿದ ಪ್ರತಿಯೊಂದು ರಾಸುವಿಗೂ ಪಷಣಕ್ಕೆ ಏರಡು ಬಾರಿ ಜಂತು ನಿವಾರಕಗಳನ್ನು ನೀಡಬೇಕು. ಮೆಂಗಾಲದ ಪ್ರಾರಂಭದಲ್ಲಿ ಒಮ್ಮೆ ಹಾಗೂ ಮೆಂಗಾಲ ಮುಗಿದಾಗ ಒಮ್ಮೆ ಔಷಧಿಯನ್ನು ನಾಾಗೆಯಿ ಹಿಂದೆ ಜೀಳಿವಂತೆ ಖಾತ್ರಿಪಡಿಸಿಕೊಳ್ಳಬೇಕು ಅದೇ ಬಾಯಿಗೆ ಹಾಕಿದಲ್ಲಿ ಸಗಣೀಯ ಮೂಲಕ ಹೊರಜಿಳುತ್ತದೆ.
- ಗುಂಪಿನ ಎಲ್ಲಾ ರಾಸುಗಳಗೂ ಒಂದೇ ಬಾರಿ ಜಂತು ನಿವಾರಕ ನೀಡಬೇಕು ಇದರಿಂದ ಮಣಿನಲ್ಲಿ ಹೊಟ್ಟಿ ಪ್ರಮಾಣ ಕಡಿಮೆ ಮಾಡಬಹುದು.
- ಗಂಭರಧರಿಸಿದ ರಾಸುಗಳಲ್ಲಿ ಕರುಹಾಕುವ ಸಮಯಕ್ಕೆ ಹಾಗೂ ಕರುಹಾಕಿದ ೩-೨ ವಾರಗಳಲ್ಲಿ ಒಂದು ಬಾರಿ ಜಂತು ನಿವಾರಕ ಔಷಧಿ ನೀಡಬೇಕು.
- ಯಾವ ಔಷಧಿ ನೀಡಬೇಕೆಂದು ನಿರ್ಧರಿಸಲು ಸಗಣೀಯನ್ನು ಪಶುಪ್ಯೇದ್ಯಕ್ಕಿಂತ ರೋಗ ತಪಾಸನೆ ಕೇಂದ್ರದಲ್ಲಿ ಪರಿಷ್ಕಾರ ನಿರ್ಧರಿಸಬೇಕು.
- ಬನವನ ಹುಳುಗಳು ಹೆಚ್ಚಾಗಿರುವ ಕೆರೆ, ಗಂಡೆ ಪ್ರದೇಶಗಳಲ್ಲಿ ಅವುಗಳು ಅನೇಕ ಮೊಟ್ಟಿಗಳು ಇರುವುದರಿಂದ ಅವುಗಳನ್ನು ನಾಶಮಾಡಬೇಕು.
- ಔಷಧಿಗೆ ಪ್ರತಿಯೊಂದಕ ಶ್ರೀ ಬೆಳೆಯದಿರಲು ಒಂದೇ ವಿಧದ ಜಂತು ನಿವಾರಕವನ್ನು ಪದೇ ಪದೇ ನೀಡಬಾರದು.
- ನಿಗದಿತ ಪ್ರಮಾಣದಲ್ಲಿ ಔಷಧಿಯನ್ನು ನೀಡಿದಲ್ಲಿ ಜಿಕಿತ್ಸೆ ಪರಿಣಾಮಕಾರಿಯಾಗಿರುತ್ತದೆ. ಉತ್ತಮ ಸಲಹೆಗೆ ಪಶುಪ್ಯೇದ್ಯರನ್ನು ಸಂಪರ್ಕಿಸಿ.

ಜಂತು ನಿವಾರಕ ಔಷಧಿ ನಿಯಮಿತವಾಗಿ ನೀಡಿ-ಉತ್ಪಾದಕತೆಯನ್ನು ಹೆಚ್ಚಿಸಿರಿ

ವಿಭಾಗ - 8

ರಾಸುಗಳಲ್ಲಿ ಕರುವಿನ ಜನನದ ನಂತರ ತಲೆದೊರುವ ಕಾಯಲೆಗಳು

ರಾಸುಗಳಿಗೆ ಕರು ಹಾಕಿದ ಕೂಡಲೇ ಪೌಷ್ಟಿಕಾಂಶ ಹಾಗೂ ಎನಿಜ ಸ್ಟ್ರೀಗಳ ಅವಶ್ಯಕತೆ ಇರುತ್ತದೆ. ರಾಸುಗಳು ಗಂಭೀರಸಿದಾಗಲೇ ಅವುಗಳ ದೇಹಕ್ಕೆ ಬೇಕಾದ ಪೌಷ್ಟಿಕಾಂಶಗಳ ಹಾಗೂ ಎನಿಜಗಳ ಅವಶ್ಯಕತೆಯನ್ನು ಮಾರ್ಪಿಸಿದಿದ್ದಾಗ ಕರುಹಾಕಿದ ನಂತರದಲ್ಲಿ ಅವುಗಳ ಹಾಲನ ಉತ್ಪಾದನೆಯು ಕುಂರಿತಗೆಂಳಬಹುದು ಅಥವಾ ನಾವು ಸಂಭವಿಸ ಬಹುದು. ಇಂತಹ ತೊಂದರೆಗಳನ್ನು 'ಜಯಾಪೆಚಯ' (ಮೆಟಬಾಲಕ್) ಕಾಯಲೆಗಳು' ಎಂದು ಕರೆಯುತ್ತಾರೆ. ಇಂತಹ ಕಾಯಲೆಗಳ ಬಗ್ಗೆ, ಲಕ್ಷಣಗಳ ಬಗ್ಗೆ ಮಾಹಿತಿ ಇದ್ದಲ್ಲ ಅಗತ್ಯ ಬಂದಾಗ ಪಶುವೈದ್ಯರಿಂದ ಜಿಕಿತ್ಸೆ, ಸಲಹೆ ಪಡೆಯಲು ಅನುಕೂಲವಾಗುತ್ತದೆ. ಈ ಅಧ್ಯಾಯದಲ್ಲಿ ಕೆಳಕಂಡ ಜಯಾಪೆಚಯ (ಮೆಟಬಾಲಕ್) ರೋಗಗಳ ಬಗ್ಗೆ ವಿವರಿಸಲಾಗಿದೆ:

- A. ಹೈಪೋಎಕ್ಸಾಲ್ಟ್‌ಮಿಯಾ (ಹಾಲು ಜ್ಞರ)
- B. ಹೈಪೋಎ ಮೆಗ್ನೋಸಿಎಮಿಯಾ
- C. ಕೆಲ್ಮೋಎಸಿನ್
- D. ಕರು ಹಾಕಿದ ನಂತರದ ರಕ್ತಮಿಶ್ರಿತ ಮೂತ್ರ
- E. ಗಂಭೀರ ಹೊರಬರುವುದು
- F. ಸೆತ್ರೀ/ಕಸೆ/ಮಾನು ಜೀಳಿದಿರುವುದು (ಆರ್.ಪ.ಪಿ)
- G. ಕೆಳ್ಳಲು ಉಂಟ
- H. ಕೊಜಿನಿಂದ ಶೂಡಿದ ಯಕ್ಕುತ್ತು (ಪ್ರಾಯಿ ಅವರ್ಗ) ಅಥವ ಅಹಿಡೋಸಿನ್.

A. ಹೈಮೋಲ ಕ್ಯಾಲ್ಲಿಮಿಯಾ (ಹಾಲು ಜ್ಝರ)

- ರಕ್ತದಳಿ ಕ್ಯಾಲ್ಲಿಯಂ ಅಂಶ ಕಡಿಮೆಯಾದಾಗ ಹಾಲು ಜ್ಝರ ಕಂಡು ಬರುತ್ತದೆ. ಆದರೆ ಜ್ಝರ ಇರುವುದಿಲ್ಲ. ಇದರಿಂದ ಕರು ಹಾಕಲು ತೊಂದರೆ, ಸತ್ತೀ/ಕನ್ಸ/ಮಾನು ಜೀಳದಿರುವುದು ಕಂಡುಬರಬಹುದು ಹಾಗೂ ಗಭ್ರಕೋಶ ಹೊರಬರಬಹುದು.
- ಕರುಹಾಕಿದ ಉಗಂಟಿಗಳೊಳಗೆ ಕಂಡು ಬರುವುದು. ಪ್ರಾರಂಭದಲ್ಲಿ ಮೈನಡುಕ, ಕಿವಿ ಅಲ್ಲಾಡಿಸುವುದು, ತಲೆದೊಗುವುದು ಕಂಡು ಬರುವುದು.
- ಕರುಹಾಕಿದ ಮೊದಲ ಇಲ ಗಂಟಿಗಳಲ್ಲಿ ಸಂಪೂರ್ಣವಾಗಿ ಹಾಲು ಕರೆಯುವುದರಿಂದ ಕೆಲವೊಮ್ಮೆ ಹಾಲು ಜ್ಝರ ತಲೆದೊರೆ ಬಹುದು.
- ಮುಂದುವರೆದಂತೆ ರಾಸು ನಿಲ್ಲಲಾಗದೇ ಕುಳತುಕೊಂಡು ಮೊದಲು ಕತ್ತನ್ನು ಹೊಟ್ಟಿಯಕಡೆ ತಿರುಗಿಸುತ್ತದೆ. ಕಣ್ಣ ಮಿಟುಕಿಸುವುದು ಕಡಿಮೆಯಾಗುತ್ತದೆ.
- ಹೊನೆಯ ಹಂತದಲ್ಲಿ ರಾಸುಗಳ ಮೈ ತಣ್ಣಾಗಾಗಿ ಎಚ್ಚರೆ ತಪ್ಪುವುದು.
- ಹಾಲು ಜ್ಝರವು ಗೊಳಜರಿಸದೇ ಇರಲೂಬಹುದು. ಇದರಿಂದ ರಾಸುವಿಗೆ ಜ್ಝರ, ಮೆಟ್ರೋಫಿನ್, ಕಿಂಬೋಸಿನ್ ಉಂಟಾಗಿ ಹೆಚ್ಚಿನ ನಷ್ಟ ಉಂಟಾಗುತ್ತದೆ.

ಹಾಲು ಜ್ಝರದ ವಿವಿಧ ಹಂತಗಳು

ಎಡ್ಲ ನಿಲ್ಲಲು ನಾಡ್ಯವಿಲ್ಲದ ಹನು

ತಲೆ ಹರೆಯಾಗುವುದು

ಮಗ್ನಲಳ ಮಲಗುವುದು

ನಿಯಂತ್ರಣ ಹಾಗೂ ಜಿಕ್ಕಿ

- ಹೆಚ್ಚು ಕ್ಯಾಲ್ಲಿಯಂಯಿತ್ತ ಆಹಾರ ಪದಾರ್ಥಗಳನ್ನು ರಾಸುವಿನ ಗಭ್ರದ ಹೊನೆಯಿಲ್ಲ ನೀಡಬೇಕಿದೆ.
- ಕರುಹಾಕುವ ಉಗಂಟಿಗಳಲ್ಲಿ ಮೊದಲು ಅಥವಾ ಕರು ಹಾಕಿದ ಇಲ ಗಂಟಿಗಳ ಒಳಗೆ ೩-೪ ಬಾರಿ ಕ್ಯಾಲ್ಲಿಯಂ ದ್ರಾವಣವನ್ನು ಕುಡಿಸಬಹುದು (ಪ್ರತಿ ಡೋನ್‌ನಲ್ಲಿ ೪೦-೫೦ ಗ್ರಾಂ).
- ಕರುಹಾಕುವ ಇವಾರಗಳ ಮೊದಲು ಪ್ರತಿದಿನ ೫ ರಿಂದ ೧೦೦ ಗ್ರಾಂ ನಂತೆ ಅಮೋನಿಯಂ ಕ್ಲೋರೈಡ್ ಮತ್ತು ಮೆಗ್ನೋಸಿಯಂ ಸಲ್ಟೇಂಟ್‌ನ್ನು ಅಥವಾ ಅಮೋನಿಯಮ್ ಸಲ್ಟೇಂಟ್ ಕೂಡಬಹುದು.
- ಕಾಯಲೀಯ ಲಕ್ಷಣಗಳನ್ನು ಕಂಡುಕೊಡಲೇ ಪಶು ವೈದ್ಯರಿಂದ ಜಿಕ್ಕಿ ಹೊಡಿಸಿದಲ್ಲಿ ತಕ್ಷಣ ಪರಿಣಾಮ ಇರುತ್ತದೆ. ಇಲ್ಲದಿದ್ದಳ್ಲ ನಾವು ಏಜಿತ್.
- ಜಿಕ್ಕಿ ಹಡಿದ ಕೆಲವು ರಾಸುಗಳಲ್ಲಿ ೨೫ ರಿಂದ ೪೦ ಗಂಟಿಗಳಲ್ಲಿ ಕಾಯಲೀ ಮರುಕಳಿಸಬಹುದು. ಅವುಗಳಿಗೆ ಮರುಜಿಕ್ಕಿ ಅವಶ್ಯಕ ರಾಸುಗಳು ಕರುಹಾಕುವ ನಮ್ಮೆಯ ಹತ್ತಿರ ಬಂದಾಗೆ ಅದರ ಗಂಜಲದ ಹಿಂಬಾ. ಪ್ರಮಾಣ ೧.೫ - ೨ ರಷ್ಟೀರಬೇಕು. ಇನ್ನು ಹೆಚ್ಚು ಇದ್ದಳ್ಲ ಹಾಲು ಜ್ಝರ ಬರಬಹುದು.

B. ಹೈಮೋಲ ಮೆಗ್ನೋಸಿಯಾ

- ಮೆಗ್ನೋಸಿಯಂ ಪ್ರಮಾಣ ಕಡಿಮೆಯಾದ ಹಾಲು ಕರೆಯುವ ಹಸುಗಳಲ್ಲಿ ಹಾಗೂ ಕೆಲವು ಕರುಗಳಲ್ಲಿ ಈ ಕಾಯಲೀ ಕಂಡುಬರುತ್ತದೆ.
- ರಾಸು ಇದ್ದಕ್ಕಿದ್ದಂತೆ ತಲೆ ಎತ್ತಿಕೊಂಡು ಕೂಗುತ್ತಾ ಅಲ್ಲ ಇಲ್ಲ ಓಡಾಡಿ ಕಾಲುಗಳನ್ನು ಬಡಿಯುತ್ತ ಜಿದ್ದುಜಡುತ್ತದೆ. ಈ ಮಾರನಿಸಿಕೆ ಆಗಾಗ ಕಂಡು ಬರುವುದು.
- ಕೆಲವು ಬಾರಿ ಕಾಲುಗಳನ್ನು ಮಡಿಸಲಾಗದೆ ನೆಟ್ಟಿಗೆ ಇದ್ದುಕೊಂಡು ಫ್ರಿವಾರಿ ನಡೆಯುತ್ತದೆ. ಜಾನುವಾರುಗಳು ಸ್ವರ್ವ ಮತ್ತು ಶಿಳ್ಳಕ್ಕೆ ಅತಿಸೂಕ್ಷ್ಮವಾಗಿ ಪ್ರತಿಕ್ರಿಯೆ ತೋರಿಸುತ್ತದೆ. ಆಗಾಗ ಮೂತ್ತ ವಿಸರ್ಜನೆ ಕಂಡು ಬಂದು ಎರಡು ಅಥವಾ ಮೂರು ದಿನಗಳ ನಂತರ ನಡುಕ ತೀವ್ರವಾಗಬಹುದು.
- ಕ್ಯಾಲ್ಲಿಯಂ ಅಂಶ ಕಡಿಮೆಯಾದಾಗ ಮೆಗ್ನೋಸಿಯಂ ಕೂಡ ಕಡಿಮೆಯಾಗಬಹುದು. ಜಿಕ್ಕಿ ನೀಡಬೇಕೆ ಇರುವ ರಾಸುಗಳು ನಾಯಿಬಹುದು.
- ಯುರಿಯಾ ಮತ್ತು ಮೊಟಾಂಟ್ ಬಳಸಿರುವ ಜವಿಎನ್ಸಿಗಳಲ್ಲಿ ಈ ವ್ಯಾಧಿ ಹೆಚ್ಚಾಗಿ ಕಂಡುಬರುವುದು.

ನಿಯಂತ್ರಣ ಹಾಗೂ ಜಿಕ್ಕಿ

- ಕೊರತೆ ಕಂಡುಬರುವ ರಾಸುಗಳಿಗೆ ದಿನಕ್ಕೆ ೫೦ ಗ್ರಾಂ ಮೆಗ್ನೋಶಿಯಂ ಆಕ್ಸೈಡ್ ತಿನ್ನಿಸಿ.
- ಜಾನುವಾರುಗಳಲ್ಲಿ ರೋಗಲಕ್ಷಣಗಳು ಕಂಡುಬಂದರೆ, ಪಶುವೈದ್ಯರನ್ನು ತಕ್ಷಣ ಸಂಪರ್ಕಿಸಬೇಕು. ರಾಸುಗಳು ಜಿಕ್ಕಿಗೆ ತಕ್ಷಣ ಪ್ರತಿಕ್ರಿಯಾಗುತ್ತವೆ. ರೋಗಲಕ್ಷಣಗಳು ೧-೨ ದಿನಗಳಲ್ಲಿ ಮರುಕಳಿಸಬಹುದು. ಹಾಗಾದಲ್ಲಿ ಜಿಕ್ಕಿತ್ಯಾಯಿನ್ನು ಮುಂದುವರಿಸತಕ್ಕದು.

ನಮ್ಮೆಂಜಿತ ಜಿಕ್ಕಿಯಂದ ರಾಸನ್ನು ಉಂಟಿಸಿ

C. ಕೆಲಮೊಳಸಿನ್

- ಹಾಲು ಕೊಡುತ್ತಿರುವ ರಾಸುಗಳಲ್ಲಿ ಮೊದಲ ೨ ತಿಂಗಳನ್ನು ಈ ಕಾಯಿಲೆ ಕಂಡುಬರುತ್ತದೆ.
- ಮೊದಲು ಕಡಿಮೆ ಆಹಾರ ಸೇವನೆ, ಕಡಿಮೆ ಹಾಲು ಉತ್ಪಾದನೆ, ಚಟುವಟಕೆಯಲ್ಲಿರುವುದು ಮತ್ತು ಸಗಣಿಯ ಜೋತೆ ಲೋಳಿ ನುರಿಯುತ್ತದೆ.
- ಕಾಯಿಲೆ ಮುಂದುವರೆದಂತೆ ರಾಸುವಿನ ತೂಕ ಕಡಿಮೆಯಾಗಿ, ಮಣ್ಣ ತಿನ್ನುವುದು, ಬೆನ್ನು ಗೂನಾಗಿ ಉದ್ದೇಶ ಕಂಡುಬರುವುದು.
- ಎಂಧಿತ ರಾಸುಗಳು, ತಮ್ಮ ಮೇಲವಿನ ತೋಟ್, ಸುತ್ತಮುತ್ತಳನ ಕೊಳವೆಗಳು ಮತ್ತು ಇತರ ವಸ್ತುಗಳನ್ನು ನಿರಂತರವಾಗಿ ನೆಕ್ಕುವುದು ಮತ್ತು ಅಗಿಯುವುದನ್ನು ಮಾಡುತ್ತಿರುತ್ತದೆ. ಒಮ್ಮೆಯೇ ತಲೆ ಮತ್ತು ಮೂಗನ್ನು ಒತ್ತಿಕೊಳ್ಳುವುದು, ಅಷ್ಟಿರ ನಡಿಗೆ, ಅರಚುವುದು ಮತ್ತು ಆಕೆಮಣಿಕಾರಿ ನಡುವಳಕೆ ತೋರಬಹುದು.
- ನಿಯಂತ್ರಣವಿಲ್ಲದ ನಡಿಗೆ, ಸುತ್ತುವುದು ಹಾಗೂ ಜೀಳುವುದು.
- ಜಿಕಿತ್ಸೆ ನೀಡಿದ್ದಿಂದಿಲ್ಲ ಹಾಲು ಉತ್ಪಾದನೆ ತೀವ್ರವಾಗಿ ಕ್ಷೀಳಿಸುವುದು.
- ಒಮ್ಮೆ ಈ ಕಾಯಿಲೆ ಬಂದ ರಾಸುವಿನಲ್ಲಿ ಪ್ರತಿಭಾರಿ ಕರುಹಾಕಿದಾಗಲ್ಲಿ ಕಾಯಿಲೆ ಕಂಡುಬರುವುದು.

ನಿಯಂತ್ರಣ ಮತ್ತು ಜಿಕಿತ್ಸೆ

- ಹಾಲು ನಿಲ್ಲಿಸಿದ ನಂತರ ಹಾಗೂ ಕರು ಹಾಕಿದ ನಂತರ ಉತ್ತಮ ಆಹಾರ ನೀಡಬೇಕು.
- ದೇಹಥಾರ್ಡ್ಯೂ ಟೆ.ಎ.ಎಂ ಇರಬೇಕು (ದೇಹಥಾರ್ಡ್ಯೂ-ಟೆಗೆ ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟ ಭಾಗ ಓದಿರಿ).
- ಇದಕ್ಕಿಂತ ಆಹಾರವನ್ನು ಬದಲಾವಣೆ ಮಾಡಬಾರದು ಹಾಗೂ ಹೆಚ್ಚಿನ ಆಹಾರ ನೀಡಬಾರದು.
- ನತ್ತೆ ಜೀಳಿದಿರುವುದು, ಮೆಲ್ಲಿಟಿನ್, ಕೆಂಪ್ಲಿಬಾಪ್, ವಾತಾವರಣದ ಕರುಹೆರುವಿನಿಂದಾಗುವ ಬತ್ತಡಗಳ ಸುಧಾರಣೆ ನರಿಯಾಗಿ ನಿರ್ವಹಿಸಬೇಕು.
- ಕಾಯಿಲೆ ಲಕ್ಷಣಗಳನ್ನು ಕಂಡ ಕೂಡಲೇ ಹೆಚ್ಚೆದ್ದರನ್ನು ಸಂಪರ್ಕಿಸಿ.

ಕೆಲಮೊಳಸಿನ್ ನಿಂದ ತೂಕ ಕಡಿಮೆಯಾಗುವುದು

D. ಕರು ಹಾಕಿದ ನಂತರದ ರಕ್ತಮಿಶ್ರಿತ ಮೂತ್ರ

- ಕರು ಹಾಕಿದ ಹೊಸತೆರಲ್ಲಿ ಹೆಚ್ಚು ಹಾಲು ನೀಡುವ ರಾಸುಗಳಲ್ಲಿ ರಂಜಕ ಹಾಗೂ ಹೆಚ್ಚು ತಾಪುದ ಕೊರತೆ ಉಂಟಾದಾಗ ಹಾಗೂ ಔನಿಟ್, ಸಾಸಿವೆ ಗಿಡ, ಶುಗರ್ಜೀಟ್ ತಿರುಳು, ತಿಂಡಾಗ ಕಂಡುಬಂಧಿಸುವುದು.
- ರಕ್ತಮಿಶ್ರಿತ ಮೂತ್ರ ವಿನಿಯಂತೆ. ಹಾಲು ತೀರಾ ಕಡಿಮೆಯಾಗುವುದು, ಜ್ಞರ, ಭೇದಿ, ರಕ್ತ ಹಿನತೆ, ತೀವ್ರ ಬಲ ಹಿನತೆ, ನಿಶ್ಚಯಿತ ಮತ್ತು ಕಿವಿ, ಬಾಲ ಮುಂತಾದ ದೇಹದ ಕೊನೆಯ ಭಾಗಗಳು ಉದುರುವುದು ಕಂಡು ಬರುತ್ತದೆ.
- ಫ್ಯಾಲೆರಿಯೋಸಿನ್, ಬೆಜಿಸಿಯೋಸಿನ್ ರೋಗಿಗಳ ಬಾದೆಯಿರದಿರುವುದನ್ನು ಲಜಿತಪಡಿಸಿಕೊಳ್ಳತಕ್ಕದ್ದು.
- ಮೇಲ್ಬಂಡ ಮಾರನಿಸಿಕೆಗಳು (ಲಕ್ಷಣಗಳು) ಕಂಡಾಗ ಹೆಚ್ಚೆ ವೆದ್ದರನ್ನು ಸಂಪರ್ಕಿಸಿ.

ರಕ್ತಮಿಶ್ರಿತ ಮೂತ್ರ

ನಮ್ಮಯೋಜಿತ ಜಿಕಿತ್ಸೆ ಮಾಡಿಸಿ ರಾಸುಗಳ ಜೀವ ಉಳಿಸಿ

E. ಗಭ್ರಕೊಳಶ ಹೊರಬರುವುದು

- ಹನುಗಳಿಂತ ಎಮೈಗಳಲ್ಲಿ ಇದು ಹೆಚ್ಚಾಗಿ ಕಾಣಬಹುದು.
- ಅನುವಂಶಿಕವಾಗಿ ಬರಬಹುದು. ಪ್ರಸೂತಿಗೆ ಮೊದಲು ಅಥವ ಕರು ಹಾಕಿದ ನಂತರ ಗಭ್ರಕ ಹೊರಬರಬಹುದು.
- ಹೊರಬಂದ ಗಭ್ರಕೊಳಶವನ್ನು ಶುಚಿಯಾದ ಜಾಗದಲ್ಲಿ ಇರಿಸಿ. ಕೊಳೆಯಾಗದಂತೆ, ಹುಳುಗಳು ಪ್ರಾಣಿ ಪ್ರಕ್ರಿಯೆಗಳಿಂದ ರಕ್ಷಿಸಿ
- ಹೊರಬಂದ ಕೊಳಶವನ್ನು ತೆಗೆಯಲು ಅಥವಾ ವಾಪಸ್ಸು ತಳ್ಳು ಪ್ರಯೋಜಿಸಬೇಕಿ. ರಕ್ತಸ್ರಾವವಾಗಬಹುದು.
- ತುಂಬಾ ಕೊಳೆಯಾಗಿದ್ದೆಲ್ಲ ಉಪ್ಪು ನೀರಿನಿಂದ ತೊಳೆಯಲಿ.
- ಪಶುಪ್ರೇದ್ಯರಿಂದ ಕೂಡಲೇ ಜಿಕ್ಕೆ ಮಾಡಿಸಿ.
- ರೋಗವಿರುವ ರಾಸುಗಳ ಹಿಂಗಾಲುಗಳನ್ನು ಪ್ರಸೂತಿಯ ವೇಳೆಯಲ್ಲಿ ಸ್ವಲ್ಪ ಎತ್ತರದಲ್ಲಿ ಇರಿಸುವುದು ಒಳ್ಳಿಯದು.
- ರಾಸು ಕೊಳ್ಳುವಾಗ ಉಪ್ಪೆಂದ್ರಿಯದ ಮೇಲೆ ಹೊಳಗೆ ಹಾಕಿದ ಗುರುತು ಇದೆಯೇ ಎಂದು ಗಮನಿಸಿ.

ಕರು ಹಾಕಿದ ನಂತರ ಗಭ್ರಕೊಳಶ ಹೊರಬಂದಿರುವುದು

F. ಸತ್ತೆ/ಕನ್ಸ/ಮಾಸು ಜೀಳದಿರುವುದು (ಆರ್.ಪ್.ಪಿ)

- ಕರುಹಾಕಿದ ಇ ರಿಂದ ಲ ಗಂಟೆಗಳಲ್ಲಿ ಸತ್ತೆ ತಾನಾಗಿಯೇ ಜೀಳಬೇಕು.
- ಕರುಹಾಕಿದ ಇ ಗಂಟೆಗಳ ನಂತರವು ಜೀಳದಿದ್ದೆಲ್ಲ ಆಂಗ್ಲಾದ್ಲಿ, ಆರ್. ಟಿ. ಹಿ= ರಿಬ್ಸ್ನ್‌ನ್ ಆಥ್ ಪಲ್ಯಾಸೆಂಬಾ; ಅಂದರೆ ಮಾಸ ಧಾರಣೆ ಎನ್ನುತ್ತಾರೆ.
- ಗಭ್ರಪಾತವಾದಾಗ, ಕರುಹಾಕಲು ತೊಂದರೆಯಾದಾಗ, ಹಾಲುಜ್ಞರದಲ್ಲಿ, ಅವಳ ಕರುಗಳು ಹುಟ್ಟಿದಾಗ, ಬಲವಂತವಾಗಿ ಕರು ಹಾಕಿಸಿದಾಗ, ಕಾಯಲೇ ಬಂದಾಗ, ಹೌಟ್‌ಕಾಂಶಗಳ ಕೊರತೆಯಾದಾಗ ಈ ತೊಂದರೆ ಕಂಡು ಬರುತ್ತದೆ.
- ಹೊರಬಂದ ಸತ್ತೆಯನ್ನು ಎಚೆಯಬೇಡಿ.
- ಮೆಟ್ರ್ಯುಣ್ನ್, ನಂಜಾಗುವುದು ಹಾಗು ಕೆಲವೊಮ್ಮೆ ರಾಸುಗಳು ನಾಯಬಹುದು. ಇವುಗಳನ್ನು ತಪ್ಪಿಸಲು ಪಶುಪ್ರೇದ್ಯರ ಸಲಹೆ ಪಡೆಯಲಿ.
- ಬರಿಗ್ರೈಯಲ ಮುಟ್ಟಬೇಡಿ, ಸತ್ತೆಯನ್ನು ಹೊಳಬೇಕು

ಉಳಕೆಯಾದ ಮಾಸು

G. ಕೆಳ್ಳಲು ಉತ್ತ

- ತುಂಬು ಗಭ್ರದ ರಾಸುಗಳಲ್ಲಿ ಕೆಳ್ಳಲು, ಮತ್ತು ಕೆಳಹೊಟ್ಟಿ ಉದಿರುವುದು ಕಂಡು ಬರುತ್ತದೆ.
- ಕೆಳ್ಳಲನೊಳಗೆ ರಕ್ತದ ಹರಿವು ಹೆಚ್ಚಾದಲ್ಲಿ ಹಾಗು ಕೆಳ್ಳಲನಿಂದ ರಕ್ತ ಹೊರ ಹೊಂಗುವುದ ಕಡಿಮೆಯಾದಲ್ಲಿ ಇದು ಸಂಭವಿಸುತ್ತದೆ. ಕೆಳ್ಳಣಿ ರಕ್ತನಾಳಗಳ ಸ್ವಾವ ಹೆಚ್ಚಾದಲ್ಲಿ ಕೂಡ ಇದು ಸಂಭವಿಸಬಹುದು.
- ಹೆಚ್ಚಿ ಹಾಲು ಕೊಡುವ ರಾಸುಗಳಲ್ಲಿ ಮುಖ್ಯವಾಗಿ ಮಣಕೆಗಳಲ್ಲಿ ಇದು ಕಂಡುಬರುತ್ತದೆ. ಕೆಳ್ಳಲು ಜಿಸಿಯಾಗಲ, ಮುಟ್ಟಿದರೆ ನೋವಾಗುವುದಾಗಲ ಇರುವುದಿಲ್ಲ. ಇದನ್ನು ಕೆಳ್ಳಲು ಬಾಪು ಎಂದು ತಪ್ಪಾಗಿ ಪರಿಗಳಿನ ಬಾರದು.
- ಅನುವಂಶೀಯತೆ, ಆಹಾರ ಕ್ರಮ, ದೇಹದಲ್ಲಿ ಕೊಳ್ಳು ಶೇಳರಣೆ, ವ್ಯಾಯಾಮ ಇಲ್ಲದಿರುವುದು ಬಾದೆಗೆ ಈಡಾಗಿಸಬಹುದಾದಂತಹ ಕಾರಣಗಳು.
- ಇದು ದೀರ್ಘಕಾಲದವರೆಗೆ ಮತ್ತು ಹಾಲು ಉತ್ತೇತ್ತಿ ಇರುವವರೆಗೂ ಉಳಿಯಬಹುದು.
- ಹಾಲು ಕರೆಯುವಲ್ಲ ತೊಂದರೆಯಾದಾಗ ಪಶುಪ್ರೇದ್ಯರನ್ನು ಸಂಪರ್ಕಿಸಿ.

ಕೆಳ್ಳಣ ಉತ್ತ

ಉತ್ತಮ ನಿರ್ವಹಣೆಯಿಂದಾಗಿ ತೊಂದರೆಗಳನ್ನು ನಿರಾರಿಸಬಹುದು.

H. ಕೊಬ್ಬನಿಂದ ಕೂಡಿದ ಯಕ್ಕತ್ತು (ಫ್ಯಾಟ್ ಅವರ್) ಅಥವ ಅಪಿಡೋಸಿನ್.

- ರಾಸುಗಳು ಆಹಾರ ಸೇವನೆ ನಿಲ್ಲಿಸಿದ ಏಂ ಗಂಬಿಗಳ ಒಳಗೆ ಕಂಡು ಬರಬಹುದು.
- ಕರು ಹಾಕುವ ಸಮಯದಲ್ಲಿ ಹೆಚ್ಚಾಗಿ ಕಂಡುಬರುವುದು. ದೇಹದಲ್ಲಿ ಶಕ್ತಿಯ ಸಮರ್ಪಾಲನ ವ್ಯತಿರಿಕ್ತವಾದಾಗಿ ಅವರ್ನಲ್ಲಿ ಕೊಬ್ಬು ಶೈಲರಣಿಯಾಗಿ ಈ ತೊಂದರೆ ಕಂಡು ಬರುವುದು.
- ಸಣ್ಣ ತುಳುಕುಗಳಾಗಿ ಮಾಪಣಣ್ಣ ಕೊಬ್ಬು ಅವರ್ನಲ್ಲಿ ಮತ್ತೊಮ್ಮೆ ಕೊಬ್ಬಾಗಿ ಪರಿವರ್ತನೆಯಾಗಿ ಶೈಲರಣಿಗೊಳ್ಳುತ್ತದೆ. ರಾಸು ಬಡಕಲಾಗುತ್ತಿದ್ದರು ಸಹ ಈ ಕ್ರಿಯೆ ಮುಂದುವರೆಯುತ್ತಿರುತ್ತದೆ.
- ಯಕ್ಕತ್ತು ಅಧವ ಹಿತ್ತೆಜನಕಾಂಗದಲ್ಲಿನ ಕೊಬ್ಬು ತೀವ್ರವಾಗಿದ್ದಾಗೆ, ಹನು ಸಕಾರಾತ್ಮಕ ಶಕ್ತಿಯ ಸಮರ್ಪಾಲನವನ್ನು ಹಡೆಯುವವರೆಗೆ ಕೊಬ್ಬನ ಸಾಂದ್ರತೆಯು ಕುಗ್ಗುವುದಿಲ್ಲ. ಕರು ಹಾಕಿದ ನಂತರ ಇದು ಸಾಮಾನ್ಯ ಸ್ಥಿತಿಗೆ ತೆರಳಲು ೧೦ ವಾರಗಳಿಂತ ಹೆಚ್ಚು ಸಮಯ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಬಹುದು.
- ದೇಹದಾಢ್ಯೆತೆ ಇ.ಇ ಕ್ಷೀಂತ ಹೆಚ್ಚು ಇರುವ ದಪ್ಪನೆ ಹಸುಗಳಲ್ಲಿ ಈ ತೊಂದರೆ ಹೆಚ್ಚು ಸಾಮಾನ್ಯ (ದೇಹದಾಢ್ಯೆತೆಯ ಬಗೆಗಿನ ಪ್ರಭಂಧ ಓದಿರಿ).
- ಈ ಕಾಯಲೆ ಆಧಿಕವಾಗಿ ಪ್ರಾಣೀಯವಾದುದು. ಏಕೆಂದರೆ, ಇದು ಹೆಚ್ಚಿನ ಹಾಲು ನಿರ್ದಿಷ್ಟ ಹಸುಗಳಲ್ಲಿ ಸಾಮಾನ್ಯವಾಗಿ ಕಾಳಿಸಿಕೊಳ್ಳುತ್ತದೆ ಹಾಗೂ ಯಕ್ಕತೆದಲ್ಲಿ ಕೊಬ್ಬನ ಶೈಲರಣಿಯಿಂದ ಅನೇಕ ಅನೇಕ ಜಯಾಪಜಯ (ಮೆಟಬಾಲಕ್) ಅಷ್ಟನ್ತೆಗಳು ಮತ್ತು ಸಾಂಕ್ರಾಮಿಕ ಕಾಯಲೆಗಳಿಗೆ ಕಾರಣವಾಗಬಹುದು.

ಲಕ್ಷಣಗಳು

- ಹಾಲು ಇಳುವರಿ ಕಡಿಮೆಯಾಗುವುದು.
- ಹಸಿವಾಗದಿರುವುದು.
- ಹಾಲು ಜ್ಞರ, ಕೆಳಮೋಸಿನ್, ಕೆಳ್ಜಲುಭಾವ, ಆರ್.ಎ.ಹಿ. ಮುತಾಂದವು ಕಂಡು ಬರಬಹುದು.
- ಗಭ್ರದರಿಸದೇ ಇರುವುದು.
- ರಕ್ತ ಪರಿಳಕೆಯಿಂದ ಕಾಯಲೆಯನ್ನು ಕಂಡು ಹಿಡಿಯಬಹುದು.
- ಮರಣದ ಸಾಧ್ಯತೆ ಇರುತ್ತದೆ.

ನಿಯಂತ್ರಣ

- ಈ ರೋಗಕ್ಕೆ ಬಜಿತವಾದ ಜಿಕ್ಕೆ ಈವರೆಗೂ ಕಂಡುಬಂದಿರುವುದಿಲ್ಲ.
- ಕರುಹಾಕುವ ಸಮಯದಲ್ಲಿ ದೇಹದಾಢ್ಯೆತೆ ಕಡಿಮೆ ಇರುವುದು ಸೂಕ್ತ.
- ಗಭ್ರದರಿಸಿದ ರಾಸುಗಳಲ್ಲಿ ಹಾಲು ನಿಲ್ಲಿಸುವ ಸಮಯದಲ್ಲಿ ಅದರ ದೇಹದಾಢ್ಯೆತೆ ಇ ರಿಂದ ಇ.ಇರಣ್ಣಿರುವುದು ಹಾಗೂ ಕರು ಹಾಕುವ ವರೆಗೂ ಅದೇ ರೀತಿ ನಿಯಂತ್ರಿಸುವುದು ಸೂಕ್ತ.
- ಈ ಸಮಯದಲ್ಲಿ ಆಹಾರ ಬದಲಾವಣೆ ಮಾಡುವುದು ಒಳ್ಳೆಯದಲ್ಲ.
- ಕಾಯಲೆಯ ಲಕ್ಷಣಗಳು ಕಂಡ ಕೂಡಲೇ ಪಶುಪ್ರೇರ್ಯರನ್ನು ಸಂಪರ್ಕಿಸಿರಿ.
- ಗ್ಲೂಕೋಸ್ಯಾಯುಕ್ತ ಆಹಾರ ಪದಾರ್ಥಗಳನ್ನು ಅತೀ ದಪ್ಪಗಿನ ರಾಸುಗಳಿಗೆ ಮುಂಜಾಗ್ರತೆಯ ಕ್ರಮವಾಗಿ ಹೊಡಬೇಕು.
- ಹಸುಗಳಿಗೆ ಸುಸ್ಥಾಗದಂತೆ ನೋಡಿಕೊಳ್ಳ, ವಾತಾವರಣದ ತೀವ್ರ ಬರುಬೇರನ್ನು ನಿಯಂತ್ರಿಸಿ.

ಕೊಬ್ಬ ಹೆಚ್ಚಾಗಿರುವ ರಾಸು

ವಿಭಾಗ-9

ದೋಷಪೂರಿತ ಆಹಾರ ಪದ್ಧತಿಯಿಂದ ಉಂಟಾಗುವ ಕಾಯಲೆಗಳು

ರಾಸುಗಳ ಹೊಟ್ಟೆಯಲ್ಲಿ ಇ ಭಾಗಗೆ ಇದ್ದು ಜೀಣ ಶ್ರೀಯೆಯು ತೀಷ್ಪತ್ರಕರವಾದುದು. ಹೊಟ್ಟೆಯಲ್ಲಿರುವ ಸೂಕ್ಷ್ಮ ಜೀವಿಗಳು ಆಹಾರವನ್ನು ಮುರಿಬಿಂಬಿಸಿದರೆ ಮಾತ್ರ ಆಹಾರದಲ್ಲಿರುವ ಪೊಳಡಕಾಂಶಗಳು ರಾಸುಗಳ ದೇಹಕ್ಕೆ ದೊರಕಲು ನಾಧ್ಯ. ಆಹಾರವನ್ನು ಇಡ್ಡಕ್ಕಿಡ್ಡಂತೆ ಬಿದಲನುಪ್ಪದರಿಂದ, ಅನುಚಿತ ಆಹಾರ ಪದ್ಧತಿಯಿಂದ ವಿವಿಧ ರೀತಿಯ ಸೂಕ್ಷ್ಮಜೀವಿಗಳ ಸಂಖ್ಯೆಯ ಸಮತೋಲನದಲ್ಲಿ ಏರುಪೋರಾಗಿ, ಅನುಕೂಲವಲ್ಲದ ಸೂಕ್ಷ್ಮಜೀವಿಗಳು ಜಾಸ್ತಿಯಾಗಿ ರಾಸುಗಳಲ್ಲಿ ಲಾಘವಿಸ್ತೇಣಾ ತೊಂದರೆಗೆ ಒಳಗಾಗಬಹುದು. ಪರಿಸ್ಥಿತಿ ತೀವ್ರವಾದಲ್ಲ (ತೀವ್ರ ಅಸಿಡೋಸಿಸ್) ನಾವು ಕೊಡ ಸಂಭವಿಸಬಹುದು. ಸೂಕ್ಷ್ಮಜೀವಿಯ ಜೀಣಶ್ರೀಯೆಯಿಂದ ಉತ್ಪತ್ತಿಯಾಗಲೂ ಗ್ರಾಹಣನ್ನು ದೇಹದಿಂದ ಹೊರಹಾಕಲು ಅಡಜಣಿಯಾದಾಗಲೂ ಇಂತಹ ಪರಿಸ್ಥಿತಿಗಳು ಉಂಟಿಸಬಹುದು. ನಾಮಾನ್ಯ ಪರಿಸ್ಥಿತಿಗಳನ್ನು ಅಥವಾದಿಕೊಳ್ಳಲು ಬಹಳ ಮುಖ್ಯ, ಇದರಿಂದಾಗಿ ಪಶುಪ್ರೈಡರಿಂದ ಸಮಯೋಜಿತ ಸಲಹೆ ಅಥವಾ ಜಿಕಿಷ್ಯೆಯನ್ನು ಪಡೆಯಬಹುದು. ಈ ಕೆಳಕಂಡ ತೊಂದರೆಗಳ ಬಗ್ಗೆ ಜಡಿಕಣಿಸಲಾಗಿದೆ.

- A. ಹೊಟ್ಟೆ ಉಬ್ಬರ
- B. ರುಮಿನಲ್ ಅಸಿಡೋಸಿಸ್
- C. ತೀವ್ರವೆಲ್ಲದ ರೂಮಿನಲ್ ಅಸಿಡೋಸಿಸ್ (ನಾರಾ)
- D. ಲಾಘವಿಸ್ತೇಣಾ

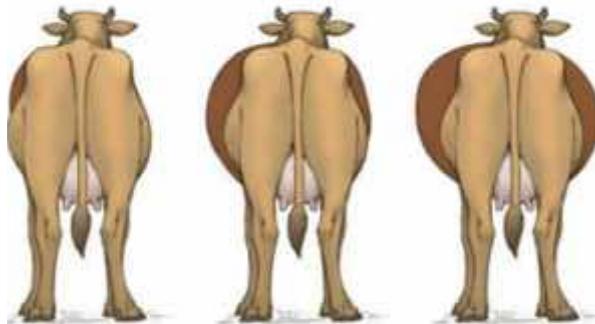

A. ಹೊಟ್ಟಿ ಉಬ್ಬರ

- ಅಜೀಂಡದಿಂದ ರೂಪೇನ್ನಲ್ಲಿ ಅಧಿಕ ಪ್ರಮಾಣದ ಅನಿಲ ಶೈಲರಣೆಯಾದಾಗ ಹೊಟ್ಟಿ ಉಬ್ಬರ ಉಂಟಾಗಿದೆ ಎನ್ನುತ್ತಾರೆ.
- ಹಸಿಯಾದ ಎಳೆಯ ಹಸಿರುವೆಂಬು, ದ್ವಿದಳ ಧಾನ್ಯದ ಮೇವು ಅಂದರೆ ಕುದುರೆ ಮನಾಲೆ, ಅವರೆ, ಅಲಸಂದೆ, ಹುರಳ, ಜಿಗರೆ ಸೋಪ್ಪು, ಅಗನೆ ಮುಂತಾದ ಮೇವನ್ನು ಹೆಚ್ಚು ತಿಂದಾಗ ಹೊಟ್ಟಿ ಉಬ್ಬರ ಕಂಡು ಬರುತ್ತದೆ.
- ಗಂಟಲಲ್ಲಿ ಏನಾದರೂ ವಸ್ತು ಸಿಕ್ಕಿಕಾಕಿಕೊಂಡಾಗ ಅನಿಲವು ಹೊರ ಹೊಗದೇ ರೂಪೇನ್ನಲ್ಲಿ ನೇರಿಕೊಂಡು ಹೊಟ್ಟಿ ಉಬ್ಬರ ಕಂಡು ಬರುತ್ತದೆ.
- ಒಂದು ಬ್ರೀಡ್, ದೋಸೆ ಮುಂತಾದವುಗಳನ್ನು ತಿಂದಾಗ ಹೊಟ್ಟಿ ಉಬ್ಬರ ಬರುತ್ತದೆ.

ಲಕ್ಷಣಗಳು

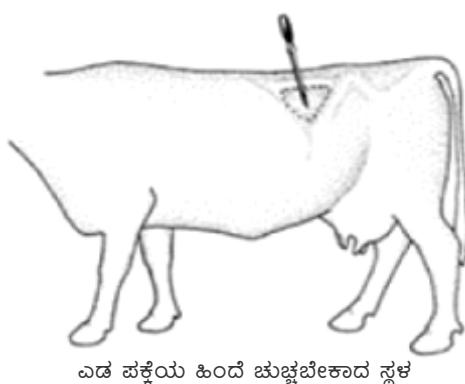
- ಎಡಪಕ್ಕೆಯ ಹಿಂದೆ ಉತ್ತರ.
- ರಾಸು ತನ್ನ ಹೊಟ್ಟಿಯನ್ನೂ ದೆಯುತ್ತದೆ ಹಾಗೂ ಹಿಂದಿನ ಕಾಲುಗಳನ್ನು ಅಗಲಸಿಕೊಂಡಿರುತ್ತದೆ.
- ಉಸಿರಾಟದಲ್ಲಿ ತೊಂದರೆ.
- ಕರಿಂ ಸಂದರ್ಭಗಳಲ್ಲಿ ಉಸಿರು ಸಿಕ್ಕಿಕಾಕಿಕೊಂಡು ನಾವು ಸಂಭವಿಸಬಹುದು.

ಹೊಟ್ಟಿ ಉಬ್ಬರ ಮಾರಣಾಂತಿಕವಾಗಬಹುದು

ಹತೊಂಬ ಹಾಗೂ ಜಿಕ್ಕೆ

- ಒದ್ದೆಯಾದ / ಹಸಿಯಾದ ಮೇವನ್ನು ಬೆಳಗ್ಗೆ ಎದ್ದುಕೂಡಲೇ ನಿಂಡಬೇಕಿ.
- ಹಸಿದ ರಾಸುಗಳಿಗೆ ಹಸಿರು ಮೇವನ್ನು ಕೊಡಬಾರದು. ಮೊದಲು ಒಂದು ಹುಲ್ಲು ನಿಂಡಿದ ನಂತರ ಹಸಿ ಮೇವನ್ನು ತಿನ್ನಲು ಜಡಬೇಕು.
- ಲಕ್ಷಣಗಳು ತೀಕ್ಷ್ಣವಾಗಿಲ್ಲವಾದಲ್ಲಿ ನಾಟ ಬೊಷಣ ಕೊಡಬಹುದು.
- ತೊಂದರೆ ತೀಕ್ಷ್ಣವಾದಾಗ ಎಡಪಕ್ಕೆಯ ಹಿಂದೆ ಉದಿರುವ ಭಾಗವನ್ನು ಒಂದು ಜಾಕುವಿನಿಂದ ತಿವಿದು ರಂದ್ರಮಾಡಿ ಅನಿಲ ಹೊರಬಿಯಂತೆ ಮಾಡುವುದು ಅನಿವಾಯ. ಈ ತೀಯೆಯನ್ನು ತ್ವರಿತವಾಗಿ ಸೂಕ್ತ ಸಮಯದಲ್ಲಿ ಮಾಡುವುದು ಅಗತ್ಯ. ಇಲ್ಲದಿದ್ದಲ್ಲಿ ನಾವು ಸಂಭವಿಸಬಹುದು.

ಎಡ ಪಕ್ಕೆಯ ಹಿಂದೆ ಬುಜ್ಜಬೆಳಕಾದ ಸ್ಥಳ

ಮನೆಮದ್ದು (ದೊಡ್ಡ ರಾಸುಗಳಿಗೆ)

- ಇಂದ್ರಿಯ ಅಡುಗೆಗೆ ಉಪಯೋಗಿಸುವ ಯಾವುದಾದರು ಎಣ್ಣೆಯನ್ನು ದಿನಕ್ಕೆ ಒಂದು ಬಾರಿ ಅಥವಾ ಕಾಯಲೆ ವಾಸಿಯಾಗುವವರೆಗೆ ಕುಡಿಸಿರಿ/
- ಇಂದ್ರಿಯ ಅಡುಗೆ ಅಥವಾ ಪ್ರತ್ಯೇಕವಾಗಿ ಕುಡಿಸಿರಿ ಬಹುದು/
- ಒಂದು ಜಮಜ ಯಾವುದಾದರು ಡಿಟ್ರಾಜೆಂಟ್‌ಅನ್ನು ಅಥವಾ ನೀರಿನಲ್ಲಿ ನೇರಿಸಿ ಒಮ್ಮೆ ಕುಡಿಸಿರಿ, ಲಕ್ಷಣಗಳು ಕಡಿಮೆ ಇದ್ದಲ್ಲಿ ಇಂದ್ರಿಯ ಬಾಳಿಗಳೆ ತಿನ್ನಿಲ್ಲ.

ಸಮಯೋಜಿತ ಹೊಟ್ಟಿ ಉಬ್ಬರದ ಜಿಕ್ಕೆಯಿಂದ ರಾಸುಗಳ ಜೀವ ಉಳಿಸಿರಿ

B. ರೂಮಿನಲ್ ಅಸಿಡೋಎಸಿನ್

- ಈ ಪರಿಸ್ಥಿತಿಯ ಲಕ್ಷಣಗಳು ಸಾಮಾನ್ಯವಾಗಿ ಗೋಚರವಾಗುವುದು. ಆದರೆ ಕೆಲವು ಸಂದರ್ಭಗಳಲ್ಲಿ ಲಕ್ಷಣರಹಿತವಾಗಿರಲಬಹುದು.
- ಕಡಿಮೆ ಅವಧಿಯಲ್ಲಿ ಸುಲಭ ಹಾಗು ಶಿಳಪ್ಪವಾಗಿ ಜೀಣವಾಗುವ ಸರಳ ಕಾಬೊಎಕ್ಸ್‌ಕ್ರೇಟ್ ಆಹಾರವನ್ನು (ಅಂದರೆ ಗಂಜಿ, ಹಿಣ್ಣ, ಬೀಳಿಸಿದ ಧಾನ್ಯಗಳೊಂಡ ಆಹಾರ) ಹೆಚ್ಚಿನ ಪ್ರಮಾಣದಲ್ಲಿ ನೀಡಲುವುದರಿಂದ ಈ ವ್ಯಾಧಿ ಉಂಟಾಗಬಹುದು.
- ತೀವ್ರವಾದ ಪರಿಸ್ಥಿತಿಯಲ್ಲಿ ರಾಸುಗಳು ಇಂದಿನ ಇಲಾಗಿ ಗೊಂಬಗಳಲ್ಲಿ ನೀಡಲಾಗುವ ಮುಂದಿನ ಸ್ಥಿತಿಯಲ್ಲಿ ಇರುವುದು ಸಾಮಾನ್ಯ. ವ್ಯಾಧಿ ಹಾಲು ಜ್ಞರದಂತೆ ಕಾಣಬಹುದು. ವ್ಯಾಧಿಗ್ರಂಥ ರಾಸುಗಳಲ್ಲಿ ಮೂತ್ತ ಹಾಗು ಮಲ ವಿಸರ್ಜನೆ ನಿಂತು ಹೋಗಬಹುದು.
- ಮೇವಿನ (ಹುಲ್ಲು, ಸೊಪ್ಪು ಇತ್ಯಾದಿ) ಬದಲು ಗಾಢ, ಕೇಂದ್ರಿಕೃತ, ಸಮೃದ್ಧ ಆಹಾರ (ಬೀಳಿಸಿದ ಧಾನ್ಯ, ಇಂಡಿ, ಗಂಜಿ) ನೀಡಲುತ್ತಿದ್ದಳ್ಲಿ. ಅಗೋಚರವಾಗಿರುವ ಅಂದರೆ ಲಕ್ಷಣರಹಿತ ಅಸಿಡೋಎಸಿನ್ (ಸುಪ್ರ ಅಸಿಡೋಎಸಿನ್) ಉಂಟಾಗುತ್ತದೆ.
- ಸುಪ್ರ ಅಸಿಡೋಎಸಿನ್ ಆದಾಗೆ ಕಡಿಮೆ ಆಹಾರ ಸೇವನೆ, ತೂಕ ಕಳೆದುಕೊಳ್ಳಲುವುದು, ಭೇದಿ, ಸುಸ್ತು, ಗೊರಸುಗಾಯ ಹಾಗೂ ಕುಂಪು ಕಂಡು ಬರಬಹುದು.
- ಕಡಿಮೆಯಾದಂತಾಗಿ ಮತ್ತೆ ೨-೩ ದಿನದ ನಂತರ ತೀವ್ರ ಅಸಿಡೋಎಸಿನ್ ಇದ್ದಳ್ಲಿ ರಾಸುಗಳು ಚೀತರಿಸಿಕೊಳ್ಳಲುವುದು ಕಷ್ಟಕರವಾದುದು. ಕೆಲವೊಮ್ಮೆ ಚೀತರಿಕೆ ಕಂಡುಬಂದರೂ ಮತ್ತೆ ಕಾಯಲೆ ತೀವ್ರಗೊಳ್ಳಬಹುದು.

ರೂಮಿನಲ್ ಅಸಿಡೋಎಸಿನ್ ಆಗುವ ಫೇದಿ

ಮುಂಜಾಗ್ರತೆ ಹಾಗು ಜಿಕಿತ್ಸೆ

- ಪಶುವೈದ್ಯರ ಸಲಹೆಯಂತೆ ಆಹಾರ ವಿಧಾನ ಅನುಸರಿಸಿ.
- ಸಾಕಷ್ಟು ಪ್ರಮಾಣದ ಲಾಲಾರನ ಉತ್ಪತ್ತಿಯಾಗಲು ಬೆಳ್ಗಿನ ಮೊದಲ ಬಾರಿ ಕೊಡುವ ಆಹಾರ ಮೇವಿನಿಂದ ಕೂಡಿದ್ದು, ಗಾಢ ಮತ್ತು ಸುಲಭವಾಗಿ ಜೀಣಗೊಳ್ಳಲು ಆಹಾರ ನಿಡಬಾರದು.
- ಕಾಯಲೆ ಕಂಡ ಕೂಡಲೆ ಪಶುವೈದ್ಯರನ್ನು ಸಂಪರ್ಕಿಸಿ.

C. ತೀವ್ರವಲ್ಲದ ರೂಮಿನಲ್ ಅಸಿಡೋಎಸಿನ್ (ಸರಾ)

- ಹೆಚ್ಚಿನ ಘೇಬರ್ ಆಹಾರದಿಂದ ಹಿತಾತ್ಮನೆ ಹೆಚ್ಚಿನ ಸಾಂದ್ರತೆಯ ಆಹಾರಕ್ಕೆ ಬದಲಾದಾಗ ಅತಿಯಾದ ಆಷ್ಟು ಉತ್ಪಾದನೆಯಾಗುತ್ತದೆ. ಇದರಿಂದ ತೀವ್ರವಲ್ಲದ ಅಸಿಡೋಎಸಿನ್ ಆಗುತ್ತದೆ (ಈ ಪರಿಸ್ಥಿತಿಯಲ್ಲಿ ತೀವ್ರ ಅಸಿಡೋಎಸಿನ್ ಆಷ್ಟು, ಉತ್ಪಾದನೆಯಾಗುವುದಿಲ್ಲ).
- ಈ ಪರಿಸ್ಥಿತಿಯು ಹನುವಿನ ಹಾಲನ ಉತ್ಪಾದಕತೆಯನ್ನು ತಗ್ಗಿಸುತ್ತದೆ.
- ಸಮರ್ಪೋಲನವಲ್ಲದ, ಪರಿಪೂರ್ಣವಲ್ಲದ, ಕಡಿಮೆ ನಾರಿರುವ ಆಹಾರ ನೀಡಲುವಿಕೆಯಿಂದ ಈ ಸ್ಥಿತಿ ಬರಬಹುದು.

ಲಕ್ಷಣಗಳು

- ಕಡಿಮೆ ಆಹಾರ ಸೇವನೆ ೨. ಕಡಿಮೆ ಮೇಲಕು ೩. ಸ್ಪೆಲ್ ಭೇದಿ ೪. ನೊರೆಯಾದ ಸರಣಿ
೫. ಸಣ್ಣ ಗಾತ್ರದ (೧ ಮಿ.ಮಿ ಗಿಂತ ಸಣ್ಣದಾದ) ಜೀಣವಾಗದ ಆಹಾರ ಪದಾರ್ಥಗಳನ್ನು ನೀರಾದ ಸರಣಿಯೊಂದಿಗೆ ಹೊರಹಾಕುವುದು.
೬. ಹಾಲನ ಕೊಳ್ಳಿನ ಅಂಶದಲ್ಲಿ ಇಂಧಕೆ.
- ಇತರೆ ಪರಿಣಾಮಗಳು: ೭. ನೊರಸುಗಳಲ್ಲಿ ಉರಿಯೂತ್ತ, ೮. ದೇಹ ತೂಕದಲ್ಲಿ ಇಂಧಕೆ, ೯. ಸಾಕಷ್ಟು ಆಹಾರ ಸೇವನೆ ಇದ್ದರೂ ಬಡಕಲಾಗುವುದು.
- ನಿಯಂತ್ರಣ : ೧. ಮೇವಿನ ಗಾತ್ರವನ್ನು ೧-೨ ಸೆಂಟಿ ಮೀಟರ್‌ಗೂ ಹೆಚ್ಚು ಇರುವಂತೆ ನೊಡಿಕೊಳ್ಳ ೨. ಸರಿಯಾದ ಮೇವು / ಆಹಾರ ಕ್ರಮವನ್ನು ಅಳವಡಿಸಿಕೊಳ್ಳ. ಮೊದಲು ಒಂಮೇವು ನಿಡಿ ನಂತರ ಪಶು ಆಹಾರ ಹಾಗೂ ಹಸಿರು ಮೇವು ನಿಡಿರಿ.

D. ಲ್ಯಾಮಿನ್ಸೆಷನ್

- ಪ್ರಬುದ್ಧ ಹಸುಗಳಲ್ಲಿ ಗರಿಷ್ಟ ಹಾಲು ಉತ್ಪತ್ತಿಯಾಗುತ್ತಿರುವಾಗ ಈ ಪರಿಸ್ಥಿತಿ ಸಾಮಾನ್ಯವಾಗಿ ಕಂಡುಬರುತ್ತದೆ. ಹಿಂಡಿನಲ್ಲಿ ಈ ಸ್ಥಿತಿ ಸಾಮಾನ್ಯ.
- ಹೆಚ್ಚು ನೊರಜನಕ್/ಹೈಲಿಂಗ್ ಅಂಶ, ಕಡಿಮೆ ಮೇಲ್ವು, ಕೆಜ್ಜಲುಭಾವು, ಮೆಟ್ರೋಣಿಸ್, ಅಸಿಡೋಸಿಸ್ ಇವುಗಳಿಗೆ ಕಾಂಡು ಕಂಡುಬರುತ್ತದೆ.
- ತೀವ್ರ ತರದ ಕಾಯಲೆ, ಸಾಮಾನ್ಯ ಕಾಯಲೆ ಹಾಗೂ ಸುಷ್ಟು ಕಾಯಲೆಗಳು ಕಂಡು ಬರಬಹುದು.
- ಒರಬಾದ, ಗಟ್ಟಿಯಾದ ಹಾಗು ಮಟ್ಟಸ್ವಾರಿಲ್ಲದ ನೆಲ, ಮಲಗಲು ಸ್ಥಳ ಸಾಕಾಗದಿರುವುದು ಕಾಯಲೆಗೆ ಈಡಾಗುವಂತೆ ಮಾಡುತ್ತದೆ.

ಸುಷ್ಟ ಲ್ಯಾಮಿನ್ಸೆಷನ್‌ನಲ್ಲಿ
ಹಾದದ ಹುಣ್ಣು

ಲ್ಯಾಮಿನ್ಸೆಷನ್‌ನಲ್ಲಿ
ಕೆತ್ತರಿ ಹಾಲು

ಲ್ಯಾಮಿನ್ಸೆಷನ್ ಬಂದ ರಾಸಿನ
ಗೊರಸು

ಲ್ಯಾಮಿನ್ಸೆಷನ್ ಬಂದ ರಾಸಿನ
ಇಂಜಡ್ ಗೊರಸು

ಹತ್ತೊಂಬಾದ

- ರಾಸುಗಳಿಗೆ ಸರಾಗವಾದ ನೆಲಹಾಸನ್ನು ಒದಗಿಸಬೇಕು.
- ನಾರು ಪದಾರ್ಥ ಒಳಗೊಂಡ ಸಮತೋಲನ ಆಹಾರ ನೀಡಿರಿ.
- ಪ್ರತಿ ಹದಿನ್ಯೆದು ದಿನಗಳಗೊಮ್ಮೆ ಶೇ. ೫ ತಾಪ್ಯದ ಸಲ್ಲೀಎಂಬ್ಲೂಂದಿಗೆ ಸತತವಾಗಿ ೨-೪ ದಿನಗಳವರೆಗೆ ಕಾಲುಗಳನ್ನು ಅಧಿಸಿರಿ.
- ಇ ತಿಂಗಳಗೊಮ್ಮೆ ಗೊರಸುಗಳನ್ನು ಕತ್ತರಿಸಿ ಸಮರ್ಪಾದಿ.
- ಹಸುಗಳು ಆರಾಮವಾಗಿ ಮಲಗಲು ಅವಕಾಶ ಮಾಡಿಕೊಡಿ.
- ಗೊರಸುಗಳನ್ನು ಆಗಾಗ ಗಮನಿಸುತ್ತಿರಿ. ಗಾಯ ಆಧ್ಯಾತ್ಮಾ ಲ್ಯಾಮಿನ್ಸೆಷನ್ ಲಕ್ಷಣಗಳಲ್ಲಿದಂತೆ ಎಳ್ಳೆರವಹಿಸಿ.

ಹದ ಮಾಡಿರದ ಗೊರಸು

ಹದ ಮಾಡಿರದ ಮತ್ತು ಮಾಡಿರುವ ಗೊರಸು

ಹದ ಮಾಡಿರುವ ಗೊರಸು

ಹೆಚ್ಚು ಹಾಲು ನಿಂಡುವ ರಾಸುಗಳಲ್ಲಿ ಗೊರಸಿನ ಆರ್ಕೆ ಬಹಳ ಮುಖ್ಯ

ವಿಭಾಗ - 10

ಕೆಜ್ಜೆಲುಬಾಪು ಹಾಗೂ ಅದರ ನಿಯಂತ್ರಣ

ಕೆಜ್ಜೆಲು ಬಾವಿನಿಂದ ರಾಸುಗಳೆಲ್ಲ ಹಾಲನ ಇಖುವರಿ ಕಡಿಮೆಯಾಗುವುದು. ಕಡಿಮೆಯಾಗುತ್ತಾ ಬಂದು ನಿಧಾನವಾಗಿ ಹಾಲು ನಿಂತುಹೋಗುವುದು, ಹಾಲು ಉತ್ತಮಿಪೂಡುವ ಕೆಜ್ಜೆಲು ಹಾಜಾರಿ ಹಾಲು ಉತ್ತಾದನೆಯೇ ಇಲ್ಲದಂತಾಗುವುದು ಹಾಗೂ ಅನೇಕ ರಾಸುಗಳೆಲ್ಲ ಸಾಪೆ ಸಂಭವಿಸಬಹುದು.

ಎಚ್.ಎಫ್. ಹಾಗೂ ಜಿಸ್‌ ಶುಂಠ-ತಿಂ ಹಸುಗಳೆಲ್ಲ ಹೆಚ್ಚಾಗಿ ಕಂಡು ಬರುವುದಲ್ಲದೆ, ಮಿಶ್ರ ತಿಂಗಳೆಲ್ಲಯೂ ಈ ಕಾಯಲೆ ಕಂಡು ಬರುವುದು.

ನಾಟ ದನಗಳಲ್ಲ ಕಾಯಲೆ ಹೆಚ್ಚಾಗಿ ಕಾಣದಿರಲು ಕಾರಣ - ಕಡಿಮೆ ಹಾಲು ಉತ್ತಾದನೆ ಹಾಗೂ ಹೆಚ್ಚಾದ ರೋಗನಿರೋಧಕ ಶಕ್ತಿ. ಎಮ್ಸಿಗಳಲ್ಲ ಅತಿ ಕಡಿಮೆ.

* ಹೆಚ್ಚು ಹಾಲು ಉತ್ತಾದನೆ ಮಾಡಬೇಕೆನ್ನುವ ಆಶಯದಿಂದ ಹೃಸುಗಾರರು ತೆಗೆದು ತಿಂ ಅಜವ್ಯಾದಿ ಕ್ರೀನೊಂಡು ಮಿಶ್ರತಿಂಗಳನ್ನು ಸಾಕುತ್ತಿರುವುದರಿಂದ ಕೆಜ್ಜೆಲು ಬಾವಿನ ತೊಂದರೆ ಹೆಚ್ಚಾಗುತ್ತಿದೆ. ಕಾಯಲೆಯನ್ನು ನಿಯಂತ್ರಿಸಿದರೆ ಲಾಭದಾಯಕ ಹೃಸುಗಾರಿಕೆ ಕ್ರೀನೊಚ್ಚುವುದು ಸುಲಭ. ಕೆಜ್ಜೆಲು ಬಾವಿನ ಬಗ್ಗೆ ಅರಿವಿದ್ದರೆ ಕಾಯಲೆಯನ್ನು ನಿಯಂತ್ರಿಸಲು ಸಾಧ್ಯೇ.

ಮೊಲೆತೊಟ್ಟಿಗಳಲ್ಲ ಕಂಡುಬರುವ ತೊಂದರೆಯಿಂದ ನೇರವಾಗಿ ಹಾಲು ಕಡಿಮೆಯಾಗಿದ್ದರೂ ಪರೋಕ್ಷವಾಗಿ ಹಾಲು ಕರೆಯುವಾಗ ತೊಂದರೆಯಾಗುವುದರಿಂದ ಹಾಲು ಉತ್ತಾದನೆ ಕಡಿಮೆಯಾಗಬಹುದು. ಇದರಿಂದ ಕೆಜ್ಜೆಲನಲ್ಲ ಹಾಲು ಉಳಿಕೆಯಾಗಿ ಕೆಜ್ಜೆಲುಬಾಪು ಬರಬಹುದು. ಈ ಭಾಗದಲ್ಲಿ ಈ ಕೆಳಕಂಡ ವಿಷಯಗಳನ್ನು ಚರ್ಚಿಸಲಾಗಿದೆ.

- A. ಕೆಜ್ಜೆಲುಬಾಪು
- B. ಅವರೆಡ ಕೆಜ್ಜೆಲುಬಾಪು
- C. ಸುಪ್ತ ಕೆಜ್ಜೆಲುಬಾಪು
- D. ಕಡಸುಗಳಲ್ಲ ಕೆಜ್ಜೆಲುಬಾಪು
- E. ಮೊಲೆತೊಟ್ಟಿಗಳಲ್ಲ ಹುಲ್ಲುರಿ
- F. ಅಲ್ಲರೆಡವ್ ಮ್ಯಾಮ್ಲ್ಯೆಡಸ್
- G. ಹುಸಿ ಹಸು ಸಿಡುಬು

A. ಕೆಜ್ಜೆಲುಬಾಪು (ತೀರ್ಕೆ ವಾದ)

- ಕೆಜ್ಜೆಲು ಆಗುವ ಮೂರು ರೀತಿಯ ಕಾಯಿಲೆಗೆಲ್ಲ ಇದುಹಳಿಡಿ ಒಂದು. ಇದು ಕೆಜ್ಜೆಲನ ತೀವ್ರ ಉರಿಯೂತವಾಗಿದ್ದು, ಇಲ್ಲ ಕೆಜ್ಜೆಲ ಮತ್ತು ಹಾಲನಲ್ಲಿ ದೈಹಿಕ ಬದಲಾವಣೆಗಳು ಸ್ವಷ್ಟವಾಗಿ ಗೋಚರಿಸುತ್ತವೆ.
- ನಾಮಾನ್ಯವಾಗಿ ಹೆಚ್ಚಿನ ಹಾಲು ನಿರ್ದೇಶ ಹನುಗಳು ಈ ಸ್ಥಿತಿಗೆ ಒಕ್ಕಾಗುವುದು ಹೆಚ್ಚು.
- ಮುಖ್ಯವಾಗಿ ಇದು ಬ್ಯಾಕ್ಟೆರಿಯೆ ಸೊಕ್ಕೆಜೀವಿಗಳಿಂದ (ನೂರಕ್ಕಿಂತ ಹೆಚ್ಚಿನ ಬಗ್ಗೆಯ) ಸೋಂಕನಿಂದ ಉಂಟಾಗುತ್ತದೆ. ಪ್ರೇರನ್ ಮತ್ತು ಶಿಲಂಂದ್ರ ಜೀವಿಗಳು ಕೂಡ ಕಾರಣವಾಗಬಹುದು. ಅಪರೂಪವಾಗಿ ಶೈವಾಲ (ಪಾಜಿ) ಸೊಕ್ಕೆಜೀವಿಗಳಿಂದ ಕೂಡ ಬರಬಹುದು.

ಮುಖ್ಯ ಕಾರಣಗಳು

ನಾಯವಾದ ಕೊಟ್ಟಿಗೆ

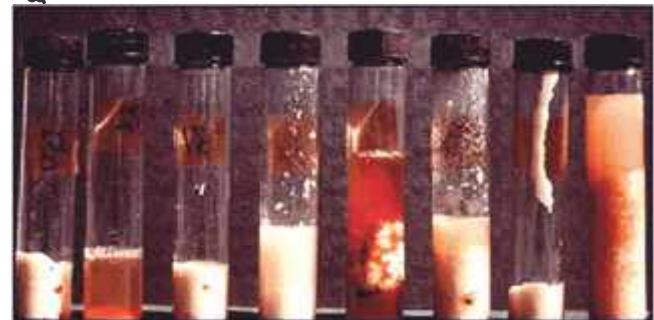
ತಪ್ಪಾದ ಹಾಲು ಕರೆಯುವ ವಿಧಾನ

ನಾಯವಾದ ತೊಟ್ಟಿಗಳು

ತೀವ್ರ ಕೆಜ್ಜೆಲುಬಾವಿನಲ್ಲಿ ಉದಿದ ಕೆಜ್ಜೆಲು

ಮುಖ್ಯ ಲಕ್ಷಣಗಳು

ತೀವ್ರ ಕೆಜ್ಜೆಲುಬಾವಿನಲ್ಲಿ ಹಾಲನಲ್ಲಿ ಆಗುವ ಭೌತಿಕ ಬದಲಾವಣೆಗಳು

- ಕೆಜ್ಜೆಲು ಬಾವಿಗೆ ಈಡಾಗಿಸುವ ಕಾರಣಗಳನ್ನು ಸರಿಯಾಗಿ ನಿರ್ವಹಿಸಿ.
- ಹಾಲು ಕರೆಯುವ ಮೊದಲು ಕೆಜ್ಜೆಲು ಹಾಗೂ ಮೊಲೆಯ ತೊಟ್ಟಿಗಳನ್ನು ಅಳ್ಳಿ ನಿರ್ವಹಿಸಿದ ತೊಳೆದು ಅಳ್ಳಿ ವಸ್ತಿದಿಂದ ಒರಸಿರಿ. ಪ್ರತಿಯೊಂದು ಪ್ರಾಣಿಗೂ ಪ್ರತ್ಯೇಕ ವಸ್ತೆ ಇಡುವುದು ಸೂಕ್ತ. ಒಂದು ಬಾರಿ ಉಪಯೋಗಿಸುವುದು ಇನ್ನೂ ಸೂಕ್ತ. ಮಾನವಾದ ವಸ್ತಿದಿಂದ ಕಾಯಿಲೆ ಬೇಗ ಹರಡುತ್ತದೆ.
- ನಿಮ್ಮಂತವಾಗಿ ಶುಜಿಗೊಳಿಸಿದ ಕೈಗಳಿಂದ, ಶೀತಳಗಳಿಂದ ಮತ್ತು ಪೂರ್ತಿಯಾಗಿ ಹಾಲು ಕರೆಯುವುದು ಒಳಗೆ.
- ಹಿಂಡಿನ ಹನುಗಳ ಹಾಲುಕರೆಯುವಾಗ, ಈ ಹಿಂಡಿನ ಕೆಜ್ಜೆಲು ಬಾಪು ಕಾಣಿಸಿಕೊಂಡಿದ್ದ ಹನುಗಳ ಹಾಲನ್ನು ಕೊನೆಯಾಗಿ ಕರೆಯಿರಿ.
- ಹಾಲು ಹಿಂಡಿದ ಕೂಡಲೇ ಮೊಲೆಗಳಿಗೆ ಬೈಷಧಿ ಸಿಂಪಡಿಸಿ ಅಥವಾ ಬೈಷಧಿಯಲ್ಲಿ ಅಳ್ಳಿ.
- ಹಾಲುಕರೆದ ನಂತರದ ೫೦-೫೫ ನಿಮಿಷಗಳವರೆಗೆ ರಾಸುಗಳನ್ನು ನೆಲದಲ್ಲಿ ಮಲಗುವುದಕ್ಕೆ, ಕೂರುವುದಕ್ಕೆ ಇಡಬಾರದು.
- ಆಗಾಗ ರಾಸುಗಳಲ್ಲಿ ಸುಪ್ತ ಕೆಜ್ಜೆಲುಬಾಪು ಇದೆಯೇ ಎಂದು ಪತ್ತೆಮಾಡಿ ಜಿಕ್ಕಿ ಕೊಡಿಸಿ (ಇದರ ಭಾಗವನ್ನು ಓದಿ).
- ಕೊಟ್ಟಿಗೆಯ ನೆಲ ನಮತಣಾಗಿದ್ದು, ಇರುಕು, ರಂಡ್ರಗಳರದ (ನೀರು ನಿಂತಿರಲು ಅವಕಾಶವಿರದೆ), ಬಣಗಿರುವುದು ಉಜಿತೆ.
- ಹಾಲುಕರೆಯುವುದನ್ನು ನಿಲ್ಲಿಸಿದ ನಂತರವೂ, ಇ ವಾರಗಳವರೆಗೆ ಮೊಲೆ ತೊಟ್ಟಿನ್ನು ವೈದ್ಯರು ಶಿಥಾರನು ಮಾಡಿದ ಬೈಷಧಿಯಲ್ಲಿ ಅಳ್ಳಿರಿ, ಇಲ್ಲವೇ ಸಿಂಪಡಿಸಿರಿ.
- ಕರುಹಾಕುವ ಇ ವಾರಗಳ ಮೊದಲು ಈ ಕಾಯುವನನ್ನು ಘುನಿಃ ಮಾಡಿರಿ.
- ನೊಂ ಹಾಗೂ ಕೀಟವನ್ನು ನಿಯಂತ್ರಿಸಿ.

ಜಿಕಿತ್ಸೆ

- ಕಾಯಿಲೆ ಕಂಡ ಕೂಡಲೇ ಪಶುವೈದ್ಯರಿಂದ ಜಿಕಿತ್ಸೆ ಮಾಡಿಸಿರಿ. ಇ-ವಿ ಗಂಧಿಗಳ ಒಳಗೆ ಜಿಕಿತ್ಸೆ ಮಾಡಿಸಿದರೆ ವಾಸಿಯಾಗುವ ನಾಧ್ಯತೆ ಹೆಚ್ಚು. ತಡ ಮಾಡಿದರೆ ಕೆಜ್ಜೆಲು ನಂಪುಣಂವಾಗಿ ವೈಧಾಗೊಳ್ಳಬಹುದು, ಕೆಲವೊಮ್ಮೆ ರಾಸುಗಳು ನಾಯಲೂ ಬಹುದು.
- ಪಶುವೈದ್ಯರ ಸಲಹೆಯಂತೆ ಜಿಕಿತ್ಸೆಯ ನಂತರದ ಇ ದಿನ ಇ ರಾಸಿನ ಹಾಲನ್ನು ಪೂರ್ತಿಯಾಗಿ ಕರೆದು ವಿಸೆಜನೆ ಮಾಡಬೇಕು.

ಕಾಯಿಲೆ ಬೇಗ ಕಂಡು ಹಿಡಿದು ಜಿಕಿತ್ಸೆ ಮಾಡಿಸಿ -- ಕೆಜ್ಜೆಲನ್ನು ರಕ್ಷಿಸಿ

B. ಆವರ್ತನಕ ಕೆಜ್ಜೆಲಬಾವು

- ಇದು ನಿರಂತರವಾಗಿ ಆವರ್ತನೆಗೊಳ್ಳಬಹುದಾದ ಕೆಜ್ಜೆಲುಬಾವು ಕಾಯಲೇ.
- ಸಾಮಾನ್ಯವಾಗಿ ಸುಪ್ತವಾಗಿರುತ್ತದೆ.
- ಕೆಲವೊಮ್ಮೆ ಉಲ್ಲಣಿಸಿದ ನಂತರ ಕಾಯಲೆಯು ಸುಪ್ತವಾಗುವುದು.
- ಕೆಜ್ಜೆಲನೆಲ್ಲ ಕೆಲವೊಮ್ಮೆ ಗಟ್ಟಿಯಾದ ಗಡ್ಡೆಗಳು ಕಂಡುಬರಬಹುದು.

ಮುಖ್ಯ ಕಾರಣಗಳು

- ಸುಪ್ತ ಕೆಜ್ಜೆಲು ಬಾವನ್ನು ಕಡೆಗೆಳಿಸುವುದು.
- ಕಾಯಲೆಗೆ ಸರಿಯಾದ ಜಿಕ್ಕೆ ದೊರಕಿಸದಿರುವುದು.
- ಕೊಟ್ಟಿಗೆ ಸ್ನೇಮುಲ್ಯವಾಗಿ ಇಲ್ಲದಿರುವುದು.

ಅನಾರೋಗ್ಯಕರ ಕೊಟ್ಟಿಗೆ

ಸರಿಯಲ್ಲದ ಜಿಕ್ಕೆ

ಮುಖ್ಯ ಲಕ್ಷಣಗಳು

- ಕೆಜ್ಜೆಲನ ಗಾತ್ರ ಕ್ಷೀಣಗೊಂಡು ಫಲವತ್ತತೆ ಕುಂಡಿತಗೊಳ್ಳಬಹುದು.
ರೊಂಗ ಗ್ರಹಣ ಭಾಗಗಳಲ್ಲಿ ಗಡ್ಡೆಗಳಾಗಬಹುದು.
ಗಡ್ಡೆಗಳಾದಲ್ಲಿ ಮತ್ತೆ ಹಾಲು ಉಪ್ಪಿತ್ತಿಯಾಗುವುದು ಅವರೂಪ.

ಸಂದಿರುವ ಕೆಜ್ಜೆಲು

ಕಲ್ಲು ಬಾವು

ಹಿತೊಳಿ

- ಒಂದು ರಾಸುವಿನಿಂದ ಇನ್ನೊಂದು ರಾಸುವಿಗೆ ಕಾಯಲೆ ಹರಡುವುದರಿಂದ ಕಾಯಲೆ ಬಂದ ರಾಸನ್ನು ಗುಂಪಿನಿಂದ ಬೆಳೆಸಿದಿಸಿ.
- ಹಿಂಡಿನ ಹನುಗಳ ಹಾಲುಕರೆಯಿವಾಗೆ, ಈ ಹಿಂದೆ ಕೆಜ್ಜೆಲು ಬಾವು ಕಾಣಿಸಿಕೊಂಡಿದ್ದ ಹನುಗಳ ಹಾಲನ್ನು ಕೊನೆಯದಾಗಿ ಕರೆಯಲಿ.
- ಸುಪ್ತವಾಗಿರುವ ಕೆಜ್ಜೆಲು ಬಾವಿನ ಸ್ಥಿತಿಯನ್ನು ಅರಿತಕೊಡಲೇ, ಕಡೆಗಳಿಸದ ಜಿಕ್ಕೆಯನ್ನು ಕೊಡಿಸಿ.
- ಕೊಟ್ಟಿಗೆ ಶುಚಿಯಾಗಿರುವುದು ಮುಖ್ಯ.

ಜಿಕ್ಕೆ

- ಅನೇಕ ವೇಳೆ ಸೂಕ್ಷ್ಮಜೀವಿಗಳ ವಿರುದ್ಧ ಜಿಕ್ಕೆ ಫಲಕಾರಿಯಾಗಿ.
- ಜೀವತರಿಕೆ ಕಾಣದ ರಾಸುಗಳನ್ನು ಹಿಂಡಿನಿಂದ ದೂರವಾಗಿಸುವುದು ಉಜಿತೆ.

ಸರ್ಕಾರಿ ಕ್ರಮದಿಂದ ಕೆಜ್ಜೆಲುಬಾವನ್ನು ತಡೆಯಿರಿ

C. ಸುಪ್ತ ಕೆಳ್ಳಲುಬಾವು

- ಈ ವಿಧದ ಕೆಳ್ಳಲು ಬಾವು ನಾಮಾನ್ಯ. ಇದರಿಂದ ಹಾಲನ ಉತ್ಪತ್ತಿಯಲ್ಲ ಶೀ. 20 ರಷ್ಟು ನಷ್ಟವಾಗಬಹುದು.
- ಹಾಲುತ್ಪತ್ತಿಯ ಪೂರ್ಣ ಕಾಲಾವಧಿ ಇದರ ಪ್ರಭಾವ ಇರಬಹುದಾದುದರಿಂದ ತುಂಬಾ ನಷ್ಟವಾಗಬಹುದು.
- ಇದರಿಂದ ಮುಂದೆ ಇತರ ರೀತಿಯ ಕೆಳ್ಳಲುಬಾವು ಉಂಟಾಗುತ್ತದೆ.

ಲಕ್ಷಣಗಳು

- ಹಾಲು ಕಡಿಮೆಯಾಗುವುದು ಇಟ್ಟರೆ ಬೇರೆಯಾದ ಲಕ್ಷಣಗಳು ಕಂಡು ಬರುವುದಿಲ್ಲ.
- ಕೆಳ್ಳಲನಲ್ಲಾಗಲ, ಹಾಲನಲ್ಲಾಗಲ, ಯಾವುದೇ ಬದಲಾವಣೆಗಳು ಕಾಣದಿರುವುದರಿಂದ ಕಾಯಲೆಯನ್ನು ಕಂಡು ಹಿಡಿಯುವುದು ಕಷ್ಟ.

ಕಾಯಲೆ ಪತ್ತೆ ಹಚ್ಚುವ ಕ್ರಮ

ಕ್ಯಾಲಿಪೋರ್ನಿಸಿಯಾ ಕೆಳ್ಳಲು ಬಾವು ಪರಿಣ್ಯಾ

ಸ್ಪ್ರಿಪ್ ಕರ್ಪೋ ಪರಿಣ್ಯಾ

YELLOW NORMAL	YELLOWISH GREEN SUSPECTED	GREEN SUB CLINICAL	BLUE CLINICAL
------------------	---------------------------------	--------------------------	------------------

- ಸಿ.ಎಂ.ಟಿ:** ಹಾಲು ಮತ್ತು ಸಿ.ಎಂ.ಟಿ ದ್ರಾವಣವನ್ನು ನಮು ಪ್ರಮಾಣದಲ್ಲಿ ಸೇರಿಸಿ ಕಲಸಿ ಮಿಶ್ರಣ ಮಾಡಿ. ಕಾಯಲೆ ಇರುವ ರಾಸಿನ ಹಾಲು ಅಂಧಾಗಿ ಜೀಳುತ್ತಿರುತ್ತದೆ. ೨೦ ಸೆಕೆಂಡುಗಳಲ್ಲಿ ಬದಲಾವಣೆ ಮಾಯವಾಗುವುದರಿಂದ ತಕ್ಷಣ ಘಾತಾಂಶವನ್ನು ತಿಳಿಯಬೇಕು. ಪ್ರತಿ ತೊಟ್ಟಿಗೂ ಬೇರೆ ಬೇರೆ ಪರಿಣ್ಯಾ ಮಾಡಬೇಕು.
- ಕರು ಹಾಕಿದ ನಂತರ ಹಾಲುತ್ಪತ್ತಿಯಾಗುವ ಆರಂಭಕ ಮತ್ತು ಕೊನೆಯ ದಿನಗಳಲ್ಲಿ ಈ ಪರಿಣ್ಯಾಯ ಪರಿಣಾಮ ಸರಿಯಾಗಿಲ್ಲದಿರಬಹುದು.
- ಸ್ಪ್ರಿಪ್ ಕರ್ಪೋ ಪರಿಣ್ಯಾ :** ಕಷ್ಟ ಹನ್ನೆಲೆಯಲ್ಲಿ ಹಾಲನ್ನು ಗಮನಿಸಿದಾಗ ಸಣ್ಣ ಗಾತ್ರದ. ಪದರದಂತ ತೆಳುಜಕ್ಕೆಗಳು ಗೊಂಬರಿಸಬಹುದು. ಕಾಯಲೆ ಉಲ್ಲಂಘಿಸಿದಾಗ ತೆಳುಜಕ್ಕೆಗಳ ಗಾತ್ರವು ದೊಡ್ಡದಾಗುತ್ತದೆ.
- ಪೆಂಪರ್ ಪರಿಣ್ಯಾ :** ಪೆಂಪರ್ ಹಸಿರು ಬಣ್ಣಕ್ಕೆ ತಿರುಗಿದರೆ ಕಾಯಲೆ ಇದೆಯಿಂದ ತಿಳಿದು ಜಿಕ್ಕಿಸಿ ಮಾಡಿಸಬೇಕು.
- ಕ್ಲೀಂಟ ಕೆಳ್ಳಲುಬಾವು ಪರಿಣ್ಯಾ :** ಇಲ್ಲ ಸಿ.ಎಂ.ಟಿ. ರಿಯೆಜಿಂಟ್ ಬದಲು ಡಿಟರ್ಜಿಂಟ್ ದ್ರಾವಣವನ್ನು ಉಪಯೋಗಿಸುತ್ತಾರೆ.

ಹತ್ತೊಂಟಿ

- ಕೆಳ್ಳಲು ಬಾವು ಬರದಂತೆ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುವ ಕ್ರಮವನ್ನು ಇಲ್ಲಯೂ ಹಾಲನಬೇಕು.
- ವಾರಕ್ಕೊಂಡು ಬಾರಿಯಾದರೂ ಸುಪ್ತ ಬಾವು ಇದೆಯೇ ಎಂದು ಪರಿಣ್ಯಾಸುತ್ತಿರಬೇಕು.
- ಪ್ರತಿ ತೊಟ್ಟಿನ್ನು ಪ್ರತ್ಯೇಕವಾಗಿ ಪರಿಣ್ಯಾಸಿಸಿ.
- ಹೊಸ ರಾಸುಗಳನ್ನು ಗುಂಪಿಸೊಳಗೆ ಸೇರಿಸುವ ಮೊದಲು ಸುಪ್ತ ಬಾವಿನ ಪರಿಣ್ಯಾ ನಡೆಸಿ ಕಂಡುಬಂದಳ್ಳಿ ಜಿಕ್ಕಿಸಿ ನೀಡಿ ನಂತರ ಸೇರಿಸಬೇಕು.
- ಸುಪ್ತಬಾವು ಇರುವ ರಾಸುಗಳ ಹಾಲನ್ನು ಕೊನೆಯಲ್ಲಿ ಕರೆಯಬೇಕು.
- ಹಾಲು ಕರೆಯುವ ಸ್ಥಳವನ್ನು ಆಗಾಗ ಬದಲಾಸುತ್ತಾ ಇರಿ.
- ಹಾಲು ಕರೆಯುವಾಗ ಎಣ್ಣೆ, ವ್ಯಾನೆಲನ್ ಮುಂತಾಪುಗಳನ್ನು ಉಪಯೋಗಿಸದೆ ಇರುವುದು ಸೂಕ್ತ. ಉಪಯೋಗಿಸಿದ್ದಲ್ಲ ಪ್ರತಿದಿನ ಹಾಲನ್ನು ಕರೆಯುವ ಮುನ್ನ ಇಸಿ ಮಾಡಬೇಕು.

ಜಿಕ್ಕಿಸಿ

- ಹಳ್ಳಿ ಹೈಡ್ರೋಂದ ಸರಿಯಾದ ಜಿಕ್ಕಿಸೆ ಕೊಡಿಸಿರಿ.
- ಇತರೆ ಬಾಪುಗಳಿಗಿಂತ ಸುಪ್ತ ಕೆಳ್ಳಲು ಬಾವನ್ನು ಗುಣ ಪಡಿಸಲು ಹೆಚ್ಚು ನಾಢ್ಯೆ.
- ಸರ್ಕಾರಕ ಜಿಕ್ಕಿಸೆಯಿಂದ ತಿಳಿ ಅಥವ ಆವರ್ತಕ ಕೆಳ್ಳಲು ಬಾವು ರೋಗ ಬರುವುದನ್ನು ತಡೆಗಟ್ಟಬಹುದು.

ಸುಪ್ತ ಬಾವಿನ ಜಿಕ್ಕಿಸಿ ಮಾಡಿಸಿ ನಷ್ಟವನ್ನು ತಪ್ಪಿಸಿ

D. ಕಡನು(=ಮಣಕ)ಗಳಲ್ಲಿ ಕೆಳ್ಳಲುಬಾವು

- ಕಡನುಗಳಲ್ಲಿ ಕೆಳ್ಳಲುಬಾವು ಬರುವುದಿಲ್ಲ ಎಂಬುದು ಒಂದು ಪ್ರತಿಎತ್ತಿ, ಆದರೆ ಇದು ನಿಜವಲ್ಲ.
- ಅಗ್ಗಾಗ ಬೆಳೆಯುತ್ತಿರುವ ಕೆಳ್ಳಲನ್ನು ವೀಕ್ಷಣೆ ಹಾಗು ಸ್ವರ್ಚ ಪರಿಳಕ್ಕಿಗೆ ಒಳಪಡಿಸುವುದರಿಂದ, ಹೊರ ಬರುವ ದ್ರಾವಣ, ಕೆಳ್ಳಾನ ಜರುಗುವ ಮೌಲ್ಯ ಪರಿಳಕ್ಕಿಗಳಿಂದ ಕೆಳ್ಳಾನ ಕಾಯಿಲೀಯನ್ನು ಕೆಂಡು ಹಿಡಿಯಲು ಸಾಧ್ಯ.
- ಕೆಳ್ಳಾನ ಮತ್ತು ಮೌಲ್ಯ ತೋಟ್ಯಾಗಳಿಗೆ ಹುರುವುಗಳಾದಾಗ ಅಥವಾ ಗಾಯವಾದಾಗ ಕಾಯಿಲೆ ಹರಡಬಹುದಾಗ್ಗೆ ಈ ಕೂಡಲೇ ಪಶುವೈದ್ಯರಿಂದ ಜಿಕಿತ್ಸೆ ಮಾಡಿಸಿರಿ.

ಹತ್ತೊಂಬ ಮತ್ತು ನಿಯಂತ್ರಣ

- ಕರುವಿಗೆ ಹುಟ್ಟಿದ ಕೂಡಲೇ ರಿಷ್ಲು ಹಾಲನ್ನು ನಾಕಷ್ಟು ಪ್ರಮಾಣದಲ್ಲಿ ನೀಡಬೇಕು. ತಾಯಿಯಿಂದ ಕರುವನ್ನು ಆದಷ್ಟು ಬೇಗನೇ ಬೇರೆಪಡಿಸಬೇಕು.
- ಕರುಗಳನ್ನು ಗುಂಪುಗಳನ್ನಾಗಿ ಮಾಡಿದರೆ, ಕರುಗಳನ್ನು ಹಾಲು ಕುಡಿಸಿದ ಕನಿಷ್ಠ ಒಂದು ಗಂಟೆ ಬೇರೆಪಡಿಸಿ.
- ಕಡನುಗಳು ಹಾಗೂ ಕರುಗಳು ಇತರೆ ಕರುಗಳ ಕೆಳ್ಳಾಗಿ ಬಾಯಿ ಹಾಕುತ್ತಿದ್ದರೆ ಅಂತಹ ಕರುಗಳನ್ನು ಗುಂಪಿಸಿಂದ ಬೇರೆಪಡಿಸಿ.
- ರಾಸುಗಳ ಜರುಗಣ ಹಾಗೂ ಮೌಲ್ಯಾಟ್ಯಾಗಳ ಮೇಲೆ ನೆಲೆಹಾಡುವ ಕೆಳಂಗಳನ್ನು ನಿಯಂತ್ರಿಸಿ.
- ಒಳ್ಳೆಯ ವಾತವರಣದತ್ತ ಗಮನಹರಿಸಬೇಕು. ಒಳ ಹಾಗು ಹೊರಗೆ ಒಳ್ಳೆ ಪ್ರದೇಶ, ಹಸಿನೆಲ ಹಾಗು ಸೂಕ್ಷ್ಮಕಿಳಬಾಳುಗಳು ಕಡೆ ರಾಸುಗಳನ್ನು ಕಟ್ಟಬೇಕು.
- ಸರಿಯಾದ ಪ್ರಮಾಣದಲ್ಲಿ ಹೌಟ್‌ಕವಾದ ಮೇವನ್ನು ಒದಗಿಸುವುದ ಉತ್ತಮ.
- ರೋಗ ನಿರೋಗಕ ಶಕ್ತಿ ಹೆಚ್ಚಾಗಲು ಬಸಿಜ ಮಿಶ್ರಣವನ್ನು ಆಹಾರದೊಂದಿಗೆ ಬೇರೆಸಿರಿ.
- ಕರುಹಾಕುವ ಒ ದಿನಗಳ ಮುಂದು ಅತಿ ಸೂಕ್ಷ್ಮವಾದ ಸಮಯವಾದರಿಂದ ಈ ಅವಧಿಯಲ್ಲ ಸೋಂಕು ಬಾಾದಂತೆ ಕಾಳಜಿ ವಹಿಸಿ.

ಕಡನುಗಳಲ್ಲಿ ಕೆಳ್ಳಲುಬಾವು ನಿಯಂತ್ರಿಸಿ - ಹಸುಗಳಲ್ಲಿ ಬಾಯಿಲೆ ಬರುವುದನ್ನು ತಪ್ಪಿಸಿ

ಮೊಲೆತೊಟ್ಟಿಗಳ ಕಾಯಿಲೆಗಳು

- ಮೊಲೆ ತೊಟ್ಟಿಗೆ ಬರುವ ಅನೇಕ ಕಾಯಿಲೆಗಳು ಹಾಲು ಕರೆಯುವಾಗ ತೊಂದರೆ ಉಂಟಾಡುವುದಲ್ಲದೆ ಹಾಲು ಕರೆಯುವವರ ಕ್ಷೇತ್ರಗಳಿಗೆ ಕೂಡ ಹರಡಬಹುದು.

E. ಮೊಲೆ ತೊಟ್ಟಿಗಳಲ್ಲಿ ಹುಲ್ಲೂರಿ / ನರಪುಳ (ವಾಟ್ಸೋ)

ತೊಟ್ಟಿನಲ್ಲಿ ಹುಲ್ಲೂರಿ

- . ವೈರಾಣಗಳಂದೆ ಬರುವ ಕಾಯಿಲೆ ಕಡನುಗಳಲ್ಲಿ ಹೆಚ್ಚು.
- . ಮೆದುವಾಗಿ / ಗಟ್ಟಿಯಾಗಿ ಕಂಡುಬರುವುದು, ಹರಡಿಕೊಂಡಿರಬಹುದು.
- . ನೋಡಲು ಅಸಹ್ಯವಾಗಿದ್ದ ಕೆಲವು ವೇಳೆ ಹಾಲು ಕರೆಯುವಾಗ ತೊಂದರೆ ಉಂಟಾಗಬಹುದು.

ತೊಟ್ಟಿನಲ್ಲಿ ಮೆದುವಾದ ಹುಲ್ಲೂರಿ

ಜಿರಿತೆ

- ತಾನಾಗಿಯೇ ಕಡಿಮೆಯಾಗುವುದರಿಂದ ಜಿರಿತೆ ಅನಗ್ತ್ಯ.
- ಕತ್ತರಿಸಿ ತೆಗೆಯಬಹುದು. ಮರುಕಣಸುವ ಸಾಧ್ಯತೆ ಹೆಚ್ಚು.
- ಜೆನ್‌ಎರಿ ಬೆಳೆದ ನಂತರ ತೆಗೆಯೆ ಬೇಕು, ಇಲ್ಲದಿದ್ದರೆ ಬೇಗನೇ ಮರುಕಣಸುವುದು.
- ಉದ್ದವಾಗಿ ತೊಟ್ಟಿನಂತೆ ಇರುವ ಪ್ರಣಗಳ ಬುಡದಲ್ಲಿ ದಾರಕಟ್ಟಿ ಜಿರಿತೆ. ಒಂದು ತಿಂಗಳ ನಂತರ ಒಣಗಿ ಉದುರಿ ಹೊಳಗೊಳುವುದು.
- ಮುಂದಿನ ಜಿರಿತೆಗಾಗಿ ಪಶುವೆಂದ್ರ್ಯಾರ ಸಲಕೆ ಪಡೆಯಿರಿ.

ಹತ್ತೋಳಣ

- ಕೊಟ್ಟಿಗೆಯನ್ನು ಶ್ರೀಮಿನಾಶಕದಿಂದ ಆಗಾಗ ಶುಭ್ರ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದರೆ ಕಾಯಿಲೆ ಹರಡಿರಬಹುದು.
- ನೋಣಗಳಂದೆ ಕಾಯಿಲೆ ಹರಡಬಹುದಾಗಿದ್ದ ನೋಣಗಳನ್ನು ನಿಯಂತ್ರಿಸುವುದು ಸೂಕ್ತ.
- ಹನು ಹಾಗೂ ಕಡನುಗಳನ್ನು ಒಟ್ಟಿಗೆ ನಾಕುವುದರಿಂದ ಕಾಯಿಲೆಯನ್ನು ಹತ್ತೋಳಣಿಗೆ ತರಬಹುದು.

F. ಅಲ್ಲರೆಳಿವ್ ಮ್ಯಾಮ್‌ಫ್ಲೈಟಿನ್

- ಈ ಕಾಯಿಲೆ ಬಹಳ ಕಡಿಮೆ. ಮೊದಲ ಬಾರಿ ಹರಡಿದ ರಾಸುಗಳ ಗುಂಪಿನಲ್ಲಿ ಬಹು ಬೇಗ ಹರಡುತ್ತದೆ, ಹಾಗು ಗಮನಾರ್ಹ ನೋಡುವ ಮಾತ್ರ ತೊಂದರೆ ಉಂಟಾಗಬಹುದು.
- ಮೊದಲಬಾರಿ ಕರುಹಾಕಿದ ರಾಸುಗಳಲ್ಲಿ ಕಂಡು ಬರುವುದು.
- ವೈರಾಣಗಳಂದೆ ಬರುವ ಕಾಯಿಲೆ.
- ಸಂಪೂರ್ಣ ಕೆಳ್ಳಲು ಹಾಗೂ ತೊಡೆಸಂದಿನವರೆಗೂ ನೋಂಕು ಹರಡಬಹುದು.
- ಇಂತಹ ರಾಸುಗಳ ಹಾಲು ಕುಡಿಯುವ ಕರುಗಳ ಬಾಯಿಯ ಸುತ್ತ ಹುಣ್ಣಿಗಳು ಕಂಡು ಬರಬಹುದು. ಹುಣ್ಣಿನ ಲಕ್ಷಣಗಳು ಹಲವು-ಸಣ್ಣದಾದ ನೀಗುಳಿಗಳಿಂದ ಹಿಡಿದು ದೊಡ್ಡ ಗಾತ್ರದ ಗಾಯಗಳು ಅಥವ ಹುರುಪಗಳಾಗಿ ಗೋಂಡರವಾಗಬಹುದು.

ತೊಟ್ಟಿನಲ್ಲಿ ಉರಿಯೂತ್ತಿರುವ ಗಾತ್ರದ ಗಾಯಗಳು

ಜಿರಿತೆ

- ನಿದಿಂಜ್ಞವಾದ ಜಿರಿತೆ ಇರುವುದಿಲ್ಲ.
- ಕಾಯಿಲೆ ಬಂದ ರಾಸುಗಳನ್ನು ಗುಂಪಿನಿಂದ ಬೇಳೆದಿಸಿ.
- ಅಯೋಡಿನ್‌ಯೂಕ್ ದ್ರವಣ ಸಿಂಪಡನೆಯಿಂದ ಕಾಯಿಲೆಯನ್ನು ಹರಡಿದೆ ಮಾಡಬಹುದು.
- ಮೃದುಕಾರಿ ಅಥವ ಮೆದುಗೊಳಸುವ ಮುಲಾಮು ಹಜ್ಜುವುದರಿಂದ ಕೆಳ್ಳಲನ ಚರ್ಮ ಶೀಫ್‌ವಾಗಿ ಗುಣಮುಖವಾಗಬಹುದು.

ನಿಯಂತ್ರಣ

- ಹಿಂಡಿನಲ್ಲಿ ಒಮ್ಮೆ ರೋಗ ಕಾಣಿಸಿಕೊಂಡ ನಂತರ ಅದನ್ನು ನಿವಾರಿಸುವುದು ಕಷ್ಟ.
- ಬೇನಿಗರ ಬೇಳೆದಿಕೆ ಕ್ರಮಗಳು- ಅಂದರೆ ಹೋಸದಾಗಿ ಐರಿಂಡಿಸಿದ ರಾಸುಗಳನ್ನು ಹಿಂಡಿನಲ್ಲಿ ಸೇರಿಸುವ ಮೊದಲು ಪ್ರತ್ಯೇಕಿಸಿ ಆರ್ಪ್ಯಕೆ ಕೊಡಿಸುವು ಕ್ರಮಗಳಿಂದ, ಫಾರ್ಮಿಸಿಯಲ್ಲಿ ಉತ್ಪಾದಿತ ಕ್ರಮಗಳು, ಮತ್ತು ಕೆಳ್ಳವ ನೋಣದ ಪರಿಣಾಮಕಾರಿ ಹತ್ತೋಳಣಯಿಂದ ರೋಗವನ್ನು ಗಮನಾರ್ಹವಾಗಿ ಕಡಿಮೆ ಮಾಡುತ್ತದೆ.

G. ಹುಸಿ ಹನು ಸಿಡುಬು (ಹನುವಿನ ಅಮ್ಮೆ)

- ಮೊಲೆತೊಟ್ಟಿನ ನೋಂಕುಗಳಲ್ಲ ಅತಿ ಸಾಮಾನ್ಯ ಹುಸಿ ಹನು ಸಿಡುಬು.
- ಪ್ರೇರಾಣವಿನಿಂದ ಬರುವ ಕಾಯಲೆಯಾಗಿದ್ದ ಹನುವಿನ ಸಿಡುಜಿನಂತೆ ಕಾಣತ್ತದೆ.
- ರಾಸುಗಳಲ್ಲಿ ಈ ರೋಗವನ್ನು ನಿರೋಧಿಸುವ ಶಕ್ತಿ ಬೇಗ ಕ್ಷೀಣಿಸುವುದರಿಂದ ಈ ತಿಂಗಳಲ್ಲಿ ಇದು ಮತ್ತೆ ಮರುಕಳಿಸಬಹುದು.

ಲಕ್ಷಣಗಳು

- ಮೊಲೆ ತೊಟ್ಟಿನ ಮೇಲೆ ಕೆಂಪಾದ ಉಾತ ಬರುತ್ತದೆ.
- ಒಂದರೆಡು ದಿನದಲ್ಲಿ ಕಿತ್ತಳೆ ಬಳ್ಳಿದ ಗುಳ್ಳಿಗಳು ಏಳುತ್ತದೆ.
- ಈ ರಿಂದ ಗಂ ದಿನದಲ್ಲಿ ಒಣಿಗಿದ ಚರ್ಮದ ಉದುರಿ ಹೋಗುತ್ತದೆ. ಉದುರಿದ ಜಾಗದಲ್ಲಿ ಕುದುರೆ ಲಾಜದಂತಹ ಗುರುತು ಮೂಡುತ್ತದೆ. ಇದು ಒಂದು ವಿಶ್ವಿಷ್ಟವಾದ ಲಕ್ಷಣ
- ಹುಣ್ಣಿಗಳು ಒಂದಕ್ಕೊಂದು ಕೂಡಿಕೊಂಡು ಮೊಲೆ ಪೂರ್ವ ಹರಡಬಹುದು.
- ಮೊಲೆತೊಟ್ಟಿಗಳಲ್ಲಿ ಆದ ಗಾಯ ಒಂದು ತಿಂಗಳಲ್ಲಿ ವಾಸಿಯಾಗುತ್ತದೆ.
- ಸಾಮಾನ್ಯವಾಗಿ ಹುಣ್ಣಿಗಳನ್ನು ಮೊಲೆತೊಟ್ಟಿನ ಮೇಲೆ ಕಾಣಬಹುದು
- ಶೇ.೧೦ ರಷ್ಟು ರಾಸುಗಳಲ್ಲಿ ಕೆಜ್ಜೆಲನ ಚರ್ಮದ ಮೇಲೂ ಕಂಡುಬರಬಹುದು ಹಾಲು ಕರೆಯುವ, ಕೆಜ್ಜೆಲನ್ನು ತೊಳೆಯುವ, ಪ್ರಯೋಗೋ ಕಾಯಲೆ ಹರಡಬಹುದು. ಇದು ಕೈಗಳಿಗೆ ಸೀಮಿತವಾಗಿದ್ದ ನೋಂವು ಉಂಟುಮಾಡಬಹುದು. ಇದನ್ನು “ಹಾಲು. ಕರೆಯುವವರ ಹುಣ್ಣಿ” ಎನ್ನುತ್ತಾರೆ. ಇದು ನೋಂವುಂಟುಮಾಡುವ ನೋಂಕು.

ಹುಸಿ ಹನು ಸಿಡುಬು

ಹುಸಿ ಹನು ಸಿಡುಜಿನಿಂದ ಮೊಲೆಗಳ ಮೇಲೆ ಹರಡಿರುವ ಹುರುಪೆ

ಜಿಕ್ಕಿ

- ಒಣಿಗಿದ ಚರ್ಮದವನ್ನು ತೆಗೆದ ನಂತರ ಕ್ರಿಮಿನಾಶಕ ದ್ರಾವಣವನ್ನು ಲೇಪಿಸಬೇಕು.
- ಮೃದುಕಾರಿ ಅಥವ ಮೆದುಗೋಳಿಸುವ ಕ್ರಿಮಿನಾಶಕ ದ್ರಾವಣದಲ್ಲಿ ಮೊಲೆಗಳನ್ನು ಅಡ್ಡವ ಅಥವಾ ಸಿಂಪಡಿಸುವ ಕ್ರಮದಿಂದ ಮೊಲೆಚರ್ಮದ ಮೇಲನ ಸೂಕ್ಷ್ಮಜೀವಿಗಳನ್ನು ಕಡಿಮೆ ಮಾಡಬಹುದು.
- ಕಾಯಲೆ ಲಕ್ಷಣಗಳು ಕಂಡಾಗ ಪಶುಪ್ರಯೋಗನ್ನು ನಂಪಕಿಂಡಿ.

ಹತೊಂದಿ

- ಹೊಸದಾಗಿ ಖರಿಂದಿಸಿದ ರಾಸುಗಳನ್ನು ಪರಿಳ್ಳಿಸಿ ಅಗತ್ಯ ಕಂಡಲ್ಲಿ ಜಿಕ್ಕಿ ನಿಂಡಿ ನಂತರ ಗುಂಪಿಗೆ ಸೇರಿಸಿಕೊಳ್ಳ.
- ಅಯೋಂಡೋಫೋರ್ನಲ್ ಮೊಲೆತೊಟ್ಟಿಗಳನ್ನು ಅಡ್ಡವುದು ಸರಿಯಾದ ಪರಿಣಾಮಕಾರಿ ಕ್ರಮ.
- ಕೊಟ್ಟಿಗೆ ನೈಮುಂಬ್ಯ ಮುಖ್ಯ.

ವಿಭಾಗ - 11

ಸಾಮಾನ್ಯವಾದ ವಿಷ ಸೇವನೆಯ ಪರಿಸ್ಥಿತಿಗಳು

ರಾಸುಗಳಲ್ಲಿ ಸಸ್ಯಜ್ಞ ಹಾಗೂ ರಾಸಾಯನಿಕ ಮೂಲದ ವಿಷ ಸೇವನೆ ಅಗುಪುದು ನಾಮಾನ್ಯ. ಕೆಲವು ಸಂದರ್ಭಗಳಲ್ಲಿ ಸೂಕ್ತ ಜಿಕ್ಷೆ ಇಲ್ಲದಿದ್ದಾಗ ನಾವು ಸಂಭವಿಸುತ್ತದೆ. ಈ ರೀತಿಯ ಸಂದರ್ಭಗಳಲ್ಲಿ ಹೈನುಗಾರಿಗೆ ರಾಸುಗಳಲ್ಲಿ ಕಂಡು ಬರುವ ಲಕ್ಷಣಗಳ ಬಗ್ಗೆ ಮಾಹಿತಿ ಇದ್ದಲ್ಲ ಸೂಕ್ತ ಕ್ರಮ ಹಾಗೂ ಜಿಕ್ಷೆ ಕೈಗೊಳ್ಳಲು ಸಹಾಯವಾಗುತ್ತದೆ. ಈ ಕೆಳಕಂಡ ವಿಷಯಗಳ ಬಗ್ಗೆ ಚರ್ಚನೆಗಾಗಿದೆ.

- A. ಗಾಸಿಪಾಲ್ ವಿಷಸೇವನೆ
- B. ಸಯನ್ಯಾಡ್ ವಿಷಸೇವನೆ
- C. ಆರ್ಗೆನೋಥಾಸ್ ಫರನ್ ರಾಸಾಯನಿಕಗಳಿಂದ ಬರುವ ವಿಷಸೇವನೆ

A. ಗಾಸಿಪಾಲ್ ವಿಷಣುವನೆ

- ಹತ್ತಿಜಿಂಜ ಹಾಗು ಹತ್ತಿಜಿಂಜಿಗಳ ಉತ್ಪನ್ನಗಳಲ್ಲಿ ಹೆಚ್ಚು ಮುಕ್ತ ಗಾಸಿಪಾಲ್ ಇದ್ದು, ಇವುಗಳನ್ನು ಹೆಚ್ಚು ಹಾಲು ಕೊಡುವ ರಾಸುಗಳು ತಿಂದಲ್ಲಿ ಈ ಭಾದೆ ಕಂಡುಬರುತ್ತದೆ.
- ಅಲ್ಲದೆ ಇತರೆ ಮೆಲಕು ಹಾಕುವ ಪ್ರಾಣಿಗಳಲ್ಲಿ ಗಾಸಿಪಾಲ್ನ ಪ್ರಮಾಣ ಬಹಳ ಕಾಲ ಹೆಚ್ಚಾಗಿ ಸೇವನೆ ಮಾಡಿದಾಗ ತೊಂದರೆಯಾಗುತ್ತದೆ.

ಲಕ್ಷಣಗಳು

- ಹನು ಹಾಗು ಎಮ್ಮೆಗಳಲ್ಲಿ ಅನಿಯಮಿತ ಸ್ವೇಚ್ಛಿಂಗ್ ಮತ್ತು ಹೋರಿಗಳಲ್ಲಿ ಕಡಿಮೆ ಲ್ಯಾಂಗಿಕಾನಕ್ತಿ ಕಾಣಬಹುದು.
- ಕಡಿಮೆ ತೂಕ, ನಿಶ್ಚಿ, ಹಸಿವಾಗದಿರುವುದು ಮತ್ತು ಒತ್ತಡದ ಪ್ರಾಭಾವಕ್ಷೋಜಿಪಡುತ್ತದೆ. ಪೂರ್ತಿಯಾಗಿ ಬೆಳೆದ ರಾಸುಗಳಲ್ಲಿ ನಿಶ್ಚಿ, ಇನ್ನುತ್ತೆ, ಹಸಿವಾಗದಿರುವುದು, ಎದೆಮಾಂಸದಲ್ಲಿ ನೋಂಬು, ಕಟ್ಟುಸಿರು ಹಾಗು ಜರ್ರಿದುರಿತ, ರಕ್ತ ಮಿಶ್ರಿತ ಮುತ್ತು ಮತ್ತು ಸಂತಾನೋಂಟ್ರಿಯಲ್ಲಿ ತೊಂದರೆಗಳು ಕಾಣಿಸುತ್ತದೆ.

ನಿಯಂತ್ರಣ

- ಹತ್ತಿಜಿಂಜ ಅದರ ಉತ್ಪನ್ನಗಳನ್ನು ಆಹಾರದೊಂದಿಗೆ ಸೇರಿಸುವುದನ್ನು ನಿಷ್ಠಿಸಿ. ತೀವ್ರವಾಗಿ ತೊಂದರೆಯಾದ ರಾಸುಗಳಲ್ಲಿ ಇವಾರುಗಳಲ್ಲಿ ನಾವು ಬರಬಹುದು
- ಹತ್ತಿ ಜಿಂಜ ಕೊಡುವುದನ್ನು ನಿಷ್ಠಿಸಿದ ನಂತರವೂ ರಾಸುಗಳಲ್ಲಿ ದೇಹದ ತೂಕಗಳನುವ ಮತ್ತು ಒತ್ತಡವನ್ನು ಸಹಿಸುವ ಸಾಮರ್ಥ್ಯ ಕ್ಷೀಳಣಗೊಂಡಿರುತ್ತದೆ.
- ಲ್ಯಾಸಿನ್, ಮಿಥಿಯೋನಿನ್ ಹಾಗೂ ಕೊಜ್ಜಿನಲ್ಲಿ ಕರಗುವ ವಿಷಮಿನ್‌ಗಳನ್ನು (ಜಿಂವನ್‌ತ್ರೆ) ಆಹಾರದಲ್ಲಿ ಸೇರಿಸಿರಿ
- ಪಶುಪ್ರೇರನ್ನು ಸಂಪರ್ಕಿಸಿ ಸಲಹೆ ಜಿಕಿಸ್ತೆ ಹಾಗೂ ಮಾಹಿತಿ ಪಡೆಯಾಗಿ

B. ಸಯನ್‌ಡ್ರೋ ವಿಷಣುವನೆ

- ಸಯನ್‌ಡ್ರೋ ಯುಕ್ತವಾದ ಕೆಲವು ಸಸ್ಯಗಳನ್ನು ಸೇವಿಸಿದರೆ ತೊಂದರೆ ಉಂಟಾಗುತ್ತದೆ. ಇವುಗಳಿಂದರೆ ಆರೋಗ್ಯಾನ್, ವೆಲ್‌ವೆಟ್ ಗ್ರಾಸ್, ಎಂಬುದು ಜೊಳಿಸಿದ ಗಿಡದ ಎಲೆ, ಮರಗೆಣಿನ ಎಲೆ.

ಲಕ್ಷಣಗಳು

- ಸೇವನೆಯಲ್ಲಿ ೧೫ ರಿಂದ ೨೦ ನಿಮಿಷಗಳಂದ ಕೆಲವು ಗಂಟೆಗಳಲ್ಲಿ ಲಕ್ಷಣಗಳು ಕಂಡು ಬರುತ್ತದೆ.
- ಉದ್ದೇಶ ಉಂಟಾಗುವುದು, ಏದುಸಿರು, ಉಸಿರಾಟದ ತೊಂದರೆ, ಜೊಲ್ಲುಸುರಿಯುವುದು, ಲೋಳಿಪದರಗಳು ಕಂಪಾಗಿ ನಂತರ ನಿಂಬಗೆ ತಿರುಗುತ್ತದೆ.
- ಪ್ರಾಣಿಗಳು ಸಿಯಂತ್ರಣವಿಲ್ಲದಂತೆ ಮುಗ್ಗಿಸಿ. ಇದ್ದು, ಒದ್ದಾಡಬಹುದು. ಒಂದು ಗಂಟೆಯೊಳಗೆ ನಾವನ್ನುಪ್ಪತ್ತದೆ.

ಹತ್ತೋಣ ಹಾಗೂ ನಿಯಂತ್ರಣ

- ವಿಷಯಕ್ತ ಹುಲ್ಲುಗಳು 15-18 ಇಂಚುಗಳಷ್ಟು ಬೆಳೆಯುವವರೆಗೂ ರಾಸುಗಳು ಮೇಯದಂತೆ ನೋಡಿಕೊಳ್ಳ.
- ಮೇವು ನೋಂಗ್‌ಮಟ್ಟಗಳು (ಮೇವು ಜೊಳಕ) ಹಲವಾರು ಅಡಿ ಎತ್ತರವಾಗಿ ಬೆಳೆದ ನಂತರವೇ ಮೇವಾಗಿ ಬಳಸಬೇಕು.
- ದಿನದ ಮೊದಲನ ಮೇವು ಹಸಿರುಮೇವಾಗಿರಕೂಡು.
- ಪರಿಸರದ ಒತ್ತಡ ಹೆಚ್ಚಾಗಿರುವ ಅವಧಿಯಲ್ಲಿ (ಉದಾಹರಣೆಗೆ, ಬರ ಅಥವಾ ಹಿಮದ ಅವಧಿಯಲ್ಲಿ) ರಾಸುಗಳನ್ನು ಮೇಯಿಸುವಾಗ ನೂಕ್ಕಾಗಿ ಗಮನಿಸಬೇಕು.
- ಪಶುಪ್ರೇರನ್ ಕೆಳಸ ನೆರವು ಪಡೆಯಾಗಿ
- ಸಮಯೋಜಿತ ಜಿಕಿಸ್ತೆ ಪರಿಣಾಮಕಾರಿಯಾಗಿರುತ್ತದೆ.

ಲಕ್ಷಣಗಳನ್ನು ಗಮನಿಸಿ ಕೊಡಲೇ ಜಿಕಿಸ್ತೆ ಕೊಡಿಸಿ – ರಾಸುಗಳನ್ನು ರಕ್ಷಿಸಿ

ಜ್ಯೇಷ್ಠ-ಬೆಳಕೊಯ್ಯಕೆ ಅಂದರೆ ಆಗ್ರಹನೋಽಫಾಸ್ಟರ್ಸ್ (ಈ.ಪಿ.) ರಾಸಾಯನಿಕ ವಿಷ ಸೇವನೆ

- ಕೆಂಟನಾಶಕಗಳನ್ನು ಬೆಳಗಳ ಮೇಲೆ ಹಾಗು ಪ್ರಾಣಿಗಳ ಮೇಲೂ ಬಳಸಲಾಗುತ್ತದೆ. ನಿನ್ನ ಬೆಳಗಳನ್ನು ಧ್ವಂಸಮಾಡುವ ಕೆಂಟಗಳನ್ನು ಮತ್ತು ಪ್ರಾಣಿಗಳ ದೈಹಿಕ ಜಂತುಗಳನ್ನು ನಿವಾರಿಸಲು ಕೆಂಟನಾಶಕಗಳನ್ನು ಬಳಸಲಾಗುವುದು.
- ಬಹುತೇಕ ಕೆಂಟನಾಶಕಗಳು ಈ.ಪಿ ರಸಾಯನಕವಾಗಿದ್ದು ಸ್ತ್ರೀಯವಾದ ವಿಷವೂ ಆಗಿರುತ್ತದೆ. ರಾಸುಗಳು ಈ.ಪಿ ಕೆಂಟನಾಶಕ ಅಥವ ಅದರ ಶೇಷಗಳಿಂದ ಕಲುಷಿತಗೊಂಡ ಮೇವನ್ನು ತಿನ್ನುವ ಮೂಲಕ ವಿಷ ಸೇವನೆಯಾಗೆಬಹುದು.

ರಾಸುಗಳಲ್ಲಿ ಲಕ್ಷಣಗಳು

- ಬಹಕ ಮಂಕಾಗಿರುವುದು
- ಹೆಚ್ಚಿನ ಜೊಲ್ಲು ಸುರಿಯುವುದು
- ಪದೇ ಪದೇ ಮೂತ್ತೆ ವಿಸರ್ಜನೆ
- ಹೊಟ್ಟಿನೋಽವು, ಭೇದಿ, ಉಸಿರಾಟದಲ್ಲಿ ತೊಂದರೆ
- ಜರುವಿದ ಕೆಳಗಿನ ಮಾಂಸಲಂಡಗಳು ಸಡಿಲಗೊಳ್ಳುವುದು
- ನರದೌಬಂಧ್ಯ, ದೃಷ್ಟಿ ಮಂದವಾಗುವುದು, ಮೂಳೆ ಜೀಳುವುದು
- ಕಣ್ಣಿನ ಹಾಪೆ ಸಂಕುಚಿತಗೊಳ್ಳುವುದು

ಹತೋಣಿ ಮತ್ತು ನಿಯಂತ್ರಣ

- ರಾಸುಗಳ ಮೈತ್ರೇಯರುವ ಕೆಂಟಗಳನ್ನು ನಿಯಂತ್ರಿಸಲು ರಾಸಾಯನಿಕಗಳನ್ನು ಬಳಸುವ ಮೊದಲು ರಾಸುಗಳಗೆ ನಾಕಷ್ಟು ಕುಡಿಯಲು ನೀರನ್ನು ಒದಗಿಸಬೇಕು.
- ಮೇಲವಿಗೆ ಕೆಂಟನಾಶಕ ಸಿಂಪಡಿಸಿದ್ದಲ್ಲಿ ಅಂತಹ ಮೇವನ್ನು ಶುಧಿಸಬಾದ ನೀರಿನಿಂದ ತೊಳಿದ ನಂತರ ರಾಸುಗಳಗೆ ನೀಡಬೇಕು.
- ಕೆಂಟನಾಶಕಗಳನ್ನು ಉಪಯೋಗಿಸುವಾಗ ತಯಾರಕರು ಸೂಚಿಸಿರುವ ವಿಧಾನದಲ್ಲಿ ಹಾಗೂ ಪ್ರಮಾಣದಲ್ಲಿ ಉಪಯೋಗಿಸಿ
- ಬಲಹಿನ ರಾಸುಗಳಲ್ಲಿ, ಹಾಯಲೆ ಇರುವ ರಾಸುಗಳಲ್ಲಿ, ಈ ಬಗ್ಗೆಯ ಕೆಂಟ ನಾಶಕಗಳನ್ನು ಉಪಯೋಗಿಸಬಾರದು
- ಮೂರು-ತಿಂಗಳು ಪ್ರಾಯದ ಒಳಗಿರುವ ಕರುಗಳನ್ನು ಕೆಂಟ ನಾಶಕಗಳಿಂದ ತೊಳಿಯ ಬಾರೆದು
- ಜೈಷಧಿಯಿಂದ, ಜೈಷಧಿ ಬಾಟಾಗಳಿಂದ ಹಾಗೂ ಕೆಂಟನಾಶಕ ಸಿಂಪಡಿಸಿದ ಮೇವಿನಿಂದ ರಾಸುಗಳನ್ನು ದೂರವಿಡಿ
- ಕೆಂಟನಾಶಕಗಳನ್ನು ಉಪಯೋಗಿಸುವ ಮೊದಲು ತಯಾರಕರು ನೀಡಿರುವ ಸೂಚನೆಗಳನ್ನು ತಪ್ಪಿದೆ ಹಾಲಸಿರಿ
- ವಿಷ ಸೇವನೆಯ ಲಕ್ಷಣಗಳು ಕಂಡ ಕೂಡಲೇ ಪೆಶುಪ್ಪೆದ್ದೂರ ಸಲಹೆ ಹಾಗೂ ಜಿಕ್ಕಿ ಹಡೆಯಬೇಕು. ಇದರಿಂದ ರಾಸುಗಳನ್ನು ರಕ್ಷಿಸೆ ಬಹುದು

ವಿಭಾಗ-12

ಸಾಮಾನ್ಯ ಪ್ರಾಣಿಜನ್ಯ (ಮನುಷ್ಯನಿಗೆ ಹರಡು ಬಹುದಾದ) ರೋಗಗಳು

ಪ್ರಾಣಿಮೂಲ ರೋಗಗಳು ಸ್ವಾಭಾವಿಕವಾಗಿ ಪ್ರಾಣಿಯಿಂದ ಮನುಷ್ಯನಿಗೆ ಹರಡಿದ್ದಾಗ ಅದನ್ನು ಜ್ಞಾನೋಽಸಿಸ್ (zoonoses) ಎಂದು ಕರೆಯಲಾಗುವುದು. ಅಂತಹ ಪ್ರಾಣಿಜನ್ಯ (ಜ್ಞಾನಾಂಶಕ) ರೋಗಗಳು ಬೆನ್ನೆಲುಬುಳ್ಳ (ಕಳೆರುಕೆ) ಪ್ರಾಣಿಗಳಿಂದ ಮಾನವಸಿಗೆ ಹರಡುವುದು ನಷ್ಟ. ತಿಳಿದಿರುವ ಎಲ್ಲಾ ರೋಗಗಳ ಪ್ರಮುಖ ಶೀ. ಇಂದಿನ ರಷ್ಟು ಸಾಂಕ್ರಾಮಿಕ ರೋಗಗಳು ಜ್ಞಾನಾಂಶಕ ಕಾಯಲೆಗಳು. ಗಮನಾರ್ಹ ವಿಷಯವೇನಂದರೆ ಉದಯೋಽನ್ನುಲ್ಲ 175 ರೋಗಗಳ ಪ್ರಮುಖ ಶೀ. 75 ರಷ್ಟು ಸಾಂಕ್ರಾಮಿಕ ರೋಗಗಳು ಪ್ರಾಣಿಜನ್ಯ ರೋಗಗಳು.

ನ್ಯೂಮರಲ್ಯುದ ಕೊರತೆ, ಬಡತನ, ಹೊಳಣಕಾಂಶಗಳ ಕೊರತೆ, ನಿರ್ಕಾರತೆ, ಪ್ರಾಣಿಗಳೊಂದಿಗಿನ ಅನೊಂಧನ್ಯ ಒಡನಾಟ ಇವುಗಳಿಂದ ಕಾಯಲೆ ಹರಡುತ್ತದೆ. ರಾಸುಗಳಿಂದ ಸುಮಾರು 45 ಕಾಯಲೆಗಳು ಮನುಷ್ಯನಿಗೆ ಹರಡಲ್ಪಡುವುದೆಂದು ಉಹಿಸಲಾಗಿದೆ. ಜಾನುವಾರುಗಳೊಂದಿಗೆ ನಿಕಟ ಸಂಪರ್ಕದಲ್ಲಿರುವ ಹೈನ್ರಿಚ್ಸನಾರು ಸೋಂಕಿಗೆ ಒಳಗಾಗುವ ಅಪಾಯವಿರುತ್ತದೆ, ಏಕೆಂದರೆ ಬಹುತೇಕ ರೋಗಗಳು ಈಗಾಗಲೇ ನಮ್ಮು ದೇಶದ ಜಾನುವಾರುಗಳಲ್ಲಿ ಪ್ರಚಲಿತದಲ್ಲವೇ. ಇವುಗಳ ಬಗ್ಗೆ ಅರಿವಿದ್ದರೆ ಹೈತರು ಕಾಯಲೆಗಳ ಲಕ್ಷಣಗಳು ಕಂಡಾಗಿ ಪ್ರಾರ್ಥಿಸಿದ ಸೂಕ್ತ ಜಿಕಿಸ್ತೆ ಪಡೆಯಲು ಸರಾಗವಾಗುವುದು. ಈ ಭಾಗದಲ್ಲಿ ರಾಸುಗಳಿಂದ ಮನುಷ್ಯರಿಗೆ ಬರುವ ಕೆಲವು ಕಾಯಲೆಗಳ ಬಗ್ಗೆ ಜಜಿಸಲಾಗಿದೆ.

- A. ಮನುಷ್ಯರ ಬ್ಯಾಕ್ಟೆರಿಯಾಲಿಸಿಸ್
- B. ಮನುಷ್ಯರ ಕ್ಷಯ
- C. ಲೆಪ್ಟಿಣಸ್ಟ್ರೋಂಸಿಸ್ (ಇಲ ಜ್ಞಾರ)
- D. ಪಚನಕ್ಷಯಿಗೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದ ಪ್ರಾಣಿಜನ್ಯ ಕಾಯಲೆಗಳು
- E. ಉಳಿಗಳಿಂದ ಬರುವ ಪ್ರಾಣಿಜನ್ಯ ಕಾಯಲೆಗಳು

A. ಮನುಷ್ಯರ ಬ್ಲೋಸಿನ್

- ಭಾರತ ದೇಶದಲ್ಲಿ ಬ್ಲೋಸಿನ್ ರೋಗವನ್ನು ಒಟ್ಟ ಗಮನಾರ್ಹ ನಾರ್ವಜನಿಕ ಆರೋಗ್ಯ ಸಮಸ್ಯೆ ಎಂದು ಪರಿಗಣಿಸಲಾಗಿದೆ.
- ಬ್ಲೋಸಿನ್ ಕಾಯಲೆ ಇರುವ ಶೇ. ೧೦ ಜನರು ಮಾತ್ರ ಕಾಯಲೆಗೆ ಜಿಕ್ಕೆಯಿಲ್ಲ ಪಡೆಯುತ್ತಾರೆ.
- ನಾರ್ಮಾನ್ಯ ಲಕ್ಷಣಗಳೆಂದರೆ ಬಿಟ್ಟು ಬಿಟ್ಟು ಇರುವುದು, ಕೀಲುಗಳು ಬಾತುಕೊಳ್ಳುವುದು ಮತ್ತು ನೋವಾಗುವುದು, ಬೆವರುವುದು, ತಲೆನೋವು, ತಲೆ ತಿರುಗುವುದು, ಎದೆ ಹೊಣ್ಣಿ ನೋಯುವುದು ಮುಂತಾದವುಗಳು.
- ಮನುಷ್ಯರು, ಕಾಯಲೆ ಇರುವ ರಾಸುಗಳ ಹಾಲನ್ನು ಕಾಯಿಸದೆ ಸೇವಿಸುವುದರಿಂದ ಅಥವಾ ಸೋಂಕಿನಿಂದ ಈಡಿದ ದ್ರವಗಳು, ಚೆಮುದ ಮೂಲಕ, ಕಣ್ಣಿನ ಲೋಚಿಮೋರೆಯ ಮೂಲಕ ಕಾಯಲೆ ಹರಡಿ ಬಹುದು (ವಿಭಾಗ ಇ ರ 'ಇ' ಯನ್ನು ನೋಡಿ).
- ರಾಸುಗಳಲ್ಲಿ ಬ್ಲೋಸಿನ್ ನಿಯಂತ್ರಣಕ್ಕೆ ಸೀಮಿತವಾಗಿರುವ Brucella S19 ಲಸಿಕೆ ಆಕಸ್ಮೀಕರಾಗಿ ರಾಸುಗಳ ಪಾಲನೆಯಲ್ಲಿ ತೊಡಗಿರುವ ವ್ಯಕ್ತಿಗೆ ತಗುಳದಲ್ಲಿ (ಬುಂಜ್ಬುಮದ್ದಿನ ಸೂಜಿ ಬುಂಜ್ಬುವ ಮುಖಾಂತರ) ಈಡ ಕಾಯಲೆ ಕಾಣಿಸಿಕೊಳ್ಳುವುದು.

B. ಮನುಷ್ಯರ ಕ್ಷಯ

- ಮನುಷ್ಯರ ಕ್ಷಯ ಹಾಗೂ ರಾಸುಗಳಿಂದ ಬರುವ ಕ್ಷಯ ಇಪ್ಪಗಳ ಲಕ್ಷಣಗಳು ಒಂದೇ ರೀತಿ ಇರುತ್ತವೆ. ಬಹಳ ಲೀಷ್ಟ್‌ಕರ್ವಾದ ಪರಿಳ್ಳೆಗೆ ಒಳ ಪಡಿಸಿದಾಗ ಮಾತ್ರ ಕಾಯಲೆ ಕಂಡು ಹಿಡಿಯಲು ನಾಧ್ಯ (ವಿಭಾಗ-ಇ ರ 'ಇ' ಯನ್ನು ನೋಡಿ)
- ರಾಸುಗಳ ಕ್ಷಯ ಮನುಷ್ಯರಿಗೆ ಹಾಗೂ ಮನುಷ್ಯರ ಕ್ಷಯ ಪ್ರಾಣಿಗಳಿಗೆ ಬರುವ ದಾಖಲೆ ಇರುವುದರಿಂದ ರಾಸುಗಳಲ್ಲಿ ಹಾಗೂ ಮನುಷ್ಯರಲ್ಲಿ ಎರಡೂ ಕಾಯಲೆಗಳ ಕ್ರಮಿಗಳು ಕಂಡುಬಂದಿವೆ.
- ಕಾಯಲೆ ಬಹಳವಾಗಿ ಮುಂದುವರಿದವರೆಗೆ ಲಕ್ಷಣಗಳು ಗೊಳಿಸಿಸುವುದಿಲ್ಲ. ಕಾಯಲೆಯ ಲಕ್ಷಣಗಳು-ಕೆಮ್ಮು, ತೂಕ ಕಳೆದುಕೊಳ್ಳುವುದು, ಹಸಿವಾಗಿರುವುದು.
- ಕಾಯಲೆ ಇರುವ ರಾಸುಗಳ ಸಾನಿಧ್ಯದಿಂದ ಅಥವಾ ಅಂತಹ ಪ್ರಾಣಿಗಳ ಹಾಲನ್ನು ಕಾಯಿಸದೇ ಕುಡಿಯುವದರಿಂದ ಕ್ಷಯರೋಗವು ಬರುತ್ತದೆ.

C. ಲೆಪ್ತೊಂಸ್ಟ್ರೋಸಿನ್ (ಇಲ ಜ್ಞರ್)

- ರಾಸುಗಳು ಈ ಕಾಯಲೆಯ ಕ್ರಮಿಗಳಿಗೆ ಪ್ರಮುಖ ಆಶ್ರಯದಾವು.
- ಕಾಯಲೆ ಇರುವ ರಾಸುಗಳ ಮೂತ್ರ, ಸತ್ತೆ/ಕಸ/ಮಾನು ಸಂಪರ್ಕ ಮತ್ತು ಹಾಲು ಕರೆಯಿವ ಪ್ರಕ್ರಿಯೆಯಿಂದ ವ್ಯಕ್ತಿಗೆ ರೋಗ ಸೋಂಕಿತರಾಗಬಹುದು. ಮಳೆಗಾದಲ್ಲಿ ಈ ರೋಗ ನಾರ್ಮಾನ್ಯವಾಗಿ ಕಂಡುಬರುವುದು.
- ಜ್ಞರ್ ತಲೆನೋವು, ವಾಂತಿಯಾಗುವುದು, ಭೇದಿ, ಕಾಮಾಲೆ, ಚೆಮುದ ಮೇಲೆ ಗಂಡೆಗಳು ಕಂಡು ಬರುವುದು

ಪ್ರಾಣಿಜನ್ಯ ಕಾಯಲೆಗಳನ್ನು ಸರ್ಕಾರಕ ಜಿಕ್ಕೆಯಿಂದ ಗುಣಪಡಿಸಬಹುದು

D. ಪರಿಸ್ಥಿತಿಯೆಗೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದ ಪ್ರಾಣಿಜನ್ಯ ಕಾಯಲೆಗಳು

- ಹೊಟ್ಟಿ ಹಾಗೂ ಕರುಳಿಗೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದ ಪ್ರಾಣಿಜನ್ಯ ಕಾಯಲೆಗಳು ಅನೇಕ. ಉದಾ: ನಾಲ್ಮೈಲ್ಲಿನೆಲ್ಲಾ, E. coli ಇಂದಾಗುವ ಕಾಯಲೆ ಕ್ಯಾಂಪ್‌ಪ್ಲೋ ಬ್ಯಾಕ್ಟೆರ್‌, ರೊಂಬಾ ವೈರಸ್, ಕ್ರಿಪ್ಟೋಸ್ಟ್ರೋರಿಡಿಯಾ ಹಾಗೂ ಜಯಾಡಿಯಾ
- ಸಿಲಾಟ ಸಂಪರ್ಕದಿಂದ ಸರಳಿಯು ಭಾಯಿಯ ಮುಖಾಂತರ ಮಾನವನ ದೇಹ ಸೇರಿದಾಗ, ಆಹಾರ ಕಲಬೆರಕೆಯಾದಾಗ ಈ ಕಾಯಲೆಯು ಹರಡುತ್ತದೆ. ಹಳ್ಳಿಗಳಲ್ಲಿ ಇದು ಸಾಮಾನ್ಯ.
- ಯುವಕರಿಗಳು, ದುಬಳ ವೃತ್ತಿಗಳಲ್ಲಿ, ಜುಜ್ಜುಮುದ್ದು ಮಾಡಿಸಿಲ್ಲದ ವೃತ್ತಿಗಳಲ್ಲಿ, ಗಭುರೆ ಸ್ತ್ರೀಯರಲ್ಲಿ ಕಾಯಲೆ ಹೆಚ್ಚಾಗಿ ಕಂಡುಬರುವುದು.
- ಸಾಮಾನ್ಯವಾಗಿ ಜ್ಞರ ಭೇದಿ ಹಸಿವಾಗಿದಿರುವುದು, ತೂಕ ಕಳಿದುಕೊಳ್ಳುವುದು ಹಾಗೂ ದೇಹದಲ್ಲಿನ ನೀರಿನಂಶದ ಇಂತಹ (ನೀರಿಂತಹ) ಮುಂತಾದವು ರೊಗೆದ ಲಕ್ಷಣಗಳು.

F. ಉಳಿಗಳಿಂದ ಬರುವ ಪ್ರಾಣಿಜನ್ಯ ಕಾಯಲೆಗಳು

- ದೇಶದ ಅನೇಕ ಕಡೆ ಉಳಿಗಳಿಂದ ಹರಡುವ ಪ್ರಾಣಿಜನ್ಯ ಕಾಯಲೆಗಳು ಬಂದಿರುವುದು ಒಂದು ಆತಂಕಕಾರಿ ಬೆಳವಣಿಗೆ.
- ಯಾವುದೇ ನಿದಿಂಷ್ಟವಾದ ಲಕ್ಷಣಗಳಲ್ಲದ ಕಾರಣ ಕಾಯಲೆ ಕಂಡು ಹಿಡಿಯುವುದು ಕಷ್ಟನಾದ್ಯು.
- ಆದರೂ ಉಳಿಗಳಿಂತಹ ಕೆಂಟಗಳಿಂದ ಕಾಯಲೆ ಹರಡಬಹುದಾಗಿದ್ದು ರಾಸುಗಳ ಸಂಪರ್ಕದಿಂದ ಮನುಷ್ಯರಿಗೆ ಬೆಜಳಿಸಿಯೋಳಿಸಿನ್, ರಿಕೆಟ್‌ಯಾ, ಕ್ರಿಮಿಯನ್‌ಕಾಂಗೋ ಹೆಮಾರಾಜಿಕ್ ಫಿವರ್ (C.C.H.F) ಕಾಯಲೆಗಳು ಹರಡಬಹುದು.

ಪ್ರಾಣಿಜನ್ಯ ಕಾಯಲೆಗಳನ್ನು ಅಗತ್ಯ ಜಿಕ್ತೆಯಿಂದ ಗುಣಪಡಿಸಬಹುದು

ವಿಭಾಗ-13

ತಂಡ ಸಂವರ್ಧನೆ, ವಂಶಾಭಿವೃದ್ಧಿ ಮತ್ತು ಸಂಬಂಧಿತ ಜಂಟಿಗಳು

ಹಾಲು ಉತ್ಪಾದನೆಯನ್ನು ಹೆಚ್ಚಿಸಲು ದನ ಮತ್ತು ಎಮ್ಮೆಗಳ ಆಯ್ದು ತಂಡಗಳ ಸಂತಾನೋಽತ್ತಮೆ ನಮ್ಮು ದೇಶದಲ್ಲಿ ಬಹಕ ಸಮಯದಿಂದ ನಡೆಯುತ್ತಿದೆ ಮತ್ತು ಕೆಲವು ಪ್ರದೇಶಗಳಲ್ಲಿ ಶಾಖೆಗಳಿಂದ ಪ್ರಗತಿಯನ್ನು ನಾಧಿಸಿದೆ. ದೇಶದಲ್ಲಿನ ಹಾಲನ ಉತ್ಪಾದನೆಯನ್ನು ಹೆಚ್ಚಿಸಲು, ದೇಶಿಕೆಯ ಜಾನುವಾರು ಮತ್ತು ಎಮ್ಮೆ ತಂಡಗಳನ್ನು, ಅದರ ಸ್ಥಾನಿಕ ಪ್ರದೇಶದಲ್ಲಿ ಅಡ್ಡ-ಸಂತಾನೋಽತ್ತಮೆಯಂತಹ (ಕ್ರಾಸ್-ಇಂಡಿಂಗ್) ಹೆಚ್ಚಾನಿಕ ವಿಧಾನಗಳ ಮೂಲಕ ಉತ್ಪಾದನಾ ಸಾಮರ್ಥ್ಯವನ್ನು ಹೆಚ್ಚಿಸುವ ಅವಶ್ಯಕತೆಯಿದೆ. ವಂಶಾಭಿವೃದ್ಧಿ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮಗಳಾದ ಪ್ರೌಜೆನಿ ಚೆಸ್ಟಿಂಗ್ (P.T.) ಅಂದರೆ ಹೀಳಗೆ ಸಮಿಳಕ್ಕೆ, ಪೆಡಿಗ್ರೀ ಸೆಲೆಕ್ಟನ್ (P.S.), ಅಂದರೆ ವಂಶಾವಳ ಆಯ್ದು, ಜೊತೆಗೆ ಕೃತಕ ಗಭ್ರಧಾರಣೆ (A.I.) ಮತ್ತು ಹಾಲು ರೆಕಾಡಿಂಗ್ ಕ್ರಮಗಳು ಹೆಚ್ಚಿತ ಮತ್ತು ಸ್ಥಿರವಾದ ಆನುವಂಶಿಕ ಪ್ರಗತಿಗೆ ಕಾರಣವಾಗಬಹುದು. ಈ ಕೆಳಕಂಡ ಅಧ್ಯಾಯಗಳು ವಿವಿಧ ತಂಡ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮಗಳ ಬಗ್ಗೆ ಉತ್ತಮ ಪರಿಚಯವನ್ನು ಒದಗಿಸುತ್ತವೆ.

- A. ಬೆದೆಗೆ ಬಂದಿರುವುದನ್ನು ಸೂಚಿಸುವ ಲಕ್ಷಣಗಳು ಮತ್ತು ಗಭ್ರಧಾರಣೆ (ವಿಳಯನೆಂಜನ್‌ಸ್ಟೇ) ಸೂಕ್ತವಾದ ಸಮಯ.
- B. ಕೃತಕ ಗಭ್ರಧಾರಣೆಯ (ಕ್ರಿ. ಗ.) ಪ್ರಯೋಜನಗಳು.
- C. ಹೈನು ರಾಸುಗಳಲ್ಲಿ ಹಾಲು ನಿಷ್ಪಾತ ಕ್ರಮ.
- D. ಸಹಜವಾದ ಈಯು ಮತ್ತು ಈಯುವಿಕೆಗೆ ಆಗಬಹುದಾದ ಅಡಜೆಣಿಗಳು.
- E. ಬಂಜಿತನ ಮತ್ತು ಬಂಜಿತನದ ಸಿವರಹಣೆ.
- F. ಹೀಳಗೆ ಪರಿಳಕ್ಕೆ (ಅಂಗ್ಲದಲ್ಲಿ ಪ್ರೌಜೆನಿ ಚೆಸ್ಟಿಂಗ್; P.T.) ಬಗ್ಗೆ ಬಂದು ಕಿರುಸೋಣ.
- G. ವಂಶಾವಳ ಆಯ್ದು (ಅಂಗ್ಲದಲ್ಲಿ ಪೆಡಿಗ್ರೀ ಸೆಲೆಕ್ಟನ್, P.S.) ಬಗ್ಗೆ ಬಂದು ಕಿರುಸೋಣ.

A. ಬೆದೆ

- ಹನು ಮತ್ತು ಎಮ್ಮೆಗಳೆಲ್ಲ ಲೈಂಗಿಕ ಅಂದರೆ ಮೈಥುನಕ್ಕೆ ಅಥವ ಸಂಯೋಗಕ್ಕೆ ಆಸಕ್ತಿಯನ್ನು ಸೂಚಿಸುವ ಸಂಕೇತನ್ನು ಬೆದೆ ಎನ್ನಲಾಗುವುದು.
- ಸಾಮಾನ್ಯವಾಗಿ ಪ್ರತಿ ಇಂದಿನಗಳೊಮ್ಮೆ ಬೆದ್ದಕ್ಕೆ ಬರಬಹುದಾದರೂ ಇಲ್ಲಿ ರಿಂದ ಇಂದ ದಿನಗಳ ಮಧ್ಯೆ ಯಾವಾಗೆಲಾದರೂ ಬರಬಹುದು. ಬೆದೆಯ ಅವಧಿ ಇಲ್ಲಿ ರಿಂದ ಇಂದ ಗಂಟೆಗಳವರೆಗೆ ಇರುತ್ತದೆ.
- ಕರು ಹಾಕಿದ ನಂತರದ ೩೦-೫೦ ದಿನಗಳಲ್ಲಿ ಗಭ್ರ ಧಾರಣೆಯಾಗಬೇಕು. ಹೀಗೆ ಮಾಡಿದಲ್ಲಿ ಹನುವಿಂದ ಪರಣಕ್ಕೆ ಒಂದು ಕರುವನ್ನು ಪಡೆಯಲು ಸಾಧ್ಯವಾಗುತ್ತದೆ.
- ಎರಡು ಕರುಗಳ ನಡುವೆ ದೀಘಾಣವಧಿ ಇದ್ದಲ್ಲಿ ಹನುವಿನ ಜೀವಿತಾವಧಿಯಲ್ಲಿ ಉತ್ಪತ್ತಿಯಾಗಬಹುದಾದ ಒಟ್ಟಾರೆ ಹಾಲನ್ ಇಂಳಿವರಿ ಕಡಿಮೆಯಾಗುತ್ತದೆ.
- ಬೆದೆಯ ಖಾತರಿ ರಾಸುಗಳ ಸಂತಾನೋತ್ಪತ್ತಿ ನಿರ್ವಹಣೆಯ ಮುಖ್ಯಭಾಗ.
- ಬೆದೆ ಮತ್ತು ಗಭ್ರ ಧಾರಣೆಯ ದಿನಾಂಕಗಳ ಸರಿಯಾದ ದಾಖಲಾತಿ ಕ್ರಮಗಳು ಮುಂದಾಗುವ ಬೆದೆಯನ್ನು ಉಹಿಸಲು ಮತ್ತು ಈಯುವ ದಿನಾಂಕವನ್ನು ನಿರ್ಧರಿಸಲು ಸಹಕಾರಿ. ಇದರಿಂದ ಪಶುವಿನ ಸಂತಾನೋತ್ಪತ್ತಿಯ ಸೂಕ್ತ ನಿರ್ವಹಣೆ ಸಾಧ್ಯ.

ಬೆದೆಯ ಲಕ್ಷಣಗಳು

- ಪದೇ ಪದೇ ಅರಜುವುದು.
- ಬಾಲವನ್ನು ಎತ್ತಿಕೊಂಡಿರುವುದು.
- ಉಪೇಂದ್ರಿಯವು ಉಜ್ಜಿದ್ದು, ಯೋಎನಿಯ ನಾಳದ ಕಟ್ಟಿರುವಿಕೆಯಿಂದ ಯೋಎನಿಯ ನಸುಗೆಂಪಾಗಿರುವುದು.
- ಗಟ್ಟಿಯಾದ ಅಂಟಾದ ಲೋಳಿ ಸುರಿಯುವುದು.
- ಪದೇ ಪದೇ ಗಂಜಲ ವಿಸರ್ಜನೆ.
- ಅಹಾರ ಸೇವನೆಮತ್ತು ಹಾಲು ಉತ್ಪಾದನೆ ಕಡಿಮೆಯಾಗುವುದು.
- ಇತರೆ ರಾಸುಗಳನ್ನು ಮೂಸುವುದು, ಅವುಗಳ ಮೇಲೆ ಏರುವುದು ಹಾಗೂ ಜಡಪಡಿಕೆ.
- ಬೆದೆಗೆ ಬಂದ ಹತ್ತಿರಿಂದ ಹನ್ನೆರಡು ಗಂಟೆಗಳಾದ ಮೇಲೆ ಅಂತಹ ರಾಸು ಗೂಳಿಯನ್ನಾಗಲ ಇತರೆ ಹನುಗಳನ್ನಾಗಲ ತನ್ನಮೇಲೆ ಏರಲು ಜಡುವುದು. ಇದು ಕೃತಕ ಗಭ್ರ ಧಾರಣೆಗೆ ಸಹಾಯ.

ಒಂದು ಹನು ಬೆದೆ ಹನುವು ಮೇಲೆರಿದರೂ ಸುಮ್ಮಿನಿದ್ದಾಗಿ, ಕೃತಕ ಗಭ್ರ ಧಾರಣೆ ಮಾಡಲು ಸಹಾಯ.

ಸಹಾಯ ಕೃತಕ ಗಭ್ರ ಧಾರಣೆಗೆ

- ಸಹಜ ಅಥವ ಕೃತಕ ಗಭ್ರ ಧಾರಣೆ (=ವೀಯಸೆಂಜನೆ) ಬೆದೆಗೆ ಬಂದ ೧೦ ರಿಂದ ೧೨ ಗಂಟೆಯ ಅವಧಿಯಲ್ಲಿ ಅಥವ ಬೆದೆಯ ಲಕ್ಷಣ ಕಂಡುಬಂದ ೧೮ ಗಂಟೆಯೊಳಗೆ (ಅಂದರೆ ಬೆದೆಯ ಲಕ್ಷಣ ಈ ಸಂಜೆ ಕಂಡರೆ ಮಾರನೇ ದಿನ ಬೆಳಗ್ಗೆ, ಬೆಳಗ್ಗೆ ಕಂಡರೆ ಆ ದಿನದ ಸಂಜೆ) ಮಾಡಬೇಕು.
- ರಾಸು ಗಭ್ರ ಧರಿಸದಿದ್ದಲ್ಲಿ ಮತ್ತೆ ಇಲ್ಲಿ-ಇಂದಿನದಲ್ಲಿ ಬೆದೆಗೆ ಬರುತ್ತದೆ.
- ಇಂದಿನ ಗಭ್ರ ಧಾರಣೆಯ ನಂತರ ರಾಸುಗಳನ್ನು ಬೆದೆಯ ಲಕ್ಷಣಗಳಾಗಿ ಅದರಲ್ಲೂ ಬೆಳಗಿನ ಜಾವದಲ್ಲಿ ಅಥವಾ ಸಂಜೆಯಲ್ಲಿ ಗಮನಿಸಬೇಕು.
- ಎಮ್ಮೆಗಳಲ್ಲಿ ಬೆದೆಯ ಲಕ್ಷಣ ಗೊಳಿಸಬಾಗುವುದು ಕಷ್ಟವಾದ ಕಾರಣ ಬೆದೆಯನ್ನು ನಿರ್ಧರಿಸಲು ವಿಶೇಷ ಗಮನ ಹರಿಸುವ ಅಗತ್ಯವಿರುತ್ತದೆ.

ರಾಸು ಗಭ್ರ ಧರಿಸುವಂತೆ ಮಾಡಲು ಬೆದೆ ಕಂಡು ಹಿಡಿಯುವುದು ಮುಖ್ಯ

B. ಕೃತಕ ಗಭಟಧಾರಣೆ (ಕೃ. ಗ.: ಅಂಗ್ಲದಲ್ಲ ಆಟಣಫೀಲೆಶಿಯಲ್ ಇನ್ಸೈಟಿಟ್ಯುಟ್, A.I.) ಪ್ರಯೋಜನಗಳು

- ಉತ್ತಮ ಆನುವಂಶಿಕ (ಅಂಗ್ಲದಲ್ಲ ಹೈ-ಜೆನೆಟಿಕ್ ಮೆರಿಚ್, H.G.M.) ಗುಣಗಳನ್ನು ಹೊಂದಿರುವ ಎತ್ತಗಳ ಫೆಸಿಲೆಕ್ಟೆ ವಿಯರ್ಡ ಡೋಂಸ್‌ಷನ್ಸ್ (ಅಂಗ್ಲದಲ್ಲ ಫ್ಲೋಜಿನ್ ಸೀಮನ್ ಡೋಂಸನ್, FSD) ಬಳಸಿ ಕೃತಕ ಗಭಟಧಾರಣೆಯನ್ನು (ಅಂಗ್ಲದಲ್ಲ ಆಟಣಫೀಲೆಶಿಯಲ್ ಇನ್ಸೈಟಿಟ್ಯುಟ್, A.I.) ನಡೆಸಲಾಗುತ್ತದೆ. ಅಧ್ಯರಿಂದ ಹೆಚ್ಚಿನ ಉತ್ಪಾದಕ ಸಾಮರ್ಥ್ಯ ಹೊಂದಿರುವ ಎತ್ತಗಳನ್ನು ಮುಡುಕುವ ಅಗತ್ಯವಿರುವುದಿಲ್ಲ.
- ಕೃತಕ ಗಭಟಧಾರಣೆಯ ಮೂಲಕ ಒಂದು ಗೂಳಿಯ ವಿಯರ್ಡದಿಂದ ಅನೇಕ ಹಸುಗಳು ಗಭಟ ಧರಿಸುವಂತೆ ಮಾಡಬಹುದು.
- ಹಸು/ಎಮ್ಮೆ ಬೆದೆಗೆ ಬಂದಾಗ, ಸ್ಯೇಸರ್ಟಿಕ ಗಭಟಧಾರಣೆಯ ಬದಲು ಕೃತಕ ಗಭಟಧಾರಣೆಯನ್ನು, ತರಬೇತಿ ಪಡೆದ ಪರಿಣಿತರು ಉತ್ತಮ ಗುಣಮಟ್ಟದ ವಿಯರ್ಡದಿಂದ ಮಾಡುತ್ತಾರೆ.
- ಉತ್ತಮ ಗುಣಮಟ್ಟದ ಗೂಳಿಯ ಮರಣದ ನಂತರವೂ ಅದರ ಶೀಫ಼ಾಲಿಕರಿಸಿದ ವಿಯರ್ಡಗಳನ್ನು ಉಪಯೋಗಿಸಬಹುದು.
- ರೈತರ ಮನೆಯ ಬಾಗಿಲ್ಲಿ ಕೃತಕ ಗಭಟಧಾರಾಣೆ ಮಾಡಲಾಗುವದರಿಂದ ರೈತರ ಸಮಯವನ್ನು ಉಳಿಸಬಹುದು.
- ಹೀಳಗೆ ಅಭವ್ಯಾದಿಯನ್ನು ವೆಗವಾಗಿ ಸಾಧಿಸಬಹುದು.
- ಇದು ಸುಲಭ ಮತ್ತು ಕಡಿಮೆ ಬೆಲೆಯ ತಂತ್ರಜ್ಞಾನ.

ತರಬೇತಿ ಹೊಂದಿದ ನಿಪುಣರಿಂದ ರೈತರ ಮನೆ ಬಾಗಿಲ್ಲಿ ಕೃತಕ ಗಭಟಧಾರಣೆ

ಕೃತಕ ಗಭಟಧಾರಣೆ ಮಾಡಿದ ನಂತರದ ನಿರ್ವಹಣೆ

- ಇಗ ದಿನಗಳ ನಂತರ ಬೆದೆಯಲ್ಲಿ ಲಕ್ಷಣಗಳಾಗಿ ರಾಸುಗಳನ್ನು ಗಮನಿಸಿರಿ
- ಎಂ ದಿನಗಳ ನಂತರ ಗಭಟ ಪರಿಣ್ಯಾಸ ಮಾಡಿಸಿರಿ
- ಇ ಬಾರಿ ಕೃತಕ ಗಭಟಧಾರಣೆ ಮಾಡಿದ ನಂತರವು ರಾಸು ಗಭಟರಿಸಿದಿದ್ದರೆ ಪರುಪ್ರಯೋಜನ ಸಂಪನ್ಮೂಲ ಪಡೆಯಲಿರಿ (ಬಂಜೆತನ ಭಾಗವನ್ನು ಓದಿ)

ಹಾಲು ಉತ್ಪಾದನೆಗೆ ಕೃತಕ ಗಭಟಧಾರಣೆಯು ಕಡಿಮೆ ಖರ್ಚನ ಸುಲಭ ಮಾರ್ಗಾಂಶವಾಯ

C. ಹೈನುರಾಸುಗಳಲ್ಲಿ ಹಾಲು ನಿಷ್ಠಾಸುವ ಕ್ರಮ

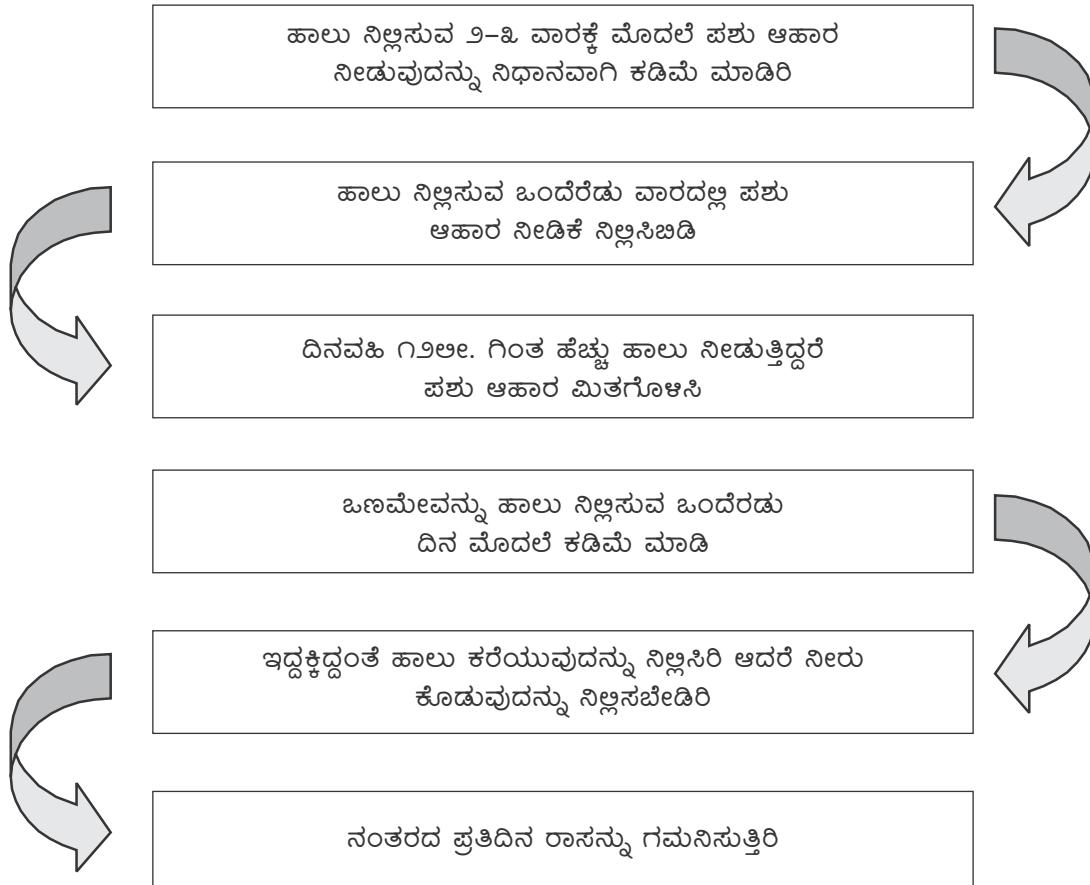
ಒಂದು ರಾಸುವಿನ ಹಾಲು ಉತ್ಪಾದನೆಯಲ್ಲಿ ಹಾಲು ಸಿಂತುಹೊಳೆದಾಗ ಅದರ ಆರ್ಯಕೆ ಬಹಳ ಮುಖ್ಯ. ಎರಡು ಕರಾಪುಗಳ ಮಧ್ಯ ಹಾಲು ಕರೆಯುವುದನ್ನು ನಿಷ್ಠಾಸಿ, ಕೆಜ್ಜುಲು ಮತ್ತು ಕೆಜ್ಜುಲನ ಮಾಂಸಬಂಡಗಳ ಜೀತರಿಕೆಗಾಗಿ ರಾಸುಗಳಗೆ ವಿಶ್ವಾಸಿತಿ ನೀಡುವುದು ಅಗತ್ಯ. ಇದರಿಂದ ಹಸುವಿನ ಉತ್ಪಾದನೆ ಆರ್ಯೋಗ್ಯ ಮತ್ತು ಫಲವರ್ತೀಯನ್ನು ಕಾಪಾಡಿಕೊಳ್ಳಬಹುದು. ಈ ವಿಶ್ವಾಸಿತಿಯ ಅವಧಿಯಲ್ಲಿ ರಾಸು ಹಾಗೂ ಕೆಜ್ಜುಲು ಮುಂದಿನ ಕರಾವಿಗೆ ತಯಾರಾಗುತ್ತದೆ. ಈ ಅವಧಿಯಲ್ಲಿ ಪ್ರತಿಕೂಲ ಅಥವ ವ್ಯತಿರುಕ್ತ ಪರಿಸ್ಥಿತಿ ಇದ್ದಲ್ಲಿ ರಾಸಿನ ಆರ್ಯೋಗ್ಯದ ಮೇಲೆ ಹಾಗೂ ಮುಂದಿನ ಕರಾವಿನಲ್ಲಿ ಹಾಲು ಉತ್ಪಾದನೆಯ ಪ್ರಮಾಣದ ಮೇಲೆ ಪರಿಣಾಮ ಉಂಟಾಗುತ್ತದೆ.

ಹಾಲು ಉತ್ಪತ್ತಿಯ ಕಾರಣ ರಾಸುಗಳ ಕೆಜ್ಜುಲನ್ನು ಒಣಗಿಸುವುದು ಕೆಜ್ಜುಕರವಾದುದು. ಹಾಲು ನಿಷ್ಠಾಸೆಲು (ತ್ಯಾಗಾರ್ಥಕು) ಉದ್ದೇಶಿಸಿದ ಏವಾರಗಳ ಮೊದಲೇ ಎಲ್ಲಾ ತಯಾರಿ ಮಾಡಿಟ್ಟುಕೊಂಡು ರಾಸಿನ ಆಹಾರದಲ್ಲಿ ಬದಲಾವಣೆಗಳನ್ನು ಮಾಡಬೇಕು. ಈತಮೂಲ ಮೇವನ್ನು ಕಡಿಮೆಮಾಡಿ ಹೆಚ್ಚು ನಾರಿಯವ ಆಹಾರ ಪದಾರ್ಥಗಳನ್ನು ನೀಡುವುದರಿಂದ ಹಾಲು ಉತ್ಪತ್ತಿಗೆ ಅಗತ್ಯವಿರುವ ಮೊಳೆತಕಾಂಶಗಳ ಕೊರತೆಯಂಬಾಗುತ್ತದೆ. ಇದರಿಂದ ಹಾಲು ಉತ್ಪಾದನೆ ಕಡಿಮೆಯಾಗಿ ಹಾಲು ನಿಷ್ಠಾಸುವುದು ಸುಸೂತ್ರವಾಗುವುದು.

ಒಣ ಕೆಜ್ಜುಲನ ಅವಧಿ

ಸುಮಾರು ೪೦ ದಿನಗಳ ಒಣ ಕೆಜ್ಜುಲನ ಅವಧಿ ಇರಬೇಕು. ಇದು ಇನ್ನೂ ಹೆಚ್ಚಿನ ರಾಸುಗಳು ಹೆಚ್ಚು ದಪ್ಪವಾಗಿ ಕೊಳ್ಳು ಸೇರಿಕೊಂಡು ಕರು ಹಾಕಲು ತೊಂದರೆಯಾಗಬಹುದು.

ಕೆಜ್ಜುಲು ಒಣಗಿಸುವ ವಿಧಾನ

ಕೆಜ್ಜುಲನ್ನು ಒಣಗಿಸಿದ ಅವಧಿಯ (೪೦ದಿನಗಳು) ನಂತರದ ಒಂದು ವಾರ ಪೊಳಣಣೆಯ ಆಹಾರ ಪದ್ಧತಿಯಂತೆ ಹಾಸಿ ಹುಟ್ಟನ ಮೇವನ್ನು ಕೊಡಬೇಕು

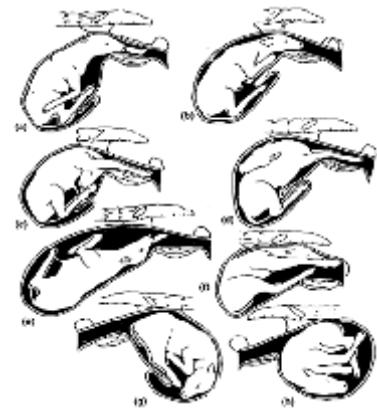

D. ಕರುಹಾಕುವುದು – ಇವುಗಳಲ್ಲಾಗುವ ತೊಂದರೆಗಳು

- ಸಾಮಾನ್ಯವಾಗಿ ರಾಸುಗಳು ಯಾವುದೇ ತೊಂದರೆಯಲ್ಲದೆ ಕರುಹಾಕುತ್ತವೆ.
- ಕರು ಹಾಕುವ ಒಂದು ದಿನ ಮೊದಲು ಅಂಬಾದ ದ್ರಾವಣ ಯೋಜನೆಯಿಂದ ಸುರಿಯುತ್ತದೆ.
- ದೊಡ್ಡ (ವಯಸ್ಸಾದ ಹಸುಗಳಲ್ಲ) ನೀರಿನ ಜೀಲ ಒಡೆದೆ ವಿಂ ರಿಂದ ಇಂ ನಿಮಿಷಗಳಲ್ಲ ಹಜ್ಜೆಂದರೆ ಏ ಗಂಟೆಗಳಲ್ಲ ಕರುವಿನ ಜನನವಾಗುತ್ತದೆ.
- ಕಡನುಗಳಲ್ಲ ನೀರಿನ ಜೀಲ ಒಡೆದೆ ಇ ಗಂಟೆಗಳವರೆಗೂ ಕರುವಿನ ಜನನವಾಗಬಹುದು.
- ಈ ಅವಧಿಯೊಳಗೆ ಕರುವಿನ ಜನನವಾಗಿದ್ದರೆ ಅದನ್ನು ಅಂಗ್ಲದಲ್ಲ ಡಿಸ್ಪ್ಲೇಚೆಯ (ಅಂದರೆ ಈಯುವಿಕೆಗೆ ಅಡೆಜೆಂಟೆ) ಎಂದು ಕರೆಯಲಾಗುವುದು. ಹೀಗಾದ್ದಲ್ಲ ಪಶುವೈದ್ಯರ ಉಪಕ್ರಿಯ ಅವಶ್ಯಕ.
- ನೀರಿನ ಜೀಲ ಹೊಡೆದ ನಂತರ, ತಲೆ ಹಾಗೂ ಮುಂದಿನ ಎರಡು ಕಾಲುಗಳು ಹೊರ ಕಂಡರೆ ಕರುವಿನ ಜನನ ತಂತಾನೇ ಆಗುತ್ತದೆ ಪಶುವೈದ್ಯರ ಅಗತ್ಯಯರುವಿದಿಲ್ಲ.
- ಈ ಮೇಲ್ಮೊಂದ ಸನ್ನಿಹಿತದಲ್ಲ, ಕರುವಿನ ಮುಂದಿನ ಕಾಲುಗಳನ್ನು ಹಿಡಿದು ಕೆಕ್ಕಿಮುಖವಾಗಿ ಎಳೆದು ಕರು ಹೊರಬರುವಂತೆ ಮಾಡಬಹುದು.
- ತಲೆ ಹಾಗೂ ಎರಡೂ ಕಾಲುಗಳು ಕಾಣಿದ್ದರೆ ಬೀರೆ ಯಾವ ದಿಕ್ಕಿನಲ್ಲಿ ಕರುವನ್ನು ಎಳೆಯಬಾರದು. ತಲೆ ಹಾಗೂ ಒಂದು ಕಾಲು ಕಂಡರೂ ಎಳೆಯ ಬಾರದು.
- ನೀರಿನ ಜೀಲ ಒಡೆದೆ ನಂತರ ತಲೆ ಹಾಗೂ ಮುಂಗಾಲುಗಳು ಕಾಣಿದ್ದರೆ ಪಶುವೈದ್ಯರನ್ನು ಕೂಡಲೇ ಕರೆಯಲಿ
- ತಡಮಾಡಿದರೆ ಇನ್ನೂ ತೊಂದರೆ ಆಗಬಹುದು.

ಹನು ಕರು ಹಾಕುವಾಗ ತಲೆ ಮತ್ತು ಮುಂದಿನ ಕಾಲುಗಳು ಹೊರಬರುವುದು ಸಾಮಾನ್ಯ

ಹನು ಕರು ಹಾಕುವಾಗ ಬೀರೆ ವಿಫ್ಫದಲ್ಲ ಕರು ಹೊರಬಂದಲ್ಲ ತೊಂದರೆಯಾಗುತ್ತದೆ.

ಕರು ಹಾಕಿದ ನಂತರದ ದಿನಗಳಲ್ಲ ಮೇಲ್ಪಣಿಜಾರಣೆ

- ಸಾಮಾನ್ಯವಾಗಿ ಕರುಹಾಕಿದ ಇಂದ ಇಂ ದಿನಗಳಲ್ಲ ರಾಸು ಮತ್ತೆ ಬೆದೆಗೆ ಬರಬೇಕು.
- ಸೂಜ್ಯಂಕವಾಗಿ, ಕರು ಹಾಕಿದ ನಂತರದ ಮೊದಲ ಬೆದೆಯಲ್ಲ ಅಥವಾ ಕರು ಹಾಕಿದ ಇಂ-ಇಂ ದಿನಗಳ ಒಳಗಾಗಿ ಕೃತಕ ಗೆಭುಡಾರಣೆ ಮಾಡಿಸಬೇಕು.
- ಕರು ಹಾಕಿದ ಇಂ ದಿನಗಳ ನಂತರವೂ ರಾಸು ಬೆದೆಗೆ ಬರದಿದ್ದಲ್ಲ ಪಶುವೈದ್ಯರ ಸಲಹೆ ಪಡೆಯಲಿ.

ಡಿಸ್ಪ್ಲೇಚೆಯಾ ಬೇಗೆ ಕಂಡು ಹಿಡಿಯಲಿ – ಕರುವಿನ ಜೀವ ಉಳಿಸಿರಿ

E. ಬಂಜೀತನ

- ಮನುರುತ್ವಾದನೆಯ ಕಾರ್ಯದಲ್ಲಿ ಉಂಟಾಗುವ ತಾತ್ಕಾಲಿಕ ಹಿನ್ನಡೆಯನ್ನು ಬಂಜೀತನ ಎನ್ನುತ್ತಾರೆ. ಸಾಮಾನ್ಯವಾಗಿ ರಾಸೋಂದು ಆರೋಗ್ಯಕರ ಸಂತಾನೋತ್ಪತ್ತಿಯ ಅವಧಿಯಲ್ಲ ಪ್ರತಿ ೨೨ ರಿಂದ ೮೫ ತಿಂಗಳಲ್ಲಿ ಒಂದು ಕರುವನ್ನು ನಿಂಡಬೇಕು.
- ಬಂಜೀತನದಿಂದ ರಾಸುಗಳು ತಡವಾಗಿ ಬೆದೆಗೆ ಬರುವುದು, ತಡವಾಗಿ ಕರು ಹಾಕುವುದು, ಕರಾವು ತಡವಾಗುವುದು - ಇವುಗಳಿಂದ ರೈತರಿಗೆ ಆರ್ಥಿಕ ನಷ್ಟವಾಗುವುದಲ್ಲದೆ ರಾಸುಗಳ ಸಾಕಾಣಿಕೆ ವೆಚ್ಚೆ ಹೆಚ್ಚಾಗುವುದು.
- ಬಂಜೀತನಕ್ಕೆ ಅನೇಕ ಕಾರಣಗಳಿಂದಿರುವುದು, ಪದೇ ಪದೇ ಬೆದೆಗೆ ಬರುವುದು, ಮೂಕಬೆದೆ, ಅಂಡಾಶಯದಲ್ಲಿ ಗಂಟು/ಗಂಡ್ರೆ, ಇ) ಜನನೇಂದ್ರಿಯದ ರಚನೆಯಲ್ಲಿ ಏರುಹೊರು, ಇ) ಪ್ರೈಜಾನಿಕವಾಗಿ ಕೃತಕ ಗಭ್ರಧಾರಣೆ ಮಾಡದೇ ಇರುವುದು.

ಬಂಜೀತನ ನಿರ್ವಹಣೆ

- ಸರಿಯಾದ ಬೆದೆಯ ಹಂತದಲ್ಲಿ ಕೃತಕ ಗಭ್ರಧಾರಣೆ ಮಾಡಿರಿ (ಬೆದೆಯ ಪತ್ತಿಗಾಗಿ ಸಂಬಂಧ ಪಟ್ಟ ಭಾಗವನ್ನು ಟಿಡಿರಿ).
- ಬೆದೆಯ ಅವಧಿಯು ಹೆಚ್ಚಾಗಿದ್ದಲ್ಲಿ ಅಂತಹ ರಾಸುವಿಗೆ ಒಂದಕ್ಕಿಂತ ಹೆಚ್ಚು ಕೃತಕ ಗಭ್ರಧಾರಣೆ ಬೇಕಾಗಬಹುದು.
- ಗೊಳಿಸಿರುವ ಬೆದೆಯದಲ್ಲಿ, ವಿಶೇಷವಾಗಿ ಎಮ್ಮೆಗಳಲ್ಲ, ಬೆದೆಯನ್ನು ನಿರ್ಧರಿಸಲು ಸೂಕ್ಷ್ಮ ಗಮನವಿಡುವ ಅಗತ್ಯವಿರುತ್ತದೆ.
- ಹುಟ್ಟಿನಿಂದಲೇ ರಾಸುಗಳಿಗೆ ಉತ್ತಮ ಪೌಷ್ಟಿಕ ಆಹಾರದಿಂದ ಸಾಕಾಣಿಕೆ ಮಾಡಬೇಕು.
- ರಾಸುಗಳ ಹುಟ್ಟಿನಿಂದಲೇ ಅಗತ್ಯ ಪ್ರಮಾಣದಲ್ಲಿ ಬನಿಜ ಸೆಕ್ರೆಟರಿಗಳನ್ನು ಒದಗಿಸಿರಿ.
- ಬೇಸಿಗೆಯಲ್ಲಿ ರಾಸುಗಳಿಗೆ ಸೆಕೆಯಾಗದಂತೆ ನೋಡಿಕೊಳ್ಳಲು ಶುದ್ಧ ತಂಪಾದ ನೀರನ್ನು ಕುಡಿಯಲು ಒದಗಿಸಿ ಹಾಗೂ ಸೂಕ್ಷ್ಮ ನೇರೆಕ್ಕನ್ನು ಒದಗಿಸಿರಿ.
- ಸರಿಯಾದ ಪರಿಣಿತಿ ಹೊಂದಿದ ಕೃ.ಗ. (A.I) ಕಾರ್ಯಕರ್ತರಿಂದಲೇ ಕೃತಕ ಗಭ್ರಧಾರಣೆ ಮಾಡಬೇಕು
- ಮೂರು ಬಾರಿ ಸರಿಯಾಗಿ ಕೃತಕ ಗಭ್ರಧಾರಣೆ ಮಾಡಿದ ರಾಸುಗಳು ಗಭ್ರಧರಿಸದೇ ಪದೇ ಪದೇ ಬೆದೆಗೆ ಬಂದಲ್ಲಿ ಪಶುಪ್ರೈಡ್ಯರ ಸಲಹೆ ಪಡೆಯಿರಿ. ಪುನರಾವರ್ತಿತ ಗಭ್ರಧಾರಣೆಯಿಂದ ಸಂತಾನೋತ್ಪತ್ತಿಯ ಅಂಗಗಳಿಗೆ ಶಾಖ್ಯತವಾದ ಹಾಸಿಯಂಬಾಬಹುದು.
- ದೃಷ್ಟಿಕ್ಕೆ ಉನತೆ ಇರುವ ರಾಸುಗಳು ಗಭ್ರಧರಿಸದೇ ಇರಬಹುದು.
- ಜನನೇಂದ್ರಿಯದ ಕಾರ್ಯಗಳು / ನಂಜು ಇವುಗಳಿಂದ ಮುಕ್ತಿ ಪಡೆಯಲು ಪಶುಪ್ರೈಡ್ಯರ ನೆರಪು ಪಡೆಯಿರಿ.

ರಾಸು ಆರೋಗ್ಯವಂತ ಬೆದೆಯಲ್ಲಿದ್ದಾಗ ಗಭ್ರಧರಿಸಲು ಅಗತ್ಯವಿರುವ ವಿಷಯಗಳು

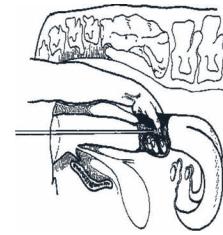
ಬೆದೆ ಖಾತರಿ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುವುದು

ವಿಳಿಯ್ಯ ನಿಂಬು ಸರಿಯಾಗಿ ಉಪಯೋಗಿಸುವುದು

ಸರಿಯಾದ ಸಮಯಕ್ಕೆ ಕೃ.ಗ ಮಾಡುವುದು

ಸರಿಯಾದ ಸ್ಥಳದಲ್ಲಿ ವಿಳಿಯ್ಯವಾಗಿ ನೋಡಿಸುವುದು

- ಬೆದೆಯ ಹಂತವನ್ನು ಖಾತರಿ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುವುದು ರೈತರ ಕೈಯಲ್ಲದೆ.
- ವಿಳಿಯ್ಯನಿಂತಿರುವ ಬಳಸುವುದು ಸರಿಯಾದ ಸಮಯಕ್ಕೆ, ಸರಿಯಾದ ವಿಧಾನದಲ್ಲಿ, ಸರಿಯಾದ ಸ್ಥಳದಲ್ಲಿ ವಿಳಿಯ್ಯವನ್ನು ಇರಿಸುವುದು ಮಾಡುವುದು ಕೃತಕ ಗಭ್ರಧಾರಣೆ ಕಾರ್ಯಕರ್ತರ ಅನುಭವ ಮತ್ತು ಕೌಶಲ್ಯದ ಮೇಲೆ ಆಧರಿಸಿರುತ್ತದೆ.
- ತರಬೇತಿ ಹೊಂದಿದ ಕೃತಕ ಗಭ್ರಧಾರಣೆ ಕಾರ್ಯಕರ್ತರಿಂದ ಅಧಿವಾ ತಜ್ಜ್ಞ ಪಶುಪ್ರೈಡ್ಯರಿಂದ ಕೃತಕ ಗಭ್ರಧಾರಣೆ ಮಾಡಿಸುವುದು ಸೂಕ್ತ.
- ಆರೋಗ್ಯವಂತ ಮಿಶ್ರತಳ ಕಡನು ನುಮಾರು ಇಲ ತಿಂಗಳಿಗೆ ಬೆದೆಗೆ ಬರಬೇಕು.
- ನಾಟ ರಾಸುಗಳು, ಎಮ್ಮೆಗಳು ಬೆದೆಗೆ ಬರಲು ತಡವಾಗುವುದು (ಇಲ ತಿಂಗಳಿಗೆ).

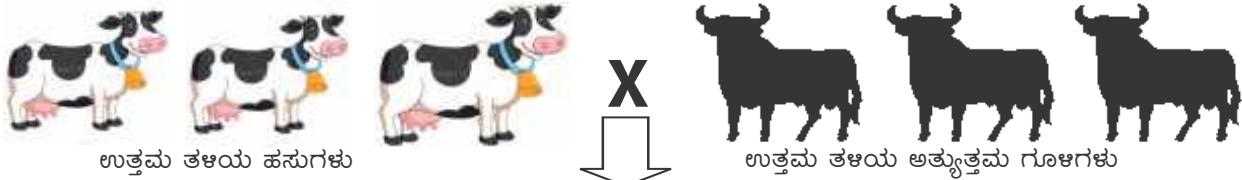

ಬಂಜೀತನ ನಿವಾರಣಾ ರಾಸು ಗಭ್ರಧರಿಸಲು ಸಹಕರಿಸಿ

F. ಹೀಳಗೆ ಪರಿಣಾಮ ಒಂದು ಕಿರುನೋಡ

ತಳಯನ್ನು ವಿಶೇಷ ರೀತಿಯಲ್ಲ ಆಯ್ದು ಮಾಡಿ ಹಾಲನ ಇಂಧವರಿಯನ್ನು ಹೆಚ್ಚು ಮಾಡುವ ವೈಜ್ಞಾನಿಕ ವಿಧಾನವೇ ಹೀಳಗೆ ಪರಿಣಾಮ

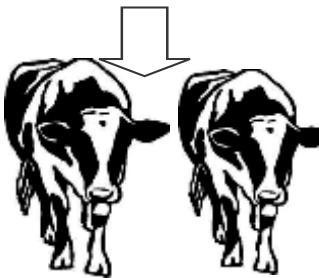
ಹಂತ 1: ಉತ್ತಮ ಹಾಲು ಉತ್ಪತ್ತಿಯ ಆಯ್ದು ಗುಣಗಳನ್ನು ಹೊಂದಿರುವ ತಳಗಳನ್ನು ಗುಡಿಸಿ ಅವುಗಳಿಗೆ ಉತ್ತಮ ಗುಣಗಳ ವಿಳ್ಳಿದಿಂದ ಕೃತಕ ಗಭುಧಾರಣೆ ಮಾಡಲಾಗುತ್ತದೆ.

ಹಂತ 2: ಉತ್ಪತ್ತಿ ಹಾಲು ಉತ್ಪತ್ತಿಯ ದಾಖಲಾತಿವಿರುವ ಹಸುಗಿಗೆ ಜಿನಿಸಿದ ಗಂಡು ಕರುವನ್ನು ಆಯ್ದು ಮಾಡಿ. ಕರು ಮತ್ತು ತಾಯ ಹಸುವನ್ನು ಲೈಂಗಿಕವಾಗಿ ಹರಡುವ ರೋಗಗಳಿಗೆ ಹಾಗೂ ಅನುವಂಶಿಕ ದುಖಾಲತೆಗೆ ಪರಿಣಾಮವಾಗಿದ್ದು. ಪರಿಣಾಮ ಫಲತಾಂಶ ನಕಾರಾತ್ಮಕವಾಗಿದ್ದು ಕರುಗಳನ್ನು ಮುಂದಿನ ಸಂತಾನೋತ್ಪತ್ತಿ ಕ್ರಮಗಳಿಗೆ ವರಿಂದಿನಲಾಗುತ್ತದೆ.

ಹಂತ 4: ಆಯ್ದು ವಾಡಿದ ಕರುಗಳನ್ನು ಎತ್ತುಗಳಾಗುವವರೆಗೆ ವಿಳಯಕೆಂಪುಗಳಲ್ಲಿ ರೋಗ ಮುಕ್ತ ಸ್ಥಿತಿಯಲ್ಲಿ ನಾಕಲಾಗುತ್ತದೆ. ಈ ಎತ್ತುಗಳಿಂದ ಉತ್ಪತ್ತಿಯಾಗುವ ವಿಳಯವನ್ನು ಅದೇ ತಳಯ ಅನೇಕ ಹಸುಗಳಿಗೆ ಅದರ ಸ್ಥಳಾಯ ಪ್ರದೇಶದಲ್ಲಿ ಕ್ರ. ಗ. ಮಾಡಲಾಗುತ್ತದೆ.

ಹಂತ 6 : ಹೆಚ್ಚಿಕರುಗಳ ಹಾಲು ಉತ್ಪಾದನಾ ಸಾಮಾಧ್ಯವನ್ನು ಗಮನಿಸಿ ಪರಿಕ್ಷಾರ್ಥ ಗೂಳಯ ತಳಯ ಗುಣವನ್ನು ಅಂದಾಜಿಸಲಾಗುವುದು. ಮೌದಲ 10% ಹೆಚ್ಚಿ ಕರುಗಳನ್ನೂ ಹಾಲು ಉತ್ಪಾದನೆಯ ಆಧಾರದ ಮೇಲೆ ಆಯ್ದು ಮಾಡಲಾಗುವುದು

ಹಾಲನ ದಾಖಲಾತಿ

ಎಬ್ಬೋ. ಎಫ್. ಪರಿಕ್ಷಾರ್ಥ ಗೂಳ

ಮುರ್ಬಾ ಪರಿಕ್ಷಾರ್ಥ ಕೋಣ

ತೆಳಿಯ ಹಾಲು ಉತ್ಪಾದನೆಯನ್ನು ಉತ್ತಮ ಪಡಿಸುವ ವೈಜ್ಞಾನಿಕ ವಿಧಾನವೇ ಪೀಠಿಗೆ ಪರಿಣಾಮ ವಿಧಾನ

೬. ವಂಶಾವಳಿ ಆಯ್ದು (ಆಂಗ್ಲದಲ್ಲಿ ಪೆಡಿಗ್ರಿ ಸೆಲೆಕ್ಷನ್, P.S) ಬಗ್ಗೆ ಒಂದು ಕಿರುನೋಡ.

ವಂಶಾವಳಿ ಆಯ್ದು ಕ್ರಮದಲ್ಲಿ ಗೂಡಿಗಳ ಆಯ್ದುಯನ್ನು ಅದರ ತಾಯಿ ಹನು ಮತ್ತು ತಂದೆ ಎತ್ತುವಿನ ಉತ್ತರ್ವಿ ನಾಮಧ್ಯಂದ ಆಧಾರದ ಮೇಲೆ ಮಾಡಲಾಗುತ್ತದೆ. ಸ್ಥಳಾಯ ಪ್ರದೇಶದಲ್ಲಿ ನಿರ್ದಿಷ್ಟ ತಜಯ ಪಶುವಿನ ಸಂಖ್ಯೆ ಹೆಚ್ಚಿಗೆದ್ದರೂ ಕೃತಕ ಗೆಭುಂಧಾರಣೆಯ ಲಭ್ಯತೆ ಮತ್ತು ಮೂಲಸೌಕರ್ಯಗಳು ಕಡಿಮೆ ಇದ್ದರೆ ಅಂತಹ ಪ್ರದೇಶಗಳಲ್ಲಿ ಈ ಪ್ರಕ್ರಿಯೆಯನ್ನು ಕಾಯುತ್ತಿರುತ್ತಿರುತ್ತದೆ.

ಹಂತ 1: ತಜಯ ಸ್ಥಾನಿಯ ಪ್ರದೇಶದಲ್ಲಿ ಗ್ರಾಮಗಳ ಆಯ್ದು. ತಜಯ ಉತ್ತರ್ವಿ ಪಶುಗಳು ಕಂಡುಬರುವುದರಿಂದ ಆ ಗ್ರಾಮಗಳನ್ನು ಆಯ್ದು ಮಾಡಲಾಗುತ್ತದೆ.

ಹಂತ 2: ಕ್ರ.ಗ. ಸೌಲಭ್ಯವನ್ನು ಆಯ್ದು ಹೆಚ್ಚಿಸಿಲ್ಲ ಒದಗಿಸುವುದು. ಕ್ರ.ಗ. ಸೌಲಭ್ಯವನ್ನು ಪ್ರಜೆಳತೆಗೊಳಿಸಲು ರಾಸುಗಳ ಬಂಜಿತನ ನಿವಾರಣಾ ಶೀಜರಗಳು, ಕರುಗಳ ಪ್ರದರ್ಶನಗಳನ್ನು ಏಪಣಡಿಸಿ ರೈತರಿಗೆ ಮಾಹಿತಿ ನೀಡಲಾಗುವುದು.

ಹಂತ 3: ಆಯ್ದು ತಜಯ ಹನು, ಎಮ್ಮೆಗಳ ಹಾಲು ಉತ್ತರ್ವಿಯನ್ನು ದಾಳಾಸಿ ಉತ್ತಮ ಇಳವರಿಯ ರಾಸುಗಳನ್ನು ಆಯ್ದು ಮಾಡಲಾಗುವುದು

ಹಂತ 4: ಉತ್ತಮ ಹಾಲು ಉತ್ತರ್ವಿಯ ಲಕ್ಷಣಗಳನ್ನು ಹೊಂದಿರುವ ಆಯ್ದು ಹನುಗಳಿಗೆ ಅದೇ ತಜಯ ಅತ್ಯುತ್ತಮ ಗೂಡಿಗಳಿಂದ ಪಡೆದ ವಿಲ್ಯೂವನ್ನು ಪ್ರಯೋಗಿಸುವುದು.

ಇದನ್ನು ನಾಮನದೇಶಶಿಸಿದ ಕ್ರ.ಗ ಪ್ರಕ್ರಿಯೆ ಎನ್ನುತ್ತಾರೆ (ಆಂಗ್ಲದಲ್ಲಿ, ನಾಮಿನೇಟಿಂಗ್ ಮೇಂಟಂಗ್).

X

X

ಅತ್ಯುತ್ತಮ ಗೂಡಿಗಳು

ಗಂಡು ಕರುಗಳು

ಹಂತ 5: ಹೀಗೆ ಹುಟ್ಟಿದ ಗಂಡು ಕರುಗಳನ್ನು ಕೆಲವು ರೋಗಿಗಳ ಪರಿಣಿತಿಗೆ ಒಳಪಡಿಸಿ ಯಾವ ರೋಗವೂ ಇಲ್ಲವೆಂದು ಲಜಿತಪಡಿಸಿದ ನಂತರ ಬಿರೀದಿಸಲಾಗುವುದು

ಹಂತ 6: ಆಯ್ದು ಗಂಡು ಕರುಗಳು ವಿವಿಧ ಹಂತಗಳಲ್ಲಿ ಕರಿಣ ಪರಿಣಿತಿಗಳಿಗೆ ಒಳಗಾಗುತ್ತವೆ (ಅವುಗಳಿಂದರೆ- ಪ್ರಾವಣಭಾವಿ ಸಂಪರ್ಕತಡಿ ಕೇಂದ್ರ (ಆಂಗ್ಲದಲ್ಲಿ, ಪ್ರಿ-ಕ್ವಾರ್ನ್‌ಸ್ಟ್ರೀನ್ ಸ್ಟೇಷನ್), ಸಂಪರ್ಕತಡಿ ಕೇಂದ್ರ (ಆಂಗ್ಲದಲ್ಲಿ, ಕ್ವಾರ್ನ್‌ಸ್ಟ್ರೀನ್ ಸ್ಟೇಷನ್)) ಮತ್ತು ಹಾಲನೆ ಕೇಂದ್ರಗಳಲ್ಲಿ (ಆಂಗ್ಲದಲ್ಲಿ, ರೇರಿಂಗ್ ಸ್ಟೇಷನ್)). ಪರಿಣಿತಿಗಳಲ್ಲಿ ಸೂಕ್ತವೆಂದು ಕಂಡುಬರುವ ಕರುಗಳನ್ನು ವಿಳಯ ನಂತರ ಕೇಂದ್ರಗಳಿಗೆ ವರಾಯಿಸಲಾಗುತ್ತದೆ.

ವಿಲ್ಯೂ ಕೇಂದ್ರದಲ್ಲಿರುವ ಗೂಡಿಗಳು

ಹಂತ 7: ನಂತರದಲ್ಲಿ ಸದರಿ ಗೂಡಿಗಳ ವಿಲ್ಯೂವನ್ನು ಅದೇ ತಜಯ ಹೆಚ್ಚಿನ ರಾಸುಗಳ ಮೇಲೆ ಪ್ರಯೋಗಿಸಿ ವೇಗವಾದತ್ವ ಅಭಿಪ್ರಾಯ ಮಾಡಲಾಗುವುದು.

ದೇಶೀಯ ತಜಗಳಲ್ಲಿ ಹಾಲು ಉತ್ತಮಿಯನ್ನು ಹೆಚ್ಚಿಸಲು ವಂಶಾವಳಿ ಆಯ್ದು ಒಂದು ಸೂಕ್ತ ಕ್ರಮ

ವಿಭಾಗ-14

ಸಾಮಾನ್ಯ ಕಾಯಲೆಗಳಗೆ ಸಾಂಪ್ರದಾಯಿಕ ಪರಿಹಾರಗಳು (ನಾಟ ಔಷಧಿ)

ಕಾಲಕಾಲಕ್ಕೆ ರ್ಯಾತರು ತಮ್ಮ ರಾಸುಗಳಿಗೆ ಬರುವ ಸಣ್ಣಪುಟ್ಟ ತೊಂದರೆಗಳನ್ನು ಸಾಂಪ್ರದಾಯಿಕ ಅಥವ ಹಾರಂಪರಿಕ ನಾಟ ಜಿಕ್ಕೆಯಿಂದ ಪರಿಹಿಸಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಿದ್ದರು. ಪಶುವೈದ್ಯರು ಸಹಾಯ ದೋರೆಯವರೆಗೆ, ವಿಶೇಷವಾಗಿ ದೂರದ ಪ್ರದೇಶಗಳಲ್ಲ, ಸಣ್ಣ ಕಾಯಲೆಗಳನ್ನು ನಿರ್ವಹಿಸಲು ಸಾಂಪ್ರದಾಯಿಕ ಔಷಧಿಗಳ ಜ್ಞಾನವು ರ್ಯಾತನಿಗೆ ಸಹಾಯ ಮಾಡುತ್ತದೆ.

ಅನೇಕ ಸಾಂಪ್ರದಾಯಿಕ ಪರಿಹಾರಗಳನ್ನು ವಿವಿಧ ಪಜೆಸ್ಟಿಗಳಾದ ಜ.ಎ.ಪ.ಎಫ್, ದ್ಯುಷಣ ಕನಾಡಕದ ಕೆಲವು ಹಾಲು ಒಕ್ಕೂಟಗಳು, ಅಂತರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಗ್ರಾಮೀಣ ಪುನರ್ನಿರ್ಮಾಣ ಸಂಸ್ಥೆ (ಬಿ.ಬಿ.ಆರ್. ಆರ್), ವಿಶೇಷಕಾನಂದ ಕೇಂದ್ರ ಮುಂತಾದವು ದಾಖಲಾಗಿದೆ. ಈ ಪರಿಹಾರಗಳು ಸೂಚಿತ ಮಾತ್ರ. ಇದರಿಂದ ದೋರೆಗಳ ಗುಣವಾಗಬಹುದು ಖಚಿತವಲ್ಲ. ವ್ಯಾಧಿಯ ಮೂಲ ಕಾರಣ ದೋರೆಗಿರಬಹುದು. ಅದುದ್ದರಿಂದ ದೋರೆಗಳ ಮುಕ್ತಗೆ ಪಶುವೈದ್ಯರು ತನಿನಿಂದ ಮತ್ತು ಸೂಕ್ತ ಜಿಕ್ಕೆಯ ಅವಶ್ಯಕತೆವಿರುತ್ತದೆ. ಪಶುವೈದ್ಯರು ಸಲಹೆಯನ್ನು ಬೇಗನೆ ಪಡೆಯಲಿರಿ. ಸುಲಭವಾಗಿ ಗುರುತಿಸಲು ಸಸ್ಯಗಳ ಸಚಿತ ವಿವರಣೆಯನ್ನು ಇಲ್ಲಿ ಒದಗಿಸಲಾಗಿದೆ. ಕೆಳಗೆ ಪಟ್ಟಿ ಮಾಡಲಾದ ಕಾಯಲೆಗಳಿಗೆ ಕೆಲವು ಪರಿಹಾರಗಳು ಮತ್ತು ರಿಡಮೂಲಕೆಗಳ ಸಿದ್ಧತೆಗಳನ್ನು ನಿರ್ದಿಷ್ಟಿಸಿರುತ್ತಾರೆ.

ಗ. ಹಾಲು ಉತ್ತಾದನೆ ಮಾಡಲಾಗದಿರುವುದು	ಗ್ರಾ. ವಿಷಪ್ರಾಶನ
ಇ. ರಕ್ತ ಹಿಂಸೆ	ಗ್ರಾ. ಸೊರ ಇಡದಿರುವುದು
ಇಂ. ಶಿಲಾಂದ್ರದ ಸೋಂಕು	ಗ್ರಾ. ಗಭರ್ಕೋಶ ಹೊರಬರುವುದು
ಇಂ. ಹೊಟ್ಟಿ ಉಬ್ಬರ	ಗ್ರಾ. ಪದೇ ಪದೇ ಬೆದೆಗೆ ಬರುವುದು
ಇಂ. ನಿಜಾಲೀಕರಣ	ಗ್ರಾ. ಸತ್ತೆ ಬಿಂಳಿದಿರುವುದು
ಇಂ. ಭೀಳಿ	ಗ್ರಾ. ಚಮುದ ವ್ಯಾಧಿ
ಇಂ. ಹೊರ ಪರಾವಲಂಜಗಳು	ಗ್ರಾ. ಹೊಟ್ಟಿಯ ತೊಂದರೆ
ಇಂ. ಹುಳು ಜಡ್ಡ ಗಾಯಗಳು	ಗ್ರಾ. ನಾಲಗೆ ಹುಣ್ಣ
ಇಂ. ಹಾಲನಲ್ಲಿ ರಕ್ತ ಬರುವುದು	ಗ್ರಾ. ಹುಲ್ಲಾರಿ
ಗ್ರಾ. ಬಂಜಿತನ	ಗ್ರಾ. ಶಂಬಗಳನ್ನು ಓಡಿಸುವ ಮದ್ದಗಳು
ಗ್ರಾ. ಕೆಳ್ಳಿಲು ಉದುವುದು	ಗ್ರಾ. ಕೆಳ್ಳಿಯ ನಿರ್ವಹಣೆ

ಕಾಯಲೆಗಳಿಗೆ ಬಂಧನಿಸಬಹುದಾದ ಸಾಮಾನ್ಯ ಗಿಡಮೂಲಕೆ ಸಿದ್ಧತೆಗಳು

ಕ್ರ.ನಂ.	ವ್ಯಾಧಿ	ಜಿಕ್ಕೆ/ಗಿಡದ ಹೆಸರು	ಉಪಯೋಗಿಸಬಹುದಾದ ಸಸ್ಯದ ಭಾಗ/ ತಯಾರಿಸುವ ವಿಧಾನ	ಪ್ರಮಾಣ/ಜಿಕ್ಕೆ ಅವಧಿ
1	ಹಾಲು ಬರದಿರುವುದು	1. ಅಸ್ಟ್ರಾಗ್ನೋ ರೆಸಿಮೋಸ್ನೋ (ಶತಾವರಿ, ಆಹಾಕುಲ ಗಡ್ಡೆ)	ಇಂಗಾರ್ತಾಂ ಗಡ್ಡೆಯನ್ನು ಜ್ಞಾರಿ	ಒ-ಇ ದಿನ ತಿಸ್ಸಿಸೆರಿ
		2. ಲಿಪಟಡಿನಿಯ ರೆಟ್ಕುಲೀಟ್ (ಜೀವಂತಿ)	ಎಲೆ ಮತ್ತು ಕಾಂಡಗಳನ್ನು ಮೇವಿನೊಂದಿಗೆ ತಿಸ್ಸಿಸೆ	ದಿನಕ್ಕೆ ಇಂ ಗ್ರಾಂನಂತೆ ಇಂ ದಿನ
2	ರಕ್ತಹಿಣತೆ	(ಆಮುಲಕ) ಬೆಣ್ಣದ ನೆಣ್ಣಕಾಯ	ಇಂಗಾರ್ತಾಂ ನೆಣ್ಣಕಾಯ ಅಥವಾ ಗಿಡದ ತೊಗಟೆ ಜ್ಞಾರಿ	ಪ್ರತಿದಿನಕೊಡಿ
3	ಶೀಳಂದ್ರದ ಸೋಂಕು	1. ಬೆಳ್ಳುಳ್ಳ	ಜ್ಞಾರಿ	ಸೋಂಕಿನ ಭಾಗಕ್ಕೆ ವಾಸಿಯಾಗುವವರೆಗೂ ಹಜ್ಜಿರಿ
		2. ಬೀಂಪು	ತೊಗಟೆ ಹೂವು ಎಲೆ ಜ್ಞಾರಿ	ಸೋಂಕಿನ ಭಾಗಕ್ಕೆ ವಾಸಿಯಾಗುವವರೆಗೂ ಹಜ್ಜಿರಿ
4	ಹೊಟ್ಟಿ ಉಬ್ಬರ (ಸಾಮಾನ್ಯ)	ಶುಂರಿ, ಬೆಳ್ಳುಳ್ಳ ಚೆಕ್ಕೆ (ದಾಳ್ಳನ್ನಿ) ಫಲಕ್ಕಿ, ಲವಂಗ, ಬೀಳು	ಶುಂರಿ ಇಂ ಗ್ರಾಂ, ಒಂದು ಪೋರ್ ಬೆಳ್ಳುಳ್ಳ 3 ಏಲಕ್ಕಿ, ಲವಂಗ 5-6 ಎಲ್ಲಾವನ್ನು ಬೀಳು ಹಾಕಿ $\frac{1}{2}$ ಅಂ ಸೀರಿನಲ್ಲಿ ಕುದಿಸಿ	ದಿನಕ್ಕೆ ಒಮ್ಮೆ ೨ ದಿನಗಳವರೆಗೆ ನೀಡಿ. ಪ್ರತಿದಿನ ತಾಜಾ ತಯಾರಿಸಿ. ಕರುಗಳಾಗಿದ್ದಲ್ಲ ಅಥವಾ ದಷ್ಟ ಪ್ರಮಾಣವನ್ನು ನೀಡಿದರೆ

ಶತಾವರಿ ಗಿಡ

ಶತಾವರಿ ಗಡ್ಡೆ

ಜೀವಂತಿ ಗಿಡ

ಕಾಯಲೆಗಳಿಗೆ ಬಳಸಬಹುದಾದ ಸಾಮಾನ್ಯ ಗಿಡಮೂಲಕೆ ಸಿಧ್ಯತೆಗಳು

ಕ್ರ.ಸಂ.	ತೊಂದರೆ	ಜಿಕ್ಷೆ/ಗಿಡದ ಹೆಸರು	ಉಪಯೋಗಿಸಬಹುದಾದ ಸಸ್ಯದ ಭಾಗ/ ತಯಾರಿಸುವ ವಿಧಾನ	ಪ್ರಮಾಣ/ಜಿಕ್ಷೆ ಅವಧಿ
5	ನಿಜಂಲಳರಣ	ಉಪ್ಪು, ಅಡಿಗೆ ಸೋಳಡ ಮತ್ತು ನಕ್ಕರೆ	2 ಜಮೆಚೆ ಉಪ್ಪು, ಅದೇ ಜಮೆಚೆ ಅಡಿಗೆ ಸೋಳಡ ಮತ್ತು 4 ಜಮೆಚೆ ನಕ್ಕರೆಯನ್ನು 1 ಅಂಟರ್ ನೀರಿನಲ್ಲಿ ಕರಗಿಸಿ	ದಿನಕ್ಕೆ 2 ಅಥವ 3 ಭಾರಿಯಂತೆ, ವಾಸಿಯಾಗುವವರೆಗೂ ದೊಡ್ಡ ರಾಸುಗಳಿಗೆ ಎರಡರಿಂದ ಮೂರು ಅಂಟರ್ ಹಾಗು ಕರುಗಳಿಗೆ ಅಥವ ಅಂಟರ್ ಕುಡಿಸಿರಿ.
6	ಭೇದಿ	A. ಒಳ ಎಲೆಗಳು, ಶುಂಠಿ	ಒಂದು ಹಿಡಿ ಒಳ ಎಲೆಗಳನ್ನು ಒಂದು ಲ. ನೀರಿನಲ್ಲಿ ಕುದಿಸಿ, ಶೋಳಿಸಿದಿ, ಒಂದು ಮುಣ್ಣಿ ಶುಂಠಿ ಜಜ್ಜಿ ಸೇರಿಸಿ	ಪ್ರತಿದಿನ ತಯಾರಿಸಿ ಪ್ರತಿದಿನ 2-3 ಬಾರಿಯಂತೆ 3-4 ದಿನ ಕುದಿಸಿರಿ
		B. ಸೀಬೆ	ಮೂರು ಲೋಟ ನೀರಿನಲ್ಲಿ ತಾಜಾ ಸೀಬೆ ಎಲೆ ಕುದಿಸಿರಿ	ದಿನಕ್ಕೆರಡು ಬಾರಿ ಕುದಿಸಿರಿ
		C. ಹೊಣಾಸಿಯಂ ಪರಮಾಂಗನೇಣ್ಣ	1 ಅಂಟರ್ ನೀರಿನಲ್ಲಿ 5 ರಿಂದ 10 ಹರಳುಗಳ ಪ್ರೋಫ್ಯಾಸಿಯಮ್ ವಿಶ್ರೇಣ ಮಾಡಿ.	ದಿನಕ್ಕೆರಡು ಬಾರಿ ಕುದಿಸಿರಿ

ಬೆಣ್ಣದ ನೆಲ್ಲಕಾಯ

ಒಳ ಎಲೆ

ಸೀಬೆ

ಕಾಯಲೆಗಳಿಗೆ ಬಳಸಬಹುದಾದ ಸಾಮಾನ್ಯ ಗಿಡಮೂಲಕೆ ಸಿದ್ಧತೆಗಳು

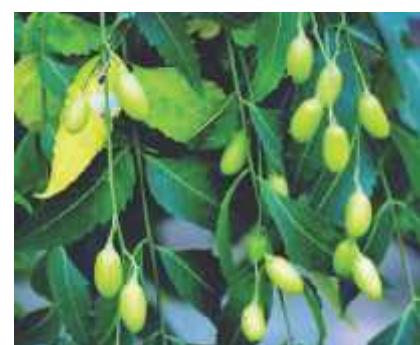
ಕ್ರ.ನಂ.	ತೊಂದರೆ	ಜಿಕ್ಕೆ/ಗಿಡದ ಹೆಸರು	ಉಪಯೋಗಿಸಬಹುದಾದ ಸಸ್ಯದ ಭಾಗ / ತಯಾರಿಸುವ ವಿಧಾನ	ಪ್ರಮಾಣ/ಜಿಕ್ಕೆ ಅವಧಿ
7	ಹೊರಪರಾವಲಂಜ ಜಳವಿಗಳು	1. ಸೀತಾಫಲ	ಎಲೆ ಮತ್ತು ಜೀಜದ ರಸವನ್ನು ಶೇ. ೫೦ರಷ್ಟು ಎಣ್ಣೆಯಲ್ಲ ಕಲೆಸಿರಿ	ದೇಹದ ಮೇಲೆ ದಿನಕ್ಕೆ ಎರಡು ಬಾರಿಯಂತೆ ಜಿ ದಿನ ಲೆಚಿಸಿರಿ
		2. ಬೀಂಪು	ಎಲೆ ಜಿಜ್ಜಿರಿ ಚಟ್ಟಮಾಡಿರಿ	ದೇಹದ ಮೇಲೆ ಲೇಪಿಸಿರಿ
		3. ಸೀತಾಫಲ ಬೀಂಪು ಮತ್ತು ತಂಬಾಕು ಎಲೆ	ಸೀತಾಫಲ ಜೀಜ ಗ ಭಾಗ ಬೀಂವಿನ ಜೀಜ ಗ ಭಾಗ ತಂಬಾಕು ಎಲೆ ಗ/ಜಿ ಭಾಗ ಅರೆದು ಚಟ್ಟಿ ಮಾಡಿ ಅಲ್ಲ. ನೀರಿಸೆಣ್ಣ ಕರಗಿಸಿ	ದೇಹದ ಮೇಲೆ ಲೇಪಿಸಿರಿ
8	ಹುಳುಬಳ್ಳಿ ಗಾಯ	3. ಚೆಂಡುಹೂಪು ಗಿಡ ತುಳಸಿ ಬೆಳ್ಳುಳ್ಳಿ	ಒಂದು ಹಿಡಿ ತುಳಸಿ ಎಲೆ ಒಂದು ಹಿಡಿ ಚೆಂಡು ಹೂವಿನ ಎಲೆ, ಒಂದು ಬೆಳ್ಳುಳ್ಳಿ ಜಿಜ್ಜಿ ಸುಳ್ಳಿದೊಂದಿಗೆ ಚಟ್ಟಿ ಮಾಡಿರಿ	ಗಾಯದ ಮೇಲೆ ದಿನಕ್ಕೆ ರಡು ಬಾರಿ ಲೆಚಿಸಿರಿ
		4. ಬೀಂಪು ಸೀತಾಫಲ	ಬೀಂವಿನ ಎಲೆ ಸೀತಾಫಲ ಎಲೆ (ಯಾವುದಾದರು ಒಂದು ಅಥವಾ ಎರಡೂ) ಜಿಜ್ಜಿರಿ	ಗಾಯದ ಮೇಲೆ ಜಿ-೫ ದಿನ ಕಾಲ ದಿನಕ್ಕೊಂಡುಬಾರಿ ಲೆಚಿಸಿ
9	ಹಾಳನೆಣ್ಣಿ ರಕ್ತ ಬರುಪುದು	ಮುಟ್ಟಿದರೆ ಮುಸಿಸೊಪ್ಪು	½ ರಿಂದ ಗ ಕೆ.ಜಿ ಗಿಡವನ್ನು ಅರೆಯಿರಿ	ದಿನಕ್ಕೆ ರಡು ಬಾರಿಯಂತೆ ಓ-೩ ದಿನ ತಿನಿಸಿ

ಸೀತಾಫಲ

ಚೆಂಡು ಹೂ

ಬೀಂವಿನೆಲೆ / ಕಾಯ

ಕಾಯಲೆಗಳ ಬಳಸಬಹುದಾದ ಸಾಮಾನ್ಯ ಗಿಡಮೂಲಕೆ ಸಿಧ್ಯತೆಗಳು

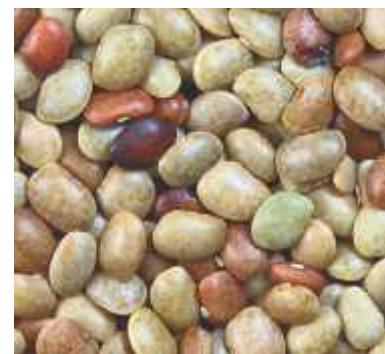
ಕ್ರ.ಸಂ.	ತೊಂದರೆ	ಜಿಕ್ಷೆ/ಗಿಡದ ಹೆಸರು	ಉಪಯೋಗಿಸಬಹುದಾದ ಸಸ್ಯದ ಭಾಗ/ ತಯಾರಿಸುವ ವಿಧಾನ	ಪ್ರಮಾಣ/ಜಿಕ್ಷೆ ಅವಧಿ
10	ಗಳಭಾದರಿಸದಿರುವುದು	1. ಬದನೆ, ಹುರಳ	ಬಳತ ಬದನೆಕಾಯ 1ಕೆಜಿ ಹುರಳ 250 ಗ್ರಾಂ (ಯಾವುದಾದರೂ ಒಂದು ಅಥವಾ ಹುರಳ ಜೊತೆಗೆ) ನೇನೆಸಿ ಅರೆಯಿರಿ	ಮೌದಲು ಬದನೆ, ನಂತರ ಹುರಳ ಒಂದು ವಾರ ತಿನಿಸಿ
		2. ತೆಂಗು	ಸಿಂಗಾರಿದಿಂದ ರಸ ತೆಗೆದು ಎಳನೀರಿಗೆ ನೇರಿಸಿ	ದಿನಕ್ಕೆ ಒಂದು ಬಾರಿ, ಮೂರರಿಂದ ನಾಲ್ಕು ದಿನ ಕುಡಿಸಿರಿ
11	ಕೆಜ್ಜೆಲು ಉಾತ (ಹಾಲು ಕೆಡದಿದ್ದಾಗ)	ಲೊಂಜೆನರ ಸುಳ್ಳಿ ಮುಟ್ಟಿದರೆ ಮುನಿ	೨-೩ ಲೊಂಜೆನರದ ಎಲೆ (ಮಾತ್ರ) ಅಥವ ಅದರ ಜೊತೆಗೆ ಸುಳ್ಳಿ 50 ಗ್ರಾಂ ಮತ್ತು 2-3 ಹಿಡಿ ಮುಟ್ಟಿದರೆ ಮುನಿ ಗಿಡದ ಸೊಪ್ಪನ್ನು ಸೇರಿಸಿ ಮುಂಜೆಯೇ ಸೇರಿಸಿ ಇಡಿ, ಅರೆಯಿರಿ	ಸುಳ್ಳಿವನ್ನು ಲೊಂಜೆನರದ ಲೊಂಜೆಯೊಂದಿಗೆ 2-3 ದಿನ ಹಾಲು ಕರೆದ ನಂತರ ದಿನಕ್ಕೆರಡುಬಾರಿ 4-5 ದಿನ ಹಜ್ಜಿರಿ
12	ವಿಷಪ್ರಾಶನ	1. ಪ್ರಾರಥಿನ್ ಎಣ್ಣೆ / ನಾರಿಗನೆ ಎಣ್ಣೆ ಅಥವಾ ಯಾವುದಾದರು ಎಣ್ಣೆ	ಒಂದು ಅಂಟರ್ ಯಾವುದಾದರೂ ಎಣ್ಣೆ	ದಿನಕ್ಕೆ ಒಂದು ಬಾರಿ ಕುಡಿಸಿರಿ
		2. ಹಾಲು, ಎಳನೀರು, ಇಡ್ಡಿಲು	ಒಂದು ಅಂಟರ್ ಹಾಲು ಅಥವಾ ಎಳನೀರು 200 ಗ್ರಾಂ ಇಡ್ಡಿಲು ಮತ್ತು 800 ಮಿ.ಲ. ಎಲ್ ನೀರು	ದಿನಕ್ಕೆ ಒಂದು ಬಾರಿ ಕುಡಿಸಿರಿ

ಮುಟ್ಟಿದರೆ ಮುನಿ

ಲೊಂಜೆನರ

ಹುರಳ

ಕಾಯಲೆಗಳ ಬಂಧನೆಗೆ ಸಾಮಾನ್ಯ ಗಿಡಮೂಲಕೆ ಸಿದ್ಧತೆಗಳು

ಕ್ರ.ನಂ.	ತೊಂದರೆ	ಜಿಕ್ತೆ/ಗಿಡದ ಹೆಸರು	ಉಪಯೋಗಿಸಬಹುದಾದ ಸಸ್ಯದ ಭಾಗ/ ತಯಾರಿಸುವ ವಿಧಾನ	ಪ್ರಮಾಣ/ಜಿಕ್ತೆ ಅವಧಿ
13	ಸೋರಜಡಿಯವುದು ಸೊರ ಎಳೆಯ ಕೊಳ್ಳುವುದು	1. ಜೆಮ್‌ಎಫಾ ಕೆಕೆನ್‌ (ಜಂಗಿ ಅರಂಡಿ)	ಎಲೆಗಳು	2-3 ಹಿಡಿ ಎಲೆ ತಿನಿಸಿರಿ
		2. ನಾದಾ ದತ್ತಾರ, ಬಿಂ ದತ್ತಾರ	ದತ್ತಾರ ಹಣ್ಣನ್ನು ಬೆಂಬಾದಿಯಲ್ಲ ನುಟ್ಟು, ಅಕ್ಕಿತ್ವಾದಿಸೊಂದಿಗೆ ಅರೆಯಿರಿ	ಒಂದೇ ಬಾರಿ ಕೊಡಿ (ತಿನಿಸಿರಿ) ಔಡಿ ಸೀಡಿದ ನಂತರ ರಾಸನ್ನು ಮೇಯಲು ಜಡಬಾರದು
		3. ಶತಾವರಿ	ಗಡ್ಡೆಯನ್ನು ಜಜ್ಜಿ ರಸ ತೆಗೆಯಿರಿ	ನಾಲ್ಕು ದಿನ ದಿನಕ್ಕೆರಡು ಬಾರಿ ಕುಡಿಸಿರಿ
14	ಗಭ್ರಕೋಳ ಹೊರಬರುವುದು	ಮುಟ್ಟಿದರೆ ಮುಸಿ	ಎರಡು ಹಿಡಿ ಸೊಪ್ಪು ಮತ್ತು ಇನ್ನೊಂದು ಎರಡು ಹಿಡಿ ಸೋಪ್ಪಿನಿಂದ ಜಜಿ ರಸ ತೆಗೆಯಿರಿ	ಎರಡು ಹಿಡಿ ಸೊಪ್ಪನ್ನು ತಿನಿಸಿರಿ. ಜಜ್ಜಿ ತೆಗೆದ ರಸವನ್ನು ಹೊರಬಂದ ಗಭ್ರ ಕೋಳದ ಮೇಲೆ ಹೆಚ್ಚಿರಿ
15	ಹದೆ ಹದೆ ಬೆದೆಗೆ ಬರುವುದು	ಒ) ಕರಿಬೆಣಿನ ಸೊಪ್ಪು	ಎರಡು ಹಿಡಿ ಸೊಪ್ಪು	ಕೃ.ಗ. ನಂತರ ಹತ್ತು ದಿನ ತಿನಿಸಿರಿ
		ಒ) ಮುಟ್ಟಿದರೆ ಮುಸಿ	200 ಗ್ರಾಂ ಗಿಡವನ್ನು ಸೀರಿನಲ್ಲಿ ಹಾಕಿ ಕುಡಿಸಿ ಕಷಾಯ ತಯಾರಿಸಿ	ಎರಡರಿಂದ ಮೂರು ದಿನ ಕುಡಿಸಿರಿ

ಜಟ್ಟುಜಾ

ಬಿಂದತ್ತಾರ

ಕರಿಬೆಣಿನ ಸೊಪ್ಪು

ರಾಸುಗಳ ತೊಂದರೆಯಲ್ಲಿ ಉಪಯೋಗಿಸುವ ಕೆಲವು ಗಿಡಮೂಲಕೆಗಳು

ಕ್ರ.ನಂ.	ತೊಂದರೆ	ಜಿಕ್ಕೆ/ಗಿಡದ ಹೆಸರು	ಉಪಯೋಗಿಸಬಹುದಾದ ಸಸ್ಯದ ಭಾಗ/ ತಯಾರಿಸುವ ವಿಧಾನ	ಪ್ರಮಾಣ/ಜಿಕ್ಕೆ ಅವಧಿ
16	ಸತ್ತೆ/ಕನೆ/ ಮಾನು ಇಂಚಿದಿರುವುದು	1. ಮುಟ್ಟಿದರೆ ಮುನಿ	1. ಕೆ.ಜಿ. ಎಲೆ	ದಿನಕ್ಕೆ ಒಂದು ಕೆ.ಜಿ. ಸೊಪ್ಪನ್ನು 2 ದಿನ ತಿಸ್ತುಸೆರಿ
		2. ಇಲ್ಲಪತ್ತೆ, ಕರಿಮೆಣಸು, ತಲುಳ್ಳ, ಬೆಳ್ಳುಳ್ಳ	ಕರಿಮೆಣಸು- 10 ಕಾಳು, ತಲುಳ್ಳ-2, ಬೆಳ್ಳುಳ್ಳ- 6 ಎಸೆಕ್ಕು, ಈ ಎಲ್ಲ ಪದಾರ್ಥಗಳನ್ನು ಸೇರಿಸಿ ಜಿಜ್ಜಿ ಮಜ್ಜಿಗೆಯಲ್ಲ ಮಿಶ್ರಿಸಿ	ಪ್ರತಿದಿನ ಒಂದು ಬಾರಿ ಕುಡಿಸಿರಿ
		3. ಹತ್ತಿ	2 ರಿಂದ 3 ಹಡಿ ಬೀರು ಮತ್ತು ಜಿಪ್ಪನ್ನು ಬೆರೆಸಿ, ಕುಡಿಸಿ ಕಷಾಯ ತಯಾರಿಸಿ	ಪ್ರತಿದಿನ ಒಂದು ಬಾರಿ ಕುಡಿಸಿ
17	ಜರುವಡ ಕಾಯಲೆ	1. ಬೀಂಪು	ತೊಗರೆ, ಹೂ, ಜಿಗುರನ್ನು ಸೇರಿಸಿ ಜಿಜ್ಜಿ ಮುಲಾಮು ತಯಾರಿಸಿ ಅಥವಾ ಬೀಂಬಿನ ಎಣ್ಣೆಯನ್ನು ಬಳಸಿ.	ಹೀಡಿತ ಜಾಗಕ್ಕೆ ಹಜ್ಜಿ
		2. ಬದನೆ	ಕಾಯಯನ್ನು ಜಿಜ್ಜಿ ಜೋಂಚಿದ ಹಣ್ಣನೊಂದಿಗೆ ಮಿಶ್ರಿಸಿ ಮಾಡಿ	ಹೀಡಿತ ಜಾಗಕ್ಕೆ ಹಜ್ಜಿ

ಬೀಂಬದ ಮರ ಕಾಯ

ಕರಿಮೆಣಸು

ಹತ್ತಿಗಿಡ

ಕಾಯಲೆಗಳಿಗೆ ಬಳಸಬಹುದಾದ ಸಾಮಾನ್ಯ ಗಿಡಮೂಲಕೆ ಸಿಧ್ಯತೆಗಳು

ಕ್ರ.ನಂ.	ತೊಂದರೆ	ಜಿಕಿತ್ಸೆ/ಗಿಡದ ಹೆಸರು	ಉಪಯೋಗಿಸಬಹುದಾದ ಸ್ವೇಚ್ಛಾಗೆ/ ತಯಾರಿಸುವ ವಿಧಾನ	ಪ್ರಮಾಣ/ಜಿಕಿತ್ಸೆ ಅವಧಿ
18.	ಹೊಟ್ಟೆಯ ತೊಂದರೆ	ಶುಂಥಿ ನುಗ್ಗೆ ಸೋಪ್ಪು ಜೀನುತ್ಪಾದ	ಶುಂಥಿರನ 500 ಮಿ.ಅ. ನುಗ್ಗೆ ಎಲೆ ರನ 500 ಮಿ.ಅ. ಜೀನುತ್ಪಾದ 200 ಮಿ.ಅ. ಜೀನಾಗಿ ಬೆರೆಸಿರಿ	ಎರಡು ದಿನ, ದಿನಕ್ಕೆ ರಡು ಬಾರಿ ಕುಡಿಸಿರಿ
19.	ನಾಲಗೆಯ ಮೇಲೆ ಹುಣ್ಣಿ	ಹುಣಸೆ ಮತ್ತು ಎಳ್ಳಿಣಿ	100 ಗ್ರಾಂ ಹುಣಸೆ ಹಣ್ಣಿನ ರನ 200 ಮಿ.ಅ. ಎಳ್ಳಿಣಿಯನ್ನು ಜೀನಾಗಿ ಬೆರೆಸಿರಿ	ಭಾಯಗೆ, ನಾಲಗೆಗೆ ದಿನಕ್ಕೆ ಏರಡರಿಂದ ನಾಲ್ಕು ಬಾರಿ ಸವರಿ
20.	ಹುಲ್ಲುರಿ	ಗ) ಹಾಪನುಕಳ್ಳ	ಹಾಲನ್ನು ಸಂಗ್ರಹಿಸಿರಿ	ಷಣಗೆ ಮೇಲೆ ಸವರಬೇಕು
		ಇ) ಪರಂಗಿ	ಎಲೆ, ಕಾಂಡ ಹಾಗೂ ಹಣ್ಣು/ಕಾಯಿಂಬ ಬರುವ ಹಾಲನ್ನು ತೆಗೆಯಿರಿ	ದಿನಕ್ಕೆ ರಡು ಬಾರಿ ಹುಲ್ಲುರಿ ಒಳಿಂಬಿಗೆ ಹಣ್ಣಿರಿ
21.	ಹುಳು/ಕಿಂಡ ಬಾಢೆ	ಲೋಳಿಸರದ	ಲೋಳಿಸರದ ಎಲೆಯನ್ನು ಅರೆಯಿರಿ	ರಾಸಿನ ಮೈ ಮೇಲೆ ಸವರಬೇಕು ಕೊಟ್ಟಿಗೆಯಲ್ಲಿ ಸಿಂಪಡಿಸಿ
22.	ಕಣ್ಣಿ	ಕೆಳಸಿಯಾಗಿದೆ	ಒಂದು ಹಿಡಿ ಹಸಿ/ನೆರೆಳೆ ಒಣಗಿಸಿದ ಎಲೆಗಳನ್ನು ಜಣ್ಣಿ / ನೀರು ಅಥವಾ ನಿಂಬಿ ರಸದೊಂದಿಗೆ ಜಣ್ಣಿ ಮಾಡಿ	ಕಾಯಲೆ ಗುಣಮುಖವಾಗುವವರೆಗೆ ಪ್ರತಿದಿನ ಸೋಂಕಿತ ಚರ್ಮದ ಮೇಲೆ ಬ್ರಂಜ್ ಅಥವಾ ತೆಂಗಿನ ನಾರನ್ನು ಬಳಸಿ ಹಣ್ಣಿರಿ

ಹಾಪನುಕಳ್ಳ

ಹುಣಸೆ

ಕೆಳಸಿಯಾಗಿದೆ ಮತ್ತು ಹೂವು

ಭಾಗ - 2

ರಾಸುಗಳ ಹೆಚ್ಚಿಕೆತೆ ಹಾಗೂ ನಿವಂಹಣೆ

ಫಲದಾಯಕ ಹಾಗೂ ಲಾಭದಾಯಕ ಹೈನ್‌ನುಗಾರಿಕೆಯ ಮೂಲಮಂತ್ರ ರಾಸುಗಳ ಸಮರ್ಪೋಲನ ಅಹಾರ, ಉತ್ತಮ ಅಹಾರ ಸತ್ಯಗಳು ಸಿಗದಿರುವ ರಾಸುಗಳಲ್ಲಿ ಅವುಗಳ ಉತ್ಪಾದಕತೆ ಮೊಣವಾಗಿ ಗೊಳಿಸಿದೇ ಇರುವುದಲ್ಲದೇ ಉತ್ಪಾದನೆ ಸಮರ್ಥಕ ವಾಗಿರುವುದಿಲ್ಲ. ಅಹಾರದಲ್ಲಿ ಸಮರ್ಪೋಲನ ಅಥವಾ ಪೋಂಡಕಾಂಶಗಳ ಕೊರತೆಯಿಂದ ರಾಸುಗಳ ಹಾಲು ಉತ್ಪತ್ತಿ ಕಡಿಮೆಯಾಗುವುದು, ಗಂಭೀರವಾಗಿ ಬೆಳೆದಿರುವುದು, ಕುಂಠಿತ ಬೆಳೆಗಳಿಗೆ, ಆಗಾಗ ಕಾಯಲೆಗೆ ತುತ್ತಾಗುವುದು ಮುಂತಾದ ತೊಂದರೆಗಳನ್ನು ಎದುರಿಸುತ್ತದೆ. ರಾಸುಗಳ ಆರೋಗ್ಯ, ಉತ್ಪಾದನೆ ಹಾಗೂ ಮನರೋಪಣಿಗೆ ಅಹಾರದಲ್ಲಿ ಶಕ್ತಿಮೂಲ, ಸನಾರ ಜನಕ, ಜೀವ ಸತ್ಯಗಳು ಹಾಗೂ ವಸಿಜನತ್ವಗಳ ಸರಿಯಾದ ಸಮೂಲನ ಅಗತ್ಯ. ಆದ್ದರಿಂದ, ಲಾಭದಾಯಕ ಹೈನ್‌ನುಗಾರಿಕೆಗೆ ರಾಸುಗಳ ಸಮರ್ಪೋಲನ ಪಶು ಅಹಾರ ಬಹಳಮುಖ್ಯ.

ಮೂರು ಭಾಗಗಳಲ್ಲಿ ಮೇಲೆ ತಿಳಿಸಿದ ವಿಷಯಗಳನ್ನು ಚರ್ಚಿಸಲಾಗಿದೆ.

ವಿಭಾಗ-೧ : ರಾಸುಗಳಗೆ ನೀಡುವ ಅಹಾರ

ವಿಭಾಗ-೨ : ಮೇಲು ಉತ್ಪಾದನೆ

ವಿಭಾಗ-೩ : ರಾಸುಗಳ ಕೊಟ್ಟಿಗೆ

ವಿಭಾಗ-1

ರಾಸುಗಳ ನಿಂದುವ ಆಹಾರ

ಹಾಲು ಉತ್ತಾದನೆಯ ಬಜೆಟ್‌ನಲ್ಲಿ ಶೇ.೨೦ ಭಾಗ ರಾಸುಗಳ ಆಹಾರದ ಬಾಬ್ತು ಇರುತ್ತದೆ. ಆದ್ದರಿಂದ ಇದು ಹೈನ್‌ಮಾರಿಕೆಯ ಬಹುಮುಖ್ಯ ವಿಷಯ. ರಾಸುಗಳಿಗೆ ನಿಂದುವ ವಿವಿಧ ರೀತಿಯ ರಾಸುಗಳ ಆಹಾರಗಳಲ್ಲಿ ಪಶು ಆಹಾರ, ಹಂಡಿಗಳು, ಕಾಳುಗಳು, ಕಾಳುಗಳ ನುಷ್ಟಿ, ಬೂಸಾ, ಬೆಳೆದ ಹಸಿರು ಮೇವು, ಹುಲ್ಲು, ಬತ್ತದ ಹುಲ್ಲು, ರಾಗಿಹುಲ್ಲು, ಜೊಳಿದ ದಂಡು ಇವುಗಳು ಸೇರಿವೆ. ಮುಂದೆ ಈ ಕೆಳಕಂಡ ವಿಷಯಗಳನ್ನು ಜಚಿಸಿಲಾಗಿದೆ.

- A. ಹೈನ್ ರಾಸುಗಳಿಗೆ ಆಹಾರ ನಿಂದುವುದು
- B. ಆಹಾರ ಪಡಿತರ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮದ ಮಹತ್ವ (ಆರೋ.ಜಿ.ಪಿ)
- C. ಹಾಲು ಉತ್ತಾದನೆಯಲ್ಲಿ ಸಮರ್ಪಣೆಯ ಪಶು ಆಹಾರದ ಮಹತ್ವ
- D. ಪಶು ಆಹಾರದಲ್ಲಿ ಬೈಪಾಸ್ ಪ್ರೋಣಿನ ಮಹತ್ವ
- E. ಎನಿಜ ಮಿಶ್ರಣದ ಪ್ರಾಮುಖ್ಯತೆ
- F. ಯೂರಿಯಾ ಕಾರ್ಬಂಟ ಎನಿಜಿದ ಜಲ್ಲಿ – ಯು.ಎಂ.ಎಂ.ಜಿ
- G. ಹೈನ್ರಾಸುಗಳಲ್ಲಿ ಕುಡಿಯುವ ನಿರ್ದಿಷ್ಟ ಮಹತ್ವ
- H. ಗಭೇದರಿಸಿದ ರಾಸುಗಳ ಆರ್ಥಿಕತೆ
- I. ಕರು ಹಾಕಿದ ನಂತರ ಪೌಷ್ಟಿಕಾಂಶದ ನಿರ್ವಹಣೆ
- J. ಹನುಗಳಿಗೆ ಸಂಪೂರ್ಣ ಮಿಶ್ರಿತ ಪಶು ಆಹಾರವನ್ನು (ಎ.ಎಂ.ಆರ್.) ತಯಾರಿಸುವ ಉದಾಹರಣೆಗಳು
- K. ಎಮ್ಮೆಗಳಿಗೆ ಸಂಪೂರ್ಣ ಮಿಶ್ರಿತ ಪಶು ಆಹಾರವನ್ನು (ಎ.ಎಂ.ಆರ್.) ತಯಾರಿಸುವ ಉದಾಹರಣೆಗಳು

A. ಹೈನು ರಾಸುಗಳ ಆಹಾರ ನೀಡುವುದು

- ಬೆಳೆದ ಹಸುವಿಗೆ ಪ್ರತಿದಿನ ನಾಲ್ಕುರಿಂದ ಆರು ಕಿಲೋ ಒಣಮೇವು ಹಾಗೂ 15-20 ಕೆ.ಜಿ. ಹಸಿರು ಮೇವು ನೀಡಬೇಕು.
- ಪಕದಳ ಹಾಗೂ ದ್ವಿದಳ ಹಸಿರು ಮೇವನ್ನು ಒಂದಕ್ಕೆ ಮೂರರ ಪ್ರಮಾಣದಲ್ಲಿ ನೀಡಬೇಕು.
- ಹಸಿರು ಮೇವಿನ ಬೆಳೆಗಳನ್ನು ಅಥವಾ ದಟ್ಟು ಹೂ ಇಟ್ಟಾಗ ಕಟಾವು ಮಾಡಬೇಕು.
- ಹೆಚ್ಚುವರಿಯಾದ ಹಸಿರು ಮೇವನ್ನು ನೆರೆಳೆಲ್ಲ ಒಣಗಿಸಿ ಅಥವಾ ರಸಮೇವಾಗಿ ಪರಿವರ್ತಿಸಿ ಸಂರಕ್ಷಿಸಬೇಕು.
- ಈ ರೀತಿ ಸಂರಕ್ಷಣೆ ಮಾಡಿದ ಮೇವು ಬೆಳಸಿಯಲ್ಲ ಅಥವಾ ಮೇವು ಸಿಗದೇ ಇರುವ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಉಪಯೋಗಕ್ಕೆ ಬಿಂದುತ್ತದೆ.

ದ್ವಿದಳ ಧಾನ್ಯದ ಹಸಿರು ಮೇವು

ಪಕದಳ ಧಾನ್ಯದ ಹಸಿರು ಮೇವು

ಪಶುಆಹಾರ

ಸಾಮಾನ್ಯ ಸಲಹೆಗಳು

- ರಾಸುಗಳ ಉತ್ಪಾದನೆಗೆ ಬೇಕಾದ ಪೌಷ್ಟಿಕಾಹಾರ ಹಾಗೂ ಹಾಲು ಉತ್ಪಾದನೆಗೆ ಸಹಾಯವಾಗುವಂತಹ ಸಮರ್ಪೋಲತ ಆಹಾರವನ್ನು ಒದಗಿಸಲು ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಹೈನು ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಮಂಡಳ ತಯಾರಿಸಿರುವ ತಂತ್ರಾಂಶ (ಸಾಫ್ಟ್‌ವೆರ್‌) ಬಳಸಬಹುದು.
- ಒಣಮೇವನ್ನು ಮಾತ್ರ ಒದಗಿಸುತ್ತಿರುವ ರಾಸುಗಳಿಗೆ, ಲಭ್ಯತೆಯ ಮೇರೆಗೆ ಯೂರಿಯಾ ಕಾರ್ಕಂಜ ನೆಕ್ಕುಜಲ್ಲಿಯನ್ನು ಪೂರಕ ಆಹಾರವಾಗಿ ನೀಡಿರಿ.
- ದೇಹದ ಬೆಳವಣಿಗೆಗೆ ಹಾಗು ನಿರ್ವಹಣೆಗೆ ಮತ್ತು ಹೆಚ್ಚಿನ ಹಾಲು ಉತ್ಪತ್ತಿಗೆ 'ಸಂಯುಕ್ತ ಜಾನುವಾರು ಫೀಡ್' ಅಥವಾ 'ಬ್ರೈಪಾನ್ ಫ್ಲೋಟಿಂಗ್ ಫೀಡ್' ನೇಹ ನೀಡಬೇಕು.
- ರಾಸುಗಳ ಎಲ್ಲಾ ಜಯಪಕ್ಷಾಯ ಕಾರ್ಯಗಳಿಗೆ ಎನಿಜ ಸತ್ಯಗಳು ಅತಿ ಅವಶ್ಯಕ. ಅಪುಗಳಿಗೆ ಕ್ಷೇತ್ರ ನಿರ್ದಿಷ್ಟ ಎನಿಜ ಮಿಶ್ರಣ ಪೂರಕವಾಗಿ ಒದಗಿಸಿರಿ.
- ಇದ್ದಕ್ಕಿಂತ ರಾಸುಗಳ ಆಹಾರವನ್ನು ಬದಲಾಯಿಸಬೇಕಿ, ಹಂತ ಹಂತವಾಗಿ ಬದಲಾಯಿಸಿರಿ.
- ಮೇವನ್ನು ಕತ್ತರಿಸಿ ಒದಗಿಸುವುದರಿಂದ ಆಹಾರ ದಂಡವಾಗುವುದನ್ನು ತಪ್ಪಿಸಬಹುದು ಅಲ್ಲದೆ ಸುಲಭವಾಗಿ ಜೀಳಣವಾಗುತ್ತದೆ.
- ಎಲ್ಲ ಆಹಾರ ಪದಾರ್ಥಗಳನ್ನು ನೇರಿಸಿ ಸಂಪೂರ್ಣಮೇವು ತಯಾರಿಸಬೇಕು. ಈ ಆಹಾರವನ್ನು ದಿನವ್ರೊಂದಕ್ಕೆ 3-4 ಬಾರಿ ಸಮಾನವಾಗಿ ಹಂಚಿ ನೀಡಬೇಕು. ಇದರಿಂದ ಆಹಾರ ಹಾಳಾಗುವುದನ್ನು ತಡೆಗಟ್ಟಬಹುದು ಮತ್ತು ಆಹಾರವು ಸುಲಭವಾಗಿ ಜೀಳಣವಾಗುತ್ತದೆ.

ಮೇವು ಕತ್ತರಿಸಬೇಕೆ

B. ಸಮೂಹಾರ್ಥಕ ಆಹಾರ ಪಡಿತರ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮದ (ಇಂಗಿಷ್ಟನಲ್ಲ, ಆರೋ.ಬಿ.ಹಿ.ಅಂದರೆ ರೇಣು ಬ್ಯಾಲೆಸ್‌ಿಂಗ್ ಪ್ರೋಗ್ರಾಂ) ಮಹತ್ವ

- ಗ್ರಾಮೀಣ ಪ್ರದೇಶದಲ್ಲಿ ರಾಸುಗಳಿಗೆ ನಾಮಾನ್ಯವಾಗಿ ಸ್ಥಳೀಯವಾಗಿ ಲಭ್ಯವಿರುವ ಒಂದು ಅಥವಾ ಎರಡು ಪದಾರ್ಥಗಳನ್ನೊಂಡ ಗಾಢ ಆಹಾರ, ಹುಲ್ಲುಗಳು ಮತ್ತು ಬೆಳೆ ಉಳಿಕೆಗಳನ್ನು ನೀಡಲಾಗುತ್ತದೆ.
- ಹಿಂದಿನ ನಿಂದುವ ಆಹಾರದಲ್ಲಿ ನಿಯಂತ್ರಣ, ಸರಿಯಾದ ಪಡಿತರ ಮತ್ತು ಸಮೂಹಾರ್ಥಕ ಪ್ರಾಣಿಗಳನ್ನು ಮತ್ತು ಜೀವಸತ್ಯಗಳು ಹೆಚ್ಚು ಅಥವಾ ಕಡಿಮೆ ಪಡಿತರದಲ್ಲಿರುತ್ತದೆ.
- ಅನುಮೂಲಾರ್ಥಕ ಆಹಾರವು ಪ್ರಾಣಿಗಳ ಆರೋಗ್ಯದ ಮೇಲೆ ಮತ್ತು ಹಾಲು ಉತ್ಪಾದನೆಯಲ್ಲಿ ವಿವಿಧ ರೀತಿಯ ವ್ಯಾತಿರಿಕ ಪರಿಣಾಮ ಇರುತ್ತದೆ.
- ಸರಿಯಾದ ಆಹಾರ ದೊರಕದ ಕಾರಣ ರಾಸುಗಳ ಹಾಲು ಉತ್ಪಾದನಾ ಸಾಮರ್ಥ್ಯವನ್ನು ಸಂಪೂರ್ಣವಾಗಿ ಬಳಸಿಕೊಳ್ಳಲಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ಇದರಿಂದ ಹಾಲು ಉತ್ಪಾದಕರ ದೈನಂದಿನದ ನಿಷ್ಠೆ ಆದಾಯವನ್ನು ಕುಂದಿಸುತ್ತದೆ.
- ಸ್ಥಳೀಯ ಪ್ರದೇಶದಲ್ಲಿ ದೊರಕುವ ಮೇಲು ಪದಾರ್ಥಗಳಿಂದ ರಾಸುಗಳಿಗೆ ಸಮೂಹಾರ್ಥಕ ಪಡಿತರ ಆಹಾರವನ್ನು ನಿರ್ಧರಿಸಲು ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಹೈನ್ಸು ಅಭಿಪ್ರಾಯ ಮಂಡಳ (=ಎನ್. ಡಿ. ಡಿ. ಜಿ ಅಂದರೆ ಆಂಗ್ಲದಲ್ಲಿ ನ್ಯಾಷನಲ್ ಡೇರಿ ಡೆವೆಲಪ್‌ಂಟ್ ಬೋರ್ಡ್) ಒಂದು ಅಭಿಕೀರ್ಣ (ಅಪ್) ಅಥವಾ ತಂತ್ರಾಂಶವನ್ನು (=ನಾಪ್ರೀರ್) ಅಭಿಪ್ರಾಯಿಸಿಸಿದೆ. ಇದು ಸುಲಭವಾಗಿ ಬಳಸಬಹುದಾದ ತಂತ್ರಾಂಶವಾಗಿದ್ದ ರ್ಯಾತರು ತಮ್ಮ ಗ್ರಾಮ ಅಥವಾ ಪ್ರದೇಶದಲ್ಲಿ ತರಬೇತಿ ಪಡೆದಿರುವ ಕಾರ್ಯಕರ್ತರ ಸಹಾಯದಿಂದ ಸಮೂಹಾರ್ಥಕ ಆಹಾರ ಪಡಿತರವನ್ನು ನಿರ್ಧರಿಸಿಕೊಳ್ಳಬಹುದು. ತರಬೇತಿ ಪಡೆದ ವ್ಯಕ್ತಿಗಳನ್ನು ಸ್ಥಳೀಯ ಸಂಪನ್ಮೂಲ ವ್ಯಕ್ತಿ (ಎಲ್.ಆರ್. ಹಿ ಅಂದರೆ ಆಂಗ್ಲದಲ್ಲಿ ಬೋರ್ಡ್ ರಿಸೋರ್ಸ ಪರಸ್ನೆ) ಎಂದು ಕರೆಯಲಾಗುತ್ತದೆ.
- ಸಮೂಹಾರ್ಥಕ ಆಹಾರ ಪಡಿತರವನ್ನು ನಿರ್ಧರಿಸಿಕೊಳ್ಳಬೇಕು ರ್ಯಾತರು ತಮ್ಮ ಮೊಬೈಲ್‌ಲ್ಯಾಪ್ ಗೂಗಲ್ ಪ್ಲೇ ಸ್ಟೋರ್ ಅಪ್ ನಿಂದ “Pashuposhan” ಅಪ್ ಡೋನ್‌ಲೋಡ್ ಮಾಡಿಕೊಂಡು ಬಳಸಿಕೊಳ್ಳಬಹುದು.

ಸಮೂಹಾರ್ಥಕ ಆಹಾರ ಪಡಿತರ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮದ ಪ್ರಯೋಜನಗಳು

- ಸ್ಥಳೀಯ ಪ್ರದೇಶದಲ್ಲಿ ದೊರಕುವ ಮೇಲು ಪದಾರ್ಥಗಳನ್ನು ಉಪಯೋಗಿಸುವದರಿಂದ ಕಡಿಮೆ ವೆಚ್ಚದಿಂದ ಸಮೂಹಾರ್ಥಕ ಪಡಿತರ ಆಹಾರವನ್ನು ತಯಾರಿಸಬಹುದು.
- ಹಾಲನ ಉತ್ಪಾದಕೆಯನ್ನು ನಿರ್ಧರಿಸುವ ಕೊಬ್ಬು (ಫ್ಯಾಟ್= fat) ಮತ್ತು ಇತರ ಗಟ್ಟಿ ಪದಾರ್ಥಗಳ (ನಾಲಡ್ ನಾನ್ ಫ್ಯಾಟ್= solid non-fat) ಅಂಶ ವೃದ್ಧಿಸುತ್ತದೆ
- ದಿನವಹಿ ನಿಷ್ಪಾತ ಲಾಭ ಹೆಚ್ಚಿತ್ತದೆ.
- ಸಂತಾನೋಽಷ್ಟತ್ತಿ ಕ್ಷಮತೆಯು ಹೆಚ್ಚಿತ್ತದೆ.
- ಕರಾವಿನ ಅಂತರ ಕಡಿಮೆಯಾಗಿ ಹೆಚ್ಚು ಕರಾವು ಪಡೆಯಲು ಸಾಧ್ಯ.
- ರಾಸುಗಳ ನಾಮಾನ್ಯ ಆರೋಗ್ಯ ಉತ್ಪಾದನೆಯನ್ನು ಕ್ಷಮತೆಯು ಹೆಚ್ಚಿತ್ತದೆ.
- ಕರುಗಳಲ್ಲಿ ಉತ್ಪಾದನೆ ಬೆಳವಣಿಗೆ ಕಂಡು ಬಂದು ಬೇಗ ಪ್ರೋಥಾವಸ್ಥೆಗೆ ಬರುತ್ತದೆ.
- ರಾಸುಗಳ ಜೀಣಂ ಕ್ರಮದಿಂದ ಉತ್ಪತ್ತಿಯಾಗುವ ಮಿಂತೆನ್ (=Methane) ಅನಿಲದ ಪ್ರಮಾಣ ಕುಗ್ಗಿತ್ತದೆ. ಮಿಂತೆನ್ ಅನಿಲ ಪ್ರಮುಖ ಹಸಿರುಮನೆ ಅನಿಲಗಳಲ್ಲಿ ಒಂದಾಗಿದ್ದ (= Green-house gases) ವಾಯು ಮಾಲನ್ಯಕ್ಕೆ ಕಾರಣವಾಗಿರುತ್ತದೆ.)

ಹೆಚ್ಚಿಯಲ್ಲಿ ಆರೋ.ಬಿ.ಹಿ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮ ಕ್ಷೇತ್ರಾಳ್ಟಿರುವ ಎಲ್.ಆರ್.ಹಿ

ಆರೋ.ಬಿ.ಹಿ.ಯನ್ನು ಅಳವಡಿಸಿರಿ. ಕಡಿಮೆ ವೆಚ್ಚದಲ್ಲಿ ಹಾಲು ಉತ್ಪಾದಿಸಿ, ಮಿಂತೆನ್ ಅನಿಲ ಉತ್ಪತ್ತಿ ಕುಗ್ಗಿಸಿ

C. ಹಾಲು ಉತ್ಪಾದನೆಯಲ್ಲಿ ಸಮರ್ಪೋಲತೆ ಕೇಂದ್ರಿಕರಿಸಿದ ಪಶು ಆಹಾರದ ಮಹತ್ವ

- ಹಾಲು ಉತ್ಪಾದಕರ ಸಂಫರ್ಗಳ ಒಕ್ಕಾಡ ಮತ್ತು ಮಹಾಮಂಡಳಗಳು ಉತ್ಪಾದನವನ್ನು ಜಾನುವಾರು ಆಹಾರವು ದೇಹದ ನಿರ್ವಹಣೆ, ಬೆಳವಣಿಗೆ ಮತ್ತು ಹಾಲು ಉತ್ಪಾದನೆಗೆ ಅಗತ್ಯವಾದ ಪೋಳಿಕಾಂಶಗಳ ಸಮರ್ಪೋಲತೆ ಆಧಾರವಾಗಿರುತ್ತದೆ.
- ಸಮರ್ಪೋಲತೆ ಕೇಂದ್ರಿಕರಿಸಿದ ಪಶು ಆಹಾರವನ್ನು ಉತ್ಪಾದನೆ ಗುಣಮಟ್ಟದ ಕಾಳುಗಳು, ಹಿಂಡಿಗಳು, ಹೊಟ್ಟಿ ತೌಡು, ಬೂಸಾ, ಕಾಕಂಜಿ, ಉಪ್ಪು, ವಸಿಜ ಸತ್ಯಗಳು ಹಾಗೂ ಜೀವಸತ್ಯಗಳನ್ನು ಉಪಯೋಗಿಸಿ ತಯಾರು ಮಾಡಲಾಗುತ್ತದೆ.
- ಮಾರುಕೆಟ್‌ಯಲ್ಲಿ ದೊರಕುವ ಆಹಾರಕ್ಕಿಂತ ಹಿಂಗೆ ಉತ್ಪಾದನಿಸಿದ ಸಮರ್ಪೋಲತೆ ಕೇಂದ್ರಿಕರಿಸಿದ ಪಶು ಆಹಾರವು ಕಡಿಮೆ ವೆಚ್ಚದಲ್ಲಿ ದೊರಕುವುದು ಮತ್ತು ಪಶುಗಳಿಗೂ ರುಚಿಕರವಾಗಿರುತ್ತದೆ.

ಪಶು ಆಹಾರ ನೀಡುವಾಗ ಗಮನಿಸಬೇಕಾದ ಅಂಶ

- ರಾಸುಗಳ ಬೆಳವಣಿಗೆ, ದೇಹ ಮೋಳಣಿ ಹಾಗೂ ಹಾಲು ಉತ್ಪಾದನೆಗೆ ಅವಶ್ಯಕವಾದ ಪೌಷ್ಟಿಕತೆ, ಸಸಾರಜನಕ, ವಸಿಜತ್ತೆ, ಜೀವಸತ್ಯ, ಇವುಗಳನ್ನು ಪಶು ಆಹಾರ ಒಳಗೊಂಡಿದೆ. ಇದನ್ನು ಗಭೇದಿಸಿದ ರಾಸುಗಳಿಗೆ ಹೆಚ್ಚುವರಿಯಾಗಿ ನೀಡಿದಲ್ಲಿ ಬೆಳಿಯುತ್ತಿರುವ ಬ್ರಾಹ್ಮಣಕ್ಕೆ ಅನುಕೂಲವಾಗುತ್ತದೆ.
- ಇದರಿಂದ ರಾಸುಗಳ ಸಂತಾನೋಳ್ಣತ್ವ ಕ್ಷಮತೆ, ಹಾಲು ಉತ್ಪಾದನಾ ಕ್ಷಮತೆ, ಹೆಚ್ಚುವುದಲ್ಲದೆ ಹಾಲನಲ್ಲಿರುವ ಕೊಳ್ಳಣ ಅಂಶ ಕೂಡ ಹೆಚ್ಚಾಗುತ್ತದೆ.
- ಬೆಳಿಯುತ್ತಿರುವ ರಾಸುಗಳಿಗೆ ಪ್ರತಿ ದಿನ ೧ - ೨ ಕೆ.ಜಿ ಪಶು ಆಹಾರ ನೀಡಬೇಕು.
- ಹಾಲು ಕೊಡುವ ರಾಸುಗಳಲ್ಲಿ ದೇಹ ಮೋಳಣಿಗೆ ದಿನಕ್ಕೆ ೧ ಕೆ.ಜಿ ಹಾಗೂ ಹಸುಗಳಲ್ಲಿ ಹೆಚ್ಚುವರಿಯಾಗಿ ಹಾಲು ಉತ್ಪಾದನೆಗೆ ಪ್ರತಿದಿನ ಅಳಂತ್ರೋಪೋಂದಕ್ಕೆ ೪೦೦ ಗ್ರಾಂ ಹಾಗೂ ಎಮ್ಮೆಗಳಲ್ಲಿ ಅಳಂತ್ರೋಂದಕ್ಕೆ ೪೦೦ ಗ್ರಾಂ ಪಶು ಆಹಾರ ನೀಡಬೇಕು.
- ಇದರ ಜೊತೆಗೆ ಗಭಾಂವಸ್ಥೆಯ ಕಡೆಯ ಎರಡು ತಿಂಗಳಲ್ಲಿ ರಾಸುಗಳಿಗೆ ಪ್ರತಿದಿನ ೧ ಕೆ.ಜಿ ಸಮರ್ಪೋಲನ ಪಶು ಆಹಾರ ಹಾಗೂ ೧೨ ಕೆ.ಜಿ ಉತ್ಪಾದನೆ ಹಿಂಡಿಯನ್ನು ನೀಡಬೇಕು.

ಪಶು ಆಹಾರವನ್ನು ವಿವಿಧ ಬಗೆಯ ಕಾಳುಗಳು, ಹಿಂಡಿಗಳು, ಹೊಟ್ಟಿ, ತೌಡು, ಬೂಸಾ, ಉಪ್ಪು, ವಸಿಜ ಸತ್ಯಗಳು, ಜೀವ ಸತ್ಯಗಳು ಹಾಗೂ ಕಾಕಂಜಿಯನ್ನು ಸೇರಿಸಿ ತಯಾರಿಸಲಾಗುತ್ತದೆ.

ಉತ್ಪಾದನೆಯಲ್ಲಿ ಪಶು ಆಹಾರ ಬಳಸಿ ರಾಸುಗಳ ಹಾಲು ಉತ್ಪಾದನೆ ಹೆಚ್ಚಿಸಿ, ಆರೋಗ್ಯ ವೃಧಿಸಿ

D. ಪಶು ಆಹಾರದಲ್ಲಿ ಬೈಪಾನ್‌ ಪ್ರೋಟೀನ್‌ನ ಮಹತ್ವ

- ಸಸರಜನಕ ಸ್ತ್ರೀಗಳು (ಪ್ರೋಟೀನ್) ಬೆಳೆವಣಿಗೆ ಹಾಗೂ ಹಾಲು ಉತ್ಪಾದನೆಗೆ ಅವಶ್ಯಕ.
- ಸಾಮಾನ್ಯವಾಗಿ ರಾಸುಗಳ ದೊಡ್ಡ ಹೊಳ್ಳಿಯಾದ ರೂಪೇನಾನೆಲ್ಲ ಬಹುಪಾಲು ಸಸರಜನಕವು ಜೀಂಟಾಗುತ್ತದೆ.
- ಬೈಪಾನ್ ಪ್ರೋಟೀನ್ ಆಹಾರವನ್ನು, ಅದರಲ್ಲಿರುವ ಬಹುತೇಕ ಪ್ರಮಾಣದ ಸಸರಜನಕಗಳು (ಪ್ರೋಟೀನ್) ಹಸುವಿನ ರೂಪನ್ನೆಲ್ಲ ಜೀಂಟಾಗುದ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ತಯಾರಿಸಲ್ಪಡುತ್ತದೆ. ಇದರಿಂದ ಪ್ರೋಟೀನ್ ನಂತರ ಪಜನಾಂಗಕ್ಕೆ ಇಷಿದು, ಅಲ್ಲಿ ಹೀರಲ್ಪಡುತ್ತದೆ. ಆದ್ದರಿಂದ, ಬೈಪಾನ್ ಪ್ರೋಟೀನ್ ಆಹಾರದಲ್ಲಿನ ಸಸರಜನಕ ಅಂಶವನ್ನು ದೇಹದ ಅಗತ್ಯವನ್ನು ಪೂರ್ಣವಿಧಿ ಉತ್ಪಾದಿಸಲಿಲ್ಲ ಎಂತಹಾಗುತ್ತದೆ.
- ಬೈಪಾನ್ ಪ್ರೋಟೀನ್ ಫೀಡ್ ಪಶು ಆಹಾರದ ಉಪಯೋಗಗಳು

- ಇದು ಕಡಿಮೆ ಬೆಲೆಯ ಉತ್ಪಾದಿಸಲಿಲ್ಲ ಪಶು ಆಹಾರ.
- ಪಶುವಿನ ದೇಹಕ್ಕೆ ಅಗತ್ಯವಿರುವ ಸಸರಜನಕದ ಅಂಶವನ್ನು ಹೆಚ್ಚಿನ ಪ್ರಮಾಣದಲ್ಲಿ ದೊರಕಿಸುತ್ತದೆ.
- ಬೆಳೆವಣಿಗೆ ಹಾಗೂ ಹಾಲು ಉತ್ಪಾದನೆಯನ್ನು ಹೆಚ್ಚಿಸುತ್ತದೆ.
- ಒಂದು ವೇಳೆ ಬೈಪಾನ್ ಪ್ರೋಟೀನ್ ಫೀಡ್ ದೊರಕಿದ್ದಿಂಥಿಲ್ಲ ಲ-ಗ್ಲಾಂ ಅಂಡರ್ ಹಾಲು ಹೊಡುವಂತಹವಿಗೆ ದಿನಕ್ಕೆ ೧ ಕೆ.ಜಿ. ಸಂಸ್ಕರಿಸಿದ ಬೈಪಾನ್ ಪ್ರೋಟೀನ್ ಪೂರಕಗಳನ್ನು (treated bypass protein supplement) (1/2 ಕೆ.ಜಿ. ಬೆಳೆಗ್ಗೆ ಮತ್ತು 1/2 ಕೆ.ಜಿ. ಸಂಜೆ) ನೀಡಬಹುದು.

ಬೈಪಾನ್ ಪ್ರೋಟೀನ್ ಫೆಟ್ಟ

ಬೈಪಾನ್ ಪ್ರೋಟೀನ್ ಪಶು ಆಹಾರ

ಬೈಪಾನ್ ಪ್ರೋಟೀನ್ ಪಶು ಆಹಾರ ಕಡಿಮೆ ಬೆಲೆಯ ಮೊಂಡಿಕಾಂಶಗಳ ಆಧಾರ

E. ಎನಿಜ ಮಿಶ್ರಣದ ಪ್ರಮುಖ್ಯತೆ

- ಜಯಪಾಪಜಯ ಕ್ರಿಯೆಗಳು ಸರಿಯಾಗಿ ನಡೆಯುವುದಕ್ಕೆ ಎನಿಜಗಳು ಅವಶ್ಯಕ. ಎನಿಜ ಮಿಶ್ರಣವು ಪರುವಿನ ದೇಹಕ್ಕೆ ಅಗತ್ಯವಿರುವ ಎಲ್ಲಾ ಎನಿಜಗಳನ್ನು ಹೊಂದಿರುತ್ತದೆ. ಸ್ಥಳೀಯ ಪ್ರದೇಶದಲ್ಲಿ ದೊರಕುವ ನಿದೀಷ್ಟ ಎನಿಜ ಮಿಶ್ರಣವನ್ನು ಒದಗಿಸುವುದು ಸೂಕ್ತ.

ಎನಿಜ ಮಿಶ್ರಣ ಒದಗಿಸಿದಲ್ಲಿ ಆಗುವ ಲಾಭ

- ಕರುಗಳ ಬೆಳವಣಿಗೆ ಸುಧಾರಿಸುತ್ತದೆ.
- ಆಹಾರದಿಂದ ಹೀರಲ್ಪಟ್ಟ ಹೌಸ್ಟಿಕಾಂಶದ ಬಳಕೆ ಉತ್ಪಮಾಗುತ್ತದೆ.
- ರಾಸುಗಳಲ್ಲಿ ಹಾಲು ಉತ್ಪಾದನೆ ಹೆಚ್ಚಿತ್ತದೆ.
- ಸಂತಾನೋಽತ್ಸತ್ತಿ ಕ್ಷಮತೆ ಹೆಚ್ಚಾಗಿ ಕರಾವಿನ ಅಂತರ ತಗ್ಗಿತ್ತದೆ.
- ರಾಸುಗಳ ಉತ್ಪಾದಕ ಜೀವನ ಹೆಚ್ಚಾಗುತ್ತದೆ.
- ರೋಗನೀರೋಧಕ ಶಕ್ತಿ ಹೆಚ್ಚಿತ್ತದೆ.
- ಕೆವಿಕೆಯಲ್ಲಿ ಸಾಮಾನ್ಯವಾಗಿ ಕಾಣಿಸಿಕೊಳ್ಳುವ ಜಯಪಜಾಯ ರೋಗಗಳಾದ ಕೀಂಪೋಸಿನ್, ಹಾಲು ಜ್ಬರ, ಗಂಜಿಂದಲ್ಲಿ ರಕ್ತ ಮುಂತಾದ ತೊಂದರೆಗಳನ್ನು ನಿವಾರಿಸುತ್ತದೆ.

ತಾಪುದ ಕೊರತೆಯಿಂದ ಕೂಡಲಿನ ಬಣ್ಣ ಬದಲಾವಣೆ

ಜಿಂಕ್ ಕಡಿಮೆ-ಕಣ್ಣಿಲ್ಲರು,
ಅಯೋಡಿನ್ ಕಡಿಮೆ-ಧೈರಾಯಡ್ ಶಾತ್

ಎಡದಿಂದ ಬಲಕ್ಕೆ: ಕ್ಷೇತ್ರ ನಿದೀಷ್ಟ ಎನಿಜ ಮಿಶ್ರಣವನ್ನು ತಯಾರಿಸಿರುವ ರಾಜಸ್ತಾನ, ಕನಾಡಾ ಹಾಗು ಜಹಾರದ ಹಾಲು ಒಕ್ಕೂಟಗಳು

ನೀಡಬೇಕಾದ ಪ್ರಮಾಣ

ಕರುಗಳಲ್ಲಿ ಪ್ರತಿದಿನ ೭೦ ರಿಂದ ೭೫ ಗ್ರಾಂ

ಕಡೆಸುಗಳಗೆ ಮತ್ತು ಹಾಲು ಬ್ರಹ್ಮಸಿರುವ ಹಸುಗಳಗೆ ಪ್ರತಿದಿನ ೫೦ ಗ್ರಾಂ

ಹಾಲು ಕರೆಯುವ ರಾಸುಗಳು: ಅವುಗಳಗೆ ನೀಡುವ ಪರು ಆಹಾರದಲ್ಲಿ ಇರುವ ಎನಿಜಾಂಶವನ್ನು ಒಳಗೊಂಡು ಪ್ರತಿದಿನ ೧೦೦ - ೨೦೦ ಗ್ರಾಂ ನಿಂದಿರಿ

ಕೊರತೆಯಿಂದ ಎನಿಜವನ್ನು ಒದಗಿಸಿ ರಾಸುವಿನ ಹಾಲು ಉತ್ಪಾದನಾ ಮತ್ತು ಸಂತಾನೋಽತ್ಸತ್ತಿ ಸಾಮರ್ಥ್ಯವನ್ನು ಹೆಚ್ಚಿಸಿ

F. ಯೂರಿಯಾ ಕಾಕಂಬಿ ಖನಿಜದ ಜಲ್ಲಿ (ಯು.ಎಂ.ಎಂ.ಜಿ) ಒಂದು ಪೂರಕ ಪಶು ಅಹಾರ

- ಮೆಲಕು ಹಾಕುವ ಪ್ರಾಣಿಗಳಲ್ಲಿ ದೊಡ್ಡ ಹೊಟ್ಟಿ ವಿವಿಧ ಭಾಗಗಳಾಗಿ ವಿಭಜನೆಯಾಗಿರುತ್ತದೆ. ಇದರಲ್ಲಿ ದೊಡ್ಡದಾದ ಮೊದಲನೆಯ ಭಾಗವನ್ನು ರೂಪನ್ ಎಂದು ಕರೆಯಲಾಗುತ್ತದೆ. ರೂಪನ್ನಲ್ಲಿ ಅಸಂಖ್ಯಾತ ಕ್ರಮಿಜಳವಿಗಳಷ್ಟು, ಈ ಜಳವಿಗಳು ನಾರಿನ ಮೇವನ್ನು ಜೀಂಜೆಸುವಲ್ಲಿ ಮಹತ್ವದ ಹಾತ್ವವನ್ನು ವಯಸುತ್ತದೆ.
- ಯೂರಿಯಾ ಕಾಕಂಬಿ ಖನಿಜ ಜಲ್ಲಿಯು ಹಸಿರು ಮೇವು ದೂರಕಡೆ ಇರುವ ಸಮಯದಲ್ಲಿ ರೂಪನ್ ನಲ್ಲಿರುವ ಸೂಕ್ಷ್ಮ ಜಳವಿಗಳು ಬೆಳೆಯಿವಂತೆ ಮಾಡಿ ಒಣಮೇವಿನ ಜೀಂಜೆದಲ್ಲಿ ಸಹಾಯ ಮಾಡುತ್ತದೆ.

ಯು.ಎಂ.ಎಂ.ಜಿ. (Urea Molasses Mineral Block)ಯು ಉಪಯೋಗಿತ್ವದಲ್ಲಿ

- ಹೆಚ್ಚು ಒಣಮೇವನ್ನು ಸೇವಿಸುವಂತೆ ಮಾಡುತ್ತದೆ ಮತ್ತು ಆಹಾರ ದಂಡವಾಗುವುದನ್ನು ತಪ್ಪಿಸುತ್ತದೆ.
- ಜೀಂಜೆತ್ತಿಯೆಯ ಕ್ಷಮತೆಯನ್ನು ಹೆಚ್ಚಿಸುತ್ತದೆ.
- ಹಾಲು ಉತ್ಪಾದನೆ ಹಾಗೂ ಕೊಳ್ಳುವಾಂಶವನ್ನು ವೃಧಿಸುತ್ತದೆ.
- ಅಗತ್ಯ ವಿರುವ ಖನಿಜಗಳನ್ನು ಮಾರ್ಪೆಸುತ್ತದೆ.

ಯು.ಎಂ.ಎಂ.ಜಿ

ನೆಕ್ಕುಜಲ್ಲಿ

ಜಿ. ಹೈನುರಾಸುಗಳಲ್ಲಿ ಕುಡಿಯುವ ನೀರಿನ ಪ್ರಾಮುಖ್ಯತೆ

ರಾಸುಗಳಲ್ಲಿ ಮುಖ್ಯವಾಗಿ ಈ ಕೆಳಕೆಂಡ ಕಾರಣಗಳಿಗೆ ನೀರಿನ ಅಗತ್ಯವಿರುತ್ತದೆ.

- ಮೇವು ಮತ್ತು ಪಶು ಆಹಾರ ಜೀಂಜೆವಾಗಲು.
- ಹೀರಿಕೊಂಡ ಹೌಟ್‌ಕಾಂಶಗಳನ್ನು ಎಲ್ಲಾ ಅಂಗಾಗಳಿಗೆ ತಲುಹಿಸಲು.
- ದೇಹಕ್ಕೆ ಬೆಂಡದ ಹಾಗು ನಂಜನ ಪದಾರ್ಥಗಳನ್ನು ಗಂಜಲದ ಮೂಲಕ ಹೊರ ಹಾಕಲು.
- ದೇಹದ ಉಷ್ಣತೆಯನ್ನು ಕಾಪಾಡಲು.
- ಸಾಮಾನ್ಯವಾಗಿ ಒಂದು ಪ್ರಾಣವಾಗಿ ಬೆಳೆದ ಆರೋಗ್ಯವಂತ ರಾಸಿಗೆ ಪ್ರತಿದಿನ ೨೦-೩೦ ಲಿಟರ್ ನೀರಿನ ಅಗತ್ಯ ಇರುತ್ತದೆ. ಹಾಲನ್ನಲ್ಲಿ ಪ್ರತಿಶತ ಲಿಟರ ರಷ್ಟು ನೀರಿರುವುದರಿಂದ ಹಾಲು ಕೊಡುವ ರಾಸುಗಳಲ್ಲಿ ಪ್ರತಿ ಲಿಟರ್ ಹಾಲಗೆ ೨.೫/೩ ಲಿಟರ್ ಹೆಚ್ಚಿರಿ ನೀರಿನ ಅವಶ್ಯಕತೆ ಇರುತ್ತದೆ.

ಶೀಘರಸ್ವಾಗಳು

- ರಾಸುಗಳು ದಿನವಿಡಿದೆ ಶುದ್ಧ ನೀರು ಕುಡಿಯುವ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಇರಬೇಕು.
- ಬೆಳಸಿಗೆ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಮಿಶ್ರ ತಜ ಹನು ಹಾಗೂ ಎಮ್ಮೆಗಳಿಗೆ ಉಷ್ಣತೆಯನ್ನು ತಡೆಯಲು ದಿನಕ್ಕೆರಡು ಬಾರಿ ಸ್ವಾನ್ ಮಾಡಿಸಬೇಕು ಅಲ್ಲದೆ ಪ್ರತಿದಿನ ೧೦೦ ಲಿಟರ್ ನೀರು ಒದಗಿಸಬೇಕು.

**ಯು.ಎಂ.ಎಂ.ಜಿಯೊಂದಿಗೆ ಒಣಮೇವನ್ನು ನೀಡುವುದರಿಂದ
ಮೇವಿನ ಪದಿತರವನ್ನು ಒದಗಿಸಿದಂತಾಗುತ್ತದೆ.**

H. ಗಭೇದರಿಸಿದ ರಾಸುಗಳ ಆರ್ಥಿಕ

- ಕಡನು ಮತ್ತು ಹೆಣ್ಣು ಕರುಗಳ ಆರೋಗ್ಯವನ್ನು ಸರಿಯಾಗಿ ನೋಡಿಕೊಂಡು, ಪೌಷ್ಟಿಕ ಆಹಾರವನ್ನು ಒದಗಿಸಿದಲ್ಲಿ ಶೀಲಪ್ರಮಾಣದಲ್ಲಿ ಬೆಳೆದಿರುತ್ತದೆ. ಪ್ರೌಢಾವಸ್ಥೆ ಹೊಂದುವುದು. ಪ್ರಾಯಬಂದ ಇಂತಹ ಹಸುಗಳಿಗೆ ಕೃತಕ ಗಭೇದಾರಣೆ ಮಾಡಿಸಿ 2-2.5 ವರುಷದಲ್ಲಿ ಕರಾವಿಗೆ ತರಬಹುದು.
- ಗಭೇದಾರಣೆಯ ಕೊನೆಯ 3 ತಿಂಗಳುಗಳಲ್ಲಿ ಭೂಣಿದ ಸುಮಾರು 70% ಬೆಳೆವಣಿಗೆ ನಡೆಯುತ್ತದೆ, ಈ ಸಮಯದಲ್ಲಿ ಸಾಕಷ್ಟು ಕಾಳಜಿವಹಿನುವ ಅವಶ್ಯಕತೆಯಾಗುತ್ತದೆ.

ಶಿಫಾರಸ್ನ್ನಿಗಳು

- ಇ ತಿಂಗಳು ತುಂಜರುವ ಗಭೇದ ರಾಸುಗಳನ್ನು ಮೇಲಿನಲ್ಲಿ ಬಹಳ ದೂರ ನಡೆಸಬಾರದು. ಹಳ್ಳಿ ಕೊಳ್ಳಬೇಕು ಇಂತಹ ಇಂಜಿನಿಯರಿಗಳಾಗಿ ಪ್ರಾಯಿಕ ವರ್ಣನೆಯನ್ನು ನೀಡಬೇಕು (ಡ್ರೆಂಪ್ಲ್)
- ಮುಲಗಲು ಗಭೇದರಿಸಿದ ರಾಸುಗಳಿಗೆ ವಿಶಾಲವಾದ ಸ್ಥಳ ಇರಬೇಕು
- ಕರುಹಾಕುವ ಸಮಯದಲ್ಲಿ ಹಾಲುಜ್ಜರ, ಕೆಲ್ಲೊಲೆಸಿನ್‌ ಕಾಯಿಲೆಗಳು ಬರದಂತೆ ತಡೆಯಲು ಹಾಗೂ ಹಾಲು ಉತ್ಪಾದನೆ ಹೆಚ್ಚಾಗಲು ಅವಶ್ಯವಾದ ಆಹಾರವನ್ನು ಗಭೇದ ರಾಸುಗಳಿಗೆ ನೀಡಬೇಕು.
- ಗಭೇದರಿಸಿದ ರಾಸುಗಳಿಗೆ ಪ್ರತಿದಿನ ೨೫-೩೦ ಅ. ನೀರು ದೊರಕುವಂತೆ ಹಾಗೂ ದಿನದ ಇಂಗಿಯೂ ದೊರಕುವಂತೆ ಕ್ರಮ ಕ್ರೈಸ್ತಿಕ್ ಸ್ಥಳದಲ್ಲಿ
- ೨-೨ ತಿಂಗಳಾದ ನಂತರ ಗಭೇದರಿಸಿರುವ ಕಡನನ್ನು ಹಾಲು ಕೊಡುವ ಹಸುಗಳೊಂದಿಗೆ ಕಟ್ಟಬೇಕು ದೇಹ, ಬೆನ್ನು, ಕೆಳ್ಳಿಲನ್ನು ಮಾಡಬೇಕು
- ಗಭೇದಾರಣೆಯ ಕೊನೆಯ ತ್ವೇಮಾಸಿಕದಲ್ಲಿ ಪ್ರಾಣಿಗಳನ್ನು ಮೇಲಿನಲ್ಲಿ ದೂರಸ್ಥಕ್ಕೆ ಕೊಂಡೊಯ್ದಿರುತ್ತದೆ. ಸಮುತ್ಪಾದ, ಇಂಜಿನಿಯರಿ-ಗುಡ್ಡವಿಲ್ಲದ ಪ್ರದೇಶದಲ್ಲಿ ಮೇಲಿನ ಬೆನ್ನು.
- ಹಾಲು ಕರೆಯುತ್ತಿರುವ ರಾಸುಗಳಲ್ಲಿ ಗಭಾಂವಸ್ಥೆಯ ೨ ನೇ ೩ ತಿಂಗಳ ನಂತರದ ಇಂಗಿ ದಿನಗಳ ಅವಧಿಯಲ್ಲಿ ಹಾಲು ಬ್ರಹ್ಮಿಸಬೇಕು.
- ಗಭೇದರಿಸಿರುವ ರಾಸುಗಳಿಗೆ ನಿಲ್ಲಲು ಮತ್ತು ಸರಾಗವಾಗಿ ಮುಲಗಲು ಸಾಕಷ್ಟು ಸ್ಥಳವಿರಬೇಕು.
- ಗಭೇದರಿಸಿರುವ ರಾಸುಗಳಿಗೆ ಕರು ಹಾಕುವ ಸಮಯದಲ್ಲಿ ಹಾಲು ಜ್ಜರ ಮತ್ತು ಕೆಲ್ಲೊಲೆಸಿಸ್‌ ಇಂತಹ ಕಾಯಿಲೆಗಳ ಸಾಧ್ಯತೆಯನ್ನು ತಡೆಯುವಲ್ಲಿ ಮತ್ತು ಸಾಕಷ್ಟು ಹಾಲು ಉತ್ಪತ್ತಿಗೆ ಸೂಕ್ತವಾದ ಪದಿತರ ಆಹಾರದ ಅಗತ್ಯವಿರುತ್ತದೆ.
- ಗಭೇದರಿಸಿರುವ ರಾಸುಗಳಿಗೆ ಪ್ರತಿದಿನ ಕೆನಿಷ್ಟೆ ೭೫-೮೦ ಅಂತರ್ ಶುಧ್ಯ ಕುಡಿಯುವ ನೀರನ್ನು ಒದಗಿಸಬೇಕು.
- ೬-೭ ತಿಂಗಳ ಗಭಾಂವಸ್ಥೆಯ ನಂತರ ಹಸುವನ್ನು ಹಾಲುಕರೆಯುತ್ತಿರುವ ರಾಸುಗಳೊಂದಿಗೆ ಕಟ್ಟಬೇಕು; ದ್ವೇಂದ್ರಿಯ ಅದರ ದೇಹ, ಬೆನ್ನು ಮತ್ತು ಕೆಳ್ಳಿಲನ್ನು ನೀಡಬೇಕು (ಮಾಲೆಸು ಮಾಡಬೇಕು).
- ಗಭೇದರಿಸಿರುವ ಹಸುವನ್ನು ಕರು ಹಾಕುವ ೪-೫ ದಿನಗಳ ಮೊದಲು ಪ್ರತ್ಯೇಕಿಸಿ, ಶುಭ್ರವಾದ, ಸೂರ್ಯನ ಬೆಳಕು, ಗಾಳಿ ಸಿಗುವಂತಹ ಪ್ರದೇಶದಲ್ಲಿ ಕಟ್ಟಬೇಕು. ನೇಲದ ಮೇಲೆ ಭತ್ತದ ಬಣಹುಲ್ಲನಂತಹ ಹುಲ್ಲನ ಹಾಸಿಗೆಯನ್ನು ಹಾನಬೇಕು.
- ಕರು ಹಾಕುವ ಮುನ್ನು, ಗಭಾಂವಸ್ಥೆಯ ಕೊನೆಯ ೧-೨ ದಿನಗಳಲ್ಲಿ, ಹಸುವನ್ನು ವಿಳ್ಳಣಿಯಲ್ಲಿಡಬೇಕು.

ಗಭೇದರಿಸಿದ ರಾಸಿನ ದಿನವಹಿ ಆಹಾರದ ಅವಶ್ಯಕತೆ

ಹಸಿರು ಮೇವು	೨೫-೩೦ ಕೆ.ಜಿ.	ಹಿಂಡಿ	೮ ಕೆ.ಜಿ
ಒಳ ಮೇವು	೪-೫ ಕೆ.ಜಿ	ಎನಿಜ ಮಿಶ್ರಣ	೫೦ ಗ್ರಾಂ
ಸಮುತ್ಸೂಲನ ಪಶು ಆಹಾರ	೨-೩ ಕೆ.ಜಿ	ಉಪ್ಪು	೫೦ ಗ್ರಾಂ

ಗಭೇದರಿಸಿದ ರಾಸುಗಳ ಸೂಕ್ತ ನಿರ್ವಹಣೆಯಿಂದ ಆರೋಗ್ಯವಂತ ಕರು ಹಾಗೂ ಹೆಚ್ಚಾಗಿ ಹಾಲು ಪಡೆಯಿರಿ

I. ಕರು ಹಾಕಿದ ನಂತರ ಪೋಷಣಕಾಂಶದ ನಿವಂಹಣೆ

- ಕರು ಹಾಕಿದ ತದನಂತರ ಹನ್ನು/ಎಮ್ಮೆ ಹಸಿವಾಗಿದಿರುವುದರಿಂದ, ದೇಹದ ಅಗ್ರ್ಯಕ್ಕಿಂತ ಕಡಿಮೆ ಆಹಾರ ಸೇವಿಸುತ್ತದೆ.
 - ರಾಸುಗಳಿಗೆ ಕರು ಹಾಕುವಾಗ ಬಹಳ ಆಯಾಸವಾಗಿರುವ ಕಾರಣ ಅಪುಗಳಿಗೆ ರುಚಿಯಾದ ಸುಲಭವಾಗಿ ಜೀಂಟವಾಗುವಂತಹ ಜಿಸಿ ಅಕ್ಕಿ ಗಂಜ, ಜೆನ್ನಾಗಿ ಬೆಂದ ಅನ್ನ, ಗೋಧಿ ಬೂಸಾ, ಬೆಂದ ಜೋಳದ ನುಜ್ಜೆ, ಗೋಧಿಯ ನುಜ್ಜೆ, (ಗೋಧಿಯ ನುಜ್ಜೆನ್ನು ಎಣ್ಣೆ ಸೆರಿಸಿ ಕೊಡಿ) ಬ್ಯೋಬ್ ಫ್ರ್ಯಾಬ್, ಬೀಲ್, ಸೋಂಯಾ, ಇಂಗ್, ಮೆಂತ್ಯ್, ಉದ್ದಿನ ಕಾಳು, ಜೀರಿಗೆ, ಶುಂರಿ ಮುಂತಾದಪುಗಳನ್ನು ಕರು ಹಾಕಿದ ೨-೩ ದಿನಗಳು ನೀಡಬೇಕು. ಇಂತಹ ಆಹಾರ ಸತ್ತೆ/ಕಸೆ/ಮಾಸು/ ಹೊರ ಹಾಕಲು ಸಹಾಯ ಮಾಡುತ್ತದೆ.
 - ಇದ್ದ್ಲಿದೆ, ಕರು ಹಾಕಿದ ರಾಸಿಗೆ ಎಳೆಯ ಹಸಿರು ಮೇವು ಮತ್ತು ಕುಡಿಯಲು ಬಯಸಿದಷ್ಟು ಶುಧ್ಯ ನೀರನ್ನು ನೀಡಬೇಕು, ಆದರೆ ಜಿಸಿ ನೀರನ್ನು ನೀಡಬಾರದು.
 - ಹಾಲುಕರೆಯುವ ಹನ್ನುವಿಗೆ ನಿರಂತರವಾಗಿ ಶುಧ್ಯ ಕುಡಿಯುವ ನೀರಿನ ಸರಬರಾಜುವಿರಬೇಕು ಮತ್ತು ದಿನಸಿತ್ಯ ಸ್ಥಾನಿಸಿಯ ಪ್ರದೇಶದಲ್ಲಿ ದೊರಕುವ ಬಸಿಜ ಮಿಶ್ರಣವನ್ನು ಅವಶ್ಯಕತೆಗೆ ಅನುಗುಣವಾಗಿ ಒದಗಿಸಬೇಕು.

ಕರು ಹಾಕಿದ ನಂತರದ ಸಮಯದಲ್ಲಿ ಹನುವಿನ ಆಹಾರ ಮತ್ತು ಪೋಷಿಕಾಂಶದ ನಿರ್ವಹಣೆ ಹಾಲು ಉತ್ತತೀಯ ಅವಧಿ ಮತ್ತು ಹಾಲನ ಇಳುವರಿಯ ಮೇಲೆ ಬಲವಾದ ಪ್ರಭಾವ ಜೀರುತ್ತದೆ.

**J. ಹನುವಿಗೆ ಬೀಕಾಗುವ ಸಂಪೂರ್ಣ ಮಿಶ್ರಿತ ಪದಿತರ
(ಟಿ.ಎಂ.ಆರ್; ಅಂದರೆ Total mixed ration) ಆಹಾರವನ್ನು ತಯಾರಿಸುವ ಉದಾಹರಣೆಗಳು.**

ಉ. ಹಾಲು ಬೃತ್ತಿಸಿರುವ ಹನುವಿಗೆ

ಹದಾಫೆಗಳ ಪ್ರಮಾಣ	ಪ್ರಮಾಣ (ಕೆ.ಜಿ.ಗೆಂಟ್ಲ್)		
	ಉದಾ:೧	ಉದಾ:೨	ಉದಾ:೩
ಒಣ ಮೇಂಪು	೨	೨	೨
ಹಸಿರು ಮೇಂಪು	೪	೧೦	೪
ಹಶು ಆಹಾರ	೨	೧	-
ಹಿಂಡಿ	-	-	೧

* ಪ್ರತಿ ರಾಸಿಗೆ ಪ್ರತಿದಿನ ೫೦ಗ್ರಾಂ ಖನಿಜ ಮಿಶ್ರಣ ನೀಡಬೇಕು

೭. ಪ್ರತಿದಿನ ೫೦೦. ಹಾಲು ನೀಡುವ ಹನುವಿಗೆ

ಹದಾಫೆಗಳ ಪ್ರಮಾಣ	ಪ್ರಮಾಣ (ಕೆ.ಜಿ.ಗೆಂಟ್ಲ್)		
	ಉದಾ:೧	ಉದಾ:೨	ಉದಾ:೩
ಒಣ ಮೇಂಪು	೨	೨	೨
ಹಸಿರು ಮೇಂಪು	೪	೧೦	೪
ಹಶು ಆಹಾರ	೪	೫	-
ಹಿಂಡಿ	-	-	೨
ಗೊಂಥಿ ಬೂಸಾ	-	-	೧

* ಪ್ರತಿ ರಾಸಿಗೆ ಪ್ರತಿದಿನ ೧೦೦ ಗ್ರಾಂ ಖನಿಜ ಮಿಶ್ರಣ ನೀಡಬೇಕು

೮. ಪ್ರತಿದಿನ ೧೦೦೦. ಹಾಲು ನೀಡುವ ಹನುವಿಗೆ

ಹದಾಫೆಗಳ ಪ್ರಮಾಣ	ಪ್ರಮಾಣ (ಕೆ.ಜಿ.ಗೆಂಟ್ಲ್)		
	ಉದಾ:೧	ಉದಾ:೨	ಉದಾ:೩
ಒಣ ಮೇಂಪು	೨	೨	೨
ಹಸಿರು ಮೇಂಪು	೪	೧೦	೪
ಹಶು ಆಹಾರ	೫	೫	-
ಹಿಂಡಿ	-	-	೫
ಗೊಂಥಿ ಬೂಸಾ	-	-	೨

* ಪ್ರತಿ ರಾಸಿಗೆ ಪ್ರತಿದಿನ ೧೫೦ ಗ್ರಾಂ ಖನಿಜ ಮಿಶ್ರಣ ನೀಡಬೇಕು

**K. ಎಮ್ಮೆಗಳಿಗೆ ಸಂಪರ್ಕ ಮಿಶ್ರಿತ ಪಶು ಆಹಾರವನ್ನು (ಟ.ಎಂ.ಆರ್.)
ತಯಾರಿಸುವ ಉದಾಹರಣೆಗಳು**

ಗ. ಹಾಲು ಬತ್ತಿಸಿದ ಎಮ್ಮೆಗೆ ನೀಡಬೇಕಾದ ಆಹಾರ ಪದಿತರ

ಪದಾರ್ಥಗಳು ಪ್ರಮಾಣ	ಪ್ರಮಾಣ (ಕೆ.ಜಿ.ಗೆಂಟ್ಲ್)		
	ಉದಾ:೧	ಉದಾ:೨	ಉದಾ:೩
ಒಣ ಮೇವು	೫	೫	೫
ಹಸಿರು ಮೇವು	೭	೪	೧೦
ಪಶು ಆಹಾರ	-	-	೮
ಹಿಂಡಿ	೭	-	-
ಗೊಂಧಿ ಖಾಸಾ	-	೩	-

* ಪ್ರತಿ ಎಮ್ಮೆಗೆ ಪ್ರತಿದಿನ ೨೫ ಗ್ರಾಂ ಬನಿಜ ಮಿಶ್ರಣ ನೀಡಬೇಕು

ಗ. ಪ್ರತಿದಿನ ೫ಅಂ. ಹಾಲು ನೀಡುವ ಎಮ್ಮೆಗೆ

ಪದಾರ್ಥಗಳು ಪ್ರಮಾಣ	ಪ್ರಮಾಣ (ಕೆ.ಜಿ.ಗೆಂಟ್ಲ್)		
	ಉದಾ:೧	ಉದಾ:೨	ಉದಾ:೩
ಒಣ ಮೇವು	೨	೫	೨
ಹಸಿರು ಮೇವು	೫	೧೦	೭
ಪಶು ಆಹಾರ	೫	೫	-
ಹಿಂಡಿ	-	-	೩
ಗೊಂಧಿ ಖಾಸಾ	-	-	೮

* ಪ್ರತಿ ಎಮ್ಮೆಗೆ ಪ್ರತಿದಿನ ೧೨೫ ಗ್ರಾಂ ಬನಿಜ ಮಿಶ್ರಣ ನೀಡಬೇಕು

ಗ. ಪ್ರತಿದಿನ ೧೦ಅಂ. ಹಾಲು ನೀಡುವ ಎಮ್ಮೆಗೆ

ಪದಾರ್ಥಗಳು ಪ್ರಮಾಣ	ಪ್ರಮಾಣ (ಕೆ.ಜಿ.ಗೆಂಟ್ಲ್)		
	ಉದಾ:೧	ಉದಾ:೨	ಉದಾ:೩
ಒಣ ಮೇವು	೨	೨	೨
ಹಸಿರು ಮೇವು	೧೦	೧೫	೫
ಪಶು ಆಹಾರ	೫	೨	-
ಹಿಂಡಿ	೭	-	೫
ಗೊಂಧಿ ಖಾಸಾ	-	-	೩

* ಪ್ರತಿ ಎಮ್ಮೆಗೆ ಪ್ರತಿದಿನ ೧೫೫ ಗ್ರಾಂ ಬನಿಜ ಮಿಶ್ರಣ ನೀಡಬೇಕು

ವಿಭಾಗ-2

ಮೇವು ಉತ್ಪಾದನೆ

ಲಾಭದಾಯಕ ಹೈನುಗಾರಿಕೆಯಲ್ಲಿ ಮೇವು ಉತ್ಪಾದನೆ ಬಹಳ ಮುಖ್ಯವಾದ ಜೆಟುವಟಕೆ. ಇದು ಬಹಳಷ್ಟು ರ್ಯಾತರು ಕಡೆಗಳಿಸಿರುವ ಜೆಟುವಟಕೆಯೂ ಹೌದು. ರಾಸುಗಳಗೆ ಇಷ್ಟವಾದ ಹಾಗೂ ಆರ್ಥಿಕವಾಗಿ ಅನುಕೂಲವಾದ ಪೌಷ್ಟಿಕ ಆಹಾರವನ್ನು ಮೇವು ಒದಗಿಸುತ್ತದೆ. ವರ್ಷವಿಡಿತ ಹಸಿರು/ಒಣ ಮೇವಿನ ಲಭ್ಯತೆ ರಾಸುಗಳಗೆ ಇರಬೇಕಾದರೆ ಹೈನುಗಾರರು ಬಹು ವಾಷಿಂಕ ಹಾಗೂ ಸಕಾಲಕ ಮೇವಿನ ಬೆಳೆಗಳನ್ನು ಬೆಳನೆಬೇಕಲ್ಲದೇ ಹೆಚ್ಚುವರಿಯಾದ ಮೇವಿನ ಸಂಸ್ಕರಣೆ ಮಾಡಿ ಲಭ್ಯತೆ ಇಲ್ಲದ ಸಮಯದಲ್ಲಿ ಉಪಯೋಗ ಮಾಡುವುದು ಮುಖ್ಯ. ಅನೇಕ ವಿಧಗಳಲ್ಲಿ ಈ ರೀತಿಯ ಸಂಸ್ಕರಣೆ ನಾಳ್ಗೆ.

ನಮ್ಮ ದೇಶದ ಬಹುತೇಕ ರ್ಯಾತರಿಗೆ ಹೆಚ್ಚುವರಿ ಹೈನುಗಾರಿಕೆ ಆದಾಯದ ಮೂಲವಾಗಿದ್ದ ನಾಮಾನ್ಯವಾಗಿ ಮೇವಿನ ಪೂರ್ಣಕೆಗೆ ತಮ್ಮ ಬೆಳೆಯ ಉಳಿಕೆಯನ್ನೇ ಅವಲಂಬಿಸಿರುತ್ತಾರೆ. ಆದರೆ ಬೆಳೆಯ ಉಳಿಕೆಯಲ್ಲ (ಹೊಟ್ಟಿ, ಸಿಹಿ, ತೊಗಟಿ, ಹುಲ್ಲು, ಭಾಗಾನೆ ಮುಂತಾದವು) ಪೌಷ್ಟಿಕ ಸತ್ಯಗಳ ಕೊರತೆಯರು ಪುರಿಂದ ಮೇವಿನಲ್ಲಿ ಪೌಷ್ಟಿಕಾಂಶದಿಂದ ಸಮೃದ್ಧಗೊಳಿಸಬೇಕಾದ ಅವಶ್ಯಕತೆ ಇರುತ್ತದೆ. ಇದರಿಂದ ಮೇವಿನ ಜೀಂಟಿನಾಳ್ಗೆ ಹಾಗು ಮೇವಿನ ರುಚಿಕರತೆ ಹೆಚ್ಚಾಗುತ್ತದೆ. ಈ ವಿಭಾಗದ ಕೆಳಕಂಡ ಅಧ್ಯಾಯಗಳಲ್ಲಿ ಮೇವಿನ ವಿವಿಧ ವಿಷಯಗಳ ಬಗ್ಗೆ ಜಜ್ರಿಸಲಾಗಿದೆ.

- A. ಹಾಲು ಉತ್ಪಾದನೆಯಲ್ಲಿ ಹಸಿರು ಮೇವಿನ ಪ್ರಾಮುಖ್ಯತೆ
- B. ಮೇವು ಸಂರಕ್ಷಣೆ
- C. ಬೆಳೆ-ಉಳಿಕೆಗೆ ಯೂರಿಯ-ಅಮೋನಿಯ ಸಂಸ್ಕರಣೆ
- D. ಮೇವು ಕತ್ತರಿಸುವ ಹಾಗೂ ಒಟ್ಟುಮಾಡುವ ಯಂತ್ರಗಳು
- E. ಭಾರತದಲ್ಲಿ ಬೆಳೆಯಾಲಾಗುವ ಮುಖ್ಯ ಮೇವು-ಬೆಳೆಗಳನ್ನು ಬೆಳಸುವ ವಿಧಾನ.

A. ಹಾಲು ಉತ್ಪಾದನೆಯಲ್ಲ ಹಸಿರು ಮೇವಿನ ಪ್ರಾಮುಖ್ಯತೆ

ಹಸಿರು ಮೇವು ಹೈನುರಾನುಗಳ ಪೊಟ್ಟಿಕಾಂಶಗಳ ಲಾಭದಾಯಕ ಮೂಲ. ರುಚಿಕರ ಹಾಗೂ ಜೀಂಟಕಾರಕವೂ ಹೌದು. ಹಸಿರು ಮೇವಿನಲ್ಲಿರುವ ಸೂಕ್ಷ್ಮಜೀವಿಗಳು ಸಮೃದ್ಧಿ ಆಹಾರ ನೀಡಿದಾಗ ಬೆಳೆ ಉಳಿಕೆಗಳ ಜೀಂಟತೆಯನ್ನು ಹೆಚ್ಚಾಗಿಸುತ್ತದೆ. ಇದರಿಂದ ರಾನುಗಳ ಆರೋಗ್ಯ ಸುಧಾರಿಸುವುದಲ್ಲದೇ ರಾನುಗಳ ಸಂತಾನೋಳಣೆಯ ಶ್ರೇಣಿಯನ್ನು ಹೆಚ್ಚಿಸುತ್ತದೆ. ಹಿತುವಿನ ಪಡಿತರ ಆಹಾರದಲ್ಲ ಹೆಚ್ಚಾಗಿ ಹಸಿರು ಮೇವಿನ ಉಪಯೋಗದಿಂದ ಹಾಲು ಉತ್ಪಾದನಾ ವೆಚ್ಚಿಸುತ್ತದೆ.

ಹಸಿರು ಮೇವಿನ ಸುಧಾರಿತ ತಳಗಳನ್ನು ಹೆಚ್ಚು ಅಗತ್ಯವಾಗಿ ಬೆಳೆಯುವುದರಿಂದ ಹಸಿರು ಮೇವಿನ ಬೆಳಡಿಕೆಯ ಹಾಗೂ ಸರಬರಾಜಿನ ನಡುವೆ ಇರುವ ಅಂತರವನ್ನು ಕಡಿಮೆಮಾಡಬಹುದು. ವಷಟ್‌ಹಿಡಿಗೆ ಹಸಿರು ಮೇವಿನ ಲಭ್ಯತೆ ಒದಗಿಸಿಕಾದರೆ ಹೈನುರಾರರು ಈ ಕೆಳಕಂಡ ಕೃಷಿ ಪದ್ಧತಿಗಳನ್ನು ಅಳವಡಿಸಿಕೊಳ್ಳಬೇಕು.

- ಯಾವಾಗಲೂ ಧೃತಿಕೃತ/ಸಿದ್ಧಿಷ್ಟ ಸಂಸ್ಥೆಗಳ ಉತ್ಪಾದನೆಗಳಾದ ಜಿತ್ತನೆ ಜೀಂಟಗಳನ್ನು / ಸುಧಾರಿತ, ಹೆಚ್ಚನ ಇಳಿವರಿಯ ಮೇವಿನ ಬೆಳೆಗಳ ಪ್ರಭೇದಗಳನ್ನು ಉಪಯೋಗಿಸಿ.
- ಜಿತ್ತನೆ ಜೀಂಟಗಳನ್ನು ಉಪಯೋಗಿಸುವಾಗ ತಯಾರಿಕಾ ಸಂಸ್ಥೆಗಳು ಮಾಡಿರುವ ಶಿಥಾರಸ್ವಿನಂತೆ ಭೂಮಿ ಹದುಮಾಡುವುದು. ನಮಯಾನುಸಾರ ಜಿತ್ತನೆ, ಗೊಬ್ಬರ ನೀಡುವುದು, ನೀರು ಹಾಂತಿಸುವುದು, ಕಳೆ, ಕೆಣ ನಿಯಂತ್ರಣ ಹಾಗೂ ಬೆಳೆ ಕೆಂಬಾವು ಇವುಗಳನ್ನು ಕೈಗೊಳ್ಳ.
- ಎರಡು ಪ್ರಮುಖ ಬೆಳೆಗಳ ನಡುವೆ ಅಲ್ಪಾವಧಿ ಬೆಳೆಗಳಾದ ಜೋಳ, ಸೂರ್ಯಕಾಂತಿ, ಜೀನಾಕೋಳನು, ಜೀಂಟೋಬ್, ಅವರೆ ಮುಂತಾದವುಗಳನ್ನು ಬೆಳೆಯಿರಿ.
- ಏಕದಳ ಬೆಳೆಗಳಾದ ಜೋಳ, ಮುಸುಕಿನ ಜೋಳ, ಬಾಜ್ರು ಮುಂತಾದವುಗಳನ್ನು ದ್ವಿದಳ ಮೇವು ಬೆಳೆಗಳಾದ ಅವರೆ, ಅಲಸಂದೆ, ಚೆಲ್ಲೊ ಜೀನೋಗಳ ಜೋತೆಯಿಲ್ಲಿಯೇ ಬೆಳೆಯಿರಿ.
- ಹೆಚ್ಚು ಇಳಿವರಿಯ ಹಾಗೂ ಅನೇಕಬಾರಿ ಕೆಂಬಾವು ಮಾಡಬಹುದಾದ ಹೈಸ್ಟಿಡ್ ನೇಹಿಯರ್ ಮೇವಿನ ಬೆಳೆಯನ್ನು ಹೊಲಗೆಳಲ್ಲ ಹಾಗೂ ಜಮಿನಿನ ಬದಿಗೆಳಲ್ಲ ಬೆಳೆಯಿರಿ.
- ಮರಗಳು ಹೆಚ್ಚಾಗಿದ್ದ ನೆರಳರುವ ತೋಂಟಗಳಲ್ಲ, ನೆರಳನಲ್ಲಿ ಬೆಳೆಯುವ ಗಿನಿಹುಲ್ಲ, ಸಿರಾಬ್ರೋ, ಸ್ಟ್ರೋಬ್ರೋ ಸಾಫಿನ್ ಹಮಾಬಾ, ಮೊದಲಾದವನ್ನು ಮಿಶ್ರ ಬೆಳೆಗಳಾಗಿ ಬೆಳೆಯಿರಿ.
- ಉತ್ತಮ ಗುಣಮಟ್ಟದ ಮೇವನ್ನು ಪಡೆಯಲು ಮಟ್ಟ-ಕಟ್ ವೆರ್ಟೆಟಿಯ ಬೆಳೆಗಳನ್ನು ನೆಲದಿಂದ ೧೦ ನೇಂ.ಮೀ. ಇಟ್ಟ ಪ್ರತಿ ೩೦-೪೫ ದಿನಗೆಳಲ್ಲ ಕೆಂಬಾವು ಮಾಡಿರಿ.
- ಬರಗಾಲ ಸಹಿತ್ತು, ಬಹುವಾಷಿಕ ಬೆಳೆಗಳಾದ ಅಂಜನ್ ಹುಲ್ಲು, ಸೇವನ್ ಹುಲ್ಲು, ರೋಣ್ ಹುಲ್ಲು, ಮೇವಿನ ಮರಗಳಾದ ದೇಸಿ ಬಬೂಲ್, ಬೀಎಪ್, ಶೀಎಸಂ, ಕಂಬನ್, ಆರಡು, ವೇಂಜ್, ಸುಭಾಬುಲ್, ಗ್ರಿರಿಸಿಂಡಿಯಾ (ಗೊಬ್ಬರ ಸೋಪ್ಪು) ಮುಂತಾದವುಗಳನ್ನು ಗೋಳಮಾಡ, ಬಂದ ಮುಂತಾದೆಡೆ ಬೆಳೆಯಿರಿ.
- ಇಂತಹ ಬೆಳೆಗಳ ಮತ್ತು ಮರಗಳ ಬಣಿದ ಜಿತ್ತಗಳನ್ನು ಮುಂದೆ ನೀಡಲಾಗಿದೆ.

ಪ್ರಮುಖ ಮೇಲವಿನ ಬೆಳೆಗಳು

ಆಪ್ರಾಕಾರ್ಶ ಚಿತ್ರಕರ್ಲಾ ಮೇಕ್ಕೆ ಜೋಂಡ್

ಕುದುರೆ ಮುಸಾಲೆ

ಒಟ್ಟು

ಮುಳ್ಳಕಟ್ಟ ಹೈಜಿಡ್ಡೆ ಎನ್.ಎನ್.ಜಿ. ಹುಲ್ಲು

ಮೇಲವಿನ ಸ್ಯಾಫ್ - ಜಿ.ಎಫ್.ಇ-೧

ಜಾಬ್ ಓಯಲ್‌ರ್ಸ್ ಕೊಯಿಕ್ಸ್

ಬರ್ತಸಂಕರ್ - ಪರ್ಡಾಣಾ

ಸೂರ್ಯಾಂಥ್ರಿ

ಲಾಭಧಾಯಕ ಹಾಲು ಉತ್ಪಾದನೆಗೆ ಹಸಿರು ಮೇವು ಉಪಯೋಗಿಸಿರಿ

ಪ್ರಮುಖ ಮೇಂಟೆನೆಂ ಬೆಳೆಗಳು

ವೆಲ್ಲಾವೆಚ್ಚೊ ಜಿಎನ್‌ಎ

ಜಿಕೋರಿ

ಅಲಸಂದೆ

ಮೇಂಟೆನೆನ್ ಜಿಎಂಎರ್ಲಾಂಗ್

ಕುಂಜಿಡ್ ನೆಲಹಿಯರ ಜೊಂಜೆ

ಮುಣ್ಣಕಟ್ಟೊ ಸ್ಟ್ರೀಟ್ ಸೂಡಾನ್ ಗ್ರಾನ್

ಟಿಂಬೋಸಿಂಟ್ ಹುಲ್ಲು

ಜೊಂಜೆ ಮತ್ತು ಅಲಸಂದೆ

ಲಾಭದಾಯಕ ಹಾಲು ಉತ್ಪಾದನೆಗೆ ಹಸಿರು ಮೇವು ಉಪಯೋಗಿಸಿರಿ

ಪ್ರಮುಖ ಮೇಲವಿನ ಬೆಳೆಗಳು

ಅಂಜನ್ ಹುಲ್ಲು

ತೈಮೊರಿಯಾ ಓರಸೆಂಟಯಾ (ಅಪರಾಜಿತ್)

ಬಾಳೆ ಹಸಿರು ಮೇಲಪೆನ ತೆಳ - ಆರ್ ಡಿಎಂಎಂಜಿ

ಕಾಂಗ್ರಾ ಸಿಗ್ನಲ್ ಹುಲ್ಲು

ಧಾಮನ್ ಹುಲ್ಲು

ಗಿನಹುಲ್ಲು

ಮೇಲವಿನ ನಾಸಿವೆ / ಜೀನಾ ಕೋಣು

ನಂದಿ ಹುಲ್ಲು

ಲಾಭದಾಯಕ ಹಾಲು ಉತ್ಪಾದನೆಗೆ ಹಸಿರು ಮೇಲು ಉಪಯೋಗಿಸಿರಿ

ಪ್ರಮುಖ ಮೇಲವಿನ ಬೆಳೆಗಳು

ಕ್ರಿಂಣ್ಯ ಪ್ರಾನಿಕ್ ಹುಲ್ಲು

ಹ್ಯಾರಾಗ್ರಾಸ್

ರೊಂಡ್ಸ್ ಹುಲ್ಲು

ಕ್ರಿಂಣ್ಯ ಜಿಂಣ್ ಪೆರ್ಟ್‌ಚಿ - ಜಿಧಾನ್ ಉ

ಶೆವಿಟ (ಸೆನೆಬ್ರಾನಿಯಾ ಸೆನೆಬನ್)

ಸಿರಾಟ್‌ಮೈಡ್

ಷೈಲೀಂದ ಕೆಮಾಟ

ದ್ವಿತೀಯ ಹುಲ್ಲು (ಹೆಡ್ಡೆಲೂನನ್)

ಉಭಯಾದಾಯಕ ಹಾಲು ಉತ್ಪಾದನೆಗೆ ಹಸಿರು ಮೇಲು ಉಪಯೋಗಿಸಿರಿ

ಪ್ರಮುಖ ಮೇಲಿನ ಬೆಳೆಗಳು

ನೈಲೊ ಸ್ಥಾಭ್ರಾ

ಶುಗರ್ ಬೆಟ್ (ಮೇಲಿನ ಬೆಳೆ)

ಪ್ರಮುಖ ಮೇಲಿನ ಮರಗಳು

ಕಂಜನ (ಬೌಹನಿಯ ಪರ್ಪಲ್‌ರಿಯ)

ಮಹಾರಕ್ಕೆ/ಅರಡು (ಅಯಿಲಾಂತಸ್ ಎಸ್‌ಲೋನಾ)

ನೈಬಾಬುಲ್ (ಲುಸೇನಿಯಾ ಲ್ಯಾಕ್ಲೋಸಿಫಾಲಾ)

(ದ್ವಿರಸಿಡಿಯಾ ನೇಹಿಯುಂ)

ವೇಜರಿ (ಪೆಡ್ರೊಸೊಹಿನ್ ಸಿನೆರೆಲಿಯಾ)

ಅಗಸ್ಟಿ (ಸೆನೊಬೇನಿಯಾ ಗ್ರಾಂಡಿಫ್ಲೋರಾ)

ಲಾಭದಾಯಕ ಹಾಲು ಉತ್ಪಾದನೆಗೆ ಹಸಿರು ಮೇವು ಉಷಯೋಗಿಸಿರಿ

B. ಮೇಂಪು ಸಂರಕ್ಷಣೆ

ರಾಸುಗಳ ಉತ್ಪಾದಕತೆಯನ್ನು ಸಂರಕ್ಷಣಾವಾಗಿ ಸದುಪಯೋಗ ಪಡಿಸಿಕೊಳ್ಳಬೇಕಾದರೆ ವರ್ಷ ವಿಡಿತ ಉತ್ತಮ ಮೇಂಪನ್ನು ಒದಗಿಸುವುದು ಅವಶ್ಯಕ. ನಾಮಾನ್ಯವಾಗಿ ಸೆಟ್ಟೆಂಬರ್/ಅಕ್ಸ್‌ಲ್ಯೂಬರ್/ಮತ್ತು ಫೆಲ್ವರಿ/ ಮಾರ್ಚ್‌ನಲ್ಲ ಹೆಚ್ಚು ಮೇಂಪು ದೊರಕುತ್ತಿದ್ದ ಬೇಸಿಗೆ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಮೇಂಪಿನ ಲಭ್ಯತೆ ಕಡಿಮೆಯಾಗುತ್ತದೆ. ಹೆಚ್ಚುವರಿ ಹಸಿರು ಮೇಂಪು, ಸಂಸ್ಕರಣೆಗೆ ಒಕ್ಕಪಟ್ಟು ಸಂರಕ್ಷಿಸಲ್ಪಟ್ಟಾಗ ಮೇಂಪು ಹಾಜಾಗುವುದನ್ನು ತಪ್ಪಿಸ ಬಹುದುದಲ್ಲದೇ ಅಗತ್ಯ ಜಾಧಾಗ ಮೇಂಪಿನ ಪೂರ್ಕಿನ ನಾಧ್ಯವಾಗುತ್ತದೆ.

1. ಒಣಹುಲ್ಲನ್ (hay) ತಯಾರಿಕೆ

ಹಸಿರು ಮೇಂಪನ್ನು ಜಿಸಿಲಾಗಿ ಒಣಹುಲ್ಲನ್ನು ತಯಾರಿಸಬಹುದು. ಒಣಗಿಸಿದ ಮೇಂಪಿನಲ್ಲಿ ನಿರಿನಾಂಶವು ಶೇ. 15 ಕ್ಷಿಂತ ಕಡಿಮೆಯಾಗಿ ಬೇಸಿಗೆಯಲ್ಲಿ ಮಾರ್ಚ್ ತಿಂಗಳಿಂದ ಮೇ ತಿಂಗಳಲ್ಲಿ ಕುದುರೆ ಮಾಡಲೇ, ಉಷ್ಣ, ಸ್ಥಿರ ಸೂರ್ಯಾಸ್ತ ಹಳ್ಳಿ, ಹಾಗೂ ಕೆಲವು ಬಹು ವಾಷಿಕ ಬೇಳೆಗಳಾದ ಗಿನಿಹುಲ್ಲು, ರೋಡ್‌ಹುಲ್ಲು, ಅಂಜನ್‌ಧರ್ಮನ್‌ಹುಲ್ಲು, ಬ್ಲೂಪ್ರ್ಯಾನಿಕ್‌ಹುಲ್ಲು, ಇವುಗಳನ್ನು ಬಳಸಿ ಒಣಹುಲ್ಲು ತಯಾರಿಸಬಹುದು. ಈ ಬೇಳೆಗಳನ್ನು ಅಧಿಂಬಂಧಿಸ ಹೂ ಇಡುವ ಸಮಯದಲ್ಲಿ ಕತ್ತರಿಸಿದಾಗ ಒಣಹುಲ್ಲು ತಯಾರಿಸಲು ಒಳ್ಳೆಯ ಮೇಂಪು ಸಿಗುತ್ತದೆ. ಒಣಗಿದ ನೆಲದಲ್ಲಿ ಕತ್ತರಿಸಿದ ಹಸಿರು ಮೇಂಪನ್ನು ಸರಿಸಮಾಗಿ ಹರಡಬೇಕು. ಹೀಗೆ ಹರಡಿದ ಮೇಂಪಿನ ಹಾನು 5 ನೆಂಟಮಿಲ್ಲಿಂಗ್‌ಕ್ಷಿಂತ ಹೆಚ್ಚಿನ ದಪ್ಪವಿರಬಾರದು. ಪ್ರತಿದಿನ ಬೇಳೆಗೆ ಗಂಟೆಗೆ ಮೇಂಪನ್ನು ಮಗುಜಿಹಾಕಬೇಕು. ಇದನ್ನು ಕ್ಷೇತ್ರದಲ್ಲಿ ಅಧಿಕ ಯಂತ್ರಗಳ ಸಹಾಯದಿಂದ ಮಾಡಬಹುದು. ಇ-ಇ ದಿನಗಳ ನಂತರ ಹುಲ್ಲನ ನಿರಿನ ಅಂಶ ಶೇ. ೧ ಗಜರಷ್ಟು ಆದಾಗ ಹುಲ್ಲನ್ನು ಶೇಳಬಿಸಿ ಕಂತೆಗಳನ್ನಾಗಿ ಕಟ್ಟಬಹುದು. ಒಣಗಿಸಿದ ಎಲೆಗಳು ತಮ್ಮ ಸ್ವಾಭಾವಿಕ ಬಣಿವನ್ನು ಉಳಿಸಿಕೊಂಡಿಲ್ಲ. ಉತ್ತಮ 'ಹೇ' ತಯಾರಾಗಿದೆ ಎನ್ನಬಹುದು.

ಖಾಣಹುಲ್ಲನ್ ಕಂತೆಗಳನ್ನು ನಿರು / ಧೂಳು ಇಲ್ಲದ ಗೊಂಡಿನುಗಳಲ್ಲಿ / ಬಂಕರ್‌ಗಳಲ್ಲಿ ಶೇಳಬಿಸಿಟ್ಟರೆ ಬಹುಕಾಲ ಬಾಳುತ್ತದೆ. 'ಹೇ' ಅನ್ನು ಪ್ರತಿ ರಾಸಿಗೆ ದಿನವ್ಯಾಂದಕ್ಕೆ ಜಿ.ಜಿಯಷ್ಟು ಕತ್ತರಿಸಿ ಅಧಿಕಾರಿ ಕತ್ತರಿಸಿದೇ ನಿರಂತರ ಬಹುಕಾಲ ಬಾಳುತ್ತದೆ.

ಹಸಿರು ಮೇಂಪನ್ನು ಜಿಸಿಲಾಗಿ ಒಣಗಿಸುವುದು

'ಹೇ' ಬಂಡಲಾಗಳು

'ಹೇ' ಹಸಿರು ಮೇಂಪು ಕೊರತೆಯಾಗಿ ಉತ್ತಮ ಬದಲ ಅಕಾರ

2. ರಸ ಮೇಳವು ತಯಾರಿಕೆ

ರಸಮೇಳನ್ನು ಹಂತಿಗಳಲ್ಲಿ ಕಾರಣ ಎನ್ನಬಹುದು, ರಸಮೇಳವು ರುಚಿಕರವಾಗಿರುವುದಲ್ಲದೇ ಸುಲಭವಾಗಿ ಜಿಂಟಿವಾಗುತ್ತದೆ. ಹೆಚ್ಚು ಹಿಂಡು ಪದಾರ್ಥಗಳನ್ನು ಒಳಗೊಂಡ ಹಂತಿಗಳಲ್ಲಿ ಹಂತಿಗಳಾದ ಜೋಳ, ಮುಸುಕಿನ ಜೋಳ, ನೆಣ್ಣೆ, ಉಪ್ಪು, ಬಾಲ್ಯ, ಇವುಗಳಿಂದ ಉತ್ತಮ ರಸಮೇಳವು ತಯಾರಿಸಬಹುದು. ಶೇ ೪೫-೨೦ ರಷ್ಟು ನೀರಿನ ಅಂಶ ಇರುವ, ತೆನೆಗೆಳೆಲ್ಲ ಹಾಲು ತುಂಬುವ ಸಮಯದಲ್ಲಿ ಹಂತಿಗಳನ್ನು ಕಂಪಾವು ಮಾಡಿದಲ್ಲಿ ರಸ ಮೇಳಿನ ಗುಣಮಟ್ಟ ಉತ್ತಮವಾಗಿರುತ್ತದೆ. ಕಂಪಾವು ಮಾಡಿದ ಮೇಳನ್ನು ೧-೨ ಇಂಚುಗಳ ತುಂಡುಗಳನ್ನಾಗಿ ಕತ್ತರಿಸಿ ರಸಮೇಳಿನ ಗುಳಿಗಳಲ್ಲಿ ತುಂಬಬೇಕು.

ರಸಮೇಳವು ಸಂಗ್ರಹಿಸುವ ಹಳ್ಳಿ (ಸಿಲೊಲಿಟ್‌) ಮೊದಲೇ ಕಟ್ಟಿಸಿ ಸಿದ್ದ ಮಾಡಿಕೊಂಡಿರ ಬೇಕು. ನೆಲಮಟ್ಟಿದ ಹಳ್ಳಿ ಸೂಕ್ತವಾಗಿದ್ದು, ಎತ್ತರದ ಸಮತಲದಲ್ಲಿ ಕಟ್ಟಿಸಿದ್ದರೆ ನೀರು ನಿಲ್ಲುವುದು ಕಡಿಮೆಯಾಗುತ್ತದೆ. ರಸಮೇಳಿನ ಪ್ರಮಾಣಕ್ಕೆ ತಕ್ಕಂತೆ ರಸಮೇಳವು ಗುಂಡಿಯನ್ನು ಕಟ್ಟಿಸಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಒಂದು ಮೀಟರ್ ಉದ್ದ್ವಿಧ, ಒಂದು ಮೀಟರ್ ಅಗಲ, ಒಂದು ಮೀಟರ್ ಎತ್ತರ (ಒಂದು ಕ್ಯಾಬಿನ್ ಮೀಟರ್) ಇರುವ ಸಿಲೊಗುಂಡಿಯಲ್ಲಿ ೫೦೦-೬೦೦ ಕೆ.ಜಿ. ರಸಮೇಳವು ತಯಾರಿಸಬಹುದು.

ನುಣ್ಣಿಗೆ ಕತ್ತರಿಸಿದ ಮೇಳನ್ನು ಒತ್ತಿ 10 ಸೆ.ಮೀ.ನ ಸ್ತರದಲ್ಲಿ ತುಂಬಿಸಿರಿ. ನುಣ್ಣಿ ಸಿಲೊಗುಂಡಿ ಆದಲ್ಲಿ ಕಾಲನಿಂದ ತುಳಿದು ಮಟ್ಟಮಾಡಬಹುದು, ದೊಡ್ಡ ಗಾತ್ರದ ಸಿಲೊ ಇದ್ದಲ್ಲಿ ಬ್ರಾಕ್ಟರನ್ನು ಬಳಸಿ ಮಟ್ಟಮಾಡಬಹುದು. ಸಿಲೊ ಹಿಟ್ ಅನ್ನು ಸಂಪೂರ್ಣವಾಗಿ ಭೂತಿಕ ಮಾಡಿದ ನಂತರ ಗುಂಡಿಯ ಮೇಲೆ ಪಾಲಾಧಿನ್ ಶೀಳನ್ನು ಹರಡಬೇಕು. ನಂತರ ಅದರ ಮೇಲೆ ಇ ಇಂಚು ದಷ್ಟೆದ ನೀರು ಬೆರೆಸಿದ ಮುಣ್ಣಿನ ಲೇಪನೆಯಿಂದ ಮುಚ್ಚಬೇಕು. ಕೆಲವು ಸಮಯದ ನಂತರ ಮುಣ್ಣಿನ ಹೊಡಿಕೆಯಲ್ಲಿ ಇರುಕುಗಳು ಗೊಳಿಸಿದರೆ ಮತ್ತು ಮುಣ್ಣಿನಿಂದ ಮುಚ್ಚಬೇಕು.

ಸಿಲೆಜ್ ಅಥವ ಸೈಲೆಜ್ ತಯಾರಿಕೆಯಲ್ಲಿ ಬೆರೆಕೆಯನ್ನು ಉಪಯೋಗಿಸಿದೆಯದ್ದು ಇಚ್ಛಿಯದು. ಆದರೆ, ಮೇಳನ್ನು ಸರಿಯಾದ ಹಂತದಲ್ಲಿ ಕೊಯಲ್ಲಿ ಮಾಡಿದ್ದಲ್ಲಿ, ಮೇಳವು ತುಂಬುವ ಸಮಯದಲ್ಲಿಯೇ ಸೂಕ್ತವಾದ ಬೆರೆಗಳನ್ನು (ಮೊಲಾಸನ್ / ಸಾಮಾನ್ಯ ಉಪ್ಪು / ಯೂರಿಯಾ / ಫಾರ್ಮಿಕ್ ಆಷ್ಟು) ಬಳಸಬಹುದು.

45 ದಿನಗಳ ನಂತರ ರಸಮೇಳವು ಸಿದ್ದವಾಗಿರುತ್ತದೆ. ಹಂತಿಗಳನ್ನು ಕೊರತೆಯಿಲ್ಲದ್ದಾಗ ರಸಮೇಳನ್ನು ಉಪಯೋಗಿಸುವುದಕ್ಕೆ ಗುಂಡಿಯ ಒಂದು ಕಡೆಯಿಂದ ತೆಗೆಯುತ್ತಾ ಬರಬೇಕು. ಹಾಗೆಯೇ ತೆಗೆದ ನಂತರ ಪಾಲಾಧಿನ್ ಶೀಳ್ ನಿಂದ ಮೊದಲನಂತೆ ಮುಚ್ಚಬೇಕು. ರಸಮೇಳವು ಹಂತಿಗಳನ್ನು ಬದಲಾಗಿ ಮೊದಲ 4-5 ದಿನ ಪ್ರತಿದಿನ ನೀಡುವ ರಸಮೇಳಿನ ಪ್ರಮಾಣವನ್ನು ರಾಸೋಂದಕ್ಕೆ ಇ ರಿಂದ ೧೦ ಕೆ.ಜಿ.ಗೆ ನಿಗದಿಗೊಳಿಸಬೇಕು. ಇದರಿಂದ ರಾಸುಗಳಿಗೆ ರಸಮೇಳವು ತಿನ್ನಲು ಅಭ್ಯಾಸವಾಗುತ್ತದೆ.

ಕತ್ತರಿಸಿದ ಮೇಳವು

ಗುಂಡಿ ತುಂಬುತ್ತಿರುವುದು

ಮೌರಿಕೆಯಾಗಿ ಸೀಲ್ ಮಾಡಿದ ಗುಂಡಿ

C. ಒಣಮೇಳವಿನ ಯೂರಿಯಾ ಸಂಸ್ಕರಣೆ

ಹಸಿರುಮೇಳವು, ಪಶು ಅಹಾರ ಹಾಗೂ ಒಣಮೇಳವು ರಾಸುಗಳ ಆರೋಗ್ಯ ಸಂರಕ್ಷಣೆಯಲ್ಲಿ ಮತ್ತು ಹಾಲು ಉತ್ಪಾದನೆಗೆ ಸೂಕ್ತವಾದ ಪೌಷ್ಟಿಕಾಂಶದ ಮೂಲಪೆಂಬುದು ನಾಮಾನ್ಯವಾಗಿ ಎಲ್ಲರಿಗೂ ತಿಳಿದಿರುವ ವಿಷಯ. ಅನೇಕ ಪೇಳಿ ಹಸಿರುಮೇಳವು ದೊರಕದೇ ಇದ್ದಾಗಿ, ಪಶು ಅಹಾರದ ಬೀಲೆ ಏರಿಕೆಯಾದಾಗಿ, ಹಸುಗಳ ಪೌಷ್ಟಿಕಾಂಶಗಳ ಅವಶ್ಯಕತೆಯನ್ನು ಹೊರ್ಯಾಸಲು ಹೈನುಗಾರರು ಕಷ್ಟಪಡಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ನಾಮಾನ್ಯವಾಗಿ ರ್ಯಾತರ ಬಳ ಭತ್ತದ ಹುಲ್ಲು, ರಾಗಿಹುಲ್ಲು, ಜೋಳದ ಒಣಕಡ್ಡಿ, ಇವುಗಳು ಲಭ್ಯವಿದ್ದರೂ ಅದು ಪೌಷ್ಟಿಕವಾಗಿಲ್ಲದೇ ಇರುವುದಲ್ಲದೇ, ಸುಲಭವಾಗಿ ಜೀಣಂವಾಗುವ ಅಹಾರವಾಗಿರುವುದಿಲ್ಲ. ಒಣಹುಲ್ಲನಲ್ಲ ಶೇ. 4% ಸನಾರಜನಕ ಇರುತ್ತದೆ. ಒಣಮೇಳವಿಗೆ ಯೂರಿಯಾ ಸಂಸ್ಕರಣೆಯಿಂದ ಸನಾರಜನಕದ ಅಂಶವನ್ನು ಶೇ. ೮ಕ್ಕೆ ಹೆಚ್ಚಿಸಬಹುದು. ಇದರಿಂದ ಪಶು ಅಹಾರದ ಅವಶ್ಯಕತೆಯನ್ನು ಶೇ. ೫೦ರಷ್ಟು ತಗ್ಗಿಸಬಹುದು.

ಒಣಮೇಳವಿನ ಸಂಸ್ಕರಣೆ ವಿಧಾನ

- ಒಂದು ಬಾರಿಗೆ, ಒಂದು ಟನ್ ಒಣಮೇಳವಿನ ಸಂಸ್ಕರಣೆ ಮಾಡುವುದು ಸೂಕ್ತ. ಇದಕ್ಕಾಗಿ ಇಂಕೆ.ಜಿ. ಯೂರಿಯಾ ಹಾಗೂ ಇಂಂ ಅ. ನಿರೀನ ಅವಶ್ಯಕತೆಯನ್ನು ತಿಳಿದಿರುತ್ತದೆ.
- ಇಂಂ ಅ. ನಿರೀನಲ್ಲಿ ಇ ಕೆ.ಜಿ. ಯೂರಿಯಾವನ್ನು ಕರೆಗಿಸಿ.
- ಇಂಂಕೆ.ಜಿ. ಒಣ ಹುಲ್ಲನ್ನು ನೆಲದಮೇಲೆ ಶಿ-ಇ ಇಂಜು ಸ್ತೇರದಲ್ಲಿ ತರದಿರಿ.
- ಸಸಿಗಳಿಗೆ ನಿರು ಹಾಕುವ ಕ್ಯಾನಿನಿಂದ ತರಡಿದ ಹುಲ್ಲನ ಮೇಲೆ ಯೂರಿಯಾ ದ್ರಾವಣವನ್ನು ಸಿಂಪಡಿಸಿರಿ. ನಂತರ ಹುಲ್ಲನಮೇಲೆ ನಡೆದಾಡಿ ಮಟ್ಟವಾಗಿಸಿ.
- ಮತ್ತೊಮ್ಮೆ ಇಂಂಕೆ.ಜಿ. ಒಣಮೇಳವನ್ನು ಪರಿಷ್ಕರಿಸಿದ ಹುಲ್ಲನ ಮೇಲೆ ತರಡಿರಿ ಮತ್ತು ಇಕೆ.ಜಿ. ಯೂರಿಯಾವನ್ನು ಇಂಂಅ. ನಿರೀನಲ್ಲಿ ಕರೆಗಿಸಿ ಹೊಸದಾಗಿ ತಯಾರಿಸಲಾದ ದ್ರಾವಣವನ್ನು ಅನೇ ಸ್ತುರದ ಮೇಲೆ ಸಿಂಪಡಿಸಿರಿ. ಇದರ ಮೇಲೆಯೂ ನಡೆದಾಡಿ ಮಟ್ಟನ ಮಾಡಿರಿ. ಇದೇ ರೀತಿ ಹತ್ತು ಸ್ತೇರಗಳನ್ನು ಮಾಡಿ ಎಲ್ಲ ಪಡರದ ಮೇಲೆಯೂ ಯೂರಿಯಾ ದ್ರಾವಣವನ್ನು ಸಿಂಪಡಿಸಿ ಮಟ್ಟನ ಮಾಡಿರಿ
- ಸಂಸ್ಕರಿಸಿದ ಹುಲ್ಲನ ಮೇಲೆ ಹೊನ ಪ್ಲಾಸ್ಟಿಕ್ ಶೀಲಣನ್ನು ಹೊದಿಸಿ ಅಂಚಿನಲ್ಲಿ ಮಟ್ಟಿನಿಂದ ಮುಚ್ಚಿ. ಇದರಿಂದ ಅಮೋಣಿಯಾ ಅನಿಲವು ಹೊರ ಹೊಗುವುದನ್ನು ತಪ್ಪಿಸಬಹುದು.
- ಪ್ಲಾಸ್ಟಿಕ್ ಹೊದಿಕೆ ಇಲ್ಲದಿದ್ದಿಲ್ಲ ಒಂದಷ್ಟು ಒಣ ಹುಲ್ಲನ್ನೇ ಸಂಸ್ಕರಿಸಿದ ಹುಲ್ಲನ ಮೇಲೆ ಹೊದಿಸಿ, ಮಣ್ಣ ಹಾಕಿ, ಸಗಣೆ ಅಥವಾ ಜೀಡಿಮಟ್ಟಿನಿಂದ ಮುಚ್ಚಿರಿ.

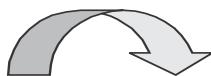
ಒಣಮೇಲವಿನ ಯೂರಿಯಾ ಸಂಸ್ಕರಣೆ (ಮುಂದುವೆರೆದು....) ಎಜ್ಜರಿಕೆ!

- ಯೂರಿಯಾವನ್ನಾಗಲ ಅಥವಾ ಯೂರಿಯಾ ದ್ರಾವಣವನ್ನಾಗಲ ನೇರವಾಗಿ ರಾಸುಗಳಿಗೆ ನೀಡಬೇಕೆ. ಅದು ರಾಸುಗಳಿಗೆ ಮಾರ್ಣಾಂತಿಕ
- ಸಿಂಪಡಿಸುವ ಸಮಯದಲ್ಲಿ ಯೂರಿಯಾ ದ್ರಾವಣವು ರಾಸುಗಳಿಗೆ ಎಟುಕದಂತೆ ಎಜ್ಜರಿಹಿಸಿ.
- ಗಾರೆ ನೇಲವು ಸಂಸ್ಕರಣೆಗೆ ಸೂಕ್ತ. ಮಣಿನ ನೇಲವಾದಲ್ಲಿ ಹುಲ್ಲು ಹರಡುವ ಮೊದಲು ಪ್ಲಾಸ್ಟಿಕ್ ಶೀಲ್ ಹರಡಿ ನಂತರ ಹುಲ್ಲನ್ನು ಹರಡಬೇಕು.
- ಮುಜ್ಜಿದ ಕೊರಡಿ ಅಥವಾ ಕೊರಡಿಯ ಮೂಲೆಯಲ್ಲಿ ಪರಿಷ್ಕರಣೆ ಮಾಡುವುದು ಸೂಕ್ತ.
- ಬೇಸಿಗೆಯಾದಲ್ಲಿ ಇದ್ದಿನಗಳ ನಂತರ ಹಾಗೂ ಜೆಂಗಾಲವಾದಲ್ಲಿ ಇಲ್ಲಿ ದಿನಗಳ ನಂತರ ಪ್ಲಾಸ್ಟಿಕ್ ಹೊದಿಕೆ ತೆಗೆಯಬಹುದು. ರಾಸುಗಳಿಗೆ ಸಂಸ್ಕರಿಸಿದ ಮೇವನ್ನು ನೀಡುವದಕ್ಕೆ ಮುಂಚಿತವಾಗಿ ಗಾಜಯಲ್ಲಿ ಆರಲು ಬಡಿ. ಇದರಿಂದ ಅಮೋನಿಯಾ ಅನಿಲ ಹೊರಹೊರಿಸುವುದು.
- ರಾಸುಗಳಿಗೆ ಸ್ಟ್ರೆಲ್ ಸ್ಟ್ರೆಲ್ವಾಗಿ ಮೇವನ್ನು ನೀಡಿದಲ್ಲಿ ರಾಸುಗಳು ಮೇವನ್ನು ಸವಿಯಲು ಸಾಧ್ಯ.

ಯೂರಿಯಾ ಸಂಸ್ಕರಣೆ ವಿಧಾನ

ಸರಿಯಾದ ಪ್ರಮಾಣದಲ್ಲಿ ಯೂರಿಯಾ
ದ್ರಾವಣ ತಯಾರಿಸಿ

ಒಣಮೇಲವಿಗೆ
ಯೂರಿಯಾ
ಸಂಸ್ಕರಣೆ ವಿಧಾನ

ಸರಿಯಾದ ಪ್ರಮಾಣದ ಒಣಮೇಲವನ್ನು ಹರಡಿರಿ

ಸರಿಯಾಗಿ ಮಟ್ಟನ ಮಾಡಿರಿ ಮತ್ತು ಮುಜ್ಜರಿ

ಸರಿಯಾಗಿ ವಿಶ್ರಣ ಮಾಡಿರಿ

ಪ್ಲಾಸ್ಟಿಕ್ ಹೊದಿಕೆ ತೆಗೆದ ನಂತರ ಸಂಸ್ಕರಿಸಿದ ಮೇವ

ಯೂರಿಯಾ ಸಂಸ್ಕರಣೆಯ ಒಣಮೇಲವಿನ ಪೌಷ್ಟಿಕರೆಯನ್ನು ಹೆಚ್ಚಿಸುತ್ತದೆ

D. ಮೇಲ್ವು ಕೆತ್ತರಿಸುವ ಹಾಗೂ ಒಟ್ಟುಮಾಡುವ ಯಂತ್ರಗಳು

Photo A

ಸ್ವೇಚ್ಚಾತ್ಮಕ ಬೀಲರ್

Photo B

ಫ್ಲೈಲ್ ಮೋಲವರ್, ಕೆತ್ತರಿಸುವ ಯಂತ್ರ

Photo C

ರಿಂಪರ್ ಬ್ಯಂಡರ್ ಮೋಲವರ್

Photo D

ರೆಕರ್

ಕೆಲಸದ ಆಳುಗಳು ಸಿಗದ ಕಾರಣ ಅನೇಕ ಹೈನುಗಾರರು ತಾವು ಬೆಳೆದ ಭೂತ್, ರಾಗಿ, ಜೊಳ, ಎಣ್ಣೆಕಾಳುಗಳು ಹಾಗೂ ಇತರೆ ಕಾಳುಗಳನ್ನು ವಕ್ಕಣಿ ಮಾಡಲು, ಹೇರಿಸಲು, ಯಂತ್ರಗಳನ್ನು ಉಪಯೋಗಿಸುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಇದರಿಂದ, ಕ್ಯಾರ್ಬರ್ ಕೆಟಾವು ಮಾಡಿದಾಗ ದೊರಕುವ ನೈಸರ್ಗಿಕ ಮೇಲ್ವು ಮೋಲಾಗುತ್ತಿದೆ. ಮೇಲ್ವು ಮೋಲಾಗುವುದನ್ನು ತಪ್ಪಿಸಲು ರೈತರು ಮೇಲ್ವು ಕೆತ್ತರಿಸುವ ಹಾಗೂ ಪೆರಿಸುವ, ಕಟ್ಟುವ ಯಂತ್ರಗಳನ್ನು ಉಪಯೋಗಿಸಿದಱ್ಳ ಅನುಕೂಲವಾಗುತ್ತದೆ. ಮೋಲವರ್ ಯಂತ್ರಗಳು ವೆಗವಾಗಿ ಹಸಿರು ಮೇಲವನ್ನು ಒಕ್ಕುವ, ತುಂಡಿಸುವ, ಬ್ರೈಲರ್ ಗಳಿಗೆ ತುಂಬಿ, ದಂಡ ಕೆತ್ತರಿಸುವ ಹಾಗೂ ಹದಮಾಡುವ ಕಾರ್ಯಗಳನ್ನು ನಿರ್ವಹಿಸುತ್ತವೆ. ಈ ಯಂತ್ರಗಳನ್ನು ಮೇಲ್ವು ಕೆತ್ತರಿಸಲು, ರಸಮೇಲು ತಯಾರಿಸಲು, ಹಸಿಗೊಬ್ಬಿರು, ತಿಪ್ಪಿಗೊಬ್ಬಿರು, ಘರೀಕರಣ ಇತ್ಯಾದಿ ಕೆಲಸಗಳನ್ನು ಮಾಡಲು ಉಪಯೋಗಿಸಿಸಬಹುದು. ಈ ಯಂತ್ರಗಳಿಂದ ಹುಲ್ಲು ಕೆತ್ತರಿಸಿದರೆ ಅವುಗಳ ಹೊಷ್ಟಿಕೆಯು ಉಳಿಯುವಂತೆ ಸಂಗ್ರಹಣೆ, ಮೋಷಣೆ ಹಾಗೂ ದಾಸ್ತಾನು ಮಾಡಲು ಅನುಕೂಲಕರ.

ಕಾಲ, ಮೇಲವಿನ ದೃಢತೆ, ಗಾತ್ರ, ಎತ್ತರ, ಹಾಗೂ ತನುಪು-ಇವುಗಳ ಆಧಾರದ ಮೇಲೆ ಸೂಕ್ತವಾದ ಮೋಲವರನ್ನು ಆಯ್ದು ಮಾಡಬಹುದು. ಈ ಕೆಳಕಂಡ ಯಂತ್ರಗಳು ಮೇಲ್ವು ನಿರ್ವಹಣೆಯಲ್ಲಿ ಸೂಕ್ತವೆನ್ನಲಾಗಿದೆ.

- ಆಯೋ ಪಿಕಪ್ ಬೀಲರ್ (Photo A)
- ಫ್ಲೈಲ್ ಮೋಲವರ್, ಚಾಪರ್ ಲೊಂಡರ್ (Photo B)
- ಕಂಬ್ಯೂನ್ ಟ್ರಿಫೆನ್‌ಶನ್/ರಿವೆನ್‌ಲ್ ಮೋಲವರ್ (Photo C)

D. ಮೇಂಪು ಕತ್ತರಿಸುವ ಹಾಗೂ ಒಟ್ಟುಮಾಡುವ ಯಂತ್ರಗಳು (ಮುಂದುವೆರೆದು....)

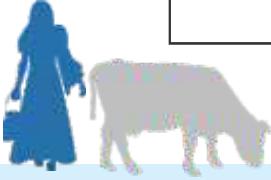
A. ಅರ್ಥಾತ್ ಹಿಕೆರ್ ಬೀಲರ್: ೫೦-೨೫ ಎಚ್.ಹಿ. ಟ್ರೌಟ್‌ರ್‌ಗಳನ್ನು ಬಳಸಿ ಜಲಾಯಿಸಬಹುದು. ೧೫೦೦-೧೮೦೦ ಮಿ.ಮಿಂ ಅಗಲದ ಮೇಂಪು ತಾಕುವಿನಲ್ಲಿ ಕತ್ತರಿಸುತ್ತದೆ. ಬೆಳೆ ಹಾಗೂ ತಾಕುಗಳನ್ನು ಅವಲಂಬಿಸಿ ಗಂಟೆಗೆ ೧-೨ ಮೆ. ಓನ್‌ ಮೇಂಪು ಕತ್ತರಿಸಿ ಎತ್ತತ್ತದೆ. ೧೦-೧೦ ಕೆ.ಜಿ. ಕಂತೆಗಳನ್ನು ಕಟ್ಟಬಲ್ಲದು. ಸಣ್ಣ ಗಾತ್ರದ ಕಂತೆಗಳನ್ನು ಎಲ್ಲೆಂದರಲ್ಲಿಗೆ ನಾಗಣಿಕೆ ಮಾಡಬಹುದು. ಹೊಲ ಗದ್ದೆಗಳಲ್ಲಿ ಕಂತೆ ಕಟ್ಟಿದರೆ ನಿವಂತಿ, ನಾಗಣಿಕೆ ಸುಲಭ, ಮಾರಾಟಕ್ಕೂ ಅನುಕೂಲ. ಸಣ್ಣಗಾತ್ರದ ಹುಲ್ಲನ್ನು ಒಟ್ಟು ಮಾಡಿ ಕಂತೆಕಟ್ಟಬಹುದು. ಎತ್ತರದ ಮೇಂಪಿನ ಕಂತೆ ಕಟ್ಟಲು ಹೆಚ್ಚುವರಿ ಜಲ್ಲಿ/ಡೋಲು/ ಹೊಯ್ಲಿಗ್ಟಿಯ ಮೋಲರ್ ಬೀಲಕಾಗುತ್ತದೆ. ಹೆಚ್ಚು ನೀರಿನಂಬ ಇರುವ ಮೇಂಪು ನಿವಂತಿಗೆ ಕಲೆಕ್ಸನ್ ಇನ್‌ವರ್ಷನ್‌ಲೈನ್‌ರ್‌ರೀಲ್‌ಕರ್ ಎಂಬ ಇನ್ನೊಂದು ಯಂತ್ರವನ್ನು ಉಪಯೋಗಿಸಬೇಕು. (Photo D) ಇದರಲ್ಲಿ ಮೇಂಪು ಬಣಿಸಿ ನಂತರ ಕಬಾಪು ಮಾಡಬಹುದು. ಬೀಲರ್ ಯಂತ್ರಗಳು ಒಣ/ಹಸಿ ಮೇಂಪಿನ ನಿವಂತಿಯನ್ನು ಮಾಡಬಲ್ಲವು. ೨೫ ಎಚ್.ಹಿ ಟ್ರೌಟ್‌ನಿಂದ ಜಿಳಿಸುವ ಬೀಲರ್‌ನಿಂದ ದಿನವೊಂದಕ್ಕೆ ೨೦ಟನ್ ಹುಲ್ಲನ್ನು ಕಂತೆ ಕಟ್ಟಬಹುದು. ಅಂತರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಬೀಲಗಳಾದ ಕ್ರಾನ್, ನ್ಯೂಕಾಲೆಂಡ್, ಜಾನ್ ಡೀರ್ ಹಾಗೂ ಕ್ರೂನ್ - ಭಾರತದಲ್ಲಿ ಲಭ್ಯ.

B. ಫ್ಲೈರ್ ಮೋಲರ್, ಚಾಪರ್ ಲೋಡರ್: ೫೦-೨೫ ಎಚ್.ಹಿ. ಟ್ರೌಟ್‌ನಿಂದ ಓಡಿಸಬಹುದು. ೧೫೦೦-೧೮೦೦ ಮಿ.ಮಿಂ ತಾಕುಗಳಲ್ಲಿ ಮೇವನ್ನು ಎತ್ತತ್ತದೆ. ಮೇವಿನ ಎತ್ತರ ಹಾಗೂ ತಾಕುಗಳನ್ನು ಅವಲಂಬಿಸಿ ಗಂಟೆಯೊಂದಕ್ಕೆ ೨-೩ ಮೆ. ಓನ್‌ ಮೇವನ್ನು ಎತ್ತಬಲ್ಲದು. ಈ ಯಂತ್ರದಿಂದ ಕತ್ತರಿಸಿದ ಮೇವನ್ನು ಒಣಿಸಲು, ಹರಡುವ, ತಿರುಗಿಸುವ ಕೆಲಸವನ್ನು ಮಾಡಬಹುದು ಹೆಚ್ಚು ತನುವು ಇರುವ ಮೇವನ್ನು ಎತ್ತಲು ಇನ್‌ವರ್ಷನ್ ಕರ್ಮ. ಲೈನರ್ ರೀಕ್ ಯಂತ್ರವು ಅನುಕೂಲ ಇದರಿಂದ (Photo D) ಮೇವನ್ನು ಎತ್ತುವ ಮೊದಲು ಜಸೀಲನ್ಲ್ಯಾ ಒಣಿಸಬಹುದು. ಈ ಯಂತ್ರವು ಎಲ್ಲ ರೀತಿಯ ಮೇವನ್ನು ನಿವಂತಿ ಮಾಡಬಲ್ಲದು. ಯಂತ್ರದಲ್ಲಿ ಮೇಂಪು ಕತ್ತರಿಸುವ ಸೌಲಭ್ಯ ಇರುವಕಾರಣ ಹೀ/ರಸಮೇಂಪು ತಯಾರಿಕೆ ತ್ವರಿತವಾಗಿ ಮಾಡಬಹುದು. ದಿನವೊಂದರಲ್ಲಿ ಈ ಯಂತ್ರದಿಂದ ೨೦ ಮೆ. ಓನ್‌ ಮೇವನ್ನು ಸಂಗ್ರಹಿಸಲು ನಾಧ್ಯ. ಯಂತ್ರವು ಉಪಯೋಗಿಸಲು ಸುಲಭವಾಗಿದ್ದು ಬಲಶಾಲಯಾಗಿದೆ. ಜಾನ್ ಡೀರ್, ನ್ಯೂಕಾಲೆಂಡ್ ಹಾಗೂ ಫಿಮಾಕ್ಸ್ ಸಂಸ್ಥೆಗಳು ಈ ಯಂತ್ರಗಳನ್ನು ತಯಾರಿಸಿ ಮಾರಾಟ ಮಾಡುತ್ತಿವೆ.

C. ಕಂಬ್ಯೆನ್ ಟ್ರಿವೆನ್ಚನ್/ರಿಪರ್‌ಸಲ್ ಮೋಲರ್: ಈ ವರ್ಗದಲ್ಲಿ ಇತ್ತಿಳಿಗೆ, ವಿವಿಧ ಬಗ್ಗೆಯ ಸಣ್ಣ ಕತ್ತರಿಸಿ ನಾಗಣಿಮಾಡುವ ಯಂತ್ರಗಳು ಲಭ್ಯವಿದೆ. ಸ್ವೇಯಂ ಜಾಲತ ರಿಪರ್ ಬ್ರೈಂಡರ್‌ಗೆ ೧೦ ಎಚ್.ಹಿ. ಡೀಸೆಲ್ ಎಂಜಿನ್ ಅಳವಡಿಸಲಾಗಿರುತ್ತದೆ. ಈ ಯಂತ್ರಗಳ ಮೇಂಪು ಕತ್ತರಿಸುವ ಹಾಗೂ ಬೆಳೆ ಕಬಾಪು ಮಾಡುವ ಬಹುಪಯೋಗಿ ಕಾರ್ಯಕ್ಷಮತೆಯಂದಾಗಿ ಭಾರತದಲ್ಲಿ ಗೋಧಿ, ಭತ್ತ, ಮಳೆ ಆಶ್ರಯದ ಜೊಳಕ, ಬಾಜು ಹಾಗೂ ಕಾಳು ಮತ್ತು ಎಣ್ಣೆಕಾಳುಗಳ ಒಕ್ಕಣಿಗೆ ಜನಪ್ರಿಯವಾಗಿದೆ. ಈ ವಿಧದ ಯಂತ್ರಗಳು ತಳದಿಂದ ಕೇವಲ ೨೦ ಮಿ. ಮಿ. ಹಂತದಲ್ಲಿ ಬೆಳೆ ಹೊಯ್ಲಿ ಮಾಡುವ ನಾಮಧ್ಯೇಯ ಹೊಂದಿರುವುದರಿಂದ ಮೇಂಪು ಇಳುವರಿ ಶೇ.೧೦೦ ರಷ್ಟು ಹೆಚ್ಚಾಗಿರುತ್ತದೆ. ಸ್ವೇಯಂಚಾಲತವಾಗಿ ಕಂತೆಗಳನ್ನು ಕಟ್ಟಬುದಲ್ಲದೆ ಈ ಯಂತ್ರ ಉಪಯೋಗಿಸಲು ಸುಲಭ. ದಿನವೊಂದಕ್ಕೆ ೮ ಎಕರೆ ಕಬಾಪು ನಾಮಧ್ಯೇಯ ಈ ಯಂತ್ರವನ್ನು ಬಿ.ಸಿ.ಎನ್. ಹಾಗೂ ಜಶೋಽಧ ಸಂಸ್ಥೆಗಳು ಸರಬರಾಜು ಮಾಡುತ್ತವೆ.

E. ಭಾರತದ ಮುಖ್ಯ ಮೂಲಿನ ಬೀಳಗಳ ಕೈಗೆ ವಿಧಾನ (ಬೀಳಿಗೆ/ಮರಿಕ್ಕಾ ಬೀಳಿಗೆ)

ಬೀಳ	ಮುಖ್ಯ ಗ್ರಂಥ	ಹೆಚ್ಚು ಇಳ್ಳಿಸಿದ ನೀಡುವ ತಳಗಳು	ಜ್ಯಾತಿನ ಕಾಲ	ಜಿಜಿಡು ಅವಶ್ಯಕತೆ ಹೊಕ್ಕೋಗೆ (ಕೆ.ಇ)	ಸಾಲನೆ ಅಂತರ	ಗೊಳಿಸಿದ ಅವಶ್ಯಕತೆ ಹೊಕ್ಕೋಗೆ (ಕೆ.ಇ)	ಸಿದ್ದ ಕಾಯಿಸುವುದಕೆ ಹಾಯಿಸುವುದಕೆ	ಕಟ್ಟಾಗಿನ ಸಮಯ (ದಿನಗಳು)	ವಾಣಿಕ ಕಂಪಾನಿಗಳು	ಮುಳುವಿನ ಇಳ್ಳಿಪರಿ (ಬೀಳಿಗೆ/ಮರಿಕ್ಕಾ)
ಜೀರ್ಣ	ಮುರಳು ಮುಕ್ಕಿತ/ ಜೀರ್ಣಿಸುವುದಿನ ಮುಕ್ಕಿತ	ಹೀ.ಸ್.-೩, ೯ ಹಿ.ಸ್.-೪ ಹಿ.ಲ ಹಿ.ಫ್-ಫ್-ಹಿ.ಎ ^೨ ಸೀ.ಎನ್.ವಿ.ಅಂಗಸ್ ಸಂತೋಜಾರ್-೫	ಜುಲೈ-ಜುಲೈ (ಉತ್ತರ ಭಾರತ) ಫೆಬ್ರವರಿ ನವೆಂಬರ್ (ದಕ್ಷಿಣ ಭಾರತ)	೨೫-೩೦	೨೦-೨೫	೨೦-೨೦ ಹಿ-೩೦	೨-೩	೨೦-೨೦ ಪ್ರಿಯಾಕ್ಷಣ್ ಉಜ್-ಶಿಂ ಮುಂಜನ್ ಪ್ರಿಯಾಕ್ಷಣ್	೮	೨೦-೫೦
ಜೀರ್ಣ	ಮುರಳು ಮುಕ್ಕಿತ/ ಜೀರ್ಣಿಸುವುದಿನ ಮುಕ್ಕಿತ	ಹಿ.ನ್.ಎನ್.ಜ ಉಲ್ರ ಸೀ.ಎನ್.ಎಫ್-೨೭ ಎಮ್.ಎಫ್ ಸೀ.ಎನ್.ಎಫ್-೨೦ ಎಮ್.ಎಫ್ ಸೀ.ಮ್.ಎಫ್.ಎನ್ ೨೯, ಹಂತೋಹಾರ್ ೨	ಮೂರಾಜ್-ಜುಲೈ (ಉತ್ತರ ಭಾರತ) ಫೆಬ್ರವರಿ ನವೆಂಬರ್ (ದಕ್ಷಿಣ ಭಾರತ)	೨೫-೩೦	೨೦-೨೦	೨೦-೨೦ ಹಿ-೩೦	೫-೬	ಮೂರಾಜ್-೨೦ ಉಂದಿನ ಸಂತರ ಪ್ರಿ ಇಂ ದಿನಕ್ ಎನ್-೩೦ ಕೆ.ಜಿ ಪ್ರತಿ ಕಟ್ಟಾಗಿನ ಸಂತರ	೮-೯	೨೦-೫೦
ಜೀರ್ಣ	ಮುರಳು ಮುಕ್ಕಿತ/ ಜೀರ್ಣಿಸುವುದಿನ ಮುಕ್ಕಿತ	ಹಿ.ನ್.ಎನ್.ಜ ಉಲ್ರ ಸೀ.ಎನ್.ಎಫ್-೨೭ ಎಮ್.ಎಫ್ ಸೀ.ಎನ್.ಎಫ್-೨೦ ಎಮ್.ಎಫ್ ಸೀ.ಮ್.ಎಫ್.ಎನ್ ೨೯, ಹಂತೋಹಾರ್ ೨	ಮೂರಾಜ್-ಜುಲೈ (ಉತ್ತರ ಭಾರತ) ಫೆಬ್ರವರಿ ನವೆಂಬರ್ (ದಕ್ಷಿಣ ಭಾರತ)	೨೫-೩೦	೨೦-೨೦	೨೦-೨೦ ಹಿ-೩೦	೫-೬	ಮೂರಾಜ್-೨೦ ಉಂದಿನ ಸಂತರ ಪ್ರಿ ಇಂ ದಿನಕ್ ಎನ್-೩೦ ಕೆ.ಜಿ ಪ್ರತಿ ಕಟ್ಟಾಗಿನ ಸಂತರ	೮-೯	೨೦-೫೦
ಜೀರ್ಣ	ಮುನ್ಸುತ್ತನ ಜೀರ್ಣ	ಆಷ್-ಕೆನ್ನೆನ್ ಜ್ಯಾತಿನ ಲ್ಲಿ ಮುಕ್ಕಿತ ಉತ್ತರ ಒಕ್ಕರಂಡಿ ವಿಜಯ್ ಕಾಂಸ್ಯೋಳಜ್ಯೋ	ಮೂರಾಜ್-ಆಗಸ್ಟ್ (ಉತ್ತರ ಭಾರತ) ಫೆಬ್ರವರಿ ನವೆಂಬರ್ (ದಕ್ಷಿಣ ಭಾರತ)	೨೦-೨೦	೨೦-೨೦	೨೦-೨೦ ಹಿ-೩೦ ಮುತ್ತು ಪ್ರತಿ ಕಟ್ಟಾಗಿನ ಸಂತರ ಎನ್-೩೦ ಕೆ.ಜಿ	೫-೬	೨೫-೫೦	೮	೨೫-೫೦
ಪ್ರಲೋಂ ಮುಕ್ಕಿ	ಮುರಳು ಮುಕ್ಕಿತ/	ಹಿ.ವಿ.ಜ-೨೮ ಜ.ಎಫ್.ಜ-೮ ಹಿ.ನ್.ಎನ್-೧೦	ಮೂರಾಜ್-ಜುಲೈ ಮೂರಾಜ್-೨೮ ಹಿ-೨೦ ಹಿ.ನ್.ನಿ-೧೦	೮-೧೦	೮-೧೦	೮-೧೦ ಹಿ-೨೦	೨-೩	೫೦ ದಿನಕ್ ಮೂರಾಜ್-೨೦ ಸಂತರ ಪ್ರತಿ ವಿಜ್	೨-೪	೨೫-೫೦

ಭಾರತದ ಮುಖ್ಯ ಮೆಲವಿನ ಬೆಳಗಳ ಕೈ ವಿಧಾನ
 (ಇಕ್ವಾಟಾರಿಕ ಹುಲ್ಲಾಗಳು/ಮೆಲವಿನ ಕಾಶ್ಮಾಗಳು/ಮೆಲವಿನ ಮರಗಳು)

ಬೆಳ್ಗೆ	ಜವಾಹಿನೀನ ಗ್ರಾಮ	ಹೆಚ್ಚು ಇಳ್ಳುವರಿ ನೀಲಡ್ಯಾಪ್ ತೆಳಗಳು	ಜತ್ತನೆ ಕಾಲ	ಬೆಳಜದ್ದ ಅಡಬ್ಲೂಕ್ ಹೆಚ್ಚೆಕ್.ಜಿ	ಸಾಲನೆ ಅಂತರ್	ಗೊಬ್ಬರದ ಅಡಬ್ಲೂಕ್ ಹೆಚ್ಚೆಕ್.ಜಿ	ನಿರ್ಲು ಕಾಯಿಸುವುದೆ	ಕಟ್ಟಾಟಿನ ಸಮಯ	ವಾಟ್‌ಡೆ ಕಟ್ಟಾಟಿಗ್ರಳು	ಇಳ್ಳುವರಿ ಡ್ಯಾನ್/ಹೆಚ್ಚೆ
ಟಯೋಲ ಸಿಂಟ್	ಮರಗಳು/ ಮಿಶ್ರಿತ/ ಜೀಎಡಿಪ್‌ಬ್ಯಾಬ್ಲು/ ಮಿಶ್ರಿತ	ಟಿ.ಎಲ್‌-೮	ಜುಲೈ	೫೦-೪೦	೪೦-೫೫	೪೦-೫೦	೨೫-೩೦	೨೫ ದಿನ	೦	೯೫-೯೦
ಕೆರ್ನೀಲ ಅಲಸಂದ್ರ	ಮರಗಳು/ ಮಿಶ್ರಿತ	ಯಮಹಿಸೆ-೯೮೮	ಯಮಹಿಸೆ-೯೮೮	೫೦-೬೫	೫೦-೬೫	೫೦-೬೫	೨೦-೫೦	೨೦-೫೦	೦	೯೫-೯೦
ಬ್ರೆಸ್‌ಬಾಳನ್ ಎಂ	ಮರಗಳು/ ಮಿಶ್ರಿತ/ ಜೀಎಡಿಪ್‌ಬ್ಯಾಬ್ಲು/ ಮಿಶ್ರಿತ	ಬಿಜಾನೆ-೮	ಬಿಫ್‌ಲಾ-ಆಗೆಸ್‌೩೩ ಕೆ.ಆರ್.೨೫-೮	೨೦-೨೫	೫೦-೫೫	೨೦-೨೫	೨೦-೫೦	೨೦-೫೦	೦	೯೦-೯೫
ಕೆನ್ಸರ್ ಬ್ಲನ್ (ಇಡ್‌ಕಾರ್ಬೋ)	ಮರಗಳು/ ಮಿಶ್ರಿತ/ ಮರಗಳು	ಎಜ್.ಎಕ್.ಜಿ	ಬಿಫ್‌ಲಾ-ಆಗೆಸ್‌೩೩ ೧೫೬ ಗ್ರಾಮ-ಲ್ರೋ ಬುಂಡೆಲ್ ಗ್ರಾಮ-೮, ಕ್ರ.	೨೫-೩೦	೫೦-೫೫	೨೫-೩೦	೨೦-೨೫	೨೦-೨೫	೦	೯೦-೯೫

ଥାରେଟିକ୍ ପ୍ରେସ୍ ପାଇଁ ବୈଜ୍ଞାନିକ ଦେଖାଳାନ
(ବିଜ୍ଞାନିକ କେମ୍ବଲ୍‌ଗ୍ରେଚୁ/ମେଡିକିନ୍ ମେଡିସିନ୍ ମୁଦ୍ରାକ୍ସ)

ಬೆಳ್ಳಿ	ಜಮಿನಿನ ಗುಣ	ಹೆಚ್ಚಿನ ಇತರವರಿ ನಿರ್ದಿಷ್ಟವಾಗಿ ತಾತ್ಕಾರ್ಥಕೃ	ಬ್ಯಂತನ ಕಾಲ	ಜಿಂಜರ್ ಅಂತರೆ ಅಂತರ್ಶ್ರೇಷ್ಠಕ್ಕೆ ಹೊರ್ಕಿರು ಕೆಜ್ಜೆ	ಸಾಲನೆ ಅಂತರೆ	ಗೊಬ್ಬರ್ದ ಉಪಭೋಗಕ್ಕೆ ಹೊರ್ಕಿರು ಕೆಜ್ಜೆ	ಹಾಯಿಸುವಿಕೆ	ನೀರು ಹಾಯಿಸುವಿಕೆ	ಕೆಂಡಿನಿನ ಸಮಯ	ಹಾಣಿಕ್ಕೆ ಕೆಂಡಿನಿ ಗೆಣ್ಣು	ಪಾಕಿಟೆರಿ ಎನ್‌/ಹೆಕ್ಟಾ
ಜಿಸ್‌ಲೆಂಫ್‌	ಸಾಧಾರಣ/ ಜ್ಯೋತಿರ್‌ಮಣಿ/ ಪ್ರಾರ್ಥಿತ	ವೆದೆನ್‌, ಜೆ-ಬಿ-೦, ಜಿಲ್‌-೦,೮೦,೪೨ ಮೆನ್‌ನ್‌೦೨		೨೯೯ ೨೦	೨೦	೧೯೯-೩೦ ಹಿ-೨೦ ಕೆ-೪೦	೧೦-೧೫ ೧೦-೧೫ ಸಂತರೆ ಹೈ ೨೫ ದಿನಕ್ಕೆ	೧೦ ದಿನಕ್ಕೆ ಮೆರದಲ ಕೆಂಡಿನಿ ೨೫ ದಿನಕ್ಕೆ	೫-೩	೨೦-೧೦೦	
ಕುಂಡುರೆ ಮುನ್ಸಾಲ್	ಪುರಕ್ಕು - ಸಾಧಾರಣ	ಆನ್‌ಂಂದ್ (ಹಾಣಿಕ್ಕೆ ಬೆಳ್ಳಿ) - ೨ ವಾಣಿಕ್ಕೆ ಬೆಳ್ಳಿ ಐರ್-ಹಾರ್-ಪರ ಮುತ್ತು ಅಸಂದ್-ಶಿ (ಬಹುವಾಣಿಕ್ಕೆ)	ಅಂದ್ರೆಯರ್- ನವೆಂಬರ್ ಐರ್-ಹಾರ್-ಪರ ಮುತ್ತು ಅಸಂದ್-ಶಿ (ಬಹುವಾಣಿಕ್ಕೆ)	೨೯೯ ೨೦	೨೦	೧೯೯-೩೦ (ಹಾಣಿಕ್ಕೆ) ಹಿ-೨೦ ಕೆ-೪೦ (ಬಹುವಾಣಿಕ್ಕೆ)	೧೦ ದಿನಕ್ಕೆ ಮೆರದಲ ಕೆಂಡಿನಿ ೨೦ ದಿನಕ್ಕೆ	ಹಾಣಿಕ್ಕೆ (ಹಾಣಿಕ್ಕೆ) ಬಹುವಾಣಿಕ್ಕೆ (ಹಾಣಿಕ್ಕೆ)	೫೦-೮೦ (ಹಾಣಿಕ್ಕೆ) ೮೦-೧೦೦ (ಬಹುವಾಣಿಕ್ಕೆ)		
ರೂಪ್	ಪುರಕ್ಕು - ಸಾಧಾರಣ	ಕೆಂಡ್ರ್ ಯಮುಹಿ ಒ ೨೨೨ ಹರಿತ(ಐರ್ ಒಂಟ) ಬಂಡೆಲ್ ಜ್ಯೋಂಂಧ	ಅಂದ್ರೆಯರ್ - ನವೆಂಬರ್	೫೦-೧೦೦ ೨೦-೧೫ ೧೯೯-೧೦೦ ೧೯೯-೧೦೦	೨೦-೧೫ ೧೯೯-೧೦೦ ೧೯೯-೧೦೦ ೧೯೯-೧೦೦	೨-೪ ೨-೪ ೨-೪ ೨-೪	೧೦ ದಿನಕ್ಕೆ ಮೆರದಲ ಕೆಂಡಿನಿ ೨೦ ದಿನಕ್ಕೆ	೮೫-೬೦ ೮೫-೬೦ ೮೫-೬೦ ೮೫-೬೦	೮೫-೬೦ ೮೫-೬೦	೮೫-೬೦	
ಪುರಿನಿನ ಸಾಸಿನೆ	ಪುರಕ್ಕು ಮುಕ್ಕಿತ್- ಸಾಧಾರಣ	ಬ್ರೈನೀಂಬ್ರೆನ್ ಕಾಂಪ್ಲೆಂಟ್	ಸೆಂಡೆಂಬರ್ - ನವೆಂಬರ್	೨-೮ ೨-೮ ೨-೮ ೨-೮	೨-೮ ೨-೮ ೨-೮ ೨-೮	೧೯೯-೧೦ ಹಿ-೧೦ ಹಿ-೧೦ ಹಿ-೧೦	೨೦ ದಿನಕ್ಕೆ ಮೆರದಲ ಕೆಂಡಿನಿ ೨೦ ದಿನಕ್ಕೆ	೨೦ ದಿನಕ್ಕೆ ಮೆರದಲ ಕೆಂಡಿನಿ ೨೦ ದಿನಕ್ಕೆ	೨೦ ದಿನಕ್ಕೆ ಮೆರದಲ ಕೆಂಡಿನಿ ೨೦ ದಿನಕ್ಕೆ	೨೦ ದಿನಕ್ಕೆ ಮೆರದಲ ಕೆಂಡಿನಿ ೨೦ ದಿನಕ್ಕೆ	
ಪುರಿನಿನ ಜಾರ್ಜ್	ಸಾಧಾರಣ	ಜಾರ್ಮುನ್‌, ಜೆ ಕೆಂಡೆಲ್	ಸೆಂಡೆಂಬರ್ - ಡಿಸೆಂಬರ್	೨ ೨ ೨ ೨	೨ ೨ ೨ ೨	೧೯೯-೧೨೦ ಹಿ-೧೦ ಹಿ-೧೦ ಹಿ-೧೦	೧೦೦ ದಿನದೆ ಸಂತರೆ ಬೆಲುಗಳನ್ನು ಅಗ್ರಹಿಸುವುದು	೧೦೦ ದಿನದೆ ಸಂತರೆ ಬೆಲುಗಳನ್ನು ಅಗ್ರಹಿಸುವುದು	೧೦೦ ದಿನದೆ ಸಂತರೆ ಬೆಲುಗಳನ್ನು ಅಗ್ರಹಿಸುವುದು	೧೦೦ ದಿನದೆ ಸಂತರೆ ಬೆಲುಗಳನ್ನು ಅಗ್ರಹಿಸುವುದು	

ಖಾರತದ ಮುಖ್ಯ ಮೇಲಿನ ಬೆಕ್ಕಿಗಳ ಕ್ರಮ ವಿಧಾನ
(ಬಹುಭಾಷಿಕ ಮುಖ್ಯಗಳು/ಮೇಲಿನ ಕಾಳುಗಳು/ಮೇಲಿನ ಮರಳುಗಳು)

ಬೆಕ್ಕೆ	ಜವಿಲಿನ ನುಸಿ	ಕೆಂಪು ಇಕ್ಕಿಸಿ ನೀಡಿದ ತೆಗೆಗು	ಜರ್ಟನ್ ಕಾಲ	ಬೆಜ್ಜದ್ ಅಡಿಕ್ಕಿಸೆ ಹೆಕ್ಕರೆ ಕೆ.ಜ	ಸಾಲನ್ ಅಂತರ	ಗೋಬಿರದ್ ಅಡಿಕ್ಕಿಸೆ ಹೆಕ್ಕರೆ ಕೆ.ಜ	ಸೀರು ಹಾಯಸುಬೆ	ಕುಬಾಬಿನ್ ಸಮಯ	ಹಾಣಿಕ್ ಕುಬಾಬು ಗೆಜು	ಇತ್ತಲಿನ ಬೆನ್/ ಹೆಕ್ಕರೆ
ಹೆಕ್ಕಿಡ್‌ ನೆಹಿಯರ್ ಹುಲ್ಲು	ಮರಕು ಮಿಶ್ರತೆ - ಜೆಲಡಿಮುಣ್ಣಿ ಮಿಶ್ರತೆ	ಕೊಡು ವ.ಪ ಹಿಜ ಯನ್-೨೫.೩ ಬಿ ಹಾನ್ ಹೆಚ್ ೧೦ ಹಿಜ ಯನ್-೮ ಹಿಜ ಯಾರ್ ೪೦ ಬಿ ೧೦ ಪುಲ್ಲೆ ಜಯಪುಂತ್ರೆ	ಪುಂಡ್ರ - ಅಕ್ಕಿಜ್ಜುರ್ ಕಾಂಡದ ಕತ್ತರಿಸಿದ ಭಾಗ	೨೦೦೦೦ ರಿಬ್ಯಾ ಸ್ಟ್ರೀ ಕಾಂಡದ ಕತ್ತರಿಸಿದ ಭಾಗ	೧೦೦ *೫೦	ಸೆಂಡುವಾಗ್ ದನಗೆಂಬುಮ್ಮೆ ಎನ್ - ಅ೦ ಹಿ -೮೦ ಕೆ-೯೦	ಪ್ರತಿ ೧೫-೨೦ ದಿನಗಳಗೊಮ್ಮೆ ಎನ್ಲೆ ಮೊದಲ ಕಟ್ಟಬು ಸಂತರ ಇಂ-೯೦ ದಿನಗಳಗೊಮ್ಮೆ	೨-೮	೨೦೦-೫೫೦	
ಗಿನಿ ಹುಲ್ಲು	ಮರಕು ಮಿಶ್ರತೆ - ಜೆಲಡಿಮುಣ್ಣಿ ಮಿಶ್ರತೆ	ಕೊಡು ವಿಜ್-೫೮ ಉಗ್ಲೆ ಬಂಡೆಲ್ ಗಿನ್-೧	ಪುಂಡ್ರ -ಆಗ್ನೆ (ಹಿತ್ತರ ಭಾರತ) ವಂಡೆಲ್ ವಿಡಿ (ದಕ್ಷಿಣ ಭಾರತ)	೪೦೦೦೦ ರಿಬ್ಯಾ ಸ್ಟ್ರೀ ಹಿ-ಟಿ ಕೆ.ಜ ಹೆಕ್ಕರೆ	೫೦೦ *೫೦	ಸೆಂಡುವಾಗ್ ದನಗೆಂಬುಮ್ಮೆ ಎನ್ - ಅ೦ ಹಿ-೯೦ ಕೆ-೧೦ ಪ್ರತಿ ಕಟ್ಟಬಾಬಿನ್ ಸಂತರ ಎನ್ ಹಿಂಕೆಜೆ /ಹೆಕ್ಕರೆ	ಪ್ರತಿ ೫೦-೫೫ ದಿನಗಳಗೊಮ್ಮೆ ಮುಳ್ಳೆ ಮೊದಲ ಕಟ್ಟಬು ಸಂತರ ಇಂ.೫೦% ಮೊಬು ಜುಣಿ	೨-೬	೨೦೦-೮೭೦	
ಅಂಜನ್ ದ್ರವ್ಯನ್ ಹುಲ್ಲು	ಮರಕು - ಜೆಲಡಿಮುಣ್ಣಿ ಮಿಶ್ರತೆ	ಬಂಡೆಲ್ ಅಂಜನ್-೧.೪ ಕಾಜೆಲ್	ಪುಂಡ್ರ - ಸೆಂಪ್ರಿಂಬಿರ್(ದಕ್ಷಿಣ ಭಾರತ) ಹುಂನ್-ಹುಲ್ಲೆ (ಹಿತ್ತರ ಭಾರತ)	೫-೬ ಹೆಕ್ಕರೆ	೪೫೫ *೫೦	ಸೆಂಡುವಾಗ್ ಎನ್ - ಅ೦ ಹಿ-೯೦ ಕೆ-೯೦	೨೦ ದಿನಗಳಾದ್ ಮುಳ್ಳೆ ಮೊದಲ ಕಟ್ಟಬು ಸಂತರ ಶೀ.೫೦% ಮೊಬು ಜುಣಿ	೫-೮	೨೦೦-೮೭	
ಪುರಾಗ್ರಾನ್	ಸಾದಾರೆಣ - ಜೆಲಡಿಮುಣ್ಣಿ ಮಿಶ್ರತೆ	ಸೆಂಪ್ರಿಂ ಸ್ಪೆಕ್ಟ್ರಿ ಹುಲ್ಲು	ಹುಲ್ಲೆ - ಅಗ್ನೆ ಕೊಂಡಾಲ್ ಕಾಂಡದ ಕತ್ತರಿಸಿದ ಭಾಗ	೫೦ *೫೦	ದನಗೆಂಬುಮ್ಮೆ ಎನ್ ಪ್ರತಿ ಕಟ್ಟಬಾಬಿನ್ ಸಂತರ ಎನ್ ೨೫ಕೆ.ಜೆ /ಹೆಕ್ಕರೆ	ಪ್ರತಿಯಾತ್ಮೆ ದನಗಳಾದ್ -೧೦ ಪ್ರತಿ ದಿನಗಳಾದ್ ಮುಳ್ಳೆ ಮೊದಲ ಕಟ್ಟಬು ಸಂತರ ಹಿಂ.೫೦ ದಿನಗಳಗೊಮ್ಮೆ	೨-೮	೨೦೦-೫೫೦		

ಭಾರತದ ಮುಖ್ಯ ಮೀಟಿಂಗ್ ಬೆಕ್ಕಿಗಳ ಕೈ ವಿಧಾನ
(ಬಹುಭಾಷಾ ಮುಖ್ಯ ಮೀಟಿಂಗ್/ಮೇಲ್ವಿನ ಮರ್ಗಳು)

ಬೆಕ್ಕೆ	ಜಿಲ್ಲೆಗಳ ನಿಯಂತ್ರಣೆ	ಹೆಚ್ಚಿನ ಶಿಕ್ಷಣ ಸಂಸ್ಥೆಗಳು	ಜಿತ್ತನೆ ಕಾಲ	ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಅವಸ್ಥೆ ಹೆಚ್ಚಿನ ಕೆ.ಜಿ.	ಸಾಱನೆ ಉಂತರು	ಗ್ರಾಮೀಣ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಸ್ಥಿತಿಗಳು	ಸೀರ್ಯ ಕಾಲಾನ್ವಯಕ್ತಿ	ಕೆಳಬೆಣಿನ ಸಮಯ	ವಾರ್ಷಿಕ ಕೆಳಬೆಣಿನ ಗಳು	ಇತ್ತಲ್ಲಿನ ಕೆಳಬೆಣಿನ ಗಳು / ಹೆಚ್ಚಿನ ಕೆಳಬೆಣಿನ ಗಳು	
ಮುರಳು - ವ್ಯಾಪ್ತಿ- ಜೀವಿತದ್ವಾರ್ಥ ಮುಕ್ತಿ	ಸಾಧಾರಣ - ಮುರಳು - ವ್ಯಾಪ್ತಿ- ಜೀವಿತದ್ವಾರ್ಥ ಮುಕ್ತಿ	ಪರಸ್ನೆ ನಾಡು ಹಿನ್ನೆಚ್ಚಿ	ಜುನ್‌-ಜುಲೈ (ಉತ್ತರ ಭಾರತ) ಮೊಜೆ-ಸೆಪ್ಟೆಂಬರ್ (ದಕ್ಷಿಣ ಭಾರತ)	೪-೫	೩೦	೧೦೦-೧೪೦	ಮುಕ್ತಿಯಾಶ್ರಿತ ದಿನಗಳಾದ ಮೇಲೆ ಮೊದಲ ಕೆಳಬೆಣಿನ ಸಂತರೆ ೯೦ ದಿನಗಳಗೆ ಗೆಮ್ಮೆ	೨-೪	೧೫-೨೫	೨-೪	೧೫-೨೫
ಸಿರ್ತೆಲ್ಲಿ - ಸ್ಥಾಪಿತರಾಯ - ಜೀವಿತದ್ವಾರ್ಥ ಮುಕ್ತಿಯ ಪರಿಸ್ಥಿತಿ	ಸುರಕ್ಷೆ - ವ್ಯಾಪ್ತಿ- ಜೀವಿತದ್ವಾರ್ಥ ಮುಕ್ತಿ	ಸ್ಥಾಪಿತರಾಯ	ಜುನ್‌-ಜುಲೈ (ಉತ್ತರ ಭಾರತ) ಮೊಜೆ-ಸೆಪ್ಟೆಂಬರ್ (ದಕ್ಷಿಣ ಭಾರತ)	೮-೧೦	೩೦	೧೦೦-೧೫೦	ಮುಕ್ತಿಯಾಶ್ರಿತ ದಿನಗಳಾದ ಮೇಲೆ ಮೊದಲ ಕೆಳಬೆಣಿನ ಸಂತರೆ ೯೦ ದಿನಗಳಗೆ ಗೆಮ್ಮೆ	೨-೪	೧೫-೨೫	೨-೪	೧೫-೨೫
ಹೆಚ್ಚು ಕುದುರೆ ಸೊಳ್ಳು	ಸುರಕ್ಷೆ - ವ್ಯಾಪ್ತಿ- ಜೀವಿತದ್ವಾರ್ಥ ಮುಕ್ತಿ	ಸ್ಥಾಪಿತರಾಯ	ಜುನ್‌-ಜುಲೈ (ಉತ್ತರ ಭಾರತ) ಮೊಜೆ-ಸೆಪ್ಟೆಂಬರ್ (ದಕ್ಷಿಣ ಭಾರತ)	೭-೯	೪೫*೮೦	೧೦೦-೧೪೦	ಮುಕ್ತಿಯಾಶ್ರಿತ ದಿನಗಳಾದ ಮೇಲೆ ಮೊದಲ ಕೆಳಬೆಣಿನ ಸಂತರೆ ೯೦ ದಿನಗಳಗೆ ಗೆಮ್ಮೆ	೨-೪	೧೫-೨೫	೨-೪	೧೫-೨೫
ಗೈರಿಸಿದ್ದಿಯ ಸೆಪ್ಟೆಂಬರ್ ಮುಕ್ತಿ	ಸಾಧಾರಣ - ಜೀವಿತದ್ವಾರ್ಥ ಮುಕ್ತಿ	ಸುರಕ್ಷೆ - ಆಗಸ್ಟ್ (ಮುಕ್ತಿಗಾಲದಲ್ಲಿ)	ಸುಲ್ತಾನ್ - ಆಗಸ್ಟ್ (ಮುಕ್ತಿಗಾಲದಲ್ಲಿ)	೧೦೦೦	೫೦೦೦*೮೦೦	೧೦೦೦-೧೫೦	ಮುಕ್ತಿಯಾಶ್ರಿತ ದಿನಗಳಾದ ಮೇಲೆ ಮೊದಲ ಕೆಳಬೆಣಿನ ಸಂತರೆ ೯೦ ದಿನಗಳಗೆ ಗೆಮ್ಮೆ	೨-೪	೧೫-೨೫	೨-೪	೧೫-೨೫
ಸುಖಾಳುಲ್ಲಿ, ಅಗಸ್ಟ್, ಶೈವಿ	ಸುರಕ್ಷೆ - ಸಾಧಾರಣ	ಸ್ಥಾಪಿತರಾಯ	ಸುಲ್ತಾನ್ - ಆಗಸ್ಟ್	೪-೫	೫೦೦*೮೦೦	೧೦೦೦-೧೫೦	ಮುಕ್ತಿಯಾಶ್ರಿತ ದಿನಗಳಾದ ಮೇಲೆ ಮೊದಲ ಕೆಳಬೆಣಿನ ಸಂತರೆ ೯೦ ದಿನಗಳಗೆ ಗೆಮ್ಮೆ	೨-೪	೧೫-೨೫	೨-೪	೧೫-೨೫

ವಿಭಾಗ-3

ರಾಸುಗಳ ಕೊಟ್ಟಿಗೆ

ರಾಸುಗಳ ಗರಿಷ್ಠ ನಾಮವ್ಯೂಹನನ್ನು ಬಳಸಿಕೊಳ್ಳಲ್ಪಟ್ಟ ಸೂಕ್ತವಾದ ಕೊಟ್ಟಿಗೆ ಬಹಳ ಮುಖ್ಯ. ಹವೆಮಾನದ ಒತ್ತಡ ಉತ್ಪಾದಕತೆಯನ್ನು ಗಮನಾರ್ಹವಾಗಿ ಕಡಿಮೆ ಮಾಡುತ್ತದೆ. ಆದ್ದರಿಂದ ರಾಸುಗಳನ್ನು ಪ್ರತಿಕೂಲ ಹವಾಮಾನದಿಂದ ರಕ್ಷಿಸುವುದು ಮುಖ್ಯವಾಗಿರುತ್ತದೆ. ಅನುಜಿತ ಕೊಟ್ಟಿಗೆ, ರಾಸುಗಳನ್ನು ಗೂರಸಿನ ಅನುಜಿತ ಪರಿಸ್ಥಿತಿಗೆ ತಳೆಸುತ್ತದೆ. ಈ ಶರೀರಗಳನ್ನು ಮುಂದೆ ಜಜಿಂಸಲಾಗಿದೆ.

- A. ರಾಸುಗಳ ಕೊಟ್ಟಿಗೆ
- B. ಇಸಿಂದ ಬೆಂಗಿಯಂದಾಗುವ ತ್ರಾಸ ಅಂದರೆ ಉಣಿತೆಯ ಒತ್ತಡ
- C. ರಾಸುಗಳಲ್ಲಿ ಇಸಿಂದಾಗುವ ತ್ರಾಸವನ್ನು ದೃಷ್ಟಿಕೆ ಲಕ್ಷಣಗಳಿಂದ ಅಳೆಯುವ ಬಗ್ಗೆ
- D. ಇಸಿಂದಾಗುವ ತ್ರಾಸವನ್ನು ಸೂಚ್ಯಂಕಗಳಿಂದ ಕಂಡುಹಿಡಿಯುವುದು
- E. ಇಸಿಂದಾಗುವ ಉಣಿತೆ ನಿರ್ವಹಣೆ

ಕೆಲವು ಭಾರಿ ವೆಜ್ಜಿದ ಕೊಟ್ಟಿಗಳು

ಕೆಲವು ಅಲ್ಲಿ ವೆಜ್ಜಿದ ಕೊಟ್ಟಿಗಳು

A. ರಾಸುಗಳ ಕೊಟ್ಟಿಗೆ

ಹೈನು ರಾಸುಗಳ ಸಹಜ ಬೆಳವಣಿಗೆ ಹಾಗೂ ಉತ್ಪಾದಕತೆಯನ್ನು ಪಡೆಯಲು ಸ್ವಜ್ಞವಾದ ಮತ್ತು ಹಿತಕರವಾದ ಕೊಟ್ಟಿಗೆಯು ಮುಖ್ಯ. ಕೊಟ್ಟಿಗೆಯು ರಾಸುಗಳನ್ನು ತಿಂಬವಾದ ಬೇಸಿಗೆ, ಚಂಗಾಲ, ಪ್ರೇಮ ಸೂಯು ಕರಣಗಳು, ಹಾಗೂ ಗಾಳಿಯಂದ ರಕ್ಷಿಸುವಂತಿರೆಕು.

ಬೇಸಿಗೆಯಲ್ಲಿ ರಾಸುಗಳು ಜಿಸಿಲನ/ಉಷ್ಣತೆಯ ಒತ್ತಡಿಂದ ಅಧಿಕಗೊಳ್ಳುತ್ತವೆ. ಬೆವರುವುದು ಮತ್ತು ಏಡುಸಿರು ಇಡುವುದು ಸ್ವಲ್ಪ ಮಟ್ಟಿಗೆ ಅಪುಗಳ ದೇಹವನ್ನು ತಂಪಾಗಿಡುತ್ತವೆ. ಕಡಿಮೆ ಅಹಾರ ಸೇವನೆಯಿಂದ ಹಾಲು ಇಂಚುವರಿ ಕಡಿಮೆಯಾಗುತ್ತವೆ. ಅದುದರಿಂದ ನೋಟ ಕೊಟ್ಟಿಗೆ ಅತಿ ಅವಶ್ಯಕ.

- ಪ್ರತಿ ಹನು/ಎಮ್ಮೆಗೆ 0.8 kg ಅಡಿ $x 10$ ಅಡಿ ನೆಲದ ವಿಸ್ತೀರ್ಣ ಬೇಕು. ನೆಲಹಾಸು ಒರಟು ಕಾಂಕ್ರೀಟ್‌ಒಂದೆ ಮಾಡಿರಬೇಕು ಮತ್ತು ಹಾಸು ಜರಂಡಿ ಕಡೆಗೆ 0.8% ಇಂಚಾರು ಹೊಂದಿರಬೇಕು. ಜರಂಡಿ ತೆರೆದಿದ್ದು ಲ ಇಂಚು ಅಗಲ, π ಇಂಚು ಅಳ ಮತ್ತು 0.05 ಅಡ್ಡ ಇಂಚಾರು ಹೊಂದಿರಬೇಕು. ಹಿಂಗಿದ್ದಲ್ಲಿ ಕೊಟ್ಟಿಗೆ ಸುಜಿಯಾಗಿಡಲು ಸಾಧ್ಯ.
- ಜಾವಣಿಯ ಎತ್ತರವು 10 ಅಡಿಗಿಂತ ಕಡಿಮೆಯಿರಬಾರದು. ಜಾವಣಿಯನ್ನು ಹುಲ್ಲು, AC ಶೀಂಬ್ರಾಗಳು, ಇಟ್ಟಿಗೆ ಅಥವಾ ಅರ್.ಸಿ.ಸಿ (R.C.C.) ಯಂತೆ ಮಾಡಬಹುದು.
- ಪೆಕ್ಕಿಮು ದಿಕ್ಕಿನಲ್ಲಿ ಗೊಂಡೆಯಿದ್ದು ಉಳಿದ ಮೂರು ಭಾಗಗಳು ತೆರೆದಿರಬೇಕು. ಪ್ರತಿ ರಾಸಿಗೆ $\pi \times 0$ ಅಡಿ ಗಾಳಿಕಂಡಿಯನ್ನು (ವೆಂಟಲೆಂಟರ್) ತಾರಿಸಿಯ ಮಟ್ಟದಲ್ಲಿ ಇಡಬೇಕು. ಚಂಗಾಲದಲ್ಲಿ ಕಿಂಡಿಗಳ ತೆರೆದ ಮೂರೂ ಭಾಗಗಳನ್ನು ಗೊಂಡಿ ಜಿಲದಿಂದ ಮುಳ್ಳಬೇಕು.
- ಕೊಟ್ಟಿಗೆಯ ಪೆಕ್ಕಿಮು ಗೊಂಡಿಯ ಮೇಲೆ 2 ಅಡಿ ಅಗಲ ಮತ್ತು 1.5 ಅಡಿ ಆಳದ ಮೇಲವಿನ ತೊಟ್ಟಿ/ಗೊಂದಲ ಇರಬೇಕು. ಗೊಂದಲಯ ಅಡಿ, ನೆಲದ ಮಟ್ಟಕಿಂತ 1 ಅಡಿ ಎತ್ತರವಾಗಿರಬಹುದು. ಕುಡಿಯುವ ನೀರಿನ ತೊಟ್ಟಿಯನ್ನು ಗೊಂದಲಯ ಪೆಕ್ಕದಲ್ಲಿ ಒದಗಿಸಬೇಕು.
- ಕೊಟ್ಟಿಗೆಯ ಪೂರ್ವಭಾಗದಲ್ಲಿ ರಾಸುಗಳು ಓಡಾಡುವಂತಿರಬೇಕು. ಮರದ ನೆರಳು ಇದ್ದರೆ ರಾಸುಗಳಿಗೆ ಓಡಾಡಲು ಅನುಕೂಲ. ಓಡಾಡುವ ಜಾಗದಲ್ಲ $1-2$ ಹೆಚ್ಚು ನೆರಳು ನಿಂತುವ ಮರಗಳಿಂದ ಉತ್ತಮ. ಉದಾ: ಬೇವಿನ ಮರ
- ಬೇಸಿಗೆಯಲ್ಲಿ $0.8-1.0$ ನಿಮಿಷಕ್ಕೆ ಒಂದು ಬಾರಿ ರಾಸುಗಳ ದೇಹದ ಮೇಲೆ ತೆಣ್ಣೀರು ಜಿಮುಕಿಸಿದಲ್ಲಿ ದೇಹ ತಂಪಾಗಿರಿಸುತ್ತದೆ.

ಉತ್ತಮ ಮಿಶ್ರತಂ ರಾಸುಗಳ ದೇಹವನ್ನು ತಂಪಾಗಿರಿಸುವುದು ಹೈನುಗಾರಿಕೆಯ ಮುಖ್ಯ ಅವಶ್ಯಕತೆ

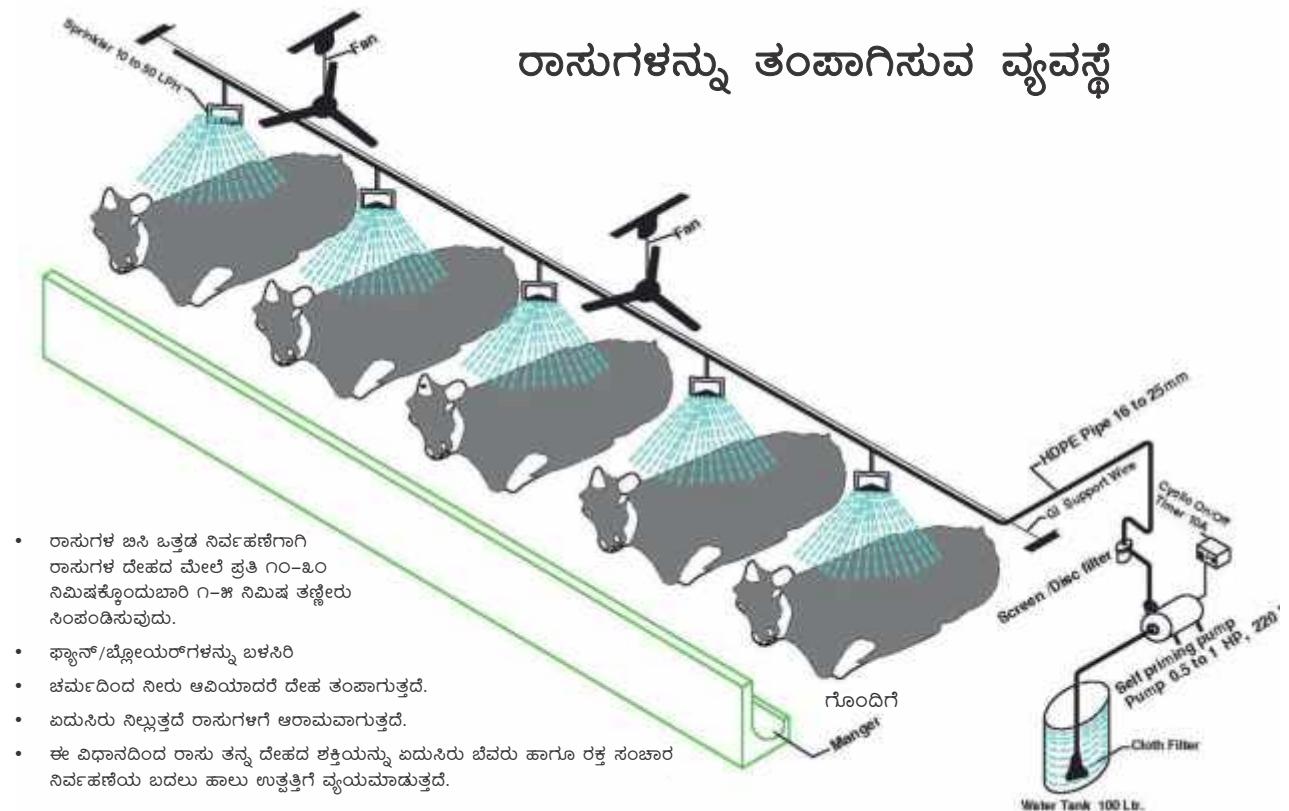

**ರಾಸುಗಳ ದೇಹ ತಂಪಾಗಿರಿಸಿದರೆ ಜಿಸಿಲನ ಒತ್ತಡ ಕಡಿಮೆಯಾಗಿ
ಹಾಲು ಇಂಚುವರಿ ನಿರಂತರವಾಗಿರುತ್ತದೆ**

B. ಜಿಸಿಅನಿಂದಾಗುವ ಉಷ್ಣತೆ

ಈ ಕೆಳಗಿನ ಕಾರಣಗಳಿಂದಾಗಿ ಜಿಸಿಅನಿಂದಾಗುವ ಉಷ್ಣತೆ ರಾಸುಗಳ ಉತ್ಪಾದಕತೆಯನ್ನು ಕುಂಠಿತಗೊಳಿಸುತ್ತದೆ.

- ದೇಹದ ತಾಪಮಾನದಲ್ಲಿ ಏರಿಕೆ, ಆಹಾರ ಸೇವನೆಯಲ್ಲಿ ಇಂಡಿಕೇಶನ್‌ನಿಂದಿತ, ಹೊರಮೈಯಿಂಬಾಗಿ ರಕ್ತ ಸಂಚಾರ ಹೆಚ್ಚಿ, ಬೆಳವಣಿಗೆಯ ಹಾರ್ಮೋನ್‌ನಿಂದ ಕೊರತೆ, ಹೆಚ್ಚಿ ನೀರು ಕುಡಿಯುವುದು, ಕಡಿಮೆ ಹಾಲನ ಇಳುವರಿ ಹಾಗೂ ನಾವು ಸಂಭವಿಸಬಹುದು.
- ಇದಕ್ಕೆ ಉಪಶಿಮನ ಎನ್ಸುವಂತೆ ಎನ್.ಡಿ.ಡಿ.ಬಿ. ಯು ರೂ.೧೧,೦೦೦ ಬಜೆಟ್‌ನಲ್ಲಿ ರಾಸುಗಳಿಗೆ ನೀರು ಜಿಮುಕಿನುವ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯ ತಂತ್ರಜ್ಞಾನವನ್ನು ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಪಡಿಸಿದೆ.

- ಇ ಗ್ರಾಂ ನೀರು ಆವಿಯಾದಲ್ಲಿ ರಾಸುವಿನ ದೇಹದಿಂದ ಉತ್ಪಾದನೆಗೊಳಿಸುತ್ತಿರುತ್ತದೆ ಬಹುದಾದ ೨೫೦ ಕ್ಯಾಲರಿ ಉಷ್ಣತೆಯನ್ನು ನಿರಾರಿಸಬಹುದು
- ಬೆಂಸಿಗೆಯಲ್ಲಿ ರಾಸುಗಳ ದೇಹದಿಂದ ನೀರು ಆವಿಯಾದರೆ, ತಾಪಮಾನಕ್ಕೆ ತಕ್ಷಣತೆ ಅದರ ಉಷ್ಣತೆ ಇಲ್ಲಿ ಡಿಗ್ರಿ.ಸೆ ಕಡಿಮೆಯಾಗಿ, ಅವುಗಳ ದೇಹದ ಪರಿಸ್ಥಿತಿ ಅನುಕೂಲಕರ ವಾತವರಣಕ್ಕೆ ಬರುತ್ತದೆ.

ರಾಸುಗಳ ದೇಹ ತಂಪಾಗಿಸಿದರೆ ಜಿಸಿಅನಿಂದಾಗುವ ಒತ್ತುದ ಕಡಿಮೆಯಾಗಿ ಹಾಲು ಇಳುವರಿ ನಿರಂತರವಾಗಿರುತ್ತದೆ

C. ಜಿಸಿಲನಿಂದಾಗುವ ತ್ರಾಸವನ್ನು ದೃಷ್ಟಿಕೆ ಲಕ್ಷಣಗಳಿಂದ ಅಳೆಯುವ ಬಗ್ಗೆ

- ರಾಸುಗಳ ಉತ್ಪಾದನಾ ನಷ್ಟವನ್ನು ತಡೆಗಟ್ಟಲು ಅಥವಾ ಕಡಿಮೆ ಮಾಡಲು ಅಥವಾ ತೀವ್ರವಾದ ಪ್ರಕರಣಗಳಲ್ಲಿ ಮರಣವನ್ನು ತಡೆಯಲು ಜಿಸಿಲನ ಬೇಗದಿಂದ ಉಂಟಾಗುವ ತ್ರಾಸವನ್ನು ಮತ್ತು ತ್ರಾಸದ ಮಟ್ಟವನ್ನು ನಿರ್ಣಯಸುವುದು ಬಹಳ ಮುಖ್ಯ.
- ರಾಸುಗಳಲ್ಲಿ ರೋಗಲಕ್ಷಣವನ್ನು ಪರಿವೀಕ್ಷಿಸಿ (ಪದುಸಿರು ಅಂಕ = ಹ್ಯಾಂಟಿಂಗ್ ಸ್ಕ್ಯೂಲ್) ಜಿನುಹಿನ ಅಂಕವನ್ನು ಹಾಗು ರಾಸುಗಳ ತ್ರಾಸದ ಮಟ್ಟವನ್ನು ನಿರ್ಧರಿಸ ಬಹುದು.

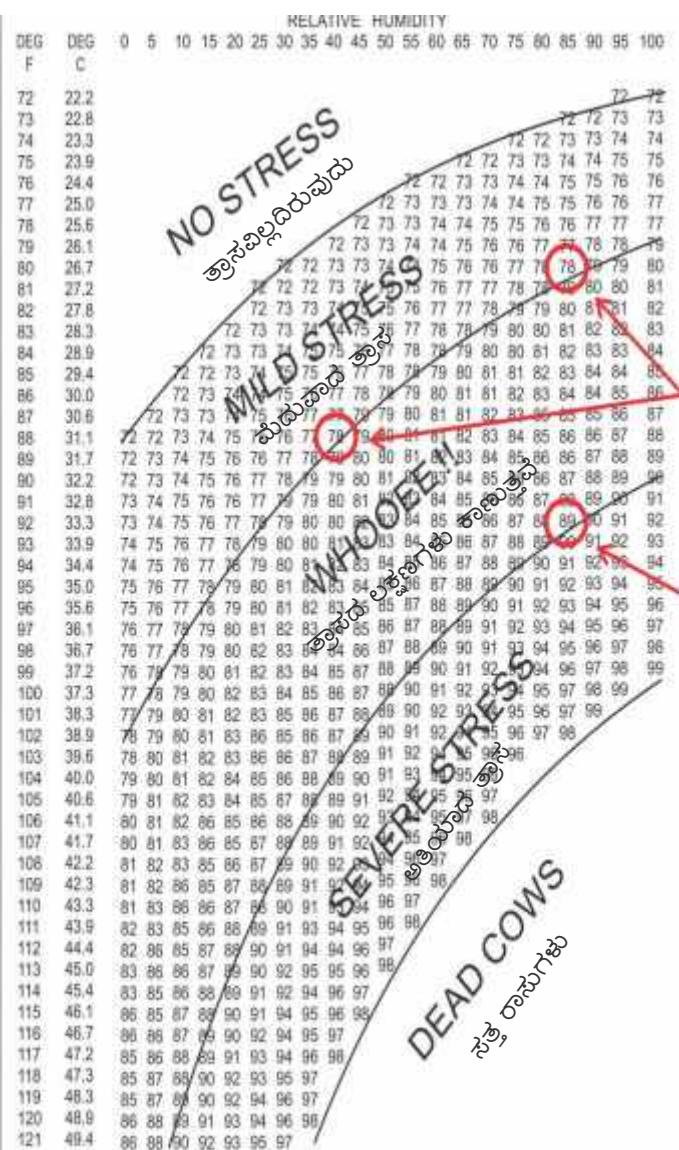
ಉಸಿರಾಟದ ಸ್ಥಿತಿ	ಹದುಸಿರಿನ ಲೆಕ್ಕಜಾರ	ಉಸಿರಾಟ/ನಿರ್ಮಿಷಕ್ಕೆ
ಗ. ಹದುಸಿರು ಇಲ್ಲ. ನಾಮಾನ್ಯ ಉಸಿರಾಟ. ಎದೆಯ ಜೆಲನೆ ಕಾಣುವುದಿಲ್ಲ	○	ನಲವತ್ತುಕ್ಕಂತ ಕಡಿಮೆ
ಇ. ಸ್ಪೆಲ್ಪ ಏಡುಸಿರು, ಬಾಯ ಮುಜ್ಜಿದೆ, ಜೊಲ್ಲು /ನೊರೆ ಸುರಿಯುವುದಿಲ್ಲ. ಸುಲಭವಾಗಿ ಎದೆಯ ಜೆಲನೆ ಕಾಣುತ್ತದೆ	೧	೪೦-೨೦
ಈ. ಹೆಚ್ಚು ಉಸಿರಾಟ, ಬಾಯ ತೆರೆದು ಹದುಸಿರು ಇಡುತ್ತಿಲ್ಲ. ಜೊಲ್ಲು/ನೊರೆ ಸುರಿಯುತ್ತದೆ	೨	೨೦-೧೭೦
ಇ. ಮೇಲನ ವಿಷಯ ಇ ರಂತೆ ಆದರೆ ಬಾಯ ಸ್ಪೆಲ್ಪ ತೆರೆದಿದೆ, ನಾಲಗೆ ಹಿರಿದಿಲ್ಲ	೨.೫	೨೦-೧೭೦
ಇಂ. ಬಾಯ ತೆರೆದಿದೆ ಜೊಲ್ಲು ಸುರಿಯುತ್ತಿದೆ ಕತ್ತು ಬಾಚಿ ತಲೆ ಎತ್ತಿಕೊಂಡಿರುತ್ತದೆ	೩.೦	೧೯೦-೧೬೦
ಇ. ಮೇಲನ ವಿಷಯ ಇಂ ರಂತೆ ಸ್ಪೆಲ್ಪ ನಾಲಗೆ ಹಿರಿದಿದೆ, ಆಗಾಗ ಸ್ಪೆಲ್ಪ ಹೊತ್ತು ಪೂರ್ತಿಯಾಗಿ ನಾಲಗೆ ಹೊರ ಹಾಕುತ್ತಿರುತ್ತದೆ, ಹೆಚ್ಚು ಜೊಲ್ಲು ಸುರಿಯುತ್ತದೆ.	೩.೫	೧೬೦ ಕ್ಕೂ ಹೆಚ್ಚು
ಇ. ಬಾಯ ತೆರೆದಿದೆ, ನಾಲಗೆ ಹೊಣಿವಾಗಿ ತುಂಬಾ ಹೊತ್ತು ಹೊರ ಬರುತ್ತಿರುತ್ತದೆ, ಕತ್ತು ಬಾಚಿದೆ, ತಲೆ ಎತ್ತಿರುತ್ತದೆ, ವಿಪರೀತ ಜೊಲ್ಲು ಸುರಿಸುತ್ತದೆ	೪.೦	೧೬೦ ಕ್ಕೂ ಹೆಚ್ಚು
ಇ. ಮೇಲನ ನಾಲ್ಕಿರಂತೆ, ತಲೆ ಬಾಗಿರುತ್ತದೆ, ಹಕ್ಕಿಯ ಬದಲು ಸೊಂಟದ ಹಕ್ಕಿದಿಂದ ಉಸಿರಾಟ, ಜೊಲ್ಲು ಸುರಿಯುವುದು ನಿಂತಿರಬಹುದು	೪.೫	ಕಡಿಮೆಯಾಗಬಹುದು

ಜಿಸಿಲನಿಂದಾಗುವ ತ್ರಾಸವನ್ನು ಶೀಳಿಸುವ
ಕಂಡು ಹಿಡಿಯಿರಿ - ಉತ್ಪಾದನೆಯ ನಷ್ಟವನ್ನು ತಡೆಯಿರಿ

జసిలనిందాగువ త్రానెవన్ను సుభ్యంకగణద కండు హడియుపుదు

- ಸೂಜ್ಯಂಕರಣ ಮೂಲಕ ಜಿನುಹಿನ ತ್ರಾಸದ ಮಟ್ಟವನ್ನು ಅಳಿಯ ಬಹುದು. ಇದರಿಂದ ರಾಸುಗಳ ಆರೋಗ್ಯದ ಮೇಲೆ ಜಿರಬಹುದಾದ ಪರಿಣಾಮವನ್ನು ಪರಿಕಲ್ಪಿಸ ಸೂಕ್ತ ಮತ್ತು ಸಕಾಲಕ ತಡೆಗಟ್ಟಿದ ಕ್ರಮಗಳನ್ನು ಕಾಯಂಗತಗೊಳಿಸಬಹುದು.
 - ಜಿಸಿಉನ ಒತ್ತಡವನ್ನು ಅಳಿಯಲು ಉಷ್ಣ ಆದ್ರೆಟೆ (=ತೇವಾಂಶ) ಸೂಜ್ಯಂಕವನ್ನು (ಥಮರ್ಲ್ ಹೃಮಿಡಿಟ್ ಇಂಡೆಕ್ಸ್; THI) ಬಳಸಲಾಗುತ್ತದೆ.
 - THI ಯಾವುದೇ ಒಂದು ತಾಪಮಾನದಲ್ಲ ನಾಪೇಕ್ಷ ಆದ್ರೆಟೆ (ತೇವಾಂಶ) ಹೆಚ್ಚಾದಂತೆ ರಾಸುಗಳಲ್ಲ ಆರಾಮ ಅಂಶವು ಕಡಿಮೆಯಾಗುತ್ತದೆ ಎನ್ನುವ ತತ್ವದ ಮೇಲೆ ಆಧಾರಿತವಾಗಿರುತ್ತದೆ.
 - ೨೨ ಡಿಗ್ರಿ.ಸೆ ಉಷ್ಣತೆ ಮತ್ತು ೪೦% ತೇವಾಂಶ ಅಧಿಕಾ ಇಂ ಡಿಗ್ರಿ.ಸೆ ಉಷ್ಣತೆ ಮತ್ತು ೪೦% ತೇವಾಂಶವಿದ್ದರೆ, T.H.I ಒಲಕ್ಕಿಂತ ಮೇಲೆ ಹೋಗಿ ಹಾಲು ಉತ್ಪಾದನೆಗೆ ತೊಂದರೆಯಾಗುತ್ತದೆ. ಉಂಟಾಗಿ ಇದನ್ನು ರಾಸು ತೀವ್ರ ಜಿಸಿ ಒತ್ತಡದ ಅಂಜನಲ್ಲಿ ಇರುತ್ತದೆ.
 - ಈ ಬಗ್ಗೆ ಮಾಹಿತಿಯನ್ನು ಕೆಳಗಿನ ಚಾಟ್‌ನಲ್ಲಿ ನಿಂಡಲಾಗಿದೆ.

Source: Dr Frank Wiersama (1990) Dept. of Ag Eng., The University of Arizona, Tucson, Arizona

ವಿವಿಧ ರೀತಿಯ ಒಣ ಮತ್ತು ಒದ್ದೆ ಬಲ್ಲ ಉಷ್ಣಮಾಪಕಗಳು (ಥಮಾಂಮೀಲಣರ್)

107

Relative Humidity Table																		
Dry Bulb		Temperature Wet Bulb reads °C lower than Dry Bulb																
		1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	12	14	16	18	20		
2	>>>	84	68	52	37	22	8											
4	>>>	85	70	56	42	29	26	3										
6	>>>	86	73	60	47	34	22	11										
8	>>>	87	75	63	51	39	28	18	7									
10	>>>	88	76	65	54	44	33	23	14	4								
12	>>>	89	78	67	57	47	38	29	20	11	3							
14	>>>	89	79	69	60	51	42	33	25	17	9							
16	>>>	90	80	71	62	54	45	37	29	22	14							
18	>>>	91	81	73	64	56	48	41	33	26	19	6						
20	>>>	91	82	74	66	58	51	44	37	30	24	11						
22	>>>	91	83	75	68	60	53	46	40	34	27	16	5					
24	>>>	92	84	76	69	62	55	49	43	37	31	20	9					
26	>>>	92	85	77	70	64	57	51	45	39	34	23	14	4				
28	>>>	92	85	78	72	65	59	53	47	42	37	26	17	8				
30	>>>	93	86	79	73	67	61	55	49	44	39	29	20	12	4			
32	>>>	93	86	80	74	68	62	56	51	46	41	32	23	15	8	1		
34	>>>	93	87	81	75	69	63	58	53	48	43	34	26	18	11	5		
36	>>>	93	87	81	75	70	64	59	54	50	45	36	28	21	14	8		
38	>>>	94	88	82	76	71	65	60	56	51	47	38	31	23	17	11		
40	>>>	94	88	82	77	72	66	62	57	52	48	40	33	26	19	13		
42	>>>	94	88	83	77	72	67	63	58	54	50	42	34	28	21	16		
44	>>>	94	89	82	78	73	68	64	59	55	51	43	36	29	23	18		

ಹಿಂದಿನ ಮುಟವ್ಯಾಗಿ ತಿಳಿಸಿದಂತೆ ರೀಡಿಂಗ್ ಪಡೆಯಲು ವಿಧಾನ

E. ಜಿಸಿಲನ ಬೇಗೆಯಿಂದಾಗುವ ತ್ರಾಸದ ನಿರ್ವಹಣೆ

- ಒಂದು ಅರೋಗ್ಯವಂತ ರಾಸುವಿಗೆ ಪ್ರತಿದಿನ ನೂರು ಲಂಡರ್ ನೀರಿನ ಅವಶ್ಯಕತೆಯನ್ನು, ದೇಹದ ಜಿಸುಹಿನ ನಿರ್ವಹಣೆಗೆ ಅಗತ್ಯವಿರುವ ನೀರು ಸಿಗುವಂತೆ ನೋಡಿಕೊಳ್ಳ.
- ನೆರ್ಜನಲ್ಲಿ ಕುಡಿಯಲು ನೀರು ಒದಗಿಸಿದರೆ ನೀರು ಆವಿಯಾಗಿ ವಾತಾವರಣ ತಂಪಾಗಿರುತ್ತದೆ.
- ರಾಸುಗಳಿಗೆ ನೆರ್ಜಿ ನೀಡಿದೆ ನೋಡಿಕೊಳ್ಳ. ಮರ್-ಗಿಡಗಳು ಇಲ್ಲದಿದ್ದಲ್ಲಿ ರಾಸುಗಳಿಗೆ ಕನಿಷ್ಠ ಒಂಬತ್ತು ಅಡಿ ಎತ್ತರದ ಜಾವಣಿಯನ್ನು ಒದಗಿಸತಕ್ಕದ್ದು. ೭೦% ಜಿಲಗಳನ್ನು ಹೊಂದಿರುವ ಬಲೆಗಳನ್ನು (ಅಗ್ರ-ನೆಂಬ್) ಬಳಸುವುದು ಸಹ ಉಪಯುಕ್ತ. ಮರುಭೂಮಿಯಂತಹ ಪ್ರದೇಶಗಳಲ್ಲಿ, ಅಲ್ಲಿಲ್ಲ ನೆರ್ಜನ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಮಾಡುವುದು ಉತ್ತಮ. ರಾಸುಗಳ ಮೃಮೇಲೆ ದಿನಕ್ಕೆ ಮೂರು ಬಾರಿಯಾದರೂ ನೀರು ಜಿಮುಕಿಸಿದರೆ ಅನುಕೂಲ. ಅವತ್ತ ಕಾಲಕ್ಕೆ ನೀರು ಜಿಮುಕಿಸುವ ಸ್ವಯಂಜಾಲತ ಯಂತ್ರವನ್ನು ಅಳವಡಿಸಲು ಪ್ರಾರ್ಥಿಸ್ತ್ಯ ನೀಡಬೇಕು.
- ಕೊಟ್ಟಿಗೆಯಲ್ಲಿ ಹೆಚ್ಚು ಗಾಳಿಯಾಡುವಂತೆ ನೋಡಿಕೊಳ್ಳ. ಹಸುವೊಂದಕ್ಕೆ ೩ X ೧ ಅಡಿ ಕಿಟಕಿಗಳರುವಂತೆ ಖಾತ್ರಿಪಡಿಸಿಕೊಳ್ಳಬೇಕು. ವಿದ್ಯುಷ್ಟಕ್ಕಿಯಲ್ಲಿದೆ ಫ್ಯಾನ್‌ಇಂಜಿನ್‌ಅಥವಾ ಬೆಲ್ಲೊವರ್ ಗಳನ್ನು ಉಪಯೋಗಿಸಬಹುದು.
- ಜಿಸಿಗಾಗ ಬರದಂತೆ ಅಡ್ಡಗೊಳಿಕೆ ಕಟ್ಟಬೇಕು, ಗೊಳಿದೆಯ ಮೇಲೆ ಹುಲ್ಲನ ಹಾಸು ಅಥವ ಒಡ್ಡಿಗೊಳಿ ಜಿಲಗಳನ್ನು ಹಾಸುವುದು ಉತ್ತಮ.
- ರಾಸುಗಳ ಮೃಮೇಲನ ಕೂಡಲನ ಹೊದಿಕೆಯನ್ನು ಜೋರ ಮಾಡಿ
- ಒಣಮೇವು ಕಡಿಮೆಯಾದರೂ ನಿಗದಿತ ಪೌಷ್ಟಿಕಾಂಶ ದೊರಕುವಂತೆ ನೋಡಿಕೊಳ್ಳ.
- ಮೋಂಬಾಷಿಯಂ ಹೆಚ್ಚಾಗಿರುವ ಆಹಾರವನ್ನು ನೀಡಿ.

ಜಿಸುಹಿನ ತ್ರಾಸದ ನಿರ್ವಹಣೆಯಿಂದ ಬೇಸಿಗೆಯಲ್ಲಿ ರಾಸುಗಳನ್ನು ಕಾಬಾಡಿ

ಭಾಗ-3

ಉತ್ಸಾಹಕರೆ ಸಂಪೃಷ್ಟಿಗೆ ಮಾಹಿತಿ ಜಾಲದ (ಇನ್‌ಫೋರ್‌ಮೇಷನ್ ನೆಟ್‌ವರ್ಕ್) ಉಪಯೋಗ

ಹಿಂದಿನ ಭಾಗಗಳಲ್ಲಿ ತಿಳಿಸಿರುವ ಬಹುಮುಖ್ಯ ಅಂಶಗಳಾದ ರಾಸುಗಳ ಆರೋಗ್ಯ, ತಂತ್ರಜ್ಞಾನ ಮತ್ತು ಪೌರ್ಣಿಕ ನಿರ್ವಹಣೆಯ ಬಗ್ಗೆ ರೈತರು ಅಂಶವಾದಿಸಿಕೊಂಡಿರುವ ಮಾಹಿತಿಗಳನ್ನು ಶೇಲವಿಸಿ ಮಾಹಿತಿ ತಂತ್ರಜ್ಞಾನದ ಮೂಲಕ ಜಾಲದಲ್ಲಿ ಸಂರಕ್ಷಿಸಿದರೆ ಉತ್ತಮ ದತ್ತಸಂಚಯ ನಿರ್ಮಾಣದಂತಾಗುತ್ತದೆ. ಇದರಿಂದ ರೈತರಿಗೆ ಮತ್ತು ಆಡಳಿತ ವರ್ಗಕ್ಕೆ ತಂತ್ರಜ್ಞಾನದ ಬೇಕಾದ ಸರಿಯಾದ ನಿರ್ದಾರವನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಲು ಅನುಕೂಲವಾಗುತ್ತದೆ.

ಎನ್.ಡಿ.ಡಿ.ಇಯ್ಲು ಇನ್‌ಫೋ (INAPH) ಎಂಬ ಒಂದು ಮಾಹಿತಿ ತಂತ್ರಜ್ಞಾನ ಜಾಲವನ್ನು ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಪಡಿಸಿದೆ ಇದರಿಂದ ರಾಸುಗಳ ಆರೋಗ್ಯ, ಆಹಾರ ನಿರ್ವಹಣೆ, ವಂಶಾಭಿವೃದ್ಧಿ ಇವುಗಳ ಬಗ್ಗೆ ಧ್ವನಿಮುದ್ರಿಕೆ ಸಂಗ್ರಹಿಸಬಹುದು. ಇದರ ಸಂಕ್ಷಿಪ್ತ ಮಾಹಿತಿಯನ್ನು ನಾಲ್ಕು ಭಾಗಗಳಲ್ಲಿ ಮುಂದೆ ನೀಡಲಾಗಿದೆ.

ವಿಭಾಗ-೧ ರಾಸುಗಳ ಗುರುತಿಸುವಿಕೆ

ವಿಭಾಗ-೨ ಇನ್‌ಫೋ (INAPH) ಮತ್ತು ರಾಸುಗಳ ಆರೋಗ್ಯ

ವಿಭಾಗ-೩ ಇನ್‌ಫೋ (INAPH) ಮತ್ತು ರಾಸುಗಳ ತಂತ್ರಜ್ಞಾನ ಸಂಪರ್ಕ/ ವಂಶಾಭಿವೃದ್ಧಿ

ವಿಭಾಗ-೪ ಇನ್‌ಫೋ (INAPH) ಮತ್ತು ಪೆಶು ಪೋಲಿಷೆಂಟ್

ವಿಭಾಗ-1

ರಾಸುಗಳ ಗುರುತಿಸುವಿಕೆ

- ರಾಸುಗಳ ಗುರುತಿಸುವಿಕೆ, ಮೈದಾನ ಮುದ್ರೆಯ ಮೂಲಾಂತರ ರಾಸುಗಳನ್ನು ಅನ್ವಯವಾಗಿ ಗುರುತಿಸಲಾಗುವ ಕಾರ್ಯ ವಿಧಾನ
- ರಾಸುಗಳ ಮತ್ತು ರಾಸುಗಳಗೆ ಸಂಭಂದ ಪಟ್ಟ ಖಾತರಿಯಾದ ಮಾಹಿತಿ ಮತ್ತು ಸಮೃದ್ಧ ದತ್ತಸಂಚಯವನ್ನು (ದಾಳಿಗಳ ಸಂಗ್ರಹ) ರಚಿಸಲು ರಾಸುಗಳ ಗುರುತಿಸುವಿಕೆ ಬಹಳ ಮುಖ್ಯ
- ರಾಸುಗಳ ಗುರುತಿಸುವಿಕೆಯನ್ನು ಕಡ್ಡಾಯಗೊಳಿಸುವಂತೆ, ಪ್ರಾಣಿಗಳ ನಾಂಕ್ರಾಮಿಕ ಮತ್ತು ನಾಂಕ್ರಾಮಿಕ ರೋಗಗಳ ತಡೆಗಟ್ಟುವಿಕೆ ಮತ್ತು ನಿಯಂತ್ರಣ (P.C.I.C.D.A) ಕಾಯ್ದಿ ೨೦೦೯ ಅನ್ನ ಭಾರತ ಸರ್ಕಾರ ತಂಗಾಗಲೇ ಅಂಗಿರಿಸಿದೆ.
- ಈ ಕಾಯ್ದಿಯನ್ನು ಕೇಂದ್ರ ಸರ್ಕಾರವು, ಅಂತರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಕಾಯ್ದಿಗಳಿಗೆ ಅನುಸಾರಾವಾಗಿ ತಕ್ಕ ಕ್ರಮಗಳನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಲು ಜಾರಿಗೊಳಿಸಿದೆ.
- ರಾಸುಗಳನ್ನು ಗುರುತು ಹೆಚ್ಚೆಲು, ಹೆಚ್ಚೆ ಹಾಕುವುದು, ಬರೆಹಾಕುವುದು ಹಾಗೂ ಕಿವಿ ಓಲೆ ಹಾಕುವ, ಆರ್.ಎಫ್.ಎ.ಡಿ (R.F.I.D.) ಹೆಚ್ಚಿ, ಅಳವಡಿಸುವುದು, ಬೋಲನ್ ಮುಂತಾದ ಕ್ರಮಗಳು ಜಾರಿಯಲ್ಲವೇ.
- ಕಿವಿ ಓಲೆ ಹಾಕುವುದು ಸಾಮಾನ್ಯ. ಇದರಲ್ಲಿ ಒಂದು ವಿಶಿಷ್ಟ ಸಂಖ್ಯೆ ಹಾಗೂ ಜೆಕ್ಸ್ ಡಿಜಿಟ್ - ೧೨ ಅಂತರಿಕ್ಷ ಸಂಖ್ಯೆಯನ್ನು ಲಿಸ್ಟ್ ಹಾಕಲಾಗಿರುತ್ತದೆ. ಆದರಿಂದ ಈ ಸಂಖ್ಯೆ ಮರುಕಂಡಲು ಸಾಧ್ಯವಿರುವುದಿಲ್ಲ.
- ಸರಿಯಾಗಿ ಅಳವಡಿಸಿದಲ್ಲಿ ಇಪ್ಪಂಥ ವಣಂಗಟ್ಟಲೆ ಕಾಲ ರಾಸುಗಳ ಕಿವಿಯಲ್ಲ ಯಾವುದೇ ತೊಂದರೆ ಇಲ್ಲದಂತೆ ಇರುತ್ತದೆ.
- ಇನಫ್ ದತ್ತಸಂಚಯಕ್ಕೆ ನೋಂದಾಯಿಸಲ್ಪಟ್ಟ ಪ್ರತಿ ರಾಸುಗಳ ಕಿವಿಯೋಲೆಗಳನ್ನು ಹಾಗೂ ಅದರ ಎಲ್ಲಾ ವಿವರಗಳನ್ನು ದಾಳಿಸಬಹುದಾಗಿದ್ದು (ಅಂತಹ ರಾಸುಗಳ ತಿಳ, ವಯಸ್ಸು, ಗಳಿಂಧರಿಸಿದ ಬಗ್ಗೆ, ಹಾಲು ಇತ್ಯಾದಿ). ಮಾತ್ರಾ ವಿವರ, ಗ್ರಾಮ ಮುಂತಾದವರುಗಳು) ಅದರಿಂದ ಶಾಳ್ಷತ ರಹಿತದಾರಿ ಪತ್ರವನ್ನು ರಚಿಸಬಹುದಿಲ್ಲ. ಇಡೀ ಭಾರತದಲ್ಲಿ ರಾಸು ಒಂದು ಸ್ಥಳದಿಂದ ಇನ್ನೊಂದು ಸ್ಥಳಕ್ಕೆ ಸಾಗಣೆಯಾದರೂ ದಾಳಿಯನ್ನು ಪಡೆದು ಗುರುತಿಸಬಹುದಾಗಿದೆ.

ಕಿವಿ ಓಲೆ

ಕಿವಿ ಓಲೆ ಅಳವಡಿಸುವ ಸಾಧನ

ಸರಿಯಾಗಿ ಕಿವಿ ಓಲೆ ಹಾಕಿರುವುದು

ವಿಭಾಗ-2

ಇನಫ್ (INAPH) ಮತ್ತು ರಾಸುಗಳ ಆರೋಗ್ಯ

- ರಾಸುಗಳ ಆರೋಗ್ಯದ ಕುರಿತಾದ ಮಾಹಿತಿ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಇನಫ್ (INAPH) ಮೂಲಕ ರಾಸುಗಳಲ್ಲಿ ಸರ್ಕಾರಕವಾಗಿ ಕೈಗೊಳ್ಳುವ ಆರೋಗ್ಯಕ್ಕೆ ಸಂಭಂದಪಟ್ಟ ಜೆಟುವಟಕೆಗಳಾದ - ಜಂತುನಿವಾರಕ ಬೈಷದಿಯ ಉಪಚರಣೆ, ಲಸಿಕೆಗಳ ದಾಖಲಾತಿ, ಕಾಯಲೆಗೆ ನಿಂಡಲಾದ ಜಿಕ್ಕೆ, ಪಶು ರೋಗ ನಿಣಣುಗಳು, ಸಾಂಕ್ರಾಮಿಕ ಕಾಯಲೆಗಳ ನಿವಂತಣೆ, ಬಂಜಿತನ ನಿವಾರಣಾ ಶೀಜರ ಮುಂತಾದ ಮಾಹಿತಿಗಳನ್ನು ದಾಖಲಾಸಬಹುದು.
- ಇನಫ್‌ಂದ, ರಾಸುಗಳ ಒಟ್ಟನ ಸಂಖ್ಯೆಯನ್ನು ಒಳಗೊಡಿ, ಸಾಮೂಹಿಕ ಮುಳ್ಳಿದಲ್ಲಿ (ಗ್ರಾಮ ಮತ್ತು ಹಂಡಿನಲ್ಲಿ) ಕೈಗೊಳ್ಳುವ ಆರೋಗ್ಯಕ್ಕೆ ಸಂಭಂದಪಟ್ಟ ಜೆಟುವಟಕೆಗಳನ್ನು (ಜಂತುನಿವಾರಕ ಬೈಷದಿಯ ಉಪಚರಣೆ, ಸಾಮೂಹಿಕ ಲಸಿಕೆ, ಬಂಜಿತನ ನಿವಂತಣೆ ಶೀಜರಗಳು) ದಾಖಲಾಸಬಹುದು, ಅಲ್ಲದೆ ರಾಸುಗಳನ್ನು ಅನನ್ಯವಾದ ಸಂಖ್ಯೆ ಪಟ್ಟಿಯಿಂದ (ಕವಿಯೋಲಿ) ಗುರುತ್ವಿಸಲ್ಪಟ್ಟಿದ್ದರೆ, ಪ್ರತಿ ರಾಸುವಿಗೆ ಸಂಭಂದಪಟ್ಟ ಜೆಟುವಟಕೆಗಳನ್ನೂ ದಾಖಲಾಸಲು ಸಾಧ್ಯ.

ರ್ಯಾತರಿಗಾಗುವ ಅನುಕೂಲಗಳು:

- ರಾಸಿನ ಗುರುತಿನ ಸಂಖ್ಯೆಯನ್ನು ಉಪಯೋಗಿಸಿ ರಾಸುವಿನ ಮಾಹಿತಿ ಪಡೆಯಲು ಸಾಧ್ಯ.
- ಪ್ರತಿ ಹಸುವಿಗೆ ಕಾಲಕಾಲಕ್ಕೆ ಅಗತ್ಯವಿರುವ ಸೇವೆಗಳ ಬಗ್ಗೆ ರ್ಯಾತರ ನೋಂದಾಯಿತ ಮೊಬೈಲ್ ಸಂಖ್ಯೆಗೆ ಎನ್.ಎಂ.ಎನ್. ಬರುತ್ತದೆ. ಮುಂಜಿತವಾಗಿ ಎಜ್ಜರಿಸ್ತತ್ವದೆ. ಉದಾ: ಕಾಯಲೆ ಮಾಹಿತಿ - ಪ್ರತಿ ಕಾಯಲೆಗೂ ಲಸಿಕೆ ಹಾಕಿಸುವ ಬಗ್ಗೆ ಮಾಹಿತಿ ಬರುತ್ತದೆ.
- ರಾಸಿನ ಕವಿಯೋಲಿಯ ಸಂಖ್ಯೆಯನ್ನು ನಮೂದಿಸಿ ಇದರಿಂದ ರಾಸಿನ ಸಮರ್ಗ ಮಾಹಿತಿಯನ್ನು ಪಡೆಯಬಹುದು.
- ಸುತ್ತಮುತ್ತಾಲನ ಹಳ್ಳಿಗಳಲ್ಲಿ ಸಾಂಕ್ರಾಮಿಕ ಕಾಯಲೆ ಹರಡಿದಾಗ ರ್ಯಾತರ ನೋಂದಾಯಿತ ಮೊಬೈಲ್ ದೊರವಾಣಿಗೆ ಎನ್.ಎಂ.ಎನ್ ಮೂಲಕ ಮಾಹಿತಿ ದೊರಕುತ್ತದೆ. ಇದರಿಂದ ಸಾಕಾರಕವಾಗಿ ನಿವಾರಣಾ ಕ್ರಮಗಳನ್ನು ಕೈಗೊಳ್ಳಬಹುದು.

ವಿಭಾಗ-3

ಇನಫ್‌ (INAPH) ಮತ್ತು ರಾಸುಗಳ ತಂಡ ಸಂವರ್ಧನೆ/ ವಂಶಾಭಿವೃದ್ಧಿ

ಇನಫ್ ಮಾಹಿತಿ ತಂತ್ರಜ್ಞಾನದಿಂದ ರಾಸುಗಳಲ್ಲಿ ಸಕಾಲಕವಾಗಿ ಕೈಗೊಳ್ಳುವ ಸಂತಾನೋಽತ್ಯತ್ವಿಯ ಕಾರ್ಯಗಳಾದ ಕೃತಕ ಗಭೇದಾರಣೆ, ಘಲ ಪರೀಕ್ಷೆ, ಕರುವಿನ ಜನನ, ಹಾಲು ಇಳುವರಿ ದಾಖಲಾತಿ ಮುಂತಾದವುಗಳನ್ನು ದಾಖಲಾಸಬಹುದು.

ಪ್ರತಿ ರಾಸುವಿನ ಸಂತಾನೋಽತ್ಯತ್ವಿಗೆ ಸಂಭಂದಿತ ಮಾಹಿತಿಯನ್ನು ದಾಖಲಾಸಲು ರಾಸುಗಳನ್ನು ಪ್ರತ್ಯೇಕ ಸಂಪ್ರಯಿಂದ ಗುರುತುಪಡಿಸುವ ಅವಶ್ಯಕತೆ ಇರುತ್ತದೆ. ಈ ಕಾರ್ಯಗಳಾಗಿ ಸಂಗತಿಗಳನ್ನು ತಂತ್ರಜ್ಞಾನದಲ್ಲಿ ಪ್ರತಿ ರಾಸುಗಳಿಗೆ ದಾಖಲಾಸಲು ಅದರ ಗುರುತಿನ ಸಂಪ್ರೀ (ಕಿವಿಯೋಲೆ) ಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಈ ಮಾಹಿತಿಯಿಂದ ಅನೇಕ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮಗಳಾದ ಕೃತಕ ಗಭೇದಾರಣೆ, ವಂಶವಾಹಿ ಪರೀಕ್ಷೆ, ತಂಡಗಳ ಆಯ್ದು, ರಾಸುಗಳ ಕೊಳ್ಳುವಿಕೆ/ಮಾರಾಟ ಮುಂತಾದವುಗಳ ನಿರವಹಣೆ ಮಾಡಬಹುದು. ಈ ಮಾಹಿತಿಯಿಂದ ಉತ್ತಮ ಕರುಗಳನ್ನು ಆಯ್ದುಮಾಡಿ ಅವುಗಳಿಂದ ಉತ್ತಮ ಗುಣಮಟ್ಟದ ಗೂಜರಾಟನ್ನು ಹೀಳಿಗೆ ಪರೀಕ್ಷೆಗಾಗಿ ಬೆಳೆಸಬಹುದು (ಭಾಗ I, ವಿಭಾಗ G ಉಪ ವಿಭಾಗ E ಓದಿರಿ)

ಇನಾಫ್ ಮಾಹಿತಿ ತಂತ್ರಜ್ಞಾನವನ್ನು ಉಪಯೋಗಿಸುವುದರಿಂದ ರ್ಯಾತರಿಗೆ ಮತ್ತು ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟ ಸಂಸ್ಥೆಗಳಾಗುವ ಪ್ರಯೋಜನಗಳು :

I. ವಿವಿಧ ಕರಾವಿನಲ್ಲಿ ರಾಸುಗಳು ನೀಡಿದ ಹಾಲನ ಇಳುವರಿಯ ಮಾಹಿತಿ ಇನಫ್ ದತ್ತಸಂಚಯದಲ್ಲಿ ದೋರಿಸುವುದು.

II. ರಾಸುಗಳನ್ನು ಅವುಗಳ ವಿಶಿಷ್ಟವಾದ ಗುರುತಿನ ಸಂಪ್ರಯಿಂದ (ಕಿವಿಯೋಲೆ) ಗುರುತಿಸಬಹುದು. ಇದರಿಂದ ರ್ಯಾತರು ಅನೇಕ ಸಕಾರ ಮತ್ತು ಸಕಾರೇಲರ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮಗಳಾದ ಜಾನುವಾರು ವಿಮೆ, ಜುಜ್ಜುಮಾಡ್ದು, ಲಸಿಕೆ ಮುಂತಾದ ಸವಲತ್ತುಗಳನ್ನು ಪಡೆಯಬಹುದು.

III. ರಾಸುಗಳ ಮುಂದಿನ ಬೆದೆಯ ದಿನಾಂಕ, ಘಲಪರೀಕ್ಷೆ ದಿನಾಂಕ, ಕರು ಹಾಕಬಹುದಾದ ಸಮಯ, ಇವುಗಳ ಬಗ್ಗೆ ಮಾಹಿತಿಯನ್ನು ರ್ಯಾತರ ನೋಂದಾಯಿತ ಮೊಬೈಲ್ ದೂರವಾಣಿಗೆ ಎನ್.ಎಂ.ಎನ್ ಮುಖಾಂತರ ತಲುಪಿಸುತ್ತದೆ. ಪ್ರಸ್ತುತ, ಎನ್. ಎಮ್. ಎನ್ ಸಂದರ್ಭವು ಹಿಂದಿ, ಮರಾಟ, ಗುಜರಾತಿ ಹಾಗು ಆಂಗ್ಲ ಭಾಷೆಗಳಲ್ಲಿ ರಾಸಾನಿಸಲಾಗುತ್ತದೆ.

IV. ರ್ಯಾತರು ರಾಸುಗಳ ನಿರವಹಣೆ ಮಾಡಲು ಅನುಸರಿಸಿದ ಕ್ರಮಗಳ ಮಾಹಿತಿಗಳನ್ನು ಸಂಬಂಧಿಸಿದ ಸಂಸ್ಥೆಯು ಪಡೆಯ ಬಹುದು.

V. ಇನಫ್ ಮಾಹಿತಿಯನ್ನು ದೇಶದಲ್ಲಿ ಕೃತಕ ಗಭೇದಾರಣ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮವನ್ನು ಅನುಷ್ಠಾನಗೊಳಿಸುವ ವಿವಿಧ ಸಂಸ್ಥೆಗಳು ಬಳಸುತ್ತಾರೆ. ದೇಶದ ಅತ್ಯುತ್ತಮ ಹಾಲುಕರೆಯುವ ರಾಸುಗಳು ಮತ್ತು ಎತ್ತುಗಳನ್ನು ಗುರುತಿಸಲು ಇನಫ್ ದತ್ತಸಂಚಯ ಸಂಶೋಧನಾ ಸಂಸ್ಥೆಗಳಿಗೆ ಸಹಾಯ ಮಾಡುತ್ತದೆ ಇದರಿಂದ ಮುಂದಿನ ಹೀಳಿಗೆಯ ಹೇಳು ರಾಸುಗಳ (ದನ ಮತ್ತು ಎಮ್) ಹಾಲು ಉತ್ಪಾದನೆಯ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಸಾಧ್ಯವಾಗುತ್ತದೆ.

VI. ನಾಡಿನ ಪಶು ಸಂಗೊಳಿಸಿ ಮತ್ತು ಸಂಭಂದಿತ ನಿರ್ತಿಗಳನ್ನು ರೂಪಿಸುವಲ್ಲಿ ಕೇಂದ್ರ ಮತ್ತು ರಾಜ್ಯ ಸಕಾರಗಳು ಇನಫ್ ಮಾಹಿತಿ ಮತ್ತು ದತ್ತಸಂಚಯವನ್ನು ಬಳಸುಬಹುದು

ವಿಭಾಗ-4

ಇನ್‌ಫಾ (INAPH) ಮತ್ತು ಪಶು ಪ್ರೋಫೆಂಟ್

ಮೇವು ಪಡಿತರ ಇನ್‌ಫಾನ ಒಂದು ಭಾಗ. ಪಡಿತರ ಸಮರ್ಪಣೆಯಲ್ಲಿ ನಾಷ್ಟವೇನೆಲ್ಲ ವಿವಿಧ ವರ್ಗದ ಹೈನು ರಾಸುಗಳ ಹೊಸ್ಟಿಕಾಂಶದ ಅವಶ್ಯಕತೆಗಳನ್ನು ಕಳಿಸಿರುವ ಬೇಕಾದ ಹೊಸ್ಟಿಕಾಂಶದ ಮಾಸ್ಟ್ರೋಗಳನ್ನು ಒಳಗೊಂಡಿರುತ್ತದೆ ಮತ್ತು ದೇಶದ ವಿವಿಧ ಭಾಗಗಳಲ್ಲಿ ದೊರಕುವ ಆಹಾರ ಮತ್ತು ಮೇವಿನ ಹೊಸ್ಟಿಕಾಂಶದ ಪೊಲ್ಯುದ ಮಾಹಿತಿಯನ್ನು ಒದಗಿಸುವ ಆಹಾರ ಗ್ರಂಥಾಲಯ ಲಭ್ಯವಿರುತ್ತದೆ.

ಈ ತಂತ್ರಾಂಶವನ್ನು ಬಳಸಿ ರೈತರು ತಮ್ಮ ಬಳ ಲಭ್ಯವಿರುವ ಮೇವು ಸಂಬಂಧಿತ ವಸ್ತುಗಳನ್ನು ಉಪಯೋಗಿಸಿಕೊಂಡು ಪ್ರತಿ ರಾಸಿನ ಉತ್ಪಾದನೆ ಹಾಗೂ ಅವಶ್ಯಕತೆಗೆ ತಕ್ಷಂತೆ ಸಮರ್ಪಣೆಯ ಪಶು ಆಹಾರವನ್ನು ತಯಾರಿಸ ಬಹುದು.

ಸಮರ್ಪಣೆಯ ಪಡಿತರ ಸೂತ್ರೀಕರಣವನ್ನು ಪ್ರತ್ಯೇಕ ರಾಸುವಿನ ಆಗತ್ಯಕೆ ಅನುಗುಣವಾಗಿಯೂ ಮತ್ತು ಒಂದೇ ರೀತಿಯ ಶಾರೀರಿಕ ಮತ್ತು ಉತ್ಪಾದನಾ ಪ್ರೀತಿಷ್ಟ್ಯಗಳನ್ನು ಹೊಂದಿರುವ ರಾಸುಗಳ ಗುಂಪಿಗೆ, ಹಂಡಿನ ಮುಣ್ಣದಲ್ಲಿಯೂ ಮಾಡಬಹುದು. ಈ ತಂತ್ರಜ್ಞಾನದಿಂದ ರೈತರಿಗೆ ತಮ್ಮ ಬಳಯಿರುವ ಮೇವನ್ನು ಉಪಯೋಗಿಸಿ ಸೂಕ್ತವಾದ ಆಹಾರ ಪಡಿತರ ತಯಾರಿಕೆಗೆ ಶೀಫಾರನು ಮಾಡಬಹುದು.

ರಾಸುಗಳಿಗೆ ಸಮರ್ಪಣೆಯ ಪಡಿತರವನ್ನು ನೀಡುವದರಿಂದ ರೈತರಿಗೆ ಈ ಕೆಳಗಿನ ವಿಧಾನಗಳಲ್ಲಿ ಪ್ರಯೋಜನವಿದೆ:

- ರೈತರಿಗೆ ಹಾಲು ಉತ್ಪಾದನಾ ವೆಚ್ಚೆದ ಬಗೆ ಸ್ವಷ್ಟ ಮಾಹಿತಿ ದೊರಕುತ್ತದೆ.
- ರಾಸುಗಳಿಗೆ ಆಹಾರದಲ್ಲಿ ಅವಶ್ಯಕತೆ ಇರುವ ಸಸಾರಜನಕ, ಒಬ್ಬರೆ ಜೀವವಾಗುವ ಹೊಸ್ಟಿಕಾಂಶಗಳು, ಕಾರ್ಬಾಯಿಂ ಹಾಗೂ ಫಾಸೋಫರಸ್‌ನ ಪ್ರಮಾಣ ಅರಿಯಲು ಸಾಧ್ಯ.
- ಪ್ರತ್ಯೇಕ ರಾಸಿನ ದೃಷ್ಟಿಕ್ಕಾಗಿ ಉತ್ಪಾದನಾ ಅವಶ್ಯಕತೆಗೆ ಅನುಗುಣವಾಗಿ ಬೇಕಾದ ಮೇವನ್ನು ಸರಿದೂಗಿಸಿ ಪಶು ಆಹಾರ ತಯಾರಿಸಲು ಹಾಗೂ ಇದಕ್ಕೆ ಬೇಕಾದ, ಹಳ್ಳಿಯಲ್ಲಿ ದೊರಕುವ ಸಂಪ್ರಾದಾಯಿಕ ಮೇವಿನ ಮೂಲವನ್ನು ಸದುಪಯೋಗ ಪಡಿಸಿಕೊಳ್ಳಲು ಅನುಕೂಲವಾಗುತ್ತದೆ.
- ಅಗತ್ಯಕೆ ಅನುಗುಣವಾಗಿ ಮೇವಿನ ವೆಚ್ಚವನ್ನು ಸರಿದೂಗಿಸಬಹುದಾಗಿದೆ.
- ರಾಸುಗಳ ಉತ್ಪಾದಕತೆ, ಸಂತಾನೋತ್ಪತ್ತಿಯ ಕ್ಷಮತೆ, ಹಾಗೂ ರಾಸುಗಳ ಸಾಮಾನ್ಯ ಆರೋಗ್ಯ ಉತ್ಪನ್ನಗೊಳಿಸುವ ಪರಿಣಾಮ ರೈತರಿಗೆ ಲಾಭಪೂರ್ಣವಾಗುವುದು.

ಸಾಮಾನ್ಯವಾಗಿ ಕೆಳಕುವ ಪ್ರಶ್ನೆಗಳು - ರಾಸುಗಳ ಅರೋಗ್ಯ

ಪ್ರಶ್ನೆ: ಹುಣ್ಣಮದ್ವಾರಾರು ಹುಣ್ಣಮದ್ವನ್ನು ಮಂಜುಗಡ್ಡೆಯಲ್ಲ ಇಡದಿದ್ದರೆ ರಾಸುಗಳಿಗೆ ಅಂತಹ ಲಸಿಕೆ ಹಾಕಿಸಬಹುದೇ

ಉತ್ತರ: ಇಲ್ಲ. ಸರಿಯಾದ ಉಣ್ಣತೆಯಲ್ಲ ಕಾಪಾಡದಿದ್ದರೆ ಲಸಿಕೆ ಹಾಕಾಗಿ ರೋಗನಿರೋಧಕ ಶ್ರುತಿ ಬರುವುದಿಲ್ಲ

ಪ್ರಶ್ನೆ: ಯಾವ ರಾಸುಗಳಿಗೆ ಲಸಿಕೆ ಹಾಕಿಸಬಾರದು

ಉತ್ತರ: ಕಾಯಲೆ ಇರುವ ರಾಸುಗಳಿಗೆ. ಕರುಹಾಕಿ ಇಲ್ಲಿ ರಿಂದ ಇಲ್ಲ ವಾರದೊಳಗಿನ ರಾಸುಗಳಿಗೆ ಹಾಗೂ ಇಲ್ಲಿ ತಿಂಗಳೊಳಗಿನ ಕರುಗಳಿಗೆ ಲಸಿಕೆ ಹಾಕಿಸಬಾರದು

ಪ್ರಶ್ನೆ: ಗಭಟದರಿಸಿದ ರಾಸುವಿಗೆ ಲಸಿಕೆ ಹಾಕಿಸಬಹುದೇ?

ಉತ್ತರ: ಹೌದು! ಆದರೆ ಗಭಟದ ಕಡೆಯಲ್ಲಿ ಒಂದು ತಿಂಗಳಲ್ಲಿ ಹಾಕಿಸುವಾಗ ರಾಸು ಜೀಳದಂತೆ ಎಚ್ಚರ ವಹಿಸಿ

ಪ್ರಶ್ನೆ: ಕಾಲುಭಾಯಿ ಜ್ಞರ ಕಂಡು ಬಂದ ಹಳ್ಳಗಳಲ್ಲ ಕಾಯಲೆ ಬಂದಿರದ ರಾಸುಗಳಿಗೆ ಲಸಿಕೆ ಹಾಕಿಸ ಬಹುದೇ?

ಉತ್ತರ: ಕಾಯಲೆ ಇರುವ ಹಳ್ಳಗಳಲ್ಲಿ ವಿವಿಧ ರಾಸುಗಳಿಗೆ ವಿವಿಧ ಹಂತದಲ್ಲಿ ಕಾಯಲೆ ಇದ್ದು ಕಾಯಲೆಯಲ್ಲಿ ಲಕ್ಷಣಗಳು ಕಾಣದೆ ಇರುತ್ತಾರೆ. ಆದುದರಿಂದ ಲಸಿಕೆ ಹಾಕಿಸ ಬಾರದು ಆದರೆ ಗ್ರಾಮದ ಸುತ್ತಾಲನ ೨-೩ ಕಿ.ಮೀ. ಸುತ್ತಾಳತೆಯಲ್ಲ, ಹೊರಗಿಸಿಂದ ಒಳಬಳಿಯಂತೆ ವೃತ್ತ ಅನ್ವಯ ಲಸಿಕೆ ಕ್ರಮವನ್ನು (ring vaccination) ಕೈಗೊಳ್ಳಲು ದರಿಂದ ಕಾಯಲೆ ನಿಯಂತ್ರಿಸಲು ಸಹಾಯವಾಗುತ್ತದೆ. ರಾಸುಗಳ, ಮೇಘ, ಪಶು ಆಹಾರ ಇವುಗಳನ್ನು ಆ ಹಳ್ಳಯಿಂದ ಹೊರ ಸಾಗಿಸದಂತೆ ನಿಯಂತ್ರಿಸಿ.

ಪ್ರಶ್ನೆ: ಅನೇಕ ಕಾಯಲೆಗಳಿಗೆ ಒಂದೇ ಬಾರಿ ಲಸಿಕೆ ಹಾಕಿಸ ಬಹುದೇ

ಉತ್ತರ: ಹೌದು. ನಾಯಗಳಲ್ಲ ಹಾಗೂ ಮನುಷ್ಯರಲ್ಲಿ ಹೆಲವು ಕಾಯಲೆಗಳಿಗೆ ಒಟ್ಟಿಗೆ ಲಸಿಕೆ ಹಾಕಲಾಗುತ್ತದೆ. ಈಗ ರಾಸುಗಳಲ್ಲಿಯೂ ಕೂಡ ಕಾಲುಭಾಯಿ ಜ್ಞರ, ಜಪ್ಪೆರೋಗ ಹಾಗೂ ಗಳಲೆರೋಗಕ್ಕೆ ಒಂದೇ ಲಸಿಕೆ ಹಾಕಲಾಗುತ್ತದೆ.

ಪ್ರಶ್ನೆ: ಹುಣ್ಣನಾಯಯೋಂದು ಪ್ರಾಣಿಗೆ ಕಷ್ಣಿದಾಗ ಏನು ಮಾಡಬೇಕು

ಉತ್ತರ: ಕಷ್ಣಿದ ನ್ಥಿಳವನ್ನು ೫-೧೦ ನಿಮಿಷ ನೀರಿನಿಂದ ತೊಳೆಯಿರಿ. ನ್ಥಿಳಯ ಅನುಪಸ್ಥಿತಿಯಲ್ಲ, ಒಂದು ಹಾತ್ತೆಯಂದ ಶುಧಿ ನೀರನ್ನು ಸುರಿಯಿರಿ. ನಾಮಾನ್ಯ ಸ್ವಾನದ ಸೋಳಹಿನಿಂದ ಗಾಯವನ್ನು ನಿರಾನವಾಗಿ ಸ್ವೀಕ್ಷಿಗೊಳಿಸಿ. ಟಂಬರ್ ಅಯೋಜನೆ ಅನ್ನು ಅನ್ವಯಿಸಿ ಮತ್ತು ಪ್ರಾಣಿಗಳನ್ನು ಹತ್ತಿರದ ಪಶುವೈದ್ಯರೆಂದು ಅಧಿಕಾರಿಗೆ ಕರೆದೊಯ್ದಾರಿ.

ಪ್ರಶ್ನೆ: ಪ್ರಾಣಿಗಳಿಗೆ ಹಾವು ಕಷ್ಣಿದಾಗ ಏನು ಮಾಡಬೇಕು?

ಉತ್ತರ: ಕಷ್ಣಿದ ಜಾಗದಿಂದ ೫-೮ ಇಂಚು ಮೇಲೆ ಹಗ್ಗವನ್ನು ಜಗಿಯಾಗಿ ಕಟ್ಟಿ. ಗಾಯದ ಮೇಲೆ ಹರಿತವಾದ, ಶುಧಿವಾದ ಬ್ಲೇಡಿನಿಂದ ಗಾಯಮಾಡಿ, ರಕ್ತ ಬೆಲ್ಲುವಂತೆ ಮಾಡಿ. ಸೋಳೆ ನೀರಿನಿಂದ ತೊಳೆದು ಪಶುವೈದ್ಯರಿಗೆ ತೋರಿಸಿ

ಪ್ರಶ್ನೆ: ಹೊಟ್ಟಿ ಉಬ್ಬರವಾದಾಗ ಏನು ಜಿಕ್ಕಿ ನೀಡಬಹುದು?

ಉತ್ತರ: ದ್ವಿದಳ ಧಾನ್ಯದ / ಎಕೆಯ ಹಸಿರು ಮೇವನ್ನು ಹೆಚ್ಚಾಗಿ ನೀಡಿದಾಗ ಹೊಟ್ಟಿ ಉಬ್ಬರ ಬರುತ್ತದೆ. ಅಂತಹ ರಾಸುಗಳನ್ನು ಕೂರಲು ಜಿಂಡಬೇಡಿ. ಕುಡಿಯಲು ನೀರು ಕೊಡಬೇಡಿ. ೧೦೦ಗ್ರಾಂ ಉಪ್ಪು, ೫೦೦ಗ್ರಾಂ ಇಂಗ್ನು, ೧೦೦ ಮಿ. ಅ. ಟರ್ಪೆಂಟ್‌ನ್‌ ಎಣ್ಣೆ ಹಾಗೂ ೫೦೦ ಮಿ. ಅ. ಅಡಿಗೆ ಎಣ್ಣೆ ನೀರಿನಿ ಕುಡಿಸಿರಿ ಕೊಡಲೇ ಪಶು ವೈದ್ಯರನ್ನು ಸಂಪರ್ಕಿಸಿರಿ.

ಪ್ರಶ್ನೆ: ಸುತ್ತ ಕೆಳ್ಳಲು ಬಾವು ಇರುವ ರಾಸುಗಳ ಕಾಲು ಕುಡಿದರೆ ಅಪಾಯವೇ?

ಉತ್ತರ: ಇಂತಹ ಕಾಲನ್ನಲ್ಲಿ ಬ್ಯಾಕ್ಟೆರಿಯಾಗಳು ಹೊರ ಹಾಕಿದ ನಂಜು ಪದಾರ್ಥಗಳು ಇದ್ದು ಕಾಯಿಸುವುದರಿಂದ ನಾಶವಾಗದೇ ಇರುತ್ತಾರೆ. ಇದರಿಂದಾಗಿ ಭೇದಿ ಮತ್ತು ಗಂಟಲು ಬೇನೆ ಬರಬಹುದು.

ಪ್ರಶ್ನೆ: ರಾಸು ಸೋರಜಡಲು ಇಂಜಕ್ಸ್‌ನ್ ಕೊಡುವುದು ರಾಸಿಗೆ ಅಥವಾ ಹಾಲು ಸೇವಿಸುವವರಿಗೆ ಹಾಸಿಕಾರಕವೇ?

ಉತ್ತರ: ಸೋರಜಡಲು ಇಂಜಕ್ಸ್‌ನ್ ಕೊಡಲೇ ಬಾರದು. ಪಶುವೈದ್ಯರು ಮಾತ್ರ ರಾಸಿನ ಜಿಕ್ಕಿಗಾಗಿ ಹುಣ್ಣ ಮದ್ದ ಉಪಯೋಗಿಸಬಹುದು.

ಪ್ರಶ್ನೆ: ಹುಟ್ಟಿದ ಕರುವಿಗೆ ಗಿಳ್ಳಿಹಾಲು ಕುಡಿಸಬಹುದೇ?

ಉತ್ತರ: ಹುಟ್ಟಿದ ಕರುವಿಗೆ ಜನಿಸಿದ ಅದ್ದ ಗಂಟೆಯೊಳಗೆ ನಾಕಷ್ಟು ಗಿಳ್ಳಿಹಾಲನ್ನು ಕುಡಿಸಲೇಬೇಕು. (ಕರುವಿನ ದೇಹದ ತೂಕದ ಗ/ಗ್ರಾಂ ಭಾಗದಷ್ಟು)

ಪ್ರಶ್ನೆ: ಗಭಟದರಿಸಿರುವ ರಾಸುಗಳಿಗೆ ಜಂತು ಹುಟ್ಟಿ ನಿವಾರಣಾ ಬೈಷಧಿ ನೀಡಬಹುದೇ?

ಉತ್ತರ: ಕರು ಹಾಕುವ ಮುನ್ನ ಹಾಗೂ ಕರು ಹಾಕಿದ ೧-೨ ವಾರದಲ್ಲಿ ರಾಸುಗಳಿಗೆ ಜಂತು ನಿವಾರಣಾ ಬೈಷಧಿ ಕೊಡಬೇಕು. (ಪಶುವೈದ್ಯರ ಸಲಹೆ ಮೇರೆಗೆ)

ಸಾಮಾನ್ಯವಾಗಿ ಕೇಳುವ ಪ್ರಶ್ನೆಗಳು - ರಾಸುಗಳ ಹೊಷ್ಟೆ

ಪ್ರಶ್ನೆ: ಮೇಲು ಹಡಿತರ ಎಂದರೆನು?

ಉತ್ತರ: ಎಲ್ಲಾ ವರ್ಗದ ಪ್ರಾಣಿಗಳೂ ಬೆಳವಣಿಗೆ ಹಾಗೂ ಉತ್ಸಾಹನೆಗೆ ಅಗತ್ಯವಿರುವ ಎಲ್ಲಾ ಹೊಷ್ಟೆಗಳನ್ನು ಒಳಗೊಂಡಂತೆ ಆಹಾರ ತಯಾರಿಸುವ ವಿಧಾನವೇ ಮೇಲು ಹಡಿತರ ವ್ಯವಸ್ಥೆ

ಪ್ರಶ್ನೆ: ಮೇಲು ಹಡಿತರದಲ್ಲ ಹೊಟ್ಟು, ಬೂನ, ಬಾಕಿಗಿಡದ ಕಾಂಡ, ಜದುರಿನ ಎಲೆಗಳು, ಮುಂತಾದವುಗಳನ್ನು ಅಳವಡಿಸ ಬಹುದೇ?

ಉತ್ತರ: ಹೌದು ರ್ಯಾತರು ಬೆಳೆಯ ಉಪ ಉತ್ಸಾಹಗಳು, ಮೇಲಿನ ಮರದ ಎಲೆಗಳು ಮುಂತಾದವುಗಳನ್ನು ಸೇರಿಸಬಹುದು. ಮೇಲು ಹಡಿತರದಲ್ಲ ರ್ಯಾತರ ಬಳ ದೊರಕುವ ವಿವಿಧ ಆಹಾರ ಮೂಲಗಳನ್ನು ಸೇರಿಸಿ ರಾಸುಗಳ ಅಗತ್ಯಕ್ಕೆ ತಕ್ಷಂತೆ ಸನಾರಜನಕ, ಶಕ್ತಿಮೂಲ ಎನಿಜ ಹಾಗೂ ವಿಂಧಿನಾಗಳನ್ನು ಒಳಗೊಂಡಂತೆ ಮೇಲು ತಯಾರಿಸುವುದೇ ಮುಖ್ಯ ಉದ್ದೇಶ.

ಪ್ರಶ್ನೆ: ಯೂರಿಯಾ ಕಾಕಂಜ ನೆಕ್ಕುಜಲ್ಲಿ ನೀಡುತ್ತಿರುವ ರಾಸುಗಳಿಗೆ ಯೂರಿಯಾ ಪರಿಷ್ಕಾರ ಒಣಮೇಲು ನೀಡಬಹುದೇ?

ಉತ್ತರ: ಯೂರಿಯಾ ಕಾಕಂಜ ನೆಕ್ಕುಜಲ್ಲಿ, ಹಾಗೂ ಯೂರಿಯಾ ಪರಿಷ್ಕಾರ ಒಣಮೇಲು ಎರಡನ್ನೂ ಒಟ್ಟಿಗೆ ನೀಡಬಾರದು

ಪ್ರಶ್ನೆ: ಯೂರಿಯಾ ಪರಿಷ್ಕಾರ ಒಣಮೇಲು ನೀಡುವ ರಾಸುಗಳಿಗೆ ಹಶು ಆಹಾರ ನೀಡಬೇಕೇ?

ಉತ್ತರ: ರಾಸು ಗಭ್ರಂಥರಿಸದೇ ಅಥವಾ ಹಾಲು ಕೊಡೆ ಇಡ್ಲಿ ಯೂರಿಯಾ ಪರಿಷ್ಕಾರ ಒಣಮೇಲು ಮತ್ತು ಯೂರಿಯಾ ಕಾಕಂಜ ನೆಕ್ಕುಜಲ್ಲಿ ಎರಡೇ ಸಾಕು ಆದರೆ ಗಭ್ರಂಥರಿಸಿದ ಹಾಗೂ ಹಾಲು ನೀಡುತ್ತಿರುವ ರಾಸುಗಳಿಗೆ ಸನಾರಜನಕದ ಅವಶ್ಯಕತೆ ಇರುವುದರಿಂದ ಈ ಮುಸ್ತಕದಲ್ಲಿ ನಷ್ಟಾದಿಸಿರುವಂತೆ ನಮತೋಲನ ಹಶು ಆಹಾರವನ್ನು ನೀಡಬೇಕು.

ಪ್ರಶ್ನೆ: ನಮತೋಲನ ಹಶು ಆಹಾರ ನೀಡುತ್ತಿರುವ ರಾಸುಗಳಿಗೆ ಎನಿಜ ಮಿಶ್ರಣ ನೀಡಬೇಕೇ?

ಉತ್ತರ: ನಮತೋಲನ ಹಶು ಆಹಾರದಲ್ಲಿ ಎನಿಜ ಮಿಶ್ರಣವು ಇರುವುದರಿಂದ ಅದರ ಉಪಯೋಗವನ್ನು ೫೦% ತಗ್ಗಿಸ ಬಹುದು.

ಪ್ರಶ್ನೆ: ಯೂರಿಯ ಕಾಕಂಜ ನೆಕ್ಕುಜಲ್ಲಿಯನ್ನು ರಾಸುಗಳು ಸರಿಯಾಗಿ ನೆಕ್ಕಿದಿದ್ಲಿಲ್ಲ ಏನು ಮಾಡಬೇಕು?

ಉತ್ತರ: ಇಲ್ಲಿಗಳ ಮೇಲೆ ಹೊಟ್ಟು, ಬೂನಾ ಅಥವಾ ನಮತೋಲನ ಹಶುಆಹಾರವನ್ನು ಉದುರಿಸಿದಲ್ಲಿ ರಾಸುಗಳು ಇಷ್ಟಹಡುತ್ತವೆ.

ಪ್ರಶ್ನೆ: ಒಂದು ಯೂರಿಯಾ ಕಾಕಂಜ ನೆಕ್ಕುಜಲ್ಲಿಯನ್ನು ಎಷ್ಟು ದಿನ ಉಪಯೋಗಿಸಬಹುದು?

ಉತ್ತರ: ಇ. ಕ.ಜ.ಯ ಒಂದು ಇಲ್ಲಿಯು ಒಂದು ರಾಸಿಗೆ ೫-೨ ದಿನಗಳು ಬರುತ್ತದೆ

ಸಾಮಾನ್ಯವಾಗಿ ಕೇಳುವ ಪ್ರಶ್ನೆಗಳು - ರಾಸುಗಳ ವಂಶಾಭವಣಿ

ಪ್ರಶ್ನೆ: ದೇಸಿ ತಳಗಳ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಅವಶ್ಯಕವೇ? ಅವುಗಳು ಯಾವುವು ಮತ್ತು ಎಣಿ ದೊರಕುತ್ತವೆ?

ಉತ್ತರ: ದೇಸಿ ತಳಗಳು ನಮ್ಮೆ ಸ್ಥಳೀಯ ಭೌಗೋಳಿಕ ವಾತಾವರಣಕ್ಕೆ ಹೊಂದಿಕೊಂಡಿದ್ದು ರೋಗ ನಿರೋಧಕ ಶಕ್ತಿಯನ್ನು ಹೊಂದಿದ್ದ ದೊರಕುವ ಆಹಾರವನ್ನು ಉಪಯೋಗಿಸಿಕೊಂಡು ಹಾಲು ಉತ್ಸತ್ತಿ ಮಾಡುತ್ತವೆ. ಕೆಲವು ತಳಗಳು ಉತ್ತಮ ಕೊಜ್ಞನಂತೆ ಹೊಂದಿದ ಹೆಚ್ಚು ಹಾಲು ಉತ್ಸತ್ತಿ ಮಾಡುತ್ತವೆ. ಇವುಗಳ ಕಾರ್ಯಕ್ಷಮತೆಯೂ ದಿನ ಕಳೆದಂತೆ ಕಡಿಮೆಯಾಗುತ್ತಿದೆ. ಹೆಚ್ಚು ಹಾಲು ಉತ್ಸತ್ತಿ ಮಾಡುವ ವಿದೇಶಿ ತಳಗಳಲ್ಲಿ ಈ ಲಕ್ಷಣಗಳು ಇಲ್ಲಿದಿದ್ದು ಭಾರತದಲ್ಲಿ ಅವುಗಳನ್ನು ಸಾಕುವುದು ಕಷ್ಟಕರ ಆದುದರಿಂದ ದೇಸಿ ತಳಗಳನ್ನು ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಹಡಿಸುವುದು ಅವಶ್ಯಕ.

ಪ್ರಶ್ನೆ: ಹೈನ್ರಿಕ್ಸ್‌ಗಾರಿಕೆಗೆ ಯಾವ ತಳ ಸೂಕ್ತ - ದೇಸಿ, ಮಿಶ್ರತಳ ಅಥವಾ ಎಮ್ಮೆ?

ಉತ್ತರ: ವಿವಿಧ ವಾತಾವರಣ, ಲಭ್ಯವಿರುವ ಆಹಾರ, ರಾಸು ಆರೋಗ್ಯ ಪರಿಕರಗಳು, ಹಾಲನ ಮಾರುಕಟ್ಟಿ ವ್ಯವಸ್ಥೆ, ಹಾಲಗೆ ದೊರಕುವ ದರ ಇವುಗಳನ್ನು ಅವಲಂಬಿಸಿ ದೇಸಿ ಅಥವಾ ಮಿಶ್ರತಳಗಳ ಜಾಸುವಾರವನ್ನೂ ಮತ್ತು, ಹಾಲನಲ್ಲ ಹೆಚ್ಚು ಕೊಜ್ಞನ ಅಂಶ ಬಯಸಿದ್ದಲ್ಲಿ ಎಮ್ಮೆಗಳನ್ನು ಸಾಕಬಹುದು.

ಪ್ರಶ್ನೆ: ಆಧಿಕವಾಗಿ ಅನುಕೂಲಕರ ಹನು ಯಾವುದು?

ఉత్తరం: పణక్కొందు కరు నీడి, రోగ సిరోధక శక్తి హొందిద్దు, అతి కడిమే బజెనల్ల హెచ్చు కాలు ఉత్తుత్తి మాడువ రాసన్ను ఆధికచరాగి అనుకూలకరవాద రాను ఎన్నుత్తారే.

ప్రశ్న: “వంశాభివృద్ధి” కాయినిఇతి ఎందరేను? అదన్ను ఏక ఆళచడినట్టబేటు?

କାହିଁଏ କେତେ ରୁ ଲାଗୁ ତେଣିକି ନିର୍ଭୟେନ୍ଦ୍ରିୟ ତଥିରେ ଯେବେ ? ଗୁରୁକିମ୍ବ ଦୈର୍ଘ୍ୟରେ କାହିଁଏ କାହିଁଏ ?

ಉತ್ತರ: A ಮತ್ತು B ಶೈಲಿಯ ವಿಶ್ಲೇಷಣೆಗಳಲ್ಲಿ ಸಂಗ್ರಹಿಸಿದ ವಿಶ್ಲೇಷನಷ್ಟೇ ಉಪಯೋಗಿಸಬೇಕು. ವಿಳಿಮ್ಮವು ಪ್ರತಿ ರಾಜ್ಯದ ವಂಶಾಭಿವೃದ್ಧಿ ಕಾರ್ಯಕ್ರಿಯಾಗಿ ಇರಬೇಕು. ವಿಶ್ಲೇಷನ್ನು ದ್ರವ್ಯಸಾರಜನಕೆ ಜಾಡಿಯಲ್ಲಿಯೇ ಸಂಗ್ರಹಿಸಿರಬೇಕು.

ಕೃ.ಗ. ಕಾರ್ಯಕರ್ತರು ತಮ್ಮ ಸರಬರಾಜಾದ ವಿಳಯನಣಿಕೆಗಳನ್ನು ತಂದಿರುತ್ತಾರಾದರು ಹ್ಯಾನ್‌ಗಾರರು, ತಂಡಗಳ ಹಾಗೂ ಗೊಳಿಗಳ ವಂಶದ ಬಗ್ಗೆಗಿನ ಮಾಹಿತಿಯನ್ನು ತಿಳಿದಿರುವುದು ಸೂಕ್ತ.

గూళగళ డైరక్టరీ సామాన్యవాగి విల్యు సంగ్రహణ కేంద్రప్రధానులు లభ్యవిష్టు, శ్రీ.గ. కాయికతెర మూలక మాహితి పడేయబమదు.

පුළුව්: කුළුක ගංජදාරණීයා බංසින්කුගල අද්වා මුනාරාවමින් පියෙන් සිකිත්සේයි ?

ಪ್ರಶ್ನೆ: ಒಂದು ಬಾರಿ ಕ್ಯಾ.ಗ. ಮಾಡಲು ಒಂದಕ್ಕಿಂತ ಹೆಚ್ಚು ವಿಳೈನಳಕೆ ಉಪಯೋಗಿಸುವದರಿಂದ ಅನುಕೂಲವೇನಾದರೂ ಇದ್ದರೂ?

ಉತ್ತರ: ಸರಿಯಾದ ರೀತಿಯಲ್ಲ ಕ್ಯಾ.ಗ. ಮಾಡಿದಲ್ಲಿ ಒಂದೇ ವಿಎರ್ನೆಚೆಯಂದ ರಾಸು ಗಭ್ರಧರಿಸಲು ನಾಧ್ಯ. ಆದರೂ ಅಗತ್ಯಕ್ಕೆ ತಕಂತೆ ಪಶುವೆಡರೆ ಸಲಹೆಯ ಮೇರೆಗೆ ಒಂದಕ್ತಂತ ಹೆಚ್ಚು ನಷ್ಟಕೆಯನ್ನು ಉಪಯೋಗಿಸಬಹುದು.

ಉತ್ತರ: ಹೀಗೆ! ಅದರ ಅರ್ಥವುಂದಿರು!

ପ୍ରତ୍ୟେଃ କୁରାଦ ଲୀଳାକୁଣ୍ଡଵାରୁ ଯୁଦ୍ଧମୁ ଏଥୁ?

ಉತ್ತರ: ಈಕೆಡೆ ನೇರವತ್ತಕ್ಕಿಂತ ಹೆಚ್ಚಿದರೆ ಒಳಿಯುದು

କୁଣ୍ଡଳୀ ପାତାରେ କୁଣ୍ଡଳୀ ପାତାରେ କୁଣ୍ଡଳୀ ପାତାରେ କୁଣ୍ଡଳୀ ପାତାରେ

ଶୁଭ୍ରତ: ହୋଇ! ହୁଣୁବିନଂତେଯେ ଯୁଦ୍ଧପ୍ରିୟମାଗବୀକାଦରେ ଏମ୍ବେଳିଜେଲ୍ ବୈଦେଯ ହଂତପନ୍ଥ ନରିଯାଗି କଂଠ ଫିଡ଼ିଦୁ କୃଙ୍ଗା ମାଦିନେବେଳେକୁ. ଏମ୍ବେଳିଜେଲ୍ ସାମାନ୍ୟବାଗି କଂଠବରୁପ ମୂରକ ବୈଦେଯିଂଦାଗି କେଲପୁଏଇଁ ଗଭେଦରିସୁପୁଦୁ ତେଣୁପାରୁଦେଇ

ଶ୍ରୀଶ୍ରୀ: କୁ.ନ. ଧାରଣୀଯଙ୍କ ବରି ଗଂଦୁ କେମିକ୍ ଅଫିସା ଦୁଇଟି କେମିକ୍ ମୁଣ୍ଡତ୍ତପେ ହାଗୋ ହେଲୁ ଏମ୍ବେଗିଳେ କାଲୁ ଥାଏକି କିମ୍ବାର୍ଥାଦୁଇନ୍ଦ୍ରିୟରେ ଏବେ କାହିଁ ଜିଜନ୍ମେ?

ಉತ್ತರ: ಕೃ.ಗೆ. ದಿಂದ ಗಂಡು ಹೇಳು ಕರುಗಳ ಪ್ರಮಾಣದ ಮೇಲೆಯಾಗೆಲ, ಹುಟ್ಟಿದ ಕರುವಿನ ದೇಹತೋಕ ಹಾಗೂ ಅದರ ತಾಯಿಯ ಹಾಲು ಉತ್ತಮಿಯ ಮೇಲಾಗೆಲ ಯಾವುದೇ ಪ್ರಭಾವ ಇರುವುದಿಲ್ಲ. ಈ ನಂಜಕೆಗಳಿಗೆ ಯಾವುದೇ ವ್ಯಜಾಸ್ತಿಕ ಮರಾವೆ ಇಲ್ಲ.

ప్రశ్న: దేహిం తెలుగు వీయి ప్రయోగితలు ఏకవ దొడువు లీదుచు ప్రాణ?

භාෂා ප්‍රාග්ධනය සහ සුම්බාදය යෝග නැතුව යොදා ඇතුළු යුතු.

ପ୍ରଶ୍ନ: କୌଣସି ଅଳ୍ପମେଇ କୋଣାର୍କରେ ଦେଖିଲୁଗାରେ କିମ୍ବା କିମ୍ବା କିମ୍ବା କିମ୍ବା କିମ୍ବା

పేరీ: మాత్రం దీనికి నిష్ట విషయాలలో అధికారి కుదిగు ప్రాణిస్తున్నాడు.

භාෂා ප්‍රාග්ධනයේ මුද්‍රණ සංඛ්‍යාත්මක ප්‍රතිඵලිවාසී ප්‍රතිඵලිවාසී ප්‍රතිඵලිවාසී ප්‍රතිඵලිවාසී

ಲ್ಯಾಕ್ಸ್‌ಎನ್ ಹಾಗೂ ಇತರೆ ಅಂಶಗಳ ಪ್ರಮಾಣದಿಂದ ಕೂಡ ಹಾಲನ ದರ ನಿಗದಿ ಮಾಡಬಹುದು. ದೇಹದ ಅಳತೆ ರಾಸಿನ ಬೆಳವಣಿಗೆ ಮತ್ತು ಸಂತಾನಾಭವೃದ್ಧಿಯ ಲಕ್ಷಣಗಳನ್ನು ಸೂಚಿಸುತ್ತದೆ.

ಪ್ರಶ್ನೆ: ತನ್ನ ರಾಸುಗಳನ್ನು ರೋಗ ಪತ್ತಿಗೆ ಹಕ್ಕಿ ಒಳಪಡಿಸಲಾಗುತ್ತಿದೆ (ಹಿ.ಎ. ಮತ್ತು ಹಿ.ಎಸ್) ?

ಉತ್ತರ: ಗೂಳಿಗಳಿಂದ ಉತ್ತಮ ಗುಣಮಟ್ಟಿದೆ, ರೋಗ ರಹಿತ ವಿಳೈವನ್ನು ಉತ್ತಾದಿಸಲು ಅದರ ಮೂಲಕ ಹರಡುವ ಕಾರಣಗಳನ್ನು ತಡೆಯಲು ಉತ್ತಮ ಗುಣಮಟ್ಟಿದೆ ಗೂಳ ಹಾಗೂ ಹಸುಗಳನ್ನು ಉತ್ತಾದಿಸಲು ರೋಗಪತ್ರ ಸಹಾಯಕವಾಗುತ್ತದೆ.

ಪ್ರಶ್ನೆ: ಅಂಗ ನಿಧಾರಿತ ವಿಳೈ ಎಂದರೆನು? ಎಲ್ಲ ದೊರೆಯುತ್ತದೆ? ಬೆಲೆ ಎಷ್ಟು? ಕೃ.ಗ. ಕಾರ್ಯಕರ್ತೆರಿಳ್ಳ ದೊರೆಯುತ್ತದೆಯೇ? ಅದರ ಉಪಯೋಗವನ್ನು ಖಾತರಿ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳಲಾಗುತ್ತಿದೆ? ಬೆಲೆಗೆ ಎಷ್ಟು ಅನುಕೂಲಗಳಿಂದು? ಹಾಗೂ ಎಷ್ಟು ಯಶಸ್ವಿಯಾಗಿದೆ?

ಉತ್ತರ: ಪೂರ್ವ ಅಂಗ ನಿಧಾರಿತ ವಿಳಯದಲ್ಲಿ ಒಂದೇ ಅಂಗದ (ಹೆಣ್ಣಿ ಅಥವ ಗಂಡು ಜಾತಿಯ) ವಿಳಯಗಳು ಇರುತ್ತವೆ. ಸದ್ಯದಲ್ಲಿ ಇಂತಹ ವಿಳೈವನ್ನು ಆಮದು ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳಲಾಗುತ್ತಿದೆ. ಪ್ರತಿ ನಿಷ್ಕರ್ಣಿಗೆ ೧,೫೧೦ - ೨,೦೧೦ ರೂಪಾಯಾಗುತ್ತದೆ. ಕೆಲವು ರಾಜ್ಯಗಳಲ್ಲಿ ಇದಕ್ಕಾಗಿ ಸಹಾಯಿಧನ (ಸಜ್ಜಿ) ನೀಡಲಾಗುತ್ತದೆ. ಎಲ್ಲ ಕೃ.ಗ. ಕಾರ್ಯಕರ್ತರ ಬಳ ದೊರೆಯುವುದಿಲ್ಲ. ಸದ್ಯಕ್ಕೆ ಹೆಚ್.ಎಫ್ ಮತ್ತು ಜಸ್ಟ ತೆಗೆ ಮಾತ್ರ ಲಭ್ಯ.

ಪೂರ್ವ ಅಂಗ ನಿಧಾರಿತ ವಿಳಯವನ್ನು ಆಮದು ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳಲು ಪಶುನಂಗೋವನಾ ಇಲಾಖೆಯಿಂದ ಅನುಮತಿ ಪಡೆಯಲುಪಡು ಅವಶ್ಯಕ. ಅಂಗ ನಿಧಾರಿತ ವಿಳಯದ ಮೂಲಕ ಉತ್ಪತ್ತಿಯಾಗುವ ಕರುಗಳ ದಾಖಲೆಗಳನ್ನು ನಿರ್ವಹಿಸುವುದು ಸಹ ಕಡ್ಡಾಯವಾಗಿದೆ.

ಪೂರ್ವ ಅಂಗ ನಿಧಾರಿತ ವಿಳಯದ ಗುಣಮಟ್ಟವನ್ನು ಪರಿಶೀಲನೆಯಲ್ಲಿ ನಾಡ್ಯಾವಿರುತ್ತದೆ. ಜಾನುವಾರುವನ್ನು ಅಂಗ ನಿಧಾರಿತ ವಿಳಯದ ಮೂಲಕ ಗಭ್ರಾಧರಿಸಿದರೆ, ರ್ಯಾತರು ವಿಳಯದ ನಿಷಕೆಯನ್ನು ಸುರಕ್ಷಿತವಾಗಿಸಲು ಮತ್ತು ನಿಷಕೆಯ ಮೇಲೆ ಮುದ್ರಿಸಲಾದ ಮಾಹಿತಿಯನ್ನು ಯಜ್ಞರಿಕೆಯಿಂದ ಹಿಡಲು ಶಿಫಾರಸ್ಪು ಮಾಡಲಾಗಿರುತ್ತದೆ.

ನಿಷಕೆ ಮೇಲೆ ಮುದ್ರಿಸಲಾದ ವಿವರಗಳಿಂದ, ರ್ಯಾತನು ತನ್ನ ಹಸುವನ್ನು ಅಂಗ ನಿಧಾರಿತ ವಿಳಯದಿಂದ ಗಭ್ರಾಧರಿಸಲಾಗಿದೆಯೆಂಬ ಅಥವಾ ಇಲ್ಲವೇ ಎಂದು ನಿಂಬಣೆಯನಬಹುದು.

ಅಂಗ ನಿಧಾರಿತ ವಿಳಯದಲ್ಲಿ ನಾಮಾನ್ಯ ವಿಳೈಕ್ಕೆ ಹೊಂದಿಸಿದರೆ ಲ೦-೬೦% ಅಂಗದ ಬಗ್ಗೆ ಖಾತರಿ ಇರುವುದು ಕಂಡು ಬಂದಿದೆ. ಗಂಡು: ಹೆಣ್ಣಿ ಕರುವಿನ ಅನುಪಾತ ಇಂ:ಇಂ. ಆದರೆ ವಿಳೈಖಾಲಿಗಳ ಸಂಖ್ಯೆ ಪ್ರತಿ ನಿಷಕೆಯಲ್ಲಿ ಕಡಿಮೆ ಇರುವುದರಿಂದ ಹಾಗೂ ಸಂಸ್ಕರಣೆಯ ಹಂತದಲ್ಲಿ ಆಗುವ ಅಪಾಯದಿಂದ ಗಭ್ರಾಧರಿಸುವ ನಾಡ್ಯತೆ ೧೦-೨೦% ಕಡಿಮೆ ಇರುತ್ತದೆ.

ಪ್ರಶ್ನೆ: ಭೂರಿ ವರ್ಗಾವಣೆ ಎಂದರೆನು? ಅದು ಕೃತಕ ಗಭ್ರಾರಣೆಗೆ ಪಯಾಂತರ್ಯವೇ? ನನ್ನ ರಾಸು ಅನೇಕ ಕೃ.ಗ. ನಂತರಪೂ ಗಭ್ರಾಧರಿಸಿದಿದ್ದಿಲ್ಲ ಭೂರಿ ವರ್ಗಾವಣೆಯ ಮೂಲಕ ಕರು ಪಡೆಯ ಬಹುದೇ? ಬೆಲೆ ಎಷ್ಟಾಗೆಬಹುದು? ಸೌಲಭ್ಯ ಎಲ್ಲ ದೊರೆಯುತ್ತದೆ ಹಾಗೂ ಅಂಗ ನಿಧಾರಿತ ಭೂರಿಗಳು ದೊರೆಯುತ್ತದೆಯೇ?

ಉತ್ತರ: ಭೂರಿ ವರ್ಗಾವಣೆ ತಂತ್ರಜ್ಞಾನದಲ್ಲಿ ಉತ್ತಮ ಹಸು / ಎಮ್ಸಿಗಳಿಂದ ಪಡೆದ ಭೂರಣಗಳನ್ನು ಪಡೆದು ಬಾಡಿಗೆ ಹಸು / ಎಮ್ಸಿಯ ದೇಹದಲ್ಲಿ ಬಳಸಲಾಗುವುದು. ಈ ತಂತ್ರಜ್ಞಾನದಿಂದ ಉತ್ತಮ ಹಸು / ಅಂಗ ನಿಧಾರಿತ ವಿಳಯವನ್ನು ಉಪಯೋಗಿಸಿವದರಿಂದ ಅಪೇಕ್ಷಿತ ಅಂಗದ ಕರುವನ್ನು ಉತ್ಪಾದಿಸಬಹುದಾಗಿದೆ. ಸಾಮಾನ್ಯವಾಗಿ ನಿಧಾರಿತ ಅಂಗದ ವಿಳಯಗಳ ಮಟ್ಟಪು ಲ೦-೬೦% ರಷ್ಟು ಇರುತ್ತದೆ, ಆದರಿಂದ ಅಂಗ ನಿಧಾರಿತ ವಿಳಯದ ಮೂಲಕ ಲ೦-೬೦% ಅಪೇಕ್ಷಿತ ಅಂಗದ ಕರುವನ್ನು ಉತ್ಪಾದಿಸಬಹುದಾಗಿದೆ. ಮತ್ತೊಂದೆಡೆ, ಸಾಂಪ್ರದಾಯಿಕ ವಿಳಯವನ್ನು ಉಪಯೋಗಿಸಿವದರಿಂದ ಅಪೇಕ್ಷಿತ ಅಂಗದ (ಗಂಡು ಅಥವ ಹೆಣ್ಣಿ) ಕರುವಿನ ಉತ್ಪತ್ತಿಯ ನಾಡ್ಯತೆ ಇಂ:ಇಂ ಆಗಿರುತ್ತದೆ. ಲೈಂಗಿಕ ಅರೋಗ್ಯ ಸುಷ್ಥಿತಿಯಲ್ಲಿರುವ ಹಸು ಮತ್ತು ಎಮ್ಸಿಗಳಲ್ಲಿ ಮಾತ್ರ ಭೂರಿ ವರ್ಗಾವಣೆ ಮತ್ತು ಬದಲ ಗಭ್ರಾರಣೆ ತಂತ್ರಜ್ಞಾನ ನಾಡ್ಯ.

ಇದು ಕೃ.ಗ. ಧಾರಣೆಗೆ ಪಯಾಂತರ್ಯವಲ್ಲ.

S.A.G, ಜಿಎಜ್ (ಗುಂರಾತ್), P.B.G.S.B.S, ಹರಿಳಂಘನ್ (ಪಕ್ಕಿಮ ಬಂಗಾಳ), ಹಿ.ಎಲ್.ಡಿ.ಜಿ ಚಂಡಿಗಳೆ, U.L.D.B., ಡೆಕರಣೊ ಹಾಗೂ B.A.I.F, ಪ್ರಣೆ ಇಲ್ಲ ಸೌಲಭ್ಯವು ದೊರುತ್ತದೆ.

ಭೂರಿ ವರ್ಗಾವಣೆ ತಂತ್ರಜ್ಞಾನದ ಸೇವೆ (ET= ಎಂಜಿಯೋ ಏರ್ನ್ಸ್‌ಫರ್ ಟೆಕ್ನಿಕ್ಲಾಜಿ) ಪ್ರತ್ಯೇಕವಾಗಿ ರ್ಯಾತರ ಮಟ್ಟದಲ್ಲಿ ಒದಗಿಸಲಾಗುವುದಿಲ್ಲವಾದರೂ ಆಸಕ್ತಿಯಿಷ್ಟವರು ಮೇಲ್ಮೆಂಡ ಸಂಸ್ಕರಣೆಗಳಿಂದಿಗೆ ಇದನ್ನು ದೃಢೀಕರಿಸಿವುದು ಸೂಕ್ತ.

ಭೂರಿ ವರ್ಗಾವಣೆಯ ಅಂದಾಜು ವೆಚ್ಚ ಭೂರಿದ ತಣ, ಅದರ ಗುಣಮಟ್ಟ, ಯಶಸ್ವಿ ಗಭ್ರಾರಣೆ ಇತ್ಯಾದಿಗಳನ್ನು ಅವಲಂಬಿಸಿರುತ್ತದೆ.

ಅಂಗ ನಿಧಾರಿತ ಭೂರಿದ ಉತ್ಪತ್ತಿ ಬಜಿತವಲ್ಲವಾದರೂ, ಅಂಗ ನಿಧಾರಿತ ವಿಳಯ ಉಪಯೋಗಿಸಿವದರಿಂದ ಅಪೇಕ್ಷಿತ ಅಂಗದ ಭೂರಿದ ಉತ್ಪತ್ತಿಯನ್ನೂ ಅದರಿಂದ ಅಪೇಕ್ಷಿತ ಅಂಗದ ಕರುವಿನ ಜನನದ ನಾಡ್ಯತೆಯನ್ನು ಹೆಚ್ಚಿಸಬಹುದು

ಭೂರಿ ವರ್ಗಾವಣೆಯನ್ನು ಕೃ.ಗ ಧಾರಣೆಯಿಂತೆ ಮಾಡಲು ನಾಡ್ಯವಿಲ್ಲ ಅದಕ್ಕೆ ವಿಶೇಷ ತರಬೀತಿ ಹಾಗೂ ಸಲಕರಣೆಗಳ ಅಗತ್ಯವಿರುವದರಿಂದ ಸೌಲಭ್ಯ ನಿಡುವ ವ್ಯಕ್ತಿಯ ಬಗ್ಗೆ ಸೂಕ್ತ ಮಾಹಿತಿ ಪಡೆದೆ ನಂತರವೇ ಸೌಲಭ್ಯ ಪಡೆದುಕೊಳ್ಳ.

ಎಮ್ಮೆ -ಕೊಳಣ ತಳಗಳು

ಕೊಳಣಗಳು

ಮುಹೆ

ಸ್ಥಳೀಯ ಪ್ರದೇಶ: ಹರಿಯಾಣದ ರೋಹಟ್ಕೆ, ಹಿನ್ನಾರ್, ಗುಡ್ಲಾಂವ್, ಮತ್ತು ಜಿಂದ್ ಜಿಲ್ಲೆಗಳು

ಎಮ್ಮೆಗಳು

ಜಾಫರಾಬಾದಿ

ಸ್ಥಳೀಯ ಪ್ರದೇಶ: ಗುಜರಾತಿನ ಬುನಾಫೆಡ್, ಜಾಮನಗರ್, ಪೋರಬಂದರ್, ರಾಜ್ಯೋಂಟ್, ಭಾವನಗರ ಮತ್ತು ಅಮ್ಮೇಲ ಜಿಲ್ಲೆಗಳು

ನಿಜಲ ರವಿ

ಸ್ಥಳೀಯ ಪ್ರದೇಶ: ಮೂಲತಃ ಪಾಕಿಸ್ತಾನದ ತಳ, ಹಂಜಾಬಿನ ಫಿರೋಜ್‌ಪುರ ಮತ್ತು ಅಮೃತಸರ ಸರಹಡಿನಲ್ಲಿರುವ ಜಿಲ್ಲೆಗಳಲ್ಲಿ ಕಂಡುಬರುತ್ತದೆ

ಪಂಧರಪುರಿ

ಸ್ಥಳೀಯ ಪ್ರದೇಶ: ಮಹಾರಾಷ್ಟ್ರದ ಸೋಂಲಾಪುರ, ನಾಂಗಿ ಮತ್ತು ಕೊಲ್ಲಾಪುರ ಜಿಲ್ಲೆಗಳು

ಮಹೆನಾನಿ

ಸ್ಥಳೀಯ ಪ್ರದೇಶ: ಗುಜರಾತಿನ ಮಹೆನಾಣ, ಬನಸ್ಪಂತ ಮತ್ತು ಸಬಕಂಡತ ಜಿಲ್ಲೆಗಳು

ನುತ್ತಿಡ

ಸ್ಥಳೀಯ ಪ್ರದೇಶ: ಗುಜರಾತಿನ ಅನಂದ್, ವೆಡಾ ಮತ್ತು ಬರೋಡಾ ಜಿಲ್ಲೆಗಳು

ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಹೈನು ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಮಂಡಳ

ಆನಂದ್ 388 001 ಗುಜರಾತ್

ದೂರವಾಣಿ: (02692) 260148/260149/260160 | ಫೋನ್: (02692) 260157/260159
ಜಾಲತಾಣ: www.nddb.coop

ಫೇಸ್‌ಬುಕ್: facebook.com/NationalDairyDevelopmentBoard